

Treaty Series

*Treaties and international agreements
registered
or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations*

Recueil des Traités

*Traités et accords internationaux
enregistrés
ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies*

Copyright © United Nations 1998
All rights reserved
Manufactured in the United States of America

Copyright © Nations Unies 1998
Tous droits réservés
Imprimé aux Etats-Unis d'Amérique

Treaty Series

*Treaties and international agreements
registered
or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations*

VOLUME 1815

Recueil des Traités

*Traités et accords internationaux
enregistrés
ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies*

United Nations • Nations Unies

New York, 1998

Volumes 1793 to 1818 contain the texts of the Agreement on the European Economic Area (with protocols, annexes, final act and protocol of correction of 15 July 1993), concluded at Porto on 2 May 1992 and the Protocol adjusting the above-mentioned Agreement (with annex and final act), concluded at Brussels on 17 March 1993, registered under No. I-31121. The 26 volumes reproduce the official texts as follows:

Volumes 1793 and 1794: Spanish
Volumes 1795 and 1796: Danish
Volumes 1797 and 1798: German
Volumes 1799 and 1800: Greek
Volumes 1801 and 1802: English
Volumes 1803 and 1804: French
Volumes 1805 and 1806: Icelandic
Volumes 1807 and 1808: Italian
Volumes 1809 and 1810: Dutch
Volumes 1811 and 1812: Norwegian
Volumes 1813 and 1814: Portuguese
Volumes 1815 and 1816: Finnish
Volumes 1817 and 1818: Swedish

Les volumes 1793 à 1818 renferment les textes de l'Accord sur l'espace économique européen (avec protocoles, annexes, acte final et procès-verbal de rectification du 15 juillet 1993), conclu à Porto le 2 mai 1992 et le Protocole portant adaptation de l'Accord susmentionné (avec annexe et acte final), conclu à Bruxelles le 17 mars 1993, enregistrés sous le numéro I-31121. Les 26 volumes reproduisent les textes officiels comme suit :

Volumes 1793 et 1794 : espagnol
Volumes 1795 et 1796 : danois
Volumes 1797 et 1798 : allemand
Volumes 1799 et 1800 : grec
Volumes 1801 et 1802 : anglais
Volumes 1803 et 1804 : français
Volumes 1805 et 1806 : islandais
Volumes 1807 et 1808 : italien
Volumes 1809 et 1810 : néerlandais
Volumes 1811 et 1812 : norvégien
Volumes 1813 et 1814 : portugais
Volumes 1815 et 1816 : finnois
Volumes 1817 et 1818 : suédois

***Treaties and international agreements
registered or filed and recorded
with the Secretariat of the United Nations***

VOLUME 1815

1994

I. No. 31121 (*continued*)

TABLE OF CONTENTS

I

***Treaties and international agreements
registered on 1 August 1994***

No. 31121. Multilateral (*continued*):

Agreement on the European Economic Area (with protocols, annexes, final act and protocol of correction of 15 July 1993). Concluded at Porto on 2 May 1992	<i>Page</i>
Protocol adjusting the above-mentioned Agreement (with annex and final act). Concluded at Brussels on 17 March 1993	3

***Traités et accords internationaux
enregistrés ou classés et inscrits au répertoire
au Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies***

VOLUME 1815

1994

I. N° 31121 (*suite*)

TABLE DES MATIÈRES

I

***Traités et accords internationaux
enregistrés le 1er août 1994***

	<i>Page</i>
N° 31121. Multilatéral (<i>suite</i>) :	
Accord sur l'espace économique européen (avec protocoles, annexes, acte final et procès-verbal de rectification du 15 juillet 1993). Conclu à Porto le 2 mai 1992	
Protocole portant adaptation de l'Accord susmentionné (avec annexe et acte final). Conclu à Bruxelles le 17 mars 1993	3

NOTE BY THE SECRETARIAT

Under Article 102 of the Charter of the United Nations every treaty and every international agreement entered into by any Member of the United Nations after the coming into force of the Charter shall, as soon as possible, be registered with the Secretariat and published by it. Furthermore, no party to a treaty or international agreement subject to registration which has not been registered may invoke that treaty or agreement before any organ of the United Nations. The General Assembly, by resolution 97 (I), established regulations to give effect to Article 102 of the Charter (see text of the regulations, vol. 859, p. VIII).

The terms "treaty" and "international agreement" have not been defined either in the Charter or in the regulations, and the Secretariat follows the principle that it acts in accordance with the position of the Member State submitting an instrument for registration that so far as that party is concerned the instrument is a treaty or an international agreement within the meaning of Article 102. Registration of an instrument submitted by a Member State, therefore, does not imply a judgement by the Secretariat on the nature of the instrument, the status of a party or any similar question. It is the understanding of the Secretariat that its action does not confer on the instrument the status of a treaty or an international agreement if it does not already have that status and does not confer on a party a status which it would not otherwise have.

*
* *

Unless otherwise indicated, the translations of the original texts of treaties, etc., published in this *Series* have been made by the Secretariat of the United Nations.

NOTE DU SÉCRÉTARIAT

Aux termes de l'Article 102 de la Charte des Nations Unies, tout traité ou accord international conclu par un Membre des Nations Unies après l'entrée en vigueur de la Charte sera, le plus tôt possible, enregistré au Secrétariat et publié par lui. De plus, aucune partie à un traité ou accord international qui aurait dû être enregistré mais ne l'a pas été ne pourra invoquer ledit traité ou accord devant un organe des Nations Unies. Par sa résolution 97 (I), l'Assemblée générale a adopté un règlement destiné à mettre en application l'Article 102 de la Charte (voir texte du règlement, vol. 859, p. IX).

Le terme « traité » et l'expression « accord international » n'ont été définis ni dans la Charte ni dans le règlement, et le Secrétariat a pris comme principe de s'en tenir à la position adoptée à cet égard par l'Etat Membre qui a présenté l'instrument à l'enregistrement, à savoir que pour autant qu'il s'agit de cet Etat comme partie contractante l'instrument constitue un traité ou un accord international au sens de l'Article 102. Il s'ensuit que l'enregistrement d'un instrument présenté par un Etat Membre n'implique, de la part du Secrétariat, aucun jugement sur la nature de l'instrument, le statut d'une partie ou toute autre question similaire. Le Secrétariat considère donc que les actes qu'il pourrait être amené à accomplir ne confèrent pas à un instrument la qualité de « traité » ou d'« accord international » si cet instrument n'a pas déjà cette qualité, et qu'ils ne confèrent pas à une partie un statut que, par ailleurs, elle ne posséderait pas.

*
* *

Sauf indication contraire, les traductions des textes originaux des traités, etc., publiés dans ce *Recueil* ont été établies par le Secrétariat de l'Organisation des Nations Unies.

I

Treaties and international agreements

registered

on 1 August 1994

No. 31121 (continued)

Traités et accords internationaux

enregistrés

le 1er août 1994

N° 31121 (suite)

No. 31121
(continued — suite)

MULTILATERAL

Agreement on the European Economic Area (with protocols, annexes, final act and protocol of correction of 15 July 1993). Concluded at Porto on 2 May 1992

Protocol adjusting the above-mentioned Agreement (with annex and final act). Concluded at Brussels on 17 March 1993

Authentic texts: Spanish, Danish, German, Greek, English, French, Icelandic, Italian, Dutch, Norwegian, Portuguese, Finnish and Swedish.

Registered by the Council of the European Union on 1 August 1994.

MULTILATÉRAL

Accord sur l'espace économique européen (avec protocoles, annexes, acte final et procès-verbal de rectification du 15 juillet 1993). Conclu à Porto le 2 mai 1992

Protocole portant adaptation de l'Accord susmentionné (avec annexe et acte final). Conclu à Bruxelles le 17 mars 1993

Textes authentiques : espagnol, danois, allemand, grec, anglais, français, islandais, italien, néerlandais, norvégien, portugais, finnois et suédois.

Enregistré par le Conseil de l'Union européenne le 1er août 1994.

[FINNISH TEXT — TEXTE FINNOIS]

SOPIMUS EUROOPAN TALOUSALUEESTA

SISÄLTÖ

JOHDANTO

I OSA – TAVOITTEET JA PERIAATTEET

II OSA – TAVAROIDEN VAPAA LIIKKUVUUS

- 1 luku Peruseriaatteen
- 2 luku Maatalous- ja kalataloustuotteet
- 3 luku Tulliasian yhteistyö ja kaupan helpottaminen
- 4 luku Muut tavaroiden vapaata liikkuvuutta koskevat säännöt
- 5 luku Hiili- ja terästuotteet

III OSA – HENKILÖIDEN, PALVELUJEN JA PÄÄOMIEN VAPAA LIIKKUVUUS

- 1 luku Työntekijät ja itsenäiset ammatinharjoittajat
- 2 luku Sijoittautumisoikeus
- 3 luku Palvelut
- 4 luku Pääomat
- 5 luku Talous- ja rahapoliittinen yhteistyö
- 6 luku Liikenne

IV OSA – KILPAILUSÄÄNNÖT JA MUUT YHTEISET SÄÄNNÖT

- 1 luku Yrityksiin sovellettavat säännöt
- 2 luku Valtion tuki
- 3 luku Muut yhteiset säännöt

V OSA – NELJÄN VAPAUDEN KANNALTA OLENNAISET LAAJA-ALAISET MÄÄRÄYKSET

- 1 luku Sosiaalipolitiikka
- 2 luku Kuluttajansuoja
- 3 luku Ympäristö
- 4 luku Tilastot
- 5 luku Yhtiöoikeus

VI OSA – YHTEISTYÖ MUILLA KUIN NELJÄN VAPAUDEN ALOILLA

VII OSA – TOIMIELIMIÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

- 1 luku Assosiaation rakenne
- 2 luku Päätöksentekomenettely

- 3 luku Yhdenmukaisuus, valvontamenettely ja riitojen ratkaiseminen
4 luku Suojatoimenpiteet

VIII OSA – RAHOITUSJÄRJESTELMÄ

IX OSA – YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

SOPIMUS EUROOPAN TALOUSALUEESTA

EUROOPAN TALOUSYHTEISÖ,
EUROOPAN HIILI- JA TERÄSYHTEISÖ,
BELGIAN KUNINGASKUNTA,
TANSKAN KUNINGASKUNTA,
SAKSAN LIITTOTASAVALTA,
HELLEENIEN TASAVALTA,
ESPANJAN KUNINGASKUNTA,
RANSKAN TASAVALTA,
IRLANTI,
ITALIAN TASAVALTA,
LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,
ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,
PORTUGALIN TASAVALTA,
ISON-BRITANNIAN JA POHJOIS-IRLANNIN YHDISTYNYT KUNINGASKUNTA

SEKÄ

ISLANNIN TASAVALTA,
ITÄVALLAN TASAVALTA,
LIECHTENSTEININ RUHTINASKUNTA,
NORJAN KUNINGASKUNTA,
RUOTSIN KUNINGASKUNTA,
SUOMEN TASAVALTA,
SVEITSIN VALALIITTO,

jäljempänä SOPIMUSPUOLET, jotka

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että Euroopan talousalue edistää rauhaan, kansanvaltaan ja ihmisoikeuksiin perustuvan Euroopan rakentamista,

VAHVISTAVAT UUDELLEEN yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä EFTA-valtioiden välisen läheisyyteen, pitkäaikaisiin yhteisiin arvoihin ja eurooppalaiseksi samastumiseen perustuvan erityissuhteen ensiarvoisuuden,

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET edistää maailmanlaajuisia kaupan vapauttamista ja yhteistyötä markkinatalouden pohjalta, erityisesti tulliitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen sekä taloudellisen yhteyden ja kehityksen järjestöä koskevan konvention määräysten mukaisesti,

PITÄVÄT tavoitteena perustaa dynaaminen ja yhdenmukainen Euroopan talousalue, joka perustuu yhteisiin sääntöihin ja yhdenvertaisiin kilpailun edellytyksiin sekä antaa riittävät täytäntöönpanokeinot myös tuomioistuimissa ja joka toteutuu yhdenvertaisuuden ja vastavuoroisuuden sekä sopimuspuolten etujen, oikeuksien ja velvollisuuksien yleisen tasapainon pohjalta,

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET toteuttaa tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaan liikkuvuuden mahdollisimman täydellisesti kaikkialla Euroopan talousalueella sekä vahvistaa ja laajentaa yhteistyötä näitä sivuavassa ja laaja-alaisessa politiikassa,

PYRKIVÄT edistämään Euroopan talousalueen sopusointuista kehitystä ja ovat vakuuttuneita tarpeesta osaltaan edistää alueiden välisten taloudellisten ja sosiaalisten erojen pienentämistä tätä sopimusta soveltamalla,

HALUAVAT vahvistaa yhteistyötä Euroopan parlamentin ja EFTA-valtioiden kansanedustuslaitosten jäsenten välillä sekä Euroopan yhteisön ja EFTA-valtioiden työmarkkinaosapuolten välillä,

OVAT VAKUUTTUNEITA siitä, että yksilöllä on tärkeä merkitys Euroopan talousalueella heidän käyttäessään tähän sopimukseen perustuvia oikeuksiaan ja saadessaan näille oikeudellista suojaa,

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET säilyttää, suojella ja parantaa ympäristön laatua sekä huolehtia luonnonvarojen harkitusta ja järkevästä käytöstä, erityisesti noudattaen kestäväen kehityksen sekä ennalta varautuvien ja ehkäisevien toimien toteuttamisen periaatetta,

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET, että sääntöjen edelleen kehittämisen perustana tulee olla terveyden, turvallisuuden ja ympäristön suojelun korkea taso,

KIINNITTÄVÄT HUOMIOTA siihen, että Euroopan talousalueella on tärkeää kehittää sosiaalista ulottuvuutta, mukaan lukien miesten ja naisten tasa-arvoinen kohtelu, sekä toivovat turvaavansa taloudellisen ja sosiaalisen edistyksen ja edistävänsä edellytyksiä täystyöllisyydelle, elintason nousua sekä työolojen parantamista Euroopan talousalueella,

OVAT VAKAASTI PÄÄTTÄNEET edistää kuluttajien etuja ja vahvistaa heidän asemaansa markkinoilla korkeatasoisen kuluttajansuojan toteuttamiseksi,

SITOUTUVAT yhteiseen tavoitteeseen Euroopan teollisuuden tieteellisen ja teknisen tason vahvistamisesta sekä sen rohkaisemisesta kansainvälisesti kilpailukykyisemmäksi,

KATSOVAT, että tämä sopimus ei miltään osin rajoita EFTA-valtioiden mahdollisuutta liittyä Euroopan yhteisöihin,

KATSOVAT, että sopimuspuolten tavoitteena on, tunnustaen täysin tuomioistuinten riippumattomuuden, päästä tämän sopimuksen ja niiden yhteisön lainsäädännön säännösten yhtenäiseen tulkintaan ja soveltamiseen, jotka tässä sopimuksessa merkittäviltä osin toistetaan, ja ylläpitää tätä yhtenäistä tulkintaa ja soveltamista sekä päästä yksilöiden ja yritysten yhdenvertaiseen kohteluun neljän vapauden aloilla ja kilpailun edellytyksissä, ja

KATSOVAT, että tämä sopimus ei rajoita sopimuspuolten päätöksenteon itsenäisyyttä eikä niiden valtaa tehdä kansainvälisiä sopimuksia, jollei tämän sopimuksen määräyksistä tai kansainväliseen julkisoikeuteen sisältyvistä rajoituksista muuta johdu,

OVAT PÄÄTTÄNEET tehdä seuraavan sopimuksen:

I OSA
TAVOITTEET JA PERIAATTEET

1 artikla

1. Tämän assosiaatiosopimuksen tavoitteena on yhdenmukaisen Euroopan talousalueen, jäljempänä ETA, luomiseksi edistää sopimuspuolten kaupan ja taloudellisten suhteiden jatkuvaa ja tasapainoista vahvistumista yhdenvertaisten kilpailun edellytysten pohjalta sekä samojen sääntöjen noudattamista.

2. Edellä 1 kohdassa mainittujen tavoitteiden saavuttamiseksi assosiaatiosuhde käsittää tämän sopimuksen määräysten mukaisesti:

- a) tavaroiden vapaan liikkuvuuden;
- b) henkilöiden vapaan liikkuvuuden;
- c) palvelujen vapaan liikkuvuuden;
- d) pääomien vapaan liikkuvuuden;
- e) sellaisen järjestelmän käyttöön ottamisen, jolla varmistetaan, ettei kilpailu vääristy ja että kilpailusääntöjä noudatetaan yhdenvertaisesti; sekä
- f) entistä läheisemmän yhteistyön muilla aloilla kuten tutkimus- ja kehittämistyössä, ympäristöpolitiikassa, koulutuksessa sekä sosiaalipolitiikassa.

2 artikla

Tätä sopimusta sovellettaessa tarkoitetaan:

- a) 'sopimuksella' pääsopimusta ja sen pöytäkirjoja sekä sen liitteitä ja niitä säädöksiä, joihin niissä viitataan;
- b) 'EFTA-valtioilla' niitä sopimuspuolia, jotka ovat Euroopan vapaakauppaliiton jäseniä;
- c) 'sopimuspuolilla', kun kysymys on yhteisöstä ja EY:n jäsenvaltioista, yhteisöä ja EY:n jäsenvaltioita taikka yhteisöä tai EY:n jäsenvaltioita. Ilmaisun merkitys kussakin tapauksessa johdetaan tämän sopimuksen asianomaisista määräyksistä sekä yhteisön ja EY:n jäsenvaltioiden toimivallasta asiassa, sellaisena kuin se seuraa Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksesta ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksesta.

3 artikla

Sopimuspuolet toteuttavat kaikki yleis- ja erityistoimenpiteet, jotka ovat aiheellisia tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttämisen varmistamiseksi.

Ne pidättyvät kaikista toimenpiteistä, jotka voivat vaarantaa tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamista.

Lisäksi ne helpottavat tämän sopimuksen mukaista yhteistyötä.

4 artikla

Kaikki kansalaisuuteen perustuva syrjintä on kiellettyä tämän sopimuksen soveltamisalalla, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän sopimuksen erityismääräysten soveltamista.

5 artikla

Sopimuspuoli voi milloin tahansa saattaa ongelmallisen kysymyksen käsiteltäväksi ETA:n sekakomiteassa tai ETA:n neuvostossa 92 artiklan 2 kohdassa ja 89 artiklan 2 kohdassa määrätyllä tavalla.

6 artikla

Siltä osin kuin tämän sopimuksen määräykset ovat sisällöltään samoja kuin vastaavat Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen tai Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen taikka näitä kahta perustamissopimusta sovellettaessa annettujen säädösten säännöt, määräyksiä tulkitaan niitä täytäntöön pantaessa ja sovellettaessa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista antamien merkityksellisten ratkaisujen mukaisesti, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta oikeuskäytännön kehittämistä tulevaisuudessa.

7 artikla

Säädökset, joihin tämän sopimuksen liitteissä tai ETA:n sekakomitean päätöksissä viitataan taikka jotka sisältyvät niihin, sitovat sopimuspuolia, ja ne ovat csa tai ne saatetaan osaksi sopimuspuolten oikeusjärjestystä seuraavasti:

- a) ETY:n asetuksia vastaavat säädökset saatetaan sellaisinaan osaksi sopimuspuolten oikeusjärjestystä;
- b) ETY:n direktiivejä vastaavat säädökset jättävät sopimuspuolten viranomaisten valittavaksi täytäntöönpanon muodon ja keinot.

II OSA

TAVAROIDEN VAPAA LIIKKUVUUS

1 LUKU

PERUSPERIAATTEET

8 artikla

1. Toteutetaan tavaroiden vapaa liikkuvuus sopimuspuolten välillä tämän sopimuksen määräysten mukaisesti.

2. Jollei toisin määrätä, 10 - 15, 19, 20 ja 25 - 27 artiklaa sovelletaan ainoastaan sopimuspuolten alkuperätuotteisiin.
3. Jollei toisin määrätä, tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan ainoastaan:
- a) tuotteisiin, joita tarkoitetaan harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän 25 - 97 ryhmässä, lukuun ottamatta pöytäkirjassa 2 lueteltuja tuotteita;
 - b) pöytäkirjassa 3 täsmennettyihin tuotteisiin mainitussa pöytäkirjassa määrättyjen erityisjärjestelyjen mukaisesti.

9 artikla

1. Alkuperäsäännöt ovat pöytäkirjassa 4. Ne eivät rajoita kansainvälisiä velvoitteita, joita sopimuspuolilla on tai voi olla tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen nojalla.
2. Kehittääkseen tällä sopimuksella saavutettuja tuloksia sopimuspuolet jatkavat ponnistuksiaan alkuperäsääntöjen parantamiseksi ja yksinkertaistamiseksi edelleen sekä tulliyhteistyön lisäämiseksi.
3. Ensimmäinen tarkastelu tapahtuu ennen vuoden 1993 loppua. Sen jälkeen tarkastelu tapahtuu kahden vuoden välein. Sopimuspuolet sitoutuvat päättämään tarkastelun perusteella aiheellisten toimenpiteiden sisällyttämisestä tähän sopimukseen.

10 artikla

Tuonti- ja vientitullit sekä vaikutukseltaan vastaavat maksut ovat kiellettyjä sopimuspuolten välillä. Tämä koskee myös fiskaalisia tulleja, sanotun kuitenkaan rajoittamatta pöytäkirjassa 5 määrättyjen järjestelyjen soveltamista.

11 artikla

Sopimuspuolten väliset tuonnin määrälliset rajoitukset ja kaikki vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä.

12 artikla

Sopimuspuolten väliset viennin määrälliset rajoitukset ja kaikki vaikutukseltaan vastaavat toimenpiteet ovat kiellettyjä.

13 artikla

Mitä 11 ja 12 artiklassa määrätään, ei estä sellaisia tuontia, vientiä tai kauttakuljetusta koskevia kieltoja tai rajoituksia, jotka ovat perusteltuja julkisen moraalien, yleisen järjestyksen tai turvallisuuden kannalta, ihmisten, eläinten tai kasvien terveyden ja elämän suojelemiseksi, taiteellisten, historiallisten tai

arkeologisten kansallisaarteiden suojelemiseksi taikka teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojelemiseksi. Nämä kiellot tai rajoitukset eivät kuitenkaan saa olla keino mielivaltaiseen syrjintään tai sopimuspuolten välisen kaupan peiteltyyn rajoittamiseen.

14 artikla

Sopimuspuolet eivät välittömästi tai välillisesti verota muista sopimuspuolista olevia tuotteita sisäisessä verotuksessaan ankarammin kuin ne välittömästi tai välillisesti verottavat samanlaisia kotimaisia tuotteita.

Sopimuspuolet eivät liioin verota muiden sopimuspuolten tuotteita sisäisessä verotuksessaan niin, että sillä välillisesti suojellaan muita tuotteita.

15 artikla

Tuotteita toisen sopimuspuolen alueelle vietäessä sisäisten verojen palautus ei saa olla suurempi kuin tuotteista sisäisessä verotuksessa peritty välitön tai välillinen vero.

16 artikla

1. Sopimuspuolet huolehtivat kaupallisten valtion monopoliensa muuttamisesta niin, että tavaroiden hankintaa tai myyntiä koskevissa ehdossa ei syrjitä EY:n jäsenvaltioiden eikä EFTA-valtioiden kansalaisia.

2. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan kaikkiin toimielimiin, joiden välityksellä sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset lain nojalla tai tosiasiallisesti suoraan tai välillisesti valvovat tai olennaisesti ohjaavat sopimuspuolten välistä tuontia tai vientiä taikka määräävät siitä. Näitä määräyksiä sovelletaan myös monopoleihin, jotka perustuvat valtion myöntämään yksinoikeuteen.

2 LUKU

MAATALOUS- JA KALATALOUSTUOTTEET

17 artikla

Eläinlääkintää ja kasvinuojelua koskevat erityismääräykset ja -järjestelyt ovat liitteessä 1.

18 artikla

Sopimuspuolet huolehtivat, että 17 artiklassa sekä 23 artiklan a ja b alakohdassa määrättyjä järjestelyjä, sellaisina kuin ne koskevat muita kuin 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja tuotteita, ei vaaranneta muilla kaupan teknisillä esteillä, sanotun kuitenkaan rajoittamatta maataloustuotteiden kauppaa koskevien erityisjärjestelyjen soveltamista. Sovelletaan, mitä 13 artiklassa määrätään.

19 artikla

1. Sopimuspuolet tutkivat vaikeudet, joita niiden maataloustuotteiden kaupassa saattaa esiintyä, ja pyrkivät etsimään aiheellisia ratkaisuja niihin.
2. Sopimuspuolet sitoutuvat jatkamaan ponnistuksiaan maatalouskaupan vapauttamiseksi asteittain.
3. Tässä tarkoituksessa ne tarkastelevat ennen vuoden 1993 loppua ja sen jälkeen kahden vuoden välein maataloustuotteiden kaupan ehtoja.
4. Näiden tarkastelujen tulosten perusteella ne, omaa maatalouspolitiikkaansa noudattaen ja ottaen huomioon Uruguayn kierroksen tulokset, päättävät tähän sopimukseen liittyvästä, suosituimmuussamaan, kahden- tai monenvälisyyteen, vastavuoroisuuteen ja keskinäiseen hyötyyn perustuvasta maatalousalan kaupan esteiden vähentämisestä, mukaan lukien maatalouden alalla toimivista kaupallisista valtion monopoleista johtuvat kaupan esteet.

20 artikla

Kalaan ja muihin meren tuotteisiin sovellettavat määräykset ja järjestelyt ovat pöytäkirjassa 9.

3 LUKU

TULLIASIAIN YHTEISTYÖ JA KAUPAN HELPOTTAMINEN

21 artikla

1. Sopimuspuolet yksinkertaistavat rajavalvontaa ja -muodollisuuksia helpottaakseen keskinäistä kauppaansa. Tätä koskevista järjestelyistä määrätään pöytäkirjassa 10.
2. Sopimuspuolet avustavat toisiaan tulliasioissa varmistaakseen sen, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein. Tätä koskevista järjestelyistä määrätään pöytäkirjassa 11.
3. Sopimuspuolet vahvistavat ja laajentavat yhteistyötään yksinkertaistaakseen tavarakaupan menettelyjä, erityisesti kaupan helpottamiseen tähtäävien yhteisön toimintaohjelmien, hankkeiden ja toimien yhteydessä VI osan sääntöjen mukaisesti.
4. Sen estämättä, mitä 8 artiklan 3 kohdassa määrätään, 21 artiklaa sovelletaan kaikkiin tuotteisiin.

22 artikla

Sopimuspuoli, joka harkitsee suosituimmuuskohtelua nauttiviin kolmansiin maihin soveltamiensa tullien tai vaikutukseltaan vastaavien maksujen tosiasiallisen tason alentamista tai niiden soveltamatta jättämistä, ilmoittaa siitä ETA:n sekakomitealle, mikäli mahdollista, viimeistään kolmekymmentä päivää ennen toimenpiteen voimaantuloa. Asianomainen sopimuspuoli kiinnittää huomiota kaikkiin toisten sopimuspuolten huomautuksiin vääristymistä, jotka voivat aiheutua toimenpiteistä.

4 LUKU
MUUT TAVAROIDEN VAPAATA LIIKKUVUUTTA
KOSKEVAT SÄÄNNÖT

23 artikla

Erityismääräykset ja -järjestelyt ovat:

- a) teknisten määräysten, standardien, testauksen ja varmentamisen osalta pöytäkirjassa 12 ja liitteessä II;
- b) viinikaupan teknisten esteiden poistamisen osalta pöytäkirjassa 47;
- c) tuotevastuun osalta liitteessä III.

Ne koskevat kaikkia tuotteita, jollei toisin määrätä.

24 artikla

Energiaa koskevat erityismääräykset ja -järjestelyt ovat liitteessä IV.

25 artikla

Jos 10 ja 12 artiklan määräysten noudattaminen johtaa

- a) jälleenvientiin sellaiseen kolmanteen maahan, johon viejäsojpmispuoli soveltaa kyseisen tuotteen osalta määrällisiä rajoituksia tai vientitulleja taikka vaikutukseltaan vastaavia toimenpiteitä tai maksuja, taikka
- b) viejäsojpmispuolen kannalta olennaisen tuotteen vakavaan pulaan tai sen uhkaan

ja jos edellä tarkoitettu tilanne aiheuttaa tai uhkaa aiheuttaa huomattavia vaikeuksia viejäsojpmispuolelle, kyseinen sojpmispuoli voi toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä 113 artiklassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

26 artikla

Sojpmispuolten välillä ei sovelleta polkumyynnin vastaisia toimenpiteitä, tasoitusmaksuja eikä kolmansista maista johtuvien luvottomien kauppatajopen vastaisia toimenpiteitä, ellei tässä sojpmuksessa toisin määrätä.

5 LUKU
HIILI- JA TERÄSTUOTTEET

27 artikla

Hiili- ja terästuotteita koskevat määräykset ja järjestelyt ovat pöytäkirjoissa 14 ja 25.

III OSA
HENKILÖIDEN, PALVELUJEN JA PÄÄOMIEN
VAPAA LIKKUVUUS

1 LUKU
TYÖNTEKIJÄT JA ITSENÄISET AMMATINHARJOITTAJAT

28 artikla

1. Turvataan työntekijöiden vapaa liikkuvuus EY:n jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden välillä.
2. Vapaa liikkuvuus edellyttää, että kaikki kansalaisuuteen perustuva EY:n jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden työntekijöiden syrjintä työ sopimusten tekemisessä sekä palkkauksessa ja muissa työehdoissa poistetaan.
3. Yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka kansanterveyden vuoksi perustelluin rajoituksin se sisältää oikeuden:
 - a) hakea tosiasiallisesti tarjottua työtä;
 - b) liikkua tässä tarkoituksessa vapaasti EY:n jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden alueella;
 - c) oleskella EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion alueella työntekotarkoituksessa tämän valtion kotimaisten työntekijöiden työsuhdetta koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten mukaisesti;
 - d) jäädä EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion alueelle työsuhteen päätyttyä siellä.
4. Tämän artiklan määräykset eivät koske julkishallinnon palvelussuhteita.
5. Erityismääräykset työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta ovat liitteessä V.

29 artikla

Toteuttaakseen työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien vapaan liikkuvuuden sopimuspuolet turvaavat sosiaaliturvan alalla liitteessä VI määrättyllä tavalla työntekijöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille sekä heidän huollettavilleen erityisesti sen, että:

- a) kaudet, jotka eri maiden lainsäädännön mukaan otetaan huomioon oikeuden saamiseksi etuuteen ja sen säilyttämiseksi sekä etuuden määrän laskemiseksi, lasketaan yhteen;

b) etuudet maksetaan sopimuspuolten alueella asuville.

30 artikla

Helpottaakseen työntekijäksi ja itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ryhtymistä sekä toimintaa työntekijänä ja itsenäisenä ammatinharjoittajana sopimuspuolet liitteen VII mukaisesti toteuttavat tarvittavat toimenpiteet, jotka koskevat tutkintotodistusten, todistusten ja muiden muodollista kelpoisuutta osoittavien asiakirjojen vastavuoroista tunnustamista, työntekijäksi ja itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi ryhtymistä sekä toimintaa työntekijänä ja itsenäisenä ammatinharjoittajana koskevien lakiansa, asetustensa ja hallinnollisten määräystensä yhteensovittamista.

2 LUKU SIOITTAUTUMISOIKEUS

31 artikla

1. Tämän sopimuksen määräysten mukaisesti ei ole rajoituksia, jotka koskevat EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion kansalaisen vapautta sijoittautua EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion alueelle. Tämä koskee myös EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion alueelle sijoittautuneen EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion kansalaisen vapautta perustaa kauppaedustajan liikkeitä, sivuliikkeitä ja tytäryhtiöitä kyseisten valtioiden alueelle.

Jollei 4 luvun määräyksistä muuta johdu, sijoittautumisvapautteen kuuluu oikeus ryhtyä harjoittamaan ja harjoittaa itsenäistä ammattia sekä oikeus perustaa ja johtaa yrityksiä, erityisesti 34 artiklan toisessa alakohdassa tarkoitettuja yhtiöitä, niillä edellytyksillä, jotka sijoittautumisvaltion lainsäädännön mukaan koskevat sen kansalaisia.

2. Erityismääräykset sijoittautumisoikeudesta ovat liitteissä VIII – XI.

32 artikla

Tämän luvun määräyksiä ei sopimuspuolella sovelleta toimintaan, joka jatkuvasti tai tilapäisesti liittyy julkisen vallan käyttöön kyseisessä sopimuspuolella.

33 artikla

Tämän luvun määräykset ja niiden nojalla toteutetut toimenpiteet eivät rajoita niiden lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten soveltamista, joiden mukaan ulkomaalaisiin sovelletaan erityissääntelyä yleisen järjestyksen tai turvallisuuden taikka kansanterveyden perusteella.

34 artikla

EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion lainsäädännön mukaisesti perustetut yhtiöt, joiden sääntömääräinen kotipaikka, keskushallinto tai päätoimipaikka on sopimuspuolten alueella, rinnastetaan tämän luvun

määräyksiä sovellettaessa luonnollisiin henkilöihin, jotka ovat EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion kansalaisia.

'Yhtiöillä' tarkoitetaan siviili- ja kauppaoikeudellisia yhtiöitä, osuustoiminnallisia yhtiöitä sekä muita julkis- tai yksityisoikeudellisia oikeushenkilöitä, lukuun ottamatta niitä, jotka eivät tavoittele voittoa.

35 artikla

Mitä 30 artiklassa määrätään, sovelletaan tässä luvussa tarkoitettuihin kysymyksiin.

3 LUKU PALVELUT

36 artikla

1. Tämän sopimuksen määräysten mukaisesti sopimuspuolten alueella ei ole rajoituksia, jotka koskevat muuhun EY:n jäsenvaltioon tai EFTA-valtioon kuin palvelujen vastaanottajan valtioon sijoitautuneen EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion kansalaisen vapautta tarjota palveluja sopimuspuolten alueella.

2. Erityismääräykset palvelujen tarjoamisen vapaudesta ovat liitteissä IX - XI.

37 artikla

Tässä sopimuksessa 'palveluilla' tarkoitetaan erityisesti suorituksia, joista tavallisesti maksetaan korvaus ja joita määräykset tavaroiden, pääomien tai henkilöiden vapaasta liikkuvuudesta eivät koske.

'Palveluihin' kuuluu erityisesti:

- a) teollinen toiminta;
- b) kaupallinen toiminta;
- c) käsityöläisten toiminta;
- d) vapaiden ammattien harjoittamiseen kuuluva toiminta.

Palvelun tarjoaja saa tilapäisesti harjoittaa toimintaansa valtiossa, jossa palvelu tarjotaan, niillä edellytyksillä, jotka tämä valtio asettaa kansalaisilleen, sanotun kuitenkin rajoittamatta 2 luvun määräysten soveltamista.

38 artikla

Vapauteen tarjota palveluja liikenteen alalla sovelletaan 6 luvun määräyksiä.

39 artikla

Mitä 30 ja 32 – 34 artiklassa määrätään, sovelletaan tässä luvussa tarkoitettuihin kysymyksiin.

4 LUKU
PÄÄOMAT*40 artikla*

Tämän sopimuksen määräysten mukaisesti sopimuspuolten välillä ei ole EY:n jäsenvaltiossa tai EFTA-valtiossa asuville kuuluvien pääomien liikkuvuuden rajoituksia eikä osapuolten kansalaisuuteen tai asuinpaikkaan taikka pääoman sijoituspaikkaan perustuvaa syrjintää. Tarvittavat määräykset tämän artiklan täytäntöönpanosta ovat liitteessä XII.

41 artikla

Sopimuspuolten väliseen tavaroiden, henkilöiden, palvelujen ja pääomien vapaaseen liikkuvuuteen liittyvissä juoksevista maksuista ei tämän sopimuksen määräysten mukaisesti ole rajoituksia.

42 artikla

1. Jos pääomamarkkinoita ja luottoja koskevaa kansallista lainsäädäntöä sovelletaan tämän luvun määräysten mukaisesti vapautettuihin pääomanliikkeisiin, sitä sovelletaan syrjintää harjoittamatta.
2. Lainoja EY:n jäsenvaltioiden tai EFTA-valtioiden taikka niiden alueellisten tai paikallisten julkisyhteisöjen toiminnan rahoittamiseksi suoraan tai välillisesti voidaan laskea liikkeeseen muissa EY:n jäsenvaltioissa tai EFTA-valtioissa taikka sijoittaa niihin vain, jos valtiot, joita asia koskee, ovat sopineet siitä.

43 artikla

1. Jos EY:n jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden valuuttasäännösten erot voivat johtaa siihen, että jossakin EY:n jäsenvaltiossa tai EFTA-valtiossa asuvat käyttäisivät hyväkseen 40 artiklan mukaisia mahdollisuuksia valuutansiirtoon sopimuspuolten alueella kiertääkseen jonkin EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion säännöksiä pääomien liikkuvuudesta sen ja kolmansien maiden välillä, sopimuspuoli, jota asia koskee, voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet näiden vaikeuksien poistamiseksi.
2. Jos pääomanliikkeet johtavat häiriöihin EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion pääomamarkkinoiden toiminnassa, sopimuspuoli, jota asia koskee, voi toteuttaa aiheellisia pääomien liikkuvuutta koskevia suojatoimenpiteitä.
3. Jos sopimuspuolen toimivaltaiset viranomaiset muuttavat valuuttakurssia tavalla, joka vääristää vakavasti kilpailun edellytyksiä, muut sopimuspuolet voivat tarkoin rajoitetuksi ajaksi toteuttaa tällaisen muutoksen seurausten torjumiseksi tarpeellisia toimenpiteitä.

4. Jos EY:n jäsenvaltiolla tai EFTA-valtiolla on maksutasettaan koskevia vaikeuksia tai tällaiset vaikeudet uhkaavat sitä vakavasti joko sen kokonaismaksutaseen epätasapainon tai sen käytettävissä olevan valuutan laadun vuoksi ja nämä vaikeudet ovat omiaan erityisesti vaarantamaan tämän sopimuksen toimintaa, sopimuspuoli, jota asia koskee, voi toteuttaa suoja-toimenpiteitä.

44 artikla

Yhteisö yhdeltä puolen ja EFTA-valtiot toiselta puolen noudattavat pöytäkirjassa 18 määrättyjä sisäisiä menettelyjään pannessaan täytäntöön 43 artiklan määräyksiä.

45 artikla

1. Edellä 43 artiklassa tarkoitettuihin toimenpiteisiin liittyvät päätökset, lausunnot ja suositukset on ilmoitettava ETA:n sekakomitealle.

2. Kaikista suoja-toimenpiteistä on etukäteen neuvoteltava ja vaihdettava tietoja ETA:n sekakomiteassa.

3. Sopimuspuoli, jota asia koskee, voi kuitenkin 43 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa asian salaisen luonteen tai kiireellisyyden vuoksi toteuttaa toimenpiteet, jos se on tarpeen, ilman etukäteistä neuvottelua ja tietojenvaihtoa.

4. Jos 43 artiklan 4 kohdassa tarkoitettussa tilanteessa syntyy äkillinen maksutasetta koskeva kriisi eikä 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä voida noudattaa, sopimuspuoli, jota asia koskee, voi kaiken varalta toteuttaa tarvittavat suoja-toimenpiteet. Toimenpiteiden on oltava sellaisia, että ne aiheuttavat mahdollisimman vähän häiriötä tämän sopimuksen toiminnalle, eivätkä ne saa olla laajempia kuin on ehdottomasti tarpeen syntyneiden äkillisten vaikeuksien poistamiseksi.

5. Jos toimenpiteitä toteutetaan 3 tai 4 kohdan mukaisesti, siitä ilmoitetaan viimeistään niiden voimaantulopäivänä, ja tietojenvaihtoon ja neuvotteluihin ryhdytään ja 1 kohdassa tarkoitettut ilmoitukset tehdään mahdollisimman pian sen jälkeen.

5 LUKU

TALOUS- JA RAHAPOLIITTINEN YHTEISTYÖ

46 artikla

Sopimuspuolet vaihtavat mielipiteitä ja tietoja tämän sopimuksen täytäntöönpanosta ja yhdentymisen vaikutuksista taloudelliseen toimintaan sekä talous- ja rahapolitiikan harjoittamiseen. Lisäksi ne voivat keskustella kokonaistaloudellisesta tilanteesta, politiikasta ja tulevaisuudennäkymistä. Tällainen mielipiteiden ja tietojen vaihto käydään sitoumuksesta.

6 LUKU LIIKENNE

47 artikla

1. Rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteeseen sovelletaan 48 –52 artiklaa.
2. Erityismääräykset kaikista liikennemuodoista ovat liitteessä XIII.

48 artikla

1. EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion rautatie-, maantie- ja sisävesiliikennettä koskevia säännöksiä, joita liite XIII ei koske, ei saa antaa sellaisina, että ne ovat muista valtioista oleville liikenteenharjoittajille suoralta tai välilliseltä vaikutukseltaan epäedullisempia kuin kyseisen valtion omille kansalaisille.
2. Sopimuspuolen, joka poikkeaa 1 kohdan periaatteesta, on ilmoitettava siitä ETA:n sekakomitealle. Muut sopimuspuolet, jotka eivät hyväksy poikkeamista, voivat toteuttaa vastaavia vastatoimenpiteitä.

49 artikla

Tuki on tämän sopimuksen mukainen, jos se on tarpeen liikenteen yhteensovittamiseksi tai on korvausta julkisten palvelujen käsitteeseen kuuluvien velvoitteiden täyttämiseksi.

50 artikla

1. Sopimuspuolten alueen sisäisessä liikenteessä ei saa harjoittaa syrjintää, joka ilmenee siten, että liikenteenharjoittaja soveltaa tavaroiden alkuperä- tai määräraaman perusteella eri kuljetusmaksuja tai -ehtoja samanlaisten tavaroiden kuljetuksiin samoilla reiteillä.
2. Viranomainen, joka on VII osan mukaan toimivaltainen, tutkii omasta aloitteestaan taikka EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion pyynnöstä kaikki tässä artiklassa tarkoitetut syrjintätapaukset ja tekee tarvittavat päätökset sisäisten sääntöjensä mukaisesti.

51 artikla

1. Sellaiset sopimuspuolten alueen sisäisessä liikenteessä käytettäväksi määrätyt kuljetusmaksut ja -ehdot, joilla tavalla tai toisella tuetaan tai suojellaan tiettyä yritystä tai toimialaa taikka tiettyjä yrityksiä tai toimialoja, ovat kiellettyjä, jollei 50 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu toimivaltainen viranomainen anna lupaa niihin.
2. Toimivaltainen viranomainen tutkii omasta aloitteestaan taikka EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion pyynnöstä 1 kohdassa tarkoitetut maksut ja ehdot ottaen erityisesti huomioon yhtäältä tarkoituksenmukaisen alueellisen talouspolitiikan vaatimukset, aliehitettyneiden alueiden tarpeet ja niiden alueiden ongelmat, joihin poliittiset olot ovat vakavasti vaikuttaneet, sekä toisaalta tällaisten maksujen ja ehtojen vaikutukset eri liikennemuotojen väliseen kilpailuun.

Toimivaltainen viranomainen tekee tarvittavat päätökset sisäisten sääntöjensä mukaisesti.

3. Edellä 1 kohdassa määrätty kielto ei koske kilpailutariffeja.

52 artikla

Maksut tai kulut, jotka liikenteenharjoittaja veloittaa rajanylityksestä kuljetusmaksujen lisäksi, eivät saa olla kohtuuttomia rajanylityksestä tosiasiallisesti aiheutuviin kustannuksiin nähden. Sopimuspuolet pyrkivät asteittain pienentämään näitä kustannuksia.

IV OSA

KILPAILUSÄÄNNÖT JA MUUT YHTEISET SÄÄNNÖT

1 LUKU

YRITYKSIIN SOVELLETTAVAT SÄÄNNÖT

53 artikla

1. Tämän sopimuksen toimintaan soveltumattomia ja kiellettyjä ovat sellaiset yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka voivat vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan ja joiden tarkoituksena on estää, rajoittaa tai vääristää kilpailua tämän sopimuksen soveltamisalueella tai joista seuraa, että kilpailu estyy, rajoittuu tai vääristyy siellä, ja erityisesti sellaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat:

- a) joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja taikka muita kauppaehtoja;
- b) joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa, markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
- c) joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä;
- d) joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- e) joiden mukaan sopimuksen syntymisen edellytykseksi asetetaan se, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

2. Tämän artiklan mukaan kielletyt sopimukset ja päätökset ovat ilman eri toimenpiteitä mitättömiä.

3. Voidaan kuitenkin julistaa, että 1 kohdan määräykset eivät koske

- yritysten välistä sopimusta tai yritysten välisten sopimusten ryhmää,
- yritysten yhteenliittymän päätöstä tai yritysten yhteenliittymien päätösten ryhmää,
- yhdenmukaistettua menettelytapaa tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen ryhmää,

joka osaltaan tehostaa tuotantoa, tuotteiden jakelua taikka edistää teknistä tai taloudellista kehitystä jättäen kuluttajille kohtuullisen osuuden näin saatavasta hyödystä:

- a) asettamatta asianomaisille yrityksille rajoituksia, jotka eivät ole välttämättömiä mainittujen tavoitteiden toteuttamiseksi;
- b) antamalla näille yrityksille mahdollisuutta poistaa kilpailua merkittävältä osalta kysymyksessä olevia tuotteita.

54 artikla

Tämän sopimuksen toimintaan soveltuematonta ja kiellettyä on yhden tai useamman yrityksen määräävän aseman väärinkäyttö tämän sopimuksen soveltamisalueella tai sen merkittävällä osalla, jos se voi vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan.

Tällaista väärinkäyttöä voi olla erityisesti:

- a) kohtuuttomien osto- tai myyntihintojen taikka muiden kohtuuttomien kauppaehtojen suora tai välillinen määrääminen;
- b) tuotannon, markkinoiden tai tekniikan kehityksen rajoittaminen kuluttajien vahingoksi;
- c) erilaisten ehtojen soveltaminen eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin kauppakumppaneita epäedulliseen kilpailuasemaan asettavalla tavalla;
- d) sen asettaminen sopimuksen syntymisen edellytykseksi, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen.

55 artikla

1. EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen, josta määrätään 108 artiklan 1 kohdassa, huolehtivat 53 ja 54 artiklassa määrättyjen periaatteiden soveltamisesta, sanotun kuitenkin rajoittamatta niiden tämän sopimuksen pöytäkirjassa 21 ja liitteessä XIV olevien määräysten soveltamista, joilla 53 ja 54 artiklan määräykset pannaan täytäntöön.

Jäljempänä 56 artiklassa tarkoitettu toimivaltainen valvontaviranomainen tutkii omasta aloitteestaan taikka toimialueellaan olevan valtion tai toisen valvontaviranomaisen hakemuksesta tapaukset, joissa epäillään, että näitä periaatteita on rikottu. Toimivaltainen valvontaviranomainen suorittaa nämä tutkimukset yhteistyössä toimialueensa toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ja toisen valvontaviranomaisen kanssa, joka avustaa sitä sisäisten sääntöjensä mukaisesti.

Jos toimivaltainen valvontaviranomainen toteaa, että periaatteita on rikottu, se tekee ehdotuksen rikkomisen lopettamiseksi aiheellisista toimenpiteistä.

2. Jos rikkomista jatketaan, toimivaltainen valvontaviranomainen toteaa periaatteiden rikkomisen päätöksellä, jonka se perustelee.

Toimivaltainen valvontaviranomainen voi julkaista päätöksensä ja valtuuttaa toimialueellaan olevat valtiot toteuttamaan tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet, joiden edellytykset ja toteuttamistavat se määrittää. Se voi myös pyytää toista valvontaviranomaista valtuuttamaan tämän toimialueella olevat valtiot toteuttamaan tällaisia toimenpiteitä.

56 artikla

1. Valvontaviranomaiset tekevät päätökset 53 artiklan soveltamisalaan kuuluvissa yksittäisissä tapauksissa seuraavien määräysten mukaisesti:
 - a) EFTAn valvontaviranomainen tekee päätökset tapauksissa, joissa vaikutukset koskevat ainoastaan EFTA-valtioiden keskinäistä kauppaa;
 - b) EFTAn valvontaviranomainen tekee 58 artiklassa, pöytäkirjassa 21 ja sen täytäntöönpanosta annetuissa säännöissä, pöytäkirjassa 23 ja liitteessä XIV olevien määräysten mukaisesti päätökset tapauksissa, joissa asianomaisten yritysten liikevaihdosta tämän sopimuksen soveltamisalueella vähintään 33 prosenttia kertyy EFTA-valtioiden alueelta, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta c alakohdan soveltamista;
 - c) EY:n komissio tekee, ottaen huomioon 58 artiklan määräykset sekä pöytäkirjoissa 21 ja 23 sekä liitteessä XIV olevat määräykset, päätökset muissa tapauksissa sekä niissä b alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa, joissa vaikutukset koskevat EY:n jäsenvaltioiden keskinäistä kauppaa.
2. Niissä yksittäisissä tapauksissa, jotka kuuluvat 54 artiklan soveltamisalaan, päätökset tekee se valvontaviranomainen, jonka alueella määrävän aseman todetaan olevan. Mitä 1 kohdan b ja c alakohdassa määrätään, sovelletaan vain, jos määrävä asema on molempien valvontaviranomaisten alueella.
3. Niissä yksittäisissä tapauksissa, jotka kuuluvat 1 kohdan c alakohdan soveltamisalaan ja joiden vaikutukset EY:n jäsenvaltioiden keskinäiseen kauppaan tai kilpailuun yhteisössä eivät ole huomionarvoisia, päätökset tekee EFTAn valvontaviranomainen.
4. Tätä artiklaa sovellettaessa noudatetaan ilmaisujen "yritys" ja "liikevaihto" pöytäkirjassa 22 olevia määritelmiä.

57 artikla

1. Yrityskeskittymät, joiden valvonnasta määrätään 2 kohdassa ja joiden tuloksena on tehokasta kilpailua merkittävästi haittaavan määrävän aseman syntyminen tai vahvistuminen tämän sopimuksen soveltamisalueella tai sen huomattavalla osalla, julistetaan tämän sopimuksen toimintaan soveltumattomiksi.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen yrityskeskittymien valvonnasta huolehtii:
 - a) tapauksissa, jotka kuuluvat asetuksen (ETY) N:o 4064/89 soveltamisalaan, EY:n komissio mainitun asetuksen sekä tämän sopimuksen pöytäkirjojen 21 ja 24 sekä liitteen XIV mukaisesti. EY:n komissiolla on, jollei muutoksenhausta EY:n tuomioistuimessa muuta johdu, yksinomainen toimivalta tehdä päätöksiä näissä tapauksissa;
 - b) tapauksissa, jotka eivät kuulu a alakohdan soveltamisalaan ja joissa liitteessä XIV mainitut raja-arvot täyttyvät EFTA-valtioiden alueella, EFTAn valvontaviranomainen pöytäkirjojen 21 ja 24 sekä liitteen XIV mukaisesti. Sanottu ei kuitenkaan rajoita EY:n jäsenvaltioiden toimivaltaa.

58 artikla

Kilpailua koskevan yhtenäisen valvonnan kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi kaikkialla Euroopan talousalueella sekä tämän sopimuksen määräysten yhdenmukaisen täytäntöönpanon, soveltamisen ja tulkinnan edistämiseksi toimivaltaiset viranomaiset ovat yhteistyössä pöytäkirjoissa 23 ja 24 olevien määräysten mukaisesti.

59 artikla

1. Sopimuspuolet huolehtivat, ettei toteuteta tai pidetä voimassa mitään julkisia yrityksiä taikka EY:n jäsenvaltiolta tai EFTA-valtiolta erityisoikeuksia tai yksinoikeuksia saavia yrityksiä koskevaa toimenpidettä, joka on ristiriidassa tämän sopimuksen määräysten kanssa ja varsinkaan 4 tai 53 – 63 artiklan kanssa.

2. Yrityksiin, jotka tuottavat yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja, sekä fiskaalisiin monopoleihin sovelletaan tämän sopimuksen määräyksiä ja varsinkin kilpailusääntöjä siltä osin kuin ne eivät oikeudellisesti tai tosiasiallisesti estä yrityksiä hoitamasta niille uskottuja erityistehtäviä. Kaupan kehitykseen ei saa vaikuttaa tavalla, joka olisi ristiriidassa sopimuspuolten etujen kanssa.

3. EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen valvovat toimivaltaansa kuuluvissa tapauksissa, että tämän artiklan määräyksiä noudatetaan, ja toteuttavat, jos se on tarpeen, omalla toimialueellaan oleville valtioille osoitettuja aiheellisia toimenpiteitä.

60 artikla

Erityismääräykset 53, 54, 57 ja 59 artiklassa määrättyjen periaatteiden täytäntöönpanosta ovat liitteessä XIV.

2 LUKU
VALTION TUKI*61 artikla*

1. Jollei tässä sopimuksessa toisin määrätä, EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa, ei sovellu tämän sopimuksen toimintaan, siltä osin kuin se vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan.

2. Tämän sopimuksen toimintaan soveltuu:

- a) yksittäisille kuluttajille myönnettävä sosiaalinen tuki, joka myönnetään harjoittamatta syrjintää tuotteiden alkuperän perusteella;
- b) tuki luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi;
- c) tuki Saksan liittotasavallan eräille sellaisille alueille, joihin Saksan jako on vaikuttanut, jos tuki on tarpeen jaosta aiheutuneen taloudellisen haitan korvaamiseksi.

3. Tämän sopimuksen toimintaan soveltuvana voidaan pitää:

- a) tukea taloudellisen kehityksen edistämiseksi alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma;
- b) tukea Euroopan yhteistä etua koskevan tärkeän hankkeen edistämiseksi taikka EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion taloudessa olevan vakavan häiriön poistamiseksi;
- c) tukea tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehityksen edistämiseksi, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla;
- d) muuta tukea, josta ETA:n sekakomitea määrää VII osan mukaisesti.

62 artikla

1. Sopimuspuolten alueella voimassa olevien valtiontukijärjestelmien sekä valtion tuen myöntämistä tai muuttamista koskevien suunnitelmien soveltuvuutta 61 artiklan kannalta seurataan jatkuvasti. Tästä seurannasta huolehtivat:

- a) EY:n jäsenvaltioiden osalta EY:n komissio Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan säännöissä määrättyllä tavalla;
- b) EFTA-valtioiden osalta EFTAn valvontaviranomainen, jolla on pöytäkirjassa 26 määrätty toimivalta ja tehtävät, EFTAn valvontaviranomaisen perustamista koskevassa EFTA-valtioiden sopimuksessa määrättyllä tavalla.

2. Valtion tukea koskevan yhtenäisen valvonnan takaamiseksi kaikkialla tämän sopimuksen soveltamisalueella EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen ovat yhteistyössä pöytäkirjassa 27 olevien määräysten mukaisesti.

63 artikla

Erityismääräykset valtion tuesta ovat liitteessä XV.

64 artikla

1. Jos jompikumpi valvontaviranomainen katsoo, että toinen valvontaviranomainen soveltaa tämän sopimuksen 61 tai 62 artiklan taikka pöytäkirjassa 14 olevan 5 artiklan määräyksiä tavalla, joka ei vastaa yhdenvertaisten kilpailun edellytysten ylläpitämistä tämän sopimuksen soveltamisalueella, mielipiteitä asiasta vaihdetaan kahden viikon kuluessa pöytäkirjassa 27 olevassa f alakohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti.

Jollei yhteiseen ratkaisuun päästä mainitun kahden viikon määräajan päättymiseen mennessä, sen sopimuspuolen toimivaltainen viranomainen, johon asia vaikuttaa, voi välittömästi toteuttaa aiheellisia väliaikaisia toimenpiteitä tästä johtuvan kilpailun vääristymisen poistamiseksi.

Tämän jälkeen asiasta neuvotellaan ETA:n sekakomiteassa yhteisesti hyväksyttävään ratkaisuun pääsemiseksi.

Jollei ETA:n sekakomitea ole kolmen kuukauden kuluessa kyennyt pääsemään tällaiseen ratkaisuun ja jos kyseinen menettelytapa vääristää kilpailua tai uhkaa vääristää kilpailua sopimuspuolten väliseen kauppaan vaikuttavalla tavalla, väliaikaiset toimenpiteet voidaan korvata sellaisilla pysyvillä toimenpiteillä, jotka ovat ehdottomasti tarpeen vääristymän vaikutusten poistamiseksi. Ensisijaisesti on käytettävä toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä Euroopan talousalueen toiminnalle.

2. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan myös niihin valtion monopoleihin, jotka on toteutettu tämän sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen.

3 LUKU MUUT YHTEISET SÄÄNNÖT

65 artikla

1. Julkisia hankintoja koskevat erityismääräykset ja -järjestelyt ovat liitteessä XVI, ja niitä sovelletaan, jollei toisin määrätä, kaikkiin tuotteisiin sekä tarkemmin määrättyihin palveluihin.
2. Henkistä, teollista ja kaupallista omaisuutta koskevat erityismääräykset ja -järjestelyt ovat pöytäkirjassa 28 ja liitteessä XVII, ja niitä sovelletaan, jollei toisin määrätä, kaikkiin tuotteisiin ja palveluihin.

V OSA NELJÄN VAPAUDEN KANNALTA OLENNAISET LAAJA-ALAISET MÄÄRÄYKSET

1 LUKU SOSIAALIPOLITIIKKA

66 artikla

Sopimuspuolet ovat yksimielisiä tarpeesta edistää työntekijöiden elin- ja työolojen kohentamista.

67 artikla

1. Sopimuspuolet pyrkivät parantamaan erityisesti työympäristöä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden suojelemiseksi. Tämän tavoitteen toteutumisen edistämiseksi sovelletaan vähimmäisvaatimuksia, jotka pannaan täytäntöön asteittain ottaen huomioon kunkin sopimuspuolen edellytykset ja sen voimassa olevat tekniset säännöt. Tällaiset vähimmäisvaatimukset eivät estä sopimuspuolia pysyttämästä tai toteuttamasta tiukempia työsuojelua koskevia toimenpiteitä, jos ne ovat sopusuunnassa tämän sopimuksen kanssa.
2. Liitteessä XVIII määrätään tarkemmin säännöksistä, jotka pannaan täytäntöön 1 kohdassa tarkoitettuina vähimmäisvaatimuksina.

68 artikla

Sopimuspuolet toteuttavat tämän sopimuksen moitteettoman toiminnan varmistamiseksi tarpeelliset toimenpiteet työoikeuden alalla. Näistä toimenpiteistä määrätään tarkemmin liitteessä XVIII.

69 artikla

1. Sopimuspuolet huolehtivat miesten ja naisten samapalkkaisuuden periaatteen soveltamisesta ja pitävät sen voimassa.

Tätä artiklaa sovellettaessa 'palkalla' tarkoitetaan tavallista perus- tai vähimmäispalkkaa ja muuta korvausta, jonka työntekijä välittömästi tai välillisesti saa työnantajaltaan työstä tai tehtävästä rahana tai luontoisetuna.

Samapalkkaisuudella ilman sukupuoleen perustuvaa syrjintää tarkoitetaan, että:

- a) palkka, joka maksetaan työn tuloksen perusteella, lasketaan saman mittausyksikön mukaan;
- b) palkka, joka maksetaan työhön käytetyn ajan perusteella, on sama samasta tehtävästä.

2. Erityismääräykset 1 kohdan täytäntöönpanosta ovat liitteessä XVIII.

70 artikla

Sopimuspuolet edistävät miesten ja naisten tasa-arvoisen kohtelun periaatteen toteutumista panemalla täytäntöön säännökset, joista määrätään tarkemmin liitteessä XVIII.

71 artikla

Sopimuspuolet pyrkivät edistämään työmarkkinaosapuolten välistä vuoropuhelua Euroopan tasolla.

2 LUKU
KULUTTAJANSUOJA

72 artikla

Määräykset kuluttajansuojasta ovat liitteessä XIX.

3 LUKU YMPÄRISTÖ

73 artikla

1. Ympäristöä koskevien sopimuspuolten toimien tavoitteena on:
 - a) säilyttää, suojella ja parantaa ympäristön laatua;
 - b) edistää ihmisten terveyden suojelua;
 - c) varmistaa, että luonnonvaroja käytetään harkiten ja järkevästi.
2. Ympäristöä koskevat sopimuspuolten toimet perustuvat periaatteille, joiden mukaan ennalta ehkäiseviin toimiin olisi ryhdyttävä, ympäristövahingot olisi torjuttava ensisijaisesti niiden lähteellä ja saastuttajan olisi maksettava. Ympäristönsuojelua koskevat vaatimukset ovat osa sopimuspuolten muuta politiikkaa.

74 artikla

Erityismääräykset 73 artiklan nojalla sovellettavista suojatoimenpiteistä ovat liitteessä XX.

75 artikla

Edellä 74 artiklassa tarkoitetut suojatoimenpiteet eivät estä sopimuspuolia pysyttämästä tai toteuttamasta tiukempia suojatoimenpiteitä, jos ne ovat sopusoinnussa tämän sopimuksen kanssa.

4 LUKU TILASTOT

76 artikla

1. Sopimuspuolet huolehtivat yhtenäisten ja vertailukelpoisten tilastotietojen tuottamisesta ja levittämisestä Euroopan talousalueen merkityksellisten taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöön liittyvien seikkojen kuvailemiseksi ja seuraamiseksi.
2. Tässä tarkoituksessa sopimuspuolet kehittävät ja käyttävät yhdenmukaisia menetelmiä, määritelmiä ja luokituksia sekä yhteisiä toimintaohjelmia ja menettelyjä, joissa tilastotyö järjestetään tarkoitukseen soveltuville hallinnon tasoille ja joissa otetaan aiheellisella tavalla huomioon tilastosalaisuuden tarve.
3. Tilastoja koskevat erityismääräykset ovat liitteessä XXI.
4. Erityismääräykset yhteistyön järjestämisestä tilastoalalla ovat pöytäkirjassa 30.

5 LUKU
YHTIÖOIKEUS

77 artikla

Yhtiöoikeutta koskevat erityismääräykset ovat liitteessä XXII.

VI OSA
YHTEISTYÖ MUILLA KUIN NELJÄN VAPAUDEN ALOILLA

78 artikla

Sopimuspuolet syventävät ja laajentavat yhteistyötään yhteisön toiminnassa, joka liittyy

- tutkimustyöhön ja teknologiseen kehittämistyöhön,
- tietopalveluihin,
- ympäristöön,
- koulutukseen, harjoitteluun ja nuorisoon,
- sosiaalipolitiikkaan,
- kuluttajansuojaan,
- pieniin ja keskisuuriin yrityksiin,
- matkailuun,
- audiovisuaaliseen alaan taikka
- pelastuspalveluun,

siltä osin kuin näistä kysymyksistä ei ole määräyksiä tämän sopimuksen muissa osissa.

79 artikla

1. Sopimuspuolet vahvistavat vuoropuheluaan kaikin aiheellisin keinoin, erityisesti VII osassa määrättyin menettelyin, yksilöidäkseen alat ja toimintalohkot, joilla entistä läheisempi yhteistyö voisi edistää sopimuspuolten yhteisten tavoitteiden saavuttamista 78 artiklassa tarkoitetuilla aloilla.

2. Erityisesti ne vaihtavat tietoja ja sopimuspuolen pyynnöstä neuvottelevat ETA:n sekakomiteassa suunnitelmista ja ehdotuksista, jotka koskevat puiteohjelmien, erityisohjelmien, toimien ja hankkeiden toteuttamista ja muuttamista 78 artiklassa tarkoitetuilla aloilla.

3. Tätä osaa sovellettaessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä VII osassa määrätään, jos tässä osassa tai pöytäkirjassa 31 erikseen näin määrätään.

80 artikla

Edellä 78 artiklassa tarkoitettu yhteistyö toteutetaan yleensä jollakin seuraavista tavoista:

- EFTA-valtioiden osallistuminen EY:n puiteohjelmiin, erityisohjelmiin, hankkeisiin tai muihin toimiin;

- yhteisen toiminnan toteuttaminen, johon voi sisältyä erilaisen toiminnan keskittämistä tai yhteensovittamista, erilaisen olemassa olevan toiminnan sulauttamista ja tapauskohtaista yhteistä toimintaa;
- virallinen tai epävirallinen tietojenvaihto tai tietojen antaminen;
- yhteiset ponnistukset tietyn toiminnan edistämiseksi kaikkialla sopimuspuolten alueella;
- rinnakkainen lainsäädäntö, jonka sisältö on tarvittaessa sama tai samanlainen;
- ponnistusten ja toiminnan yhteensovittaminen kansainvälisissä järjestöissä tai niiden yhteydessä sekä kolmansien maiden kanssa harjoitettavan yhteistyön yhteensovittaminen, jos se on yhteisen edun mukaista.

81 artikla

Jos yhteistyö toteutetaan EFTA-valtioiden osallistumisena EY:n puiteohjelmaan, erityisohjelmaan, hankkeeseen tai muuhun toimeen, noudatetaan seuraavia periaatteita:

- a) EFTA-valtioilla on pääsy ohjelman kaikkiin osiin.
- b) Kun kyse on komiteasta, joka avustaa EY:n komissiota jonkin yhteisön toiminnan hoitamisessa tai kehittämisessä, ja kun EFTA-valtiot rahoittavat toimintaa osallistumisensa perusteella, EFTA-valtioiden aseman osalta otetaan täysimääräisesti huomioon niiden rahoitusosuus.
- c) Lukuun ottamatta yhteisön yleiseen talousarvioon liittyviä päätöksiä yhteisön päätöksiin sovelletaan 79 artiklan 3 kohdan määräyksiä, jos päätökset suoraan tai välillisesti koskevat sellaista puiteohjelmaa, erityisohjelmaa, hanketta tai muuta tointa, johon EFTA-valtiot osallistuvat tämän sopimuksen nojalla tehdyllä päätöksellä. ETA:n sekakomitea voi 86 artiklassa määrättyllä tavalla tarkastella toimintaan osallistumisen jatkamisen ehtoja ja edellytyksiä.
- d) EFTA-valtioiden toimielimillä, yrityksillä, järjestöillä ja kansalaisilla on hanketasolla yhteisön toimintaohjelmassa ja muussa toimessa samat oikeudet ja velvollisuudet kuin niihin osallistuvilla EY:n jäsenvaltioiden toimielimillä, yrityksillä, järjestöillä ja kansalaisilla. Sama koskee soveltuvin osin niitä, jotka osallistuvat EFTA-valtioiden ja EY:n jäsenvaltioiden väliseen vaihtoon kyseisessä toiminnassa.
- e) Tulosten levittämisen, arvioimisen ja hyväksi käyttämisen osalta EFTA-valtioilla sekä niiden toimielimillä, yrityksillä, järjestöillä ja kansalaisilla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin EY:n jäsenvaltioilla sekä niiden toimielimillä, yrityksillä, järjestöillä ja kansalaisilla.
- f) Sopimuspuolet sitoutuvat omia sääntöjään ja määräyksiään noudattaen helpottamaan ohjelmaan ja muuhun toimeen osallistuvien liikkuvuutta, siltä osin kuin se on tarpeen.

82 artikla

1. Jos tässä osassa tarkoitettuun yhteistyöhön liittyy EFTA-valtioiden osallistuminen toiminnan rahoitukseen, rahoitusosuus toteutetaan jossakin seuraavista muodoista:

a) Yhteisön toimintaan osallistumisesta johtuva EFTA-valtioiden rahoitusosuus määrätään suhteessa

- niihin maksusitoumusmäärärahoihin sekä
- niihin maksumäärärahoihin,

jotka on vuosittain otettu yhteisöä varten yhteisön yleisen talousarvion kyseistä toimintaa vastaavalle momentille.

'Suhdeluku', jonka mukaan EFTA-valtioiden osuus määräytyy, on yhtäältä kunkin EFTA-valtion markkinahintaisen bruttokansantuotteen (GDP) sekä toisaalta EY:n jäsenvaltioiden ja kyseisen EFTA-valtion yhteenlaskettujen bruttokansantuotteiden (GDP) suhde. Tämä suhdeluku lasketaan kutakin varainhoitovuotta varten viimeisten saatavilla olevien tilastotietojen perusteella.

EFTA-valtioiden rahoitusosuus lisätään sekä maksusitoumusmäärärahojen että maksumäärärahojen osalta määriin, jotka on otettu yhteisöä varten yleiseen talousarvioon kyseistä toimintaa vastaavalle momentille.

EFTA-valtioiden kunakin vuonna maksettavat rahoitusosuudet määräytyvät maksumäärärahojen perusteella.

Yhteisön tämän sopimuksen perusteella ennen EFTA-valtioiden toimintaan osallistumista antamista sitoumuksista johtuvat velvoitteet taikka niistä johtuvat maksut eivät perusta rahoitusosuutta EFTA-valtioille;

- b) EFTA-valtioiden osallistuessa tiettyjen hankkeiden tai tietyn muun toiminnan rahoitukseen rahoitusosuuden periaatteena on se, että kukin sopimuspuoli vastaa omista kuluistaan, minkä lisäksi ETA:n sekakomitea määrää aiheellisesta osallistumisesta yhteisön yleiskustannuksiin;
- c) ETA:n sekakomitea tekee tarvittavat päätökset sopimuspuolten osallistumisesta toiminnasta aiheutuviin kustannuksiin.

2. Tarkemmat määräykset tämän artiklan täytäntöönpanosta ovat pöytäkirjassa 32.

83 artikla

Jos yhteistyö toteutetaan viranomaisten välisenä tietojenvaihtona, EFTA-valtioilla on sama oikeus saada ja sama velvollisuus antaa tietoja kuin EY:n jäsenvaltioilla, jollei muuta johdu niistä salassapittoa koskevista vaatimuksista, jotka ETA:n sekakomitea vahvistaa.

84 artikla

Määräykset yhteistyöstä erityisaloilla ovat pöytäkirjassa 31.

85 artikla

Jollei pöytäkirjassa 31 toisin määrätä, yhteisön ja yksittäisten EFTA-valtioiden väliseen yhteistyöhön, jota tämän sopimuksen tullessa voimaan harjoitetaan 78 artiklassa tarkoitetuilla aloilla, sovelletaan vastaisuudessa asiaa koskevia tämän osan määräyksiä ja pöytäkirjassa 31 olevia määräyksiä.

86 artikla

ETA:n sekakomitea tekee VII osassa määrättyllä tavalla 78 – 85 artiklan ja niihin perustuvien toimenpiteiden täytäntöönpanoa varten tarpeelliset päätökset, joihin voivat muun ohessa kuulua pöytäkirjassa 31 olevien määräysten täydentäminen ja muuttaminen sekä 85 artiklan täytäntöönpanon vaatimat siirtymäjärjestelyt.

87 artikla

Sopimuspuolet ryhtyvät tarpeellisiin toimiin kehittääkseen, vahvistaakseen tai laajentaakseen yhteistyötään muussa yhteisön toiminnassa kuin 78 artiklassa mainitussa toiminnassa, jos tällaisen yhteistyön katsotaan todennäköisesti edistävän tämän sopimuksen tavoitteiden saavuttamista taikka sopimuspuolet muutoin pitävät sitä yhteisen etunsa mukaisena. Tällaisiin toimiin voi kuulua 78 artiklan muuttaminen lisäämällä siinä lueteltuihin aloihin uusia yhteistyöaloja.

88 artikla

Tämän osan määräykset eivät estä sopimuspuolia erikseen valmistelemasta, toteuttamasta tai panemasta täytäntöön toimenpiteitä, sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän sopimuksen muiden osien määräysten soveltamista.

VII OSA
TOIMIELIMIÄ KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

I LUKU
ASSOSIAATION RAKENNE

1 jakso
ETA:n neuvosto

89 artikla

1. Perustetaan ETA:n neuvosto. Sen tehtävänä on erityisesti antaa poliittiset virikkeet tämän sopimuksen täytäntöönpanoa varten ja vahvistaa ETA:n sekakomitean toiminnan yleiset suuntaviivat.

Tässä tarkoituksessa ETA:n neuvosto arvioi tämän sopimuksen toimintaa ja kehitystä kokonaisuutena. Se tekee tämän sopimuksen muuttamiseen johtavat poliittiset päätökset.

2. Sopimuspuolet, niistä yhteisö ja EY:n jäsenvaltiot sen mukaan kuin asia kuuluu niiden toimivaltaan, voivat käsiteltyään asiaa ETA:n sekakomiteassa tai poikkeuksellisen kiireellisissä tapauksissa suoraan saattaa ETA:n neuvoston käsiteltäväksi minkä tahansa ongelmaksi muodostuneen kysymyksen.

3. ETA:n neuvosto vahvistaa päätöksellään työjärjestyksensä.

90 artikla

1. ETA:n neuvostossa on Euroopan yhteisöjen neuvoston jäsenet ja EY:n komission jäseniä sekä yksi hallituksen jäsen kustakin EFTA-valtiosta.

ETA:n neuvoston jäsenet voivat käyttää edustajaa ETA:n neuvoston työjärjestyksessä määrättyjen edellytysten mukaisesti.

2. ETA:n neuvoston päätökset tehdään yhdeltä puolen yhteisön ja toiselta puolen EFTA-valtioiden välisellä sopimuksella.

91 artikla

1. ETA:n neuvoston puheenjohtajana toimii kuusi kuukautta kerrallaan vuorotellen Euroopan yhteisöjen neuvoston jäsen ja jonkin EFTA-valtion hallituksen jäsen.

2. ETA:n neuvosto kokoontuu kahdesti vuodessa puheenjohtajansa kutsusta. ETA:n neuvosto kokoontuu työjärjestyksensä mukaisesti myös aina olosuhteiden sitä edellyttäessä.

2 jakso

ETA:n sekakomitea*92 artikla*

1. Perustetaan ETA:n sekakomitea. Sen tehtävänä on huolehtia tämän sopimuksen tehokkaasta täytäntöönpanosta ja toiminnasta. Tässä tarkoituksessa se huolehtii mielipiteiden ja tietojen vaihdosta sekä tekee päätöksiä tässä sopimuksessa määrätyissä tapauksissa.

2. Sopimuspuolet, niistä yhteisö ja EY:n jäsenvaltiot sen mukaan kuin asia kuuluu niiden toimivaltaan, neuvottelevat ETA:n sekakomiteassa kaikista vaikeiksi ongelmiksi muodostuneista sopimuksen kannalta merkityksellisistä kysymyksistä, joiden käsittelyä komiteassa sopimuspuoli esittää.

3. ETA:n sekakomitea vahvistaa päätöksellään työjärjestyksensä.

93 artikla

1. ETA:n sekakomiteassa on sopimuspuolten edustajat.

2. ETA:n sekakomitea tekee päätöksensä yhdeltä puolen yhteisön ja toiselta puolen yhtenäisesti esiintyvien EFTA-valtioiden välisellä sopimuksella.

94 artikla

1. ETA:n sekakomitean puheenjohtajana toimii kuusi kuukautta kerrallaan vuorotellen EY:n komission edustaja yhteisön edustajana ja EFTA-valtion edustaja.

2. ETA:n sekakomitea kokoontuu tehtäviensä suorittamista varten yleensä ainakin kerran kuukaudessa. Se kokoontuu työjärjestyksensä mukaisesti myös muulloin puheenjohtajansa kutsusta tai sopimuspuolen pyynnöstä.
3. ETA:n sekakomitea voi päättää perustaa alakomiteita tai työryhmiä, jotka avustavat sitä sen tehtävien suorittamisessa. ETA:n sekakomitea määrää työjärjestyksessään näiden alakomiteoiden ja työryhmien kokoonpanon ja toimintatavat. ETA:n sekakomitea päättää niiden tehtävistä kussakin tapauksessa erikseen.
4. ETA:n sekakomitea laatii vuosittain kertomuksen tämän sopimuksen toiminnasta ja kehityksestä.

3 jakso Parlamentaarinen yhteistyö

95 artikla

1. Perustetaan ETA:n parlamentaarinen sekakomitea. Siinä on yhtä monta Euroopan parlamentin jäsentä yhdeltä puolen ja EFTA-valtioiden kansanedustuslaitosten jäsentä toiselta puolen. Komitean jäsenten kokonaismäärästä määrätään perussäännössä, joka on pöytäkirjassa 36.
2. ETA:n parlamentaarisen sekakomitean istunnot pidetään vuoroin yhteisössä ja jossakin EFTA-valtiossa sen mukaan, kuin siitä määrätään pöytäkirjassa 36.
3. ETA:n parlamentaarisen sekakomitean tehtävänä on vuoropuhelun ja keskustelujen avulla edistää yhteisön ja EFTA-valtioiden entistä parempaa yhteisymmärrystä tämän sopimuksen soveltamisalaa kuuluvilla aloilla.
4. ETA:n parlamentaarinen sekakomitea voi ilmaista kantansa kertomuksina tai päätöslauselmina sen mukaan kuin on aiheellista. Se tutkii erityisesti ETA:n sekakomitean 94 artiklan 4 kohdan nojalla laatiman vuosikertomuksen.
5. ETA:n neuvoston puheenjohtaja voi tulla kuultavaksi ETA:n parlamentaariseen sekakomiteaan.
6. ETA:n parlamentaarinen sekakomitea vahvistaa työjärjestyksensä.

4 jakso Talouselämän osapuolten ja työmarkkinaosapuolten yhteistyö

96 artikla

1. Talous- ja sosiaalikomitean ja muiden työmarkkinaosapuolia yhteisössä edustavien toimielinten sekä EFTA-valtioiden vastaavien toimielinten jäsenet pyrkivät vahvistamaan keskinäisiä yhteyksiään sekä harjoittamaan järjestelmällistä ja säännöllistä yhteistyötä lisätäkseen tietoa sopimuspuolten talouden kasvavaan keskinäiseen riippuvuuteen liittyvistä taloudellisista ja sosiaalisista näkökohdista sekä sopimuspuolten Euroopan talousaluetta koskevista eduista.

2. Tässä tarkoituksessa perustetaan ETA:n konsultatiivinen komitea. Siinä on yhtä monta yhteisön talous- ja sosiaalikomitean jäsentä yhdeltä puolen ja EFTA:n konsultatiivisen komitean jäsentä toiselta puolen. Komitea voi ilmaista kantansa kertomuksina tai päätöslauselmina sen mukaan kuin on aiheellista.

3. ETA:n konsultatiivinen komitea vahvistaa työjärjestyksensä.

2 LUKU PÄÄTÖKSENTEKOMENETTELY

97 artikla

Tämä sopimus ei rajoita sopimuspuolten oikeutta, annettuaan aikeensa tiedoksi muille sopimuspuolille, muuttaa sisäistä lainsäädäntöään tämän sopimuksen soveltamisalaa kuuluvilla aloilla:

- jos ETA:n sekakomitea toteaa, että kyseinen lainsäädännön muutos ei vaikuta tämän sopimuksen moitteettomaan toimintaan; taikka
- jos 98 artiklassa tarkoitettu menettely on saatettu päätökseen,

sanotun kuitenkin rajoittamatta syrjimättömyyden periaatetta.

98 artikla

Tämän sopimuksen liitteitä ja pöytäkirjoja 1 – 7, 9 – 11, 19 – 27, 30 – 32, 37, 39, 41 ja 47 voidaan, sen mukaan kuin on aiheellista, ETA:n sekakomitean päätöksellä muuttaa 93 artiklan 2 kohdassa sekä 99, 100, 102 ja 103 artiklassa määrätyllä tavalla.

99 artikla

1. Kun EY:n komissio valmistele uutta lainsäädäntöä alalla, jota tämä sopimus koskee, se pyytää epävirallisesti EFTA-valtioiden asiantuntijoilta neuvoja samalla tavoin kuin se valmistellessaan ehdotuksiaan pyytää neuvoja EY:n jäsenvaltioiden asiantuntijoilta.

2. Kun EY:n komissio toimittaa ehdotuksensa Euroopan yhteisöjen neuvostolle, se toimittaa jäljennökset ehdotuksesta EFTA-valtioille.

Sopimuspuolen pyynnöstä asiasta voidaan alustavasti vaihtaa mielipiteitä ETA:n sekakomiteassa.

3. Euroopan yhteisöjen neuvoston päätöstä edeltävän jatkuvan tietojenanto- ja neuvotteluvaiheen aikana sopimuspuolet kuulevat toisiaan uudelleen ETA:n sekakomiteassa asian merkittävässä käsitteilyvaiheissa jonkin sopimuspuolen pyynnöstä.

4. Tietojenvaihto- ja neuvotteluvaiheen aikana sopimuspuolet toimivat vilpittömässä mielessä yhdessä helpottaakseen päätöksen tekemistä ETA:n sekakomiteassa menettelyn päättyessä.

100 artikla

EY:n komissio takaa EFTA-valtioiden asiantuntijoille niiden ehdotusten valmisteluvaiheessa, jotka on määrä antaa EY:n komissiota sen täytäntöönpanovallan käyttämisessä avustaville komiteoille, kyseiset alat huomioon ottaen mahdollisimman laajat osallistumismahdollisuudet. Tältä osin EY:n komissio ehdotuksiaan laatiessaan kuulee EFTA-valtioiden asiantuntijoita samoin edellytyksin kuin se kuulee EY:n jäsenvaltioiden asiantuntijoita.

Tapauksissa, joissa asia tulee vireille Euroopan yhteisöjen neuvostossa kyseiseen komiteaan sovellettavan menettelyn mukaisesti, EY:n komissio toimittaa Euroopan yhteisöjen neuvostolle EFTA-valtioiden asiantuntijoiden kannat.

101 artikla

1. Niissä komiteoissa, joihin ei sovelleta 81 tai 100 artiklaa, EFTA-valtioiden asiantuntijat osallistuvat työskentelyyn, kun se on tarpeen tämän sopimuksen moitteettoman toiminnan kannalta.

Nämä komiteat luetellaan pöytäkirjassa 37. Tällaisesta osallistumisesta määrätään tarkemmin asianomaista kysymystä koskevissa alakohtaisissa pöytäkirjoissa ja liitteissä.

2. Jos sopimuspuolet katsovat, että tällaisen osallistumisen tulisi koskea myös muita, samankaltaisia komiteoita, ETA:n sekakomitea voi muuttaa pöytäkirjaa 37.

102 artikla

1. Oikeusvarmuuden ja Euroopan talousalueen yhdenmukaisuuden takaamiseksi ETA:n sekakomitea tekee päätöksen tämän sopimuksen liitteen muuttamisesta mahdollisimman pian yhteisön annettua vastaavaa uutta yhteisön lainsäädäntöä, jotta mainittua lainsäädäntöä ja tämän sopimuksen liitteiden muutoksia voidaan soveltaa samanaikaisesti. Tässä tarkoituksessa yhteisö aina, kun se antaa uuden säädöksen tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvasta kysymyksestä, niin pian kuin mahdollista ilmoittaa siitä muille sopimuspuolille ETA:n sekakomiteassa.

2. ETA:n sekakomiteassa todetaan, mihin osaan tämän sopimuksen liitteestä uusi lainsäädäntö suoraan vaikuttaisi.

3. Sopimuspuolet pyrkivät kaikkiin keinoin sopimaan tämän sopimuksen kannalta merkityksellisistä kysymyksistä.

ETA:n sekakomitea pyrkii erityisesti kaikkiin keinoin pääsemään yhteiseltä kannalta hyväksyttävään ratkaisuun, jos vaikea ongelma ilmenee alalla, joka EFTA-valtioissa kuuluu lainsäädäntövallan alaan.

4. Jollei edellisen kohdan soveltamisesta huolimatta päästä sopimukseen tämän sopimuksen liitteen muuttamisesta, ETA:n sekakomitea tutkii kaikki muut mahdollisuudet tämän sopimuksen moitteettoman toiminnan säilyttämiseksi ja tekee sen kannalta tarpeelliset päätökset, mukaan lukien mahdollisuus todeta säännökset ja määräykset toisiaan vastaaviksi. Tällainen päätös tehdään viimeistään kuuden kuukauden kuluttua päivästä, jona asia on tullut vireille ETA:n sekakomiteassa, tai viimeistään yhteisön vastaavan lainsäädännön voimaantulopäivänä, jos tämä päivä on myöhempi.

5. Jos ETA:n sekakomitea ei ole 4 kohdassa tarkoitettussa määräajassa tehnyt päätöstä tämän sopimuksen liitteen muuttamisesta, liitteen sen osan, johon muutos 2 kohdan mukaan vaikuttaa, katsotaan rauenneen toistaiseksi, jollei ETA:n sekakomitea toisin päättä. Tällainen raukeaminen tulee voimaan kuuden kuukauden kuluttua 4 kohdassa tarkoitettun määräajan päättymisestä, mutta ei kuitenkaan aikaisemmin kuin sinä päivänä, jona vastaava EY:n säädös pannaan täytäntöön yhteisössä. ETA:n sekakomitea jatkaa ponnistuksiaan yhteiseltä kannalta hyväksyttävään ratkaisuun pääsemiseksi, jotta raukeaminen voi lakata mahdollisimman pian.

6. ETA:n sekakomiteassa neuvotellaan 5 kohdassa tarkoitettun raukeamisen käytännön vaikutuksista. Yksilöiden ja yritysten tämän sopimuksen nojalla hankkimat oikeudet ja velvollisuudet pysyvät voimassa. Sopimuspuolet päättävät aiheellisissa tapauksissa raukeamisen takia tarpeellisista tarkistuksista.

103 artikla

1. Tapauksissa, joissa ETA:n sekakomitean päätös voi sitoa sopimuspuolta vasta, kun valtiosäännön asettamat vaatimukset on täytetty, päätös tulee voimaan, jos päätöksessä on mainittu päivä, tuona päivänä, ja jos sopimuspuoli, jota asia koskee, tuohon päivään mennessä on ilmoittanut muille sopimuspuolille, että valtiosäännön asettamat vaatimukset on täytetty.

Jos tällaista ilmoitusta ei ole tehty edellä tarkoitettuun päivään mennessä, päätös tulee voimaan viimeistä ilmoitusta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä.

2. Jos tällaista ilmoitusta ei ole tehty kuuden kuukauden kuluessa ETA:n sekakomitean päätöksestä, ETA:n sekakomitean päätöstä sovelletaan väliaikaisesti, kunnes valtiosäännön asettamat vaatimukset on täytetty, jollei sopimuspuoli ilmoita, että päätöstä ei voida soveltaa väliaikaisesti. Viimeksi mainitussa tapauksessa tai, jos sopimuspuoli ilmoittaa, ettei ETA:n sekakomitean päätöstä ratifioida, 102 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu raukeaminen tulee voimaan kuukauden kuluttua tällaisesta ilmoituksesta, mutta ei kuitenkaan aikaisemmin kuin sinä päivänä, jona vastaava EY:n säädös pannaan täytäntöön yhteisössä.

104 artikla

ETA:n sekakomitean tässä sopimuksessa määrätyissä tapauksissa tekemät päätökset sitovat, jollei niissä toisin määrätä, voimaantulostaan lähtien sopimuspuolia, joiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet niiden täytäntöönpanon ja soveltamisen turvaamiseksi.

3 LUKU

YHDENMUKAISUUS, VALVONTAMENETTELY JA RIITAJEN RATKAISEMINEN

1 jakso

Yhdenmukaisuus

105 artikla

1. ETA:n sekakomitea toimii tämän artiklan mukaisesti, jotta toteutettaisiin sopimuspuolten tavoite saavuttaa tämän sopimuksen määräysten ja niiden yhteisön lainsäädännön säännösten mahdollisimman yhtenäinen tulkinta, jotka tässä sopimuksessa merkittäviltä osin toistetaan.

2. ETA:n sekakomitea seuraa jatkuvasti Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ja EFTAn tuomioistuimen oikeuskäytännön kehitystä; EFTAn tuomioistuimesta määrätään 108 artiklan 2 kohdassa. Tässä tarkoituksessa näiden tuomioistuinten tuomiot toimitetaan ETA:n sekakomitealle, joka pyrkii säilyttämään sopimuksen yhdenmukaisen tulkinnan.

3. Jos ETA:n sekakomitea ei kahden kuukauden kuluessa siitä, kun eroavuus mainittujen kahden tuomioistuimen oikeuskäytännössä on saatettu sen käsiteltäväksi, ole onnistunut säilyttämään sopimuksen yhdenmukaista tulkintaa, 111 artiklassa määrättyä menettelyä voidaan soveltaa.

106 artikla

Samalla kun tuomioistuinten riippumattomuus tunnustetaan täysin, ETA:n sekakomitea toteuttaa tämän sopimuksen mahdollisimman yhtenäisen tulkinnan turvaamiseksi EFTAn tuomioistuimen, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen, Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ja EFTA-valtioiden ylimmän oikeusasteen tuomioistuinten tuomioita koskevan tietojenvaihtojärjestelmän. Tähän järjestelmään kuuluu, että:

- a) näiden tuomioistuinten tuomiot, joissa on tulkittu ja sovellettu yhtäältä tätä sopimusta taikka toisaalta Euroopan talousyhteisön perustamissopimusta tai Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai täydennettyinä, taikka mainittujen perustamissopimusten nojalla annettuja säädöksiä, toimitetaan Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen kirjaajalle, jos ne koskevat säännöksiä tai määräyksiä, jotka ovat sisällöltään samoja kuin tämän sopimuksen määräykset;
- b) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen kirjaaja luokittelee nämä tuomiot sekä huolehtii tarpeellisten käännosten ja tiivistelmien laatimisesta ja julkaisemisesta;
- c) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen kirjaaja toimittaa asian kannalta merkitykselliset asiakirjat kunkin sopimuspuolen nimeämälle toimivaltaiselle kansalliselle viranomaiselle.

107 artikla

Määräykset, jotka koskevat EFTA-valtion mahdollisuutta oikeuttaa tuomioistujensa pyytämään Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta päättämään ETA-säännön tulkinnasta, ovat pöytäkirjassa 34.

2 jakso Valvontamenettely

108 artikla

1. EFTA-valtiot perustavat itsenäisen valvontaviranomaisen (EFTAn valvontaviranomainen) ja ottavat käyttöön samanlaiset menettelyt kuin yhteisössä, mukaan lukien menettelyt, joilla turvataan tästä sopimuksesta johtuvien velvoitteiden täyttäminen ja valvotaan kilpailua koskevien EFTAn valvontaviranomaisen toimien laillisuutta.

2. EFTA-valtiot perustavat tuomioistuimen (EFTAn tuomioistuin).

EFTAn tuomioistuimella on tätä sopimusta sovellettaessa toimivalta EFTA-valtioiden tekemän erillisen sopimuksen mukaisesti erityisesti:

- a) käsitellä kanteet, jotka liittyvät EFTA-valtioita koskevaan valvontamenettelyyn;
- b) ratkaista valitukset, jotka koskevat EFTAn valvontaviranomaisen kilpailuasioissa tekemiä päätöksiä;
- c) ratkaista kahden tai useamman EFTA-valtion väliset riidat.

109 artikla

1. Tästä sopimuksesta johtuvien veloitteiden täyttämistä valvoo yhtäältä EFTAn valvontaviranomainen ja toisaalta, Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen mukaisesti sekä tämän sopimuksen mukaisesti EY:n komissio.
2. Yhtenäisen valvonnan turvaamiseksi kaikkialla Euroopan talousalueella EFTAn valvontaviranomainen ja EY:n komissio ovat keskenään yhteistyössä, vaihtavat tietoja ja kuulevat toisiaan valvontapolitiittisissa kysymyksissä ja yksittäisissä tapauksissa.
3. EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen ottavat vastaan tämän sopimuksen soveltamista koskevia valituksia. Ne ilmoittavat vastaanottamistaan valituksista toisilleen.
4. Kumpikin mainituista toimielimistä tutkii toimivaltaansa kuuluvat valitukset ja siirtää toisen toimielimen käsiteltäväksi sen toimivaltaan kuuluvat valitukset.
5. Jos mainitut toimielimet eivät ole yhtä mieltä valituksen perusteella suoritettavista toimista tai tutkimuksen lopputuloksesta, kumpi tahansa toimielin voi saattaa asian ratkaistavaksi ETA:n sekakomiteassa 111 artiklassa määrätyllä tavalla.

110 artikla

EFTAn valvontaviranomaisen sekä EY:n komission tämän sopimuksen nojalla tekemät päätökset, joissa määrätään maksuvelvollisuus muulle kuin valtiolle, ovat täytäntöönpanokelpoisia. Sama koskee Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen, Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ja EFTAn tuomioistuimen tämän sopimuksen nojalla antamia tuomioita.

Täytäntöönpanoon sovelletaan sen valtion säännöksiä lainkäytöstä riita-asioissa, jonka alueella täytäntöönpano tapahtuu. Täytäntöönpanomääräyksen antaa, tutkimatta muuta kuin täytäntöönpanoasiakirjan oikeaperäisyyden, viranomainen, jonka kukin sopimuspuoli määrää tähän tehtävään ja josta se ilmoittaa muille sopimuspuolille, EFTAn valvontaviranomaiselle, EY:n komissiolle, Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle, Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle ja EFTAn tuomioistuimelle.

Kun nämä muodollisuudet on hakijan vaatimuksesta täytetty, tämä voi hakea täytäntöönpanoa sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jonka alueella täytäntöönpanon on määrä tapahtua, saattamalla asian suoraan toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

EY:n komission, Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tai Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanoa voidaan lykätä vain Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen päätöksellä ja EFTAn valvontaviranomaisen tai EFTAn tuomioistuimen päätöksen täytäntöönpanoa vain EFTAn tuomioistuimen päätöksellä. Niiden valtioiden tuomioistuinten toimivaltaan, joita asia koskee, kuuluu kuitenkin tutkia, onko päätös pantu täytäntöön oikeassa järjestyksessä.

3 jakso Riitojen ratkaiseminen

111 artikla

1. Yhteisö tai EFTA-valtio voi seuraavien määräysten mukaisesti saattaa tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevan riidanalaisen asian ETA:n sekakomitean ratkaistavaksi.

2. ETA:n sekakomitea voi ratkaista riidan. Sille on annettava kaikki tiedot, joita voidaan käyttää tilanteen perinpohjaiseksi selvittämiseksi, jotta voidaan päästä hyväksyttävään ratkaisuun. Tässä tarkoituksessa ETA:n sekakomitea tutkii kaikki mahdollisuudet sopimuksen moitteettoman toiminnan säilyttämiseksi.

3. Jos riita koskee sellaisten tämän sopimuksen määräysten tulkintaa, jotka ovat sisällöltään samoja kuin vastaavat Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen tai Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen taikka näitä kahta perustamissopimusta sovellettaessa annettujen säästöjen säännöt, eikä riitaa ole ratkaistu kolmen kuukauden kuluessa sen saattamisesta ETA:n sekakomitean ratkaistavaksi, sopimuspuolet, jotka ovat riidan osapuolia, voivat sopia, että ne pyytävät Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta antamaan ratkaisun asian kannalta merkityksellisten sääntöjen tulkinnasta.

Jos ETA:n sekakomitea ei ole tällaisessa riidassa päässyt sopimukseen ratkaisusta kuuden kuukauden kuluessa päivästä, jona menettely aloitettiin, taikka jos sopimuspuolet, jotka ovat riidan osapuolia, eivät tähän mennessä ole päättäneet pyytää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ratkaisua, sopimuspuoli voi mahdollisen epätasapainon poistamiseksi

- joko toteuttaa suojatoimenpiteitä 112 artiklan 2 kohdan mukaisesti ja 113 artiklassa määrättyä menettelyä noudattaen
- taikka soveltuvin osin noudattaa 102 artiklaa.

4. Jos riita koskee 111 artiklan 3 kohdan tai 112 artiklan mukaisesti toteutettujen suojatoimenpiteiden soveltamisalaa tai kestoja taikka sitä, ovatko 114 artiklan mukaisesti toteutetut tasapainottavat toimenpiteet oikeasuhteisia, eikä ETA:n sekakomitea ole kolmen kuukauden kuluessa päivästä, jona asia saatettiin sen ratkaistavaksi, onnistunut ratkaisemaan riitaa, mikä tahansa sopimuspuoli voi saattaa riidan pöytäkirjassa 33 määrättyssä välimiesmenettelyssä ratkaistavaksi. Välimiesmenettelyssä ei voida käsitellä 3 kohdassa tarkoitettua tämän sopimuksen määräysten tulkintaa koskevaa kysymystä. Väilytuomio sitoo riidan osapuolia.

4 LUKU SUOJATOIMENPITEET

112 artikla

1. Jos tietyllä alalla tai alueella ilmenee vakavia taloudellisia, yhteiskunnallisia tai ympäristöön liittyviä vaikeuksia, jotka ovat todennäköisesti pysyviä, sopimuspuoli voi yksipuolisesti toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä 113 artiklassa määrätyn edellytyksen ja siinä määrättyä menettelyä noudattaen.

2. Näiden suojatoimenpiteiden soveltamisala ja kesto on rajoitettava siihen, mikä on ehdottomasti tarpeen tilanteen korjaamiseksi. Ensisijaisesti on käytettävä toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä tämän sopimuksen toiminnalle.

3. Suojatoimenpiteitä on sovellettava kaikkiin sopimuspuoliin.

113 artikla

1. Sopimuspuolen, joka aikoo toteuttaa 112 artiklassa tarkoitettuja suojatoimenpiteitä, on ilmoitettava siitä viipymättä ETA:n sekakomitean välityksellä muille sopimuspuolille ja annettava kaikki tiedot, joilla on merkitystä asiassa.

2. Sopimuspuolet ryhtyvät välittömästi neuvotteluihin ETA:n sekakomiteassa päästäkseen yhteisesti hyväksyttävään ratkaisuun.

3. Sopimuspuoli, jota asia koskee, ei saa toteuttaa suojatoimenpiteitä, ennen kuin on kulunut kuukausi 1 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusten tekemisestä, ellei 2 kohdassa tarkoitettua neuvottelumenettelyä ole saatu päätökseen mainitussa määräajassa. Jos välittömiä toimia vaativat poikkeukselliset seikat estävät asian tutkimisen etukäteen, sopimuspuoli, jota asia koskee, voi viipymättä soveltaa sellaisia suojatoimenpiteitä, jotka ovat ehdottomasti tarpeen tilanteen korjaamiseksi.

EY:n komissio toteuttaa suojatoimenpiteet yhteisön puolesta.

4. Sopimuspuolen, jota asia koskee, on viipymättä ilmoitettava toteutetut toimenpiteet ETA:n sekakomitealle ja annettava kaikki tiedot, joilla on merkitystä asiassa.

5. Toteutetuista suojatoimenpiteistä neuvotellaan ETA:n sekakomiteassa joka kolmas kuukausi niiden käyttöön ottamisesta pyrkien niiden poistamiseen ennen suunniteltua määräpäivää taikka niiden soveltamisalan rajoittamiseen.

Jokainen sopimuspuoli voi milloin tahansa pyytää ETA:n sekakomiteaa tarkastelemaan tällaisia toimenpiteitä.

114 artikla

1. Jos sopimuspuolen toteuttama suojatoimenpide johtaa epätasapainoon tästä sopimuksesta johtuvien oikeuksien ja velvollisuuksien välillä, muu sopimuspuoli voi toteuttaa sellaisia ensiksi mainittuun sopimuspuoleen kohdistuvia oikeasuhteisia tasapainottavia toimenpiteitä, jotka ovat ehdottomasti tarpeen epätasapainon poistamiseksi. Ensisijaisesti on käytettävä sellaisia toimenpiteitä, jotka aiheuttavat vähiten häiriötä Euroopan talousalueen toiminnalle.

2. Sovelletaan 113 artiklassa määrättyä menettelyä.

VIII OSA
RAHOITUSJÄRJESTELMÄ

115 artikla

Sopimuspuolet ovat yksimielisiä tarpeesta vähentää taloudellisia ja sosiaalisia eroja alueidensa välillä edistääkseen kauppansa ja taloudellisten suhteidensa jatkuvaa ja tasapainoista vahvistumista, niin kuin 1 artiklassa määrätään. Tässä yhteydessä ne kiinnittävät huomiota muualla tässä sopimuksessa oleviin asiaa koskeviin määräyksiin sekä tähän sopimukseen liittyviin pöytäkirjoihin, mukaan lukien eräät maataloutta ja kalataloutta koskevat järjestelyt.

116 artikla

EFTA-valtiot toteuttavat rahoitusjärjestelmän, jolla ne osallistuvat 115 artiklassa määrättyjen tavoitteiden toteuttamiseen Euroopan talousalueen yhteydessä ja yhteisön aikaisempien asiaan liittyvien pyrkimysten lisäksi.

117 artikla

Rahoitusjärjestelmää koskevat määräykset ovat pöytäkirjassa 38.

IX OSA
YLEISET MÄÄRÄYKSET JA LOPPUMÄÄRÄYKSET

118 artikla

1. Jos sopimuspuoli katsoo, että kaikkien sopimuspuolten edun mukaista olisi kehittää tähän sopimukseen perustuvia suhteita ulottamalla ne koskemaan aloja, joita tämä sopimus ei koske, se esittää tätä koskevan perustellun pyynnön muille sopimuspuolille ETA:n neuvostossa. Viimeksi mainittu voi pyytää ETA:n sekakomiteaa selvittämään pyyntöön liittyvät seikat ja laatimaan kertomuksen asiasta.

ETA:n neuvosto voi, jos se on aiheellista, tehdä poliittiset päätökset sopimuspuolten välisten neuvottelujen aloittamiseksi.

2. Sopimuspuolet ratifioivat tai hyväksyvät 1 kohdassa tarkoitettujen neuvottelujen tuloksena syntyvät sopimukset omien menettelyjensä mukaisesti.

119 artikla

Liitteet ja säädökset, joihin liitteissä viitataan, sellaisina kuin ne ovat mukautettuina tätä sopimusta varten, sekä pöytäkirjat ovat erottamaton osa tätä sopimusta.

120 artikla

Jollei tässä sopimuksessa ja varsinkaan pöytäkirjoissa 41, 43 ja 44 toisin määrätä, tämän sopimuksen määräyksiä sovelletaan sellaisten voimassa olevien kahden- tai monenvälisten sopimusten asemesta, jotka sitovat Euroopan talousyhteisöä yhdeltä puolen ja yhtä tai useampaa EFTA-valtiota toiselta puolen, siltä osin kuin tämä sopimus koskee samoja asioita.

121 artikla

Tämän sopimuksen määräykset eivät estä yhteistyötä:

- a) pohjoismaisen yhteistyön yhteydessä siltä osin kuin yhteistyö ei vaikeuta tämän sopimuksen moitteetonta toimintaa;
- b) Sveitsin ja Liechtensteinin välisen alueellisen liiton yhteydessä siltä osin kuin tämän liiton tavoitteita ei saavuteta tätä sopimusta soveltamalla eikä tämän sopimuksen moitteetonta toimintaa vaikeuteta;
- c) Itävallan ja Italian Tirolian, Vorarlbergin ja aluetta Trentino – Etelä-Tiroli/Alto Adige, koskevan yhteistyön yhteydessä siltä osin kuin tämä yhteistyö ei vaikeuta tämän sopimuksen moitteetonta toimintaa.

122 artikla

Sopimuspuolen edustaja, valtuutettu tai asiantuntija taikka virkamies tai muu toimenhaltija, joka toimii tämän sopimuksen nojalla, ei saa tehtävänsä päätyttyäkään ilmaista salassapitovelvollisuuden piiriin kuuluvia tietoja eikä varsinkaan tietoja yrityksistä taikka niiden liikesuhteista tai kustannustekijöistä.

123 artikla

Tämä sopimus ei estä sopimuspuolta toteuttamasta toimenpiteitä:

- a) jotka se katsoo tarpeellisiksi estääkseen keskeisten turvallisuusetujensa vastaisten tietojen ilmaisemisen;
- b) jotka liittyvät aseiden, ammusten ja sotatarvikkeiden taikka muiden puolustuksen kannalta välttämättömien tuotteiden kauppaan taikka puolustuksen kannalta välttämättömään tutkimus- tai kehittämistyöhön tai tuotantoon, jos nämä toimenpiteet eivät heikennä sellaisten tuotteiden kilpailun edellytyksiä, joita ei ole tarkoitettu nimenomaan sotilaalliseen käyttöön;
- c) jotka se katsoo turvallisuutensa kannalta keskeisiksi yleisen järjestyksen ylläpitämiseen vaikuttavissa sisäisissä levottomuuksissa, sodassa tai vakavassa kansainvälisessä jännitystilassa taikka täyttääkseen velvoitteet, joihin se on sitoutunut rauhan ja kansainvälisen turvallisuuden ylläpitämiseksi.

124 artikla

Sopimuspuolet antavat EY:n jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden kansalaisille saman oikeuden osallistua 34 artiklassa tarkoitettujen yhtiöiden pääomaan kuin omille kansalaisilleen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän sopimuksen muiden määräysten soveltamista.

125 artikla

Tällä sopimuksella ei puututa sopimuspuolten omistusoikeusjärjestelmiin.

126 artikla

1. Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin Euroopan talousyhteisön perustamissopimusta ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta näissä perustamissopimuksissa määrätyn ehdoin sovelletaan, sekä Islannin tasavallan, Itävallan tasavallan, Liechtensteinin ruhtinaskunnan, Norjan kuningaskunnan, Ruotsin kuningaskunnan, Suomen tasavallan ja Sveitsin valaliiton alueisiin.

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tätä sopimusta ei sovelleta Ahvenanmaahan. Suomen hallitus voi kuitenkin tämän sopimuksen ratifioinnin yhteydessä talteenottajalle talletettavassa julistuksessa, josta talteenottaja toimittaa oikeaksi todistetun jäljennöksen muille sopimuspuolille, ilmoittaa, että sopimusta sovelletaan Ahvenanmaahan samoin edellytyksin kuin sitä sovelletaan Suomen muihin osiin ja seuraavien määräysten mukaisesti:

- a) Tämän sopimuksen määräykset eivät estä soveltamasta tietyinä aikana Ahvenanmaalla voimassa olevia säännöksiä:
 - i) rajoituksista, jotka koskevat Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden taikka oikeushenkilöiden oikeutta hankkia ja hallita kiinteää omaisuutta Ahvenanmaalla ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten lupaa;
 - ii) rajoituksista, jotka koskevat Ahvenanmaan kotiseutuoikeutta vailla olevien luonnollisten henkilöiden taikka oikeushenkilöiden sijoittautumisoikeutta tai oikeutta tarjota palveluja ilman Ahvenanmaan toimivaltaisten viranomaisten lupaa.
- b) Tämä sopimus ei vaikuta ahvenanmaalaisilla Suomessa oleviin oikeuksiin.
- c) Ahvenanmaan viranomaisten on kohdeltava kaikkia sopimuspuolten luonnollisia henkilöitä ja oikeushenkilöitä samalla tavalla.

127 artikla

Sopimuspuoli voi irtisanoa sopimuksen ilmoittamalla siitä kirjallisesti muille sopimuspuolille viimeistään kaksitoista kuukautta aikaisemmin.

Välittömästi sen jälkeen, kun suunnitellusta irtisanomisesta on ilmoitettu, muut sopimuspuolet kutsuvat koolle diplomaattikonferenssin arvioidakseen sopimukseen tarvittavia muutoksia.

128 artikla

1. Jokaisen Euroopan valtion, josta tulee yhteisön jäsen, on tehtävä hakemus tullakseen tämän sopimuksen osapuoleksi, ja jokainen Euroopan valtio, josta tulee EFTAn jäsen, voi tehdä tällaisen hakemuksen. Sen on osoitettava hakemuksensa ETA:n neuvostolle.
2. Tämän osallistumisen ehdoista ja edellytyksistä päätetään sopimuspuolten ja hakijavaltion välisin sopimuksin. Sopimus annetaan kaikkien sopimuspuolten ratifioitavaksi tai hyväksyttäväksi niiden omien menettelyjen mukaisesti.

129 artikla

1. Tämä sopimus laaditaan yhtenä kappaleena englannin, espanjan, hollannin, islannin, italian, kreikan, norjan, portugalin, ranskan, ruotsin, saksan, suomen ja tanskan kielellä jokaisen tekstin ollessa yhtä todistusvoimainen.

Niiden säädösten tekstit, joihin liitteissä viitataan, ovat yhtä todistusvoimaiset englannin, espanjan, hollannin, italian, kreikan, portugalin, ranskan, saksan ja tanskan kielellä, sellaisina kuin ne ovat julkaistuin Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, ja ne laaditaan islannin, norjan, ruotsin ja suomen kielellä niiden todistusvoimaisiksi saattamista varten.

2. Sopimuspuolet ratifioivat tai hyväksyvät tämän sopimuksen valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.

Se talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston sihteeristöön, joka toimittaa oikeiksi todistetut jäljennökset muille sopimuspuolille.

Ratifikoi- tai hyväksymiskirjat talletetaan Euroopan yhteisöjen neuvoston sihteeristöön, joka ilmoittaa asiasta muille sopimuspuolille.

3. Tämä sopimus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993, jos kaikki sopimuspuolet ovat tallettaneet ratifikoi- tai hyväksymiskirjansa ennen mainittua päivää. Mainitun päivän jälkeen tämä sopimus tulee voimaan viimeistä ilmoitusta seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä. Viimeinen määräpäivä ilmoituksen tekemiselle on 30 päivä kesäkuuta 1993. Tämän päivämäärän jälkeen sopimuspuolet kutsuvat koolle diplomaattikonferenssin arvioimaan tilannetta.

[For the testimonium and signatures, see United Nations, Treaty Series, vol. 1817, p. 42 — Pour le testimonium et les signatures, voir Nations Unies, Recueil des Traités, vol. 1817, p. 42.]

PÖYTÄKIRJA 1 LAAJA-ALAISISTA MUKAUTUKSISTA

Niiden säädösten säännöksiä, joihin tämän sopimuksen liitteissä viitataan, sovelletaan tämän sopimuksen ja tämän pöytäkirjan mukaisesti, jollei kulloinkin kyseessä olevassa liitteessä toisin määrätä. Yksittäisen säädöksen osalta tarvittavista erityisistä mukautuksista määrätään siinä liitteessä, jossa kyseinen säädös mainitaan.

1. SÄÄDÖSTEN JOHDANTO-OSAT

Niiden säädösten johdanto-osia, joihin viitataan, ei tätä sopimusta sovellettaessa mukauteta. Niillä on merkitystä vain siltä osin kuin on tarpeen sopimuksen alalla tapahtuvan säädöksissä olevien säännösten oikean tulkinnan ja soveltamisen kannalta.

2. EY:N KOMITEOITA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET

Sopimuksen 81, 100 ja 101 artiklassa sekä pöytäkirjassa 31 määrätään menettelyistä, toimielinjärjestelyistä sekä muista EY:n komiteoita koskevista säännöksistä, jotka sisältyvät niihin säädöksiin, joihin viitataan.

3. SÄÄNNÖKSET MENETTELYSTÄ YHTEISÖN SÄÄDÖSTEN MUKAUTTAMISEKSI/MUUTTAMISEKSI

Jos säädöksessä, johon viitataan, säädetään EY:n menettelystä säädöksen mukauttamiseksi, laajentamiseksi tai muuttamiseksi taikka uuden yhteisön politiikan tai uusien yhteisön aloitteiden tai säädösten kehittämiseksi, noudatetaan niitä asiaa koskevia päätöksentekomenettelyjä, joista sopimuksessa määrätään.

4. TIETOJENVAIHTO- JA ILMOITUSMENETTELYT

a) Tapauksissa, joissa EY:n jäsenvaltion on annettava tietoja EY:n komissiolle, EFTA-valtion on annettava tiedot EFTAn valvontaviranomaiselle ja EFTA-valtioiden pysyvälle komitealle. Sama koskee tapauksia, joissa toimivaltaisten viranomaisten on huolehdittava tietojen antamisesta. EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen antavat toisilleen EY:n jäsenvaltioilta, EFTA-valtioilta tai toimivaltaisilta viranomaisilta saamansa tiedot.

b) Kun EY:n jäsenvaltion on annettava tietoja yhdelle tai useammalle muulle EY:n jäsenvaltiolle, sen on annettava tiedot myös komissiolle, joka toimittaa tiedot pysyvälle komitealle edelleen EFTA-valtioille toimitettaviksi.

EFTA-valtion on annettava vastaavat tiedot yhdelle tai useammalle muulle EFTA-valtiolle sekä pysyvälle komitealle, joka toimittaa tiedot EY:n komissiolle edelleen EY:n jäsenvaltioille toimitettaviksi. Sama koskee tapauksia, joissa toimivaltaisten viranomaisten on annettava tiedot.

- c) Aloilla, joilla kiireellisyys vuoksi tiedot on toimitettava nopeasti, sovelletaan aiheellisia alakohtaisia ratkaisuja suorasta tietojenvaihdosta.
- d) EY:n komission tehtäviä todentamis- tai hyväksymismenettelyyn, tietojenanto-, ilmoitus- tai neuvottelumenettelyyn taikka tämänkaltaisten asioiden yhteydessä hoidetaan EFTA-valtioiden osalta näiden keskuudessaan vahvistamien menettelyjen mukaisesti. Tämä ei kuitenkaan rajoita 2, 3 tai 7 kohdan soveltamista. EY:n komissio ja tapauksen mukaan EFTAn valvontaviranomainen tai pysyvä komitea vaihtavat keskenään kaikki näitä asioita koskevat tiedot. Tässä yhteydessä esiin tulevat kysymykset voidaan saattaa ETA:n sekakomitean käsiteltäväksi.
5. TARKASTELU- JA KERTOMUKSENANTOMENETTELYT
- Jos sellaisen säädöksen mukaan, johon viitataan, EY:n komission tai EY:n muun toimielimen on laadittava kertomus, arvio tai vastaava asiakirja, tapauksen mukaan EFTAn valvontaviranomaisen tai pysyvän komitean on, jollei toisin sovita, samanaikaisesti laadittava EFTA-valtioita koskeva kertomus, arvio tai vastaava asiakirja. EY:n komissio ja tapauksen mukaan EFTAn valvontaviranomainen tai pysyvä komitea neuvottelevat keskenään ja vaihtavat tietoja laatiessaan kertomuksiaan, joista jäljennökset lähetetään ETA:n sekakomitealle.
6. TIETOJEN JULKISTAMINEN
- a) Jos sellaisen säädöksen mukaan, johon viitataan, EY:n jäsenvaltion on julkistettava tietoja seikoista, menettelyistä tai muusta vastaavasta, myös EFTA-valtioiden on sopimuksen mukaisesti julkistettava asiaa koskevat tiedot vastaavalla tavalla.
- b) Jos sellaisen säädöksen mukaan, johon viitataan, seikoista, menettelyistä, kertomuksista tai muusta vastaavasta on julkaistava tietoja Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä, vastaavat EFTA-valtioita koskevat tiedot julkaistaan lehden erillisessä ETA-osastossa⁽¹⁾.
7. OIKEUDET JA VELVOLLISUUDET
- EY:n jäsenvaltioille taikka niiden julkisille yksiköille, yrityksille tai yksilöille suhteessa toisiinsa annetut oikeudet katsotaan annetuiksi ja asetetut velvollisuudet asetetuiksi sopimuspuolille, jolloin viimeksi mainituilla tarkoitetaan tapauksen mukaan myös sopimuspuolten toimivaltaisia viranomaisia, julkisia yksiköitä, yrityksiä tai yksilöitä.
8. VIITTAUKSET ALUEISIIN
- Kun säädöksessä, johon viitataan, on viittaus "yhteisön" tai "yhteismarkkinoiden" alueeseen, viittauksen katsotaan sopimusta sovellettaessa tarkoittavan viittausta sopimuspuolten alueeseen sellaisena kuin se on määriteltynä sopimuksen 126 artiklassa.

⁽¹⁾ ETA-osaston sisällysluettelossa on myös viitetiedot siitä, missä kyseiset EY:tä ja sen jäsenvaltioita koskevat tiedot ovat.

9. VIITTAUKSET EY:N JÄSENVALTIOIDEN KANSALAIISIIN

Kun säädöksessä, johon viitataan, on viittaus EY:n jäsenvaltioiden kansalaisiin, viittauksen katsotaan sopimusta sovellettaessa tarkoittavan myös EFTA-valtioiden kansalaisia.

10. VIITTAUKSET KIELIIN

Jos säädöksessä, johon viitataan, annetaan EY:n jäsenvaltioille taikka niiden julkisille yksiköille, yrityksille tai yksilöille oikeuksia taikka asetetaan niille velvollisuuksia, jotka koskevat Euroopan yhteisöjen virallisten kielten käyttämistä, vastaavat oikeudet ja velvollisuudet, jotka koskevat sopimuspuolten virallisten kielten käyttämistä, katsotaan annetuiksi tai asetetuiksi sopimuspuolille taikka niiden toimivaltaisille viranomaisille, julkisille yksiköille, yrityksille tai yksilöille.

11. SÄÄDÖSTEN VOIMAANTULO JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

Sopimusta sovellettaessa ei niiden säädösten voimaantulo- tai täytäntöönpanosäännöksillä, joihin sopimuksen liitteissä viitataan, ole merkitystä. EFTA-valtioita koskevat määräajat ja päivämäärät niiden säädösten voimaan saattamiseksi ja täytäntöön panemiseksi, joihin viitataan, seuraavat sopimuksen 129 artiklan 3 kohdasta samoin kuin siirtymäjärjestelyjä koskevista määräyksistä.

12. NE, JOILLE YHTEISÖN SÄÄDÖKSET ON OSOITETTU

Sopimusta sovellettaessa ei säännöksillä, joiden mukaan yhteisön säädös on osoitettu yhteisön jäsenvaltioille, ole merkitystä.

PÖYTÄKIRJA 2
TUOTTEISTA, JOTKA 8 ARTIKLAN 3 KOHDAN a ALAKOHDAN MUKAISESTI
JÄTETÄÄN TÄMÄN SOPIMUKSEN SOVELTAMISALAN ULKOPUOLELLE

Seuraavat harmonoidun järjestelmän (HS) 25 - 97 ryhmän tuotteet jätetään tämän sopimuksen soveltamisalan ulkopuolelle:

HS-nimike	Tuotteen kuvaus
3501	Kaseiini, kaseinaatit ja muut kaseiinijohdannaiset; kaseiiniliimat
3502	Albumiinit, albuminaatit ja muut albumiinijohdannaiset:
10	- Muna-albumiini:
10:stä	- - Muu kuin elintarvikkeeksi kelpaamaton tai kelpaamattomaksi tehtävä
90	- Muut:
90:stä	- - Maitoalbumiini (laktalbumiini), muu kuin elintarvikkeeksi kelpaamaton tai kelpaamattomaksi tehtävä
3505	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit
10	- Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys:
10:stä	- - Esteröity tai eetteröity tärkkelys

PÖYTÄKIRJA 3
SOPIMUKSEN 8 ARTIKLAN 3 KOHDAN b ALAKOHDASSA
TARCOITETUISTA TUOTTEISTA

I LUKU
YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 artikla
ETA-määräysten soveltaminen

Jollei tämän pöytäkirjan määräyksistä muuta johdu ja jollei sopimuksessa toisin määrätä, sopimuksen määräyksiä sovelletaan tämän pöytäkirjan taulukossa I ja II lueteltuihin tavariihin.

II LUKU
HINNANTASAU SJÄRJESTELYT

2 artikla
Yleinen hinnantasauksen periaate

1. Jotta otettaisiin huomioon tämän pöytäkirjan taulukossa I eriteltyjen tavaroiden valmistuksessa käytettävien maatalousraaka-aineiden kustannuserot, sopimuksella ei estetä soveltamasta hinnantasaus-toimenpiteitä näihin tuotteisiin, toisin sanoen kantamasta muuttuvia maksuja tuonnissa ja maksamasta vientitukea viennissä.
2. Jos sopimuspuoli soveltaa sisäisiä toimenpiteitä, joilla alennetaan jalostusteollisuuden raaka-ainekustannuksia, nämä toimenpiteet on otettava huomioon hinnantasausmaksuja laskettaessa.

3 artikla
Uusi laskentajärjestelmä

1. Jollei jäljempänä 4 - 9 artiklassa määrätystä edellytyksistä ja erityisistä määräyksistä muuta johdu, hinnantasaus lasketaan tavarau valmistuksessa käytettyjen raaka-ainemäärien ja yhteisesti vahvistettujen vertailuhintojen perusteella.
2. Jollei tämän pöytäkirjan lisäyksessä 1 olevassa 1 artiklassa toisin määrätä, sopimuspuolet eivät saa kantaa tuljeja tai muita kiinteitä maksuja sellaisista tuontitavaroista, joihin sovelletaan 1 kohdassa tarkoitettua järjestelmää.
3. Lisäyksessä 2 vahvistetaan luettelo raaka-aineista, joihin sopimuspuolet saavat soveltaa hinnantasaus-tasausta. Menettely luettelon muuttamiseksi vahvistetaan lisäyksessä 3.

4 artikla

Ilmoitus raaka-aineista

1. Kun maahantuovan valtion viranomaiselle esitetään tuonnin yhteydessä ilmoitus tuotteen valmistuksessa käytetyistä raaka-aineista, näiden viranomaisten on laskettava muuttuva maksu tulliselvitettäväksi esitetyn tavaran nettopainon ja ilmoituksessa esitettyjen raaka-ainemäärien perusteella, jollei heillä ole perusteltua aihetta epäillä ilmoituksen tietojen oikeellisuutta.
2. Käytettäviä ilmoituksia ja niiden toimittamista koskevat määräykset vahvistetaan lisäyksessä 4.

5 artikla

Ilmoitusten varmistaminen

1. Sopimuspuolet auttavat toisiaan ilmoitusten oikeellisuuden todentamisessa.
2. Ilmoitusten todentamismenettelyn yksityiskohdat vahvistetaan lisäyksessä 5.

6 artikla

Vertailuhinnat

1. Sopimuspuolet ilmoittavat ETA:n sekakomitealle niiden raaka-aineiden hinnat, joihin hinnantasautoimenpiteitä sovelletaan. Ilmoitettavien hintojen on kuvattava todellista hintatasoa sopimuspuolen alueella. Hintojen tulee olla jalostusteollisuuden tavanomaisesti tukkukaupassa tai valmistusteollisuudelle maksamia hintoja. Jos jalostusteollisuudella tai sen osalla on mahdollisuus hankkia maatalousraaka-ainetta yleistä kotimarkkinahintaa halvempaan hintaan, ilmoitusta on tarkistettava vastaavasti.
2. Ilmoitusten perusteella ETA:n sekakomitea vahvistaa määräajoin hinnantasausmaksujen laskemisessa käytettävät vertailuhinnat.
3. Käytettävien vertailuhintojen yksityiskohdat, ilmoitusjärjestelmä ja vertailuhintojen vahvistamismenettely vahvistetaan lisäyksessä 6.

7 artikla

Kertoimet

1. Muunnettaessa kyseessä olevien raaka-aineiden määriä niiden raaka-aineiden määriksi, jolle on vahvistettu vertailuhinta, sopimuspuolet käyttävät sovittuja kertoimia.
2. Sovellettavien kertoimien luettelosta määrätään lisäyksessä 7.

8 artikla

Vertailuhintojen välinen ero

Minkään raaka-aineen osalta hinnantasausmaksu ei saa olla suurempi kuin sen kotimaisen vertailuhinnan ja minkään sopimuspuolen alhaisimman vertailuhinnan välinen ero.

9 artikla

Hinnantasausmaksujen rajoitus

Sopimuspuoli ei saa kantaa toiselta sopimuspuolelta tuotavasta tavarasta muuttuvia hinnantasausmaksuja, jotka ovat suuremmat kuin 1 päivänä tammikuuta 1992 kysymyksessä olevalta sopimuspuolelta saapuvaan kyseiseen tavaraan sovellettava tulli tai kiinteä maksu. Tätä rajoitusta sovelletaan myös, kun tullia tai kiinteää maksua sovellettiin tariffikiintiönä, ei kuitenkaan niissä tapauksissa, joissa kyseiseen tuotteeseen tullin tai kiinteän maksun lisäksi sovellettiin 1 päivänä tammikuuta 1992 hinnantasaustoimenpidettä.

III LUKU

MUUT MÄÄRÄYKSET

*10 artikla*Taulukossa II olevien tuotteiden jättäminen
II luvun soveltamisalan ulkopuolelle

1. Edellä II luvun määräyksiä ei sovelleta taulukossa II lueteltuihin tuotteisiin. Etenkään sopimuspuolet eivät saa näiden tuotteiden osalta kantaa tuontitulleja tai vaikutukseltaan vastaavia maksuja, mukaan lukien muuttuvat maksut, eivätkä maksaa viennin yhteydessä vientitukea.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden osalta tuontitulleja ja muita kiinteitä maksuja koskevat erityisjärjestelyt vahvistetaan lisäyksessä 1 olevassa 2 artiklassa.

11 artikla

Pöytäkirjan 2 soveltaminen

Sikäli kuin on kyse EFTA-valtion ja yhteisön välisestä sellaisen tuotteen kaupasta, joka sisältyy vapaakauppasopimuksen pöytäkirjan 2 asiaa koskevaan taulukkoon ja rajoittamatta tämän pöytäkirjan lisäyksessä 1 olevan 6 artiklan soveltamista, sovelletaan kulloinkin kyseessä olevan vapaakauppasopimuksen pöytäkirjan 2 ja pöytäkirjan 3 määräyksiä samoin kuin kaikkia muita vapaakauppasopimuksen asiaa koskevia määräyksiä:

- jos tuote on luetteloitu taulukossa 1, mutta edellytykset 3 – 9 artiklassa esitetyn järjestelmän soveltamiselle eivät täyty,
- jos tuote kuuluu HS-nimikkeistön 1 – 24 ryhmiin, mutta sitä ei ole luetteloitu taulukossa I tai II, taikka
- jos tuote on luetteloitu tämän sopimuksen pöytäkirjassa 2.

12 artikla

Avoimuus

1. Sopimuspuolet antavat ETA:n sekakomitean käytettäväksi mahdollisimman pian ja viimeistään kahden viikon kuluessa niiden voimaantulosta yksityiskohtaiset tiedot kaikista 3 – 9 artiklassa vahvistetun järjestelmän mukaisista hinnantasaustoimenpiteistä. Sopimuspuoli voi pyytää kyseisten toimenpiteiden tutkimista ETA:n sekakomiteassa edellä olevien määräysten mukaisesti.

2. Jos sopimuspuoli yksipuolisesti tai sopimuksen perusteella soveltaa tuotteisiin, joita ei ole lueteltu taulukossa I tai tuotteisiin, jotka on lueteltu taulukossa, mutta jotka tulevat kolmansista maista, 3 - 9 artiklassa esitetyn järjestelmän kaltaista järjestelmää, sen on ilmoitettava siitä ETA:n sekakomitealle.
3. Sopimuspuolten on myös ilmoitettava ETA:n sekakomitealle sisäisistä toimenpiteistään, joilla alennetaan jalostusteollisuuden raaka-aineen hintaa.
4. Sopimuspuolella on oikeus pyytää, että 2 ja 3 kohdassa tarkoitetuista järjestelmistä ja toimenpiteistä keskustellaan ETA:n sekakomiteassa.

13 artikla

Maakohtaiset järjestelyt

Erityisjärjestelyt Islannin, Itävallan, Norjan ja Suomen osalta ovat lisäyksessä 1 olevassa 4 - 6 artiklassa.

14 artikla

Tarkastelut

Sopimuspuolet tarkastelevat uudelleen kahden vuoden välein jalostettujen maataloustuotteiden ulkomaankauppansa kehitystä. Ensimmäinen tarkastelu tapahtuu ennen vuoden 1993 loppua. Sopimuspuolet päättävät näiden tarkastelujen perusteella mahdollisesta pöytäkirjan tuotekatteen laajentamisesta sekä tämän pöytäkirjan lisäyksessä 1 olevissa 1 ja 2 artiklassa tarkoitettujen jäljellä olevien tullien ja muiden maksujen mahdollisesta poistamisesta.

LISÄYS 1

1 artikla

1. Sopimuspuolet saavat muuttuvien hinnantasausmaksujen lisäksi soveltaa enintään 10%:n tulleja tai muita kiinteitä maksuja seuraaviin tuotteisiin:

2007 Keittämällä valmistetut hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinä-
soseet sekä hedelmä- ja pähkinäpastat, myös lisättyä sokeria tai muuta makeu-
tusainetta sisältävät

2. Sopimuspuolet poistavat tullit ja muut kiinteät maksut jäljempänä luetelluilta tuotteilta vaiheittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

a) jokainen tulli alennetaan viiteen kuudesosaan perustullista 1 päivänä tammikuuta 1993;

b) viisi seuraavaa yhden kuudesosan suuruista alennusta tehdään 1 päivänä tammikuuta 1994, 1 päivänä tammikuuta 1995, 1 päivänä tammikuuta 1996, 1 päivänä tammikuuta 1997 ja 1 päivänä tammikuuta 1998.

1302 Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:

20 - Pekiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit:
20:stä -- Vähintään 5 % painosta lisättyä sokeria sisältävät

1517 Margariini; syötävät seokset ja valmisteet eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista, muut kuin nimikkeen 1516 syötävät rasvat ja öljyt sekä niiden jakeet:

10 - Margariini, ei kuitenkaan nestemäinen margariini:
10:stä -- Enemmän kuin 10 % mutta enintään 15 % painosta maitorasvaa sisältävä
90 - Muut:
90:stä -- Enemmän kuin 10 % mutta enintään 15 % painosta maitorasvaa sisältävät

2106 Ravintovalmisteet, joita ei ole määritelty tai lueteltu muualla:

2106:sta - Muut kuin maku- tai väriainetta sisältävät sokerisiirapit:
-- Enemmän kuin 15 % painosta maitorasvaa sisältävät

3. Sopimuspuolet alentavat jäljempänä mainitun tuotteen tulleja ja muita kiinteitä maksuja asteittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

a) jokainen tulli alennetaan 90 %:iin perustullista 1 päivänä tammikuuta 1993;

- b) neljä seuraavaa 10 %:n suuruista alennusta tehdään 1 päivänä tammikuuta 1994, 1 päivänä tammikuuta 1995, 1 päivänä tammikuuta 1996 ja 1 päivänä tammikuuta 1997.

1702 Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi, jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:

50 – Kemiallisesti puhdas fruktoosi

2 artikla

1. Sopimuspuolet poistavat tuontitullit ja muut kiinteät maksut jäljempänä luetelluilta tuotteilta vaiheittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

- a) 1 päivänä tammikuuta 1993 jokainen tulli alennetaan viiteen kuudesosaan perustullista;
- b) viisi seuraavaa yhden kuudesosan suuruista alennusta tehdään 1 päivänä tammikuuta 1994, 1 päivänä tammikuuta 1995, 1 päivänä tammikuuta 1996, 1 päivänä tammikuuta 1997 ja 1 päivänä tammikuuta 1998.

1302 Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös muunnetut:

20 – Pektiniaineet, pektinaatit ja pektaatit:

20:stä -- Vähemmän kuin 5 % painosta lisättyä sokeria sisältävät

2. Sopimuspuolet alentavat jäljempänä mainitun tuotteen tuontitulleja ja muita kiinteitä maksuja asteittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

- a) jokainen tulli alennetaan 90 %:iin perustullista 1 päivänä tammikuuta 1993;
- b) neljä seuraavaa 10 %:n suuruista alennusta tehdään 1 päivänä tammikuuta 1994, 1 päivänä tammikuuta 1995, 1 päivänä tammikuuta 1996 ja 1 päivänä tammikuuta 1997.

1702 Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi, jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:

90 – Muut, myös inverttisokeri:

90:stä -- Kemiallisesti puhdas maltoosi

3 artikla

1. Perustullit, joihin 1 ja 2 artiklassa määrättyjä peräkkäisiä alennuksia on sovellettava, ovat kunkin tuotteen osalta sopimuspuolen 1 päivänä tammikuuta 1992 muiden sopimuspuolten alueilta tuleviin tuotteisiin tosiasiallisesti soveltamat tullit. Jos 1 päivänä tammikuuta 1992 jälkeen toteutetaan Uruguayn

kierroksen monenvälisten kauppaneuvottelujen seurauksena tariffien alennuksia, pidetään tällaisia alennettuja tulleja perustulleina.

2. Alennettuja tulleja sovelletaan pyöristäen ne alaspäin ensimmäiseen desimaaliin siten, että toinen desimaaliluku poistetaan.

4 artikla

1. Suomen osalta pöytäkirjassa olevan 9 artiklan määräyksiä ei sovelleta HS-nimikkeiden 1517 ja 2007 tuotteisiin.

2. Norjan osalta pöytäkirjassa olevan 9 artiklan määräyksiä ei sovelleta HS-nimikkeiden 2007, 2008 ja 2104 tuotteisiin.

5 artikla

1. Islannin osalta pöytäkirjan määräyksiä ei sovelleta seuraaviin tuotteisiin:

2105 Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakaota sisältävät

2106 Muualle kuulumattomat ravintovalmisteet:

90 – Muut:

90:stä -- Pääasiassa rasvasta ja vedestä koostuvat valmisteet, yli 15 % painosta voita tai muuta maitorasvaa sisältävät

Sopimuspuolet tarkastelevat tätä tilapäistä järjestelyä uudelleen vuoden 1998 loppuun mennessä.

2. Islannin osalta pöytäkirjassa olevassa 9 artiklassa säädettyä rajoitusta tuonnin hinnantasausmaksuista ei sovelleta Islantiin HS-nimikkeisiin 0403, 1517, 1806, 1901, 1902, 1905, 2007, 2103 ja 2104 kuuluvien tuotteiden osalta.

Rajalla kannettavien tuontimaksujen määrät eivät kuitenkaan missään tapauksessa saa ylittää tasoa, jota Islanti vuonna 1991 soveltaa tuontiin jostakin sopimuspuolesta.

6 artikla

1. Itävallan osalta sopimuksessa olevaa 16 artiklaa sovelletaan HS-nimikkeen 2208 tuotteisiin viimeistään 1 päivästä tammikuuta 1996 alkaen. Itävallan näihin tuotteisiin soveltamaa lisensiointijärjestelmää lievennetään kuitenkin ja lisenssit myönnetään automaattisesti 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen.

Itävalta poistaa rajalla kannettavat tullit asteittain 1 päivän tammikuuta 1993 ja 1 päivän tammikuuta 1996 välisenä aikana alkoholijuomien ja alkoholipitoisuudeltaan vähemmän kuin 80 tilavuusprosenttisen alkoholipitoisen denaturoimattoman etyylialkoholin osalta, jotka kuuluvat HS-nimikkeeseen 2208.

- a) Tosiasiallisesti 1 päivänä tammikuuta 1991 sovellettua tullia alennetaan 15 %:lla 1 päivänä tammikuuta 1993;
- b) seuraava 15 %:n alennus tehdään 1 päivänä tammikuuta 1994;
- c) seuraava 30 %:n alennus tehdään 1 päivänä tammikuuta 1995 ja
- d) viimeinen 40 %:n alennus tehdään 1 päivänä tammikuuta 1996.

Alennettuja tulleja sovelletaan pyöristämällä ne ensimmäiseen desimaaliin siten, että toinen desimaaliluku poistetaan.

Sen estämättä, mitä edellä on sanottu, yhteisöstä peräisin olevien tiettyjen maataloustuotteiden kauppajärjestelyssä Euroopan talousyhteisölle annetut tullimyönnytykset huomioon ottaen, Itävalta poistaa 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen tuontitullit seuraavilta tuotteilta:

2208	30:stä	Irlantilainen viski
	40	Rommi ja tafia
	90:stä	Irlantilaiset kermaliköörit ja ouzo.

2. HS-nimikkeeseen 2208 kuuluville muille alkoholijuomille määrättyjen tullien ja verojen osalta Itävalta noudattaa sopimuksen 14 artiklan määräyksiä.

3. a) Itävalta soveltaa sopimuksen määräyksiä seuraaviin tuotteisiin viimeistään 1 päivästä tammikuuta 1997 alkaen:

3505 Dekstriini ja muu muunnettu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun muunnettuun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit:

10	-	Dekstriini ja muu muunnettu tärkkelys:
10:stä	--	Muu kuin esteröity tai eetteröity tärkkelys
20	-	Liimat

3809 Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peittäusaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat:

10	-	Tärkkelyspitoisiin aineisiin perustuvat
	-	Muut:
91:stä	--	Jollaisia käytetään tekstiiliteollisuudessa:
	-	Tärkkelystä tai tärkkelystuotteita sisältävät
92:sta	--	Jollaisia käytetään paperiteollisuudessa:
	-	Tärkkelystä tai tärkkelystuotteita sisältävät
99:stä	--	Muut:
	-	Tärkkelystä tai tärkkelystuotteita sisältävät

3823 Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja –sydämiä varten; kemialliset tuotteet sekä kemian ja siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös, jos ne ovat luonnon-
tuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat; kemian ja siihen liittyvän teollisuuden
jätetuotteet, muualle kuulumattomat:

10	-	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja –sydämiä varten:
10:stä	--	Tärkkelystä tai tärkkelystuotteita sisältävät
90	-	Muut:
90:stä	--	Yhteensä vähintään 30 % painosta sokeria, tärkkelystä, tärkke- lystuotteita tai nimikkeiden 0401 – 0404 tuotteita sisältävät.

b) Niin kauan kuin Itävalta ei sovelta sopimuksen määräystä edellä luetelluista tuotteista, ETY:n ja Itävallan tämän alan kahdenvälistä kauppaa koskevan vapaakauppasopimuksen määräyksiä, pöytäkirjan 3 alkuperäsäännöt ja kaikki muut asiaa koskevat määräykset mukaan lukien, voidaan edelleen soveltaa. Samoilla edellytyksillä Itävallan ja muiden EFTA-valtioiden välisessä edellä lueteltujen tuotteiden kaupassa EFTA-konvention 21 artiklaa ja liitettä B sekä kaikkia muita asiaa koskevia määräyksiä voidaan edelleen soveltaa.

LISÄYS 2

Tämän pöytäkirjan 3 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu luettelo raaka-aineista, joihin sovelletaan hinnantasausta

LISÄYS 3

Menettely tämän pöytäkirjan 3 artiklan 3 kohdassa ja lisäyksessä 2 tarkoitetun, niistä raaka-aineista laaditun luettelon muuttamisesta, joihin sovelletaan hinnantasausta

LISÄYS 4

Tämän pöytäkirjan 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut, käytettäviä ilmoituksia ja niiden toimittamista koskevat määräykset

LISÄYS 5

Tämän pöytäkirjan 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut ilmoitusmenettelyn yksityiskohdat

LISÄYS 6

Tämän pöytäkirjan 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut käytettävien vertailuhintojen yksityiskohdat, ilmoitusjärjestelmä ja vertailuhintojen vahvistamismenettely

LISÄYS 7

Tämän pöytäkirjan 7 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu luettelo kertoimista

TAULUKKO I

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
0403	<p>Kimupiimä, villi, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapatettu maito tai kerma, myös tiivistetty tai maustettu tai lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta, hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä:</p> <p>10 - Jogurtti</p> <p>10:stä -- Maustettu tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä</p> <p>90 - Muu</p> <p>90:stä -- Maustettu tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä</p>
0710	<p>Jäädytetyt kasvikset (myös höyryssä tai vedessä keitetyt):</p> <p>40 - Makea- eli sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)</p>
0711 ⁽²⁾	<p>Kasvikset, väliaikaisesti (esim. rikkidioksidikaasulla tai suolavedessä, rikkiha-poke- tai muussa säilöntäliuoksessa) säilöttyinä, mutta siinä tilassa välittömään kulutukseen soveltumattomina.</p> <p>90 - Muut kasvikset; kasvissekoitukset:</p> <p>90:stä -- Makea- eli sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)</p>
1302	<p>Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:</p> <p>20 - Pektiniaineet, pektinaatit ja pektaatit:</p> <p>20:stä -- Vähintään 5 % painosta lisättyä sokeria sisältävät</p>

⁽²⁾ Huom: HS-nimikkeet 0711, 2001, 2004: Näissä nimikkeissä mainittu makeamaissi ei sisällä makeamaissin ja muiden näiden nimikkeiden tuotteiden sekoituksia.

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
1517	<p>Margariini; syötävät seokset ja valmisteet eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista, muut kuin nimikkeen 1516 syötävät rasvat ja öljyt sekä niiden jakeet:</p> <p>10 - Margariini, ei kuitenkaan nestemäinen margariini:</p> <p>10:stä -- Yli 10 % mutta enintään 15 % painosta maitorasvaa sisältävä</p> <p>90 - Muut</p> <p>90:stä -- Yli 10 % mutta enintään 15 % painosta maitorasvaa sisältävät</p>
1702	<p>Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi, jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisiirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:</p> <p>50 - Kemiallisesti puhdas fruktoosi</p>
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkosuklaa)
1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät ravintovalmisteet
1901	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta tehdyt ravintovalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaojauhetta tai joissa sitä on alle 50 % painosta; muualle kuulumattomat nimikkeiden 0401 - 0404 tuotteista tehdyt ravintovalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaojauhetta tai joissa sitä on alle 10 % painosta
1902	<p>Makaronivalmisteet, kuten spagetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (lihalla tai muulla aineella) täytetyt tai muulla tavalla valmistetut; couscous, myös valmistettu:</p> <p>- Kypsentämättömät makaronivalmisteet, joita ei ole täytetty eikä muulla tavalla valmistettu</p> <p>11 -- Munaa sisältävät</p>

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
19	-- Muut
20	- Täytetyt makaronivalmisteet, myös kypsennetyt tai muulla tavalla valmistetut:
20:stä	-- Muut kuin tuotteet, joissa on yli 20 % painosta makkaraa, lihaa, muita eläimenosia tai verta tai näiden sekoituksia
30	- Muut makaronivalmisteet
40	- Couscous
1903	Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvinä, helmisuurimoina, seulomisjääminä tai niiden kaltaisessa muodossa
1904	Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahtamalla tehdyt ravintovalmisteet (esim. maissihiutaleet); esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu vilja (ei kuitenkaan maissi) jyvänä tai jyväsinä
1905	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät sekä muut leipomotuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjät oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet
2001	Etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt kasvikset, hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat;
90	- Muut:
90:stä	-- Makea- eli sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>); jamssi, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, vähintään 5 % painosta tärkkelystä sisältävät
2004	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädytetyt:
10	- Perunat:
10:stä	-- Hienoina tai karkeina jauhoina tai hiutaleina
90	- Muut kasvikset sekä kasvissekoitukset:
90:stä	-- Makea- eli sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
2005	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt muut kasvikset, jäädyttämättömät:
20	- Perunat:
20:stä	-- Hienoina tai karkeina jauhoina tai hiutaleina
80	- Makea- eli sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)
2007	Keittämällä valmistetut hillot, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäsoseet sekä hedelmä- ja pähkinäpastat, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät
2008	Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat, myös lisättyä sokeria, muuta makeutusainetta tai alkoholia sisältävät, muualle kuulumattomat:
	- Pähkinät, maapähkinät ja muut siemenet, myös näiden sekoitukset
11	-- Maapähkinät:
11:stä	--- Maapähkinävoi
	- Muut, myös muut sekoitukset kuin alanimikkeeseen 2008 19 kuuluvat;
92	-- Sekoitukset:
92:sta	--- Viljaan perustuvat
99	-- Muut
99:stä	--- Maissi, muu kuin makea- eli sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)
2101	Kahvi-, tee- ja mateeuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin tai kahviin, teehen tai mateehen perustuvat valmisteet; paahdettu sikurijuuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteet, esanssit ja tiivisteet:
10	- Kahviuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin, esansseihin tai tiivisteisiin tai kahviin perustuvat valmisteet:

Hs-nimike N:o	Tavaran kuvaus
10:stä	-- Painosta vähintään 1,5 % maitorasvaa, vähintään 2,5 % maitoproteiinia, vähintään 5 % sokeria tai vähintään 5 % tärkkelystä sisältävät
20	- Tee- ja mateeuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin uutteisiin, esansseihin ja tiivisteisiin tai teehen tai mateehen perustuvat valmisteet:
20:stä	-- Painosta vähintään 1,5 % maitorasvaa, vähintään 2,5 % maitoproteiinia, vähintään 5 % sokeria tai vähintään 5 % tärkkelystä sisältävät
30	- Paahdettu sikurijuuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteet, esanssit ja tiivisteet:
30:stä	-- Muut paahdetut kahvinkorvikkeet kuin paahdettu sikurijuuri sekä muiden paahdettujen kahvinkorvikkeiden kuin paahdetun sikurijuuren uutteet, esanssit ja tiivisteet
2102	Hiiva (elävä eli aktiivinen tai kuollut eli inaktiivinen); muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit (ei kuitenkaan nimikkeen 3002 rokotteet); valmistetut leivinjauheet:
10	- Elävä eli aktiivinen hiiva
10:stä	-- Muu kuin leivinhiiva, lukuun ottamatta eläinten ruokinnassa käytettävää
20	- Kuollut eli inaktiivinen hiiva; muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit
20:stä	-- Muut kuin eläinten ruokinnassa käytettävät
30	- Valmistetut leivinjauheet
2103	Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset, sinappijauho ja valmistettu sinappi:
20	- Tomaattiketsuppi ja muut tomaattikastikkeet
30	- Sinappijauho ja valmistettu sinappi:
30:stä	-- Valmistettu sinappi, vähintään 5 % painosta lisättyä sokeria sisältävä
90	- Muut:

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
90:stä	-- Muut kuin nestemäinen "mango chutney"
2104	Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten; homogenoidut ravintovalmisteokset
2105	Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakota sisältävät
2106	Muualle kuulumattomat ravintovalmisteet:
2106:sta	- Muut kuin maku- tai väriainetta sisältävät sokerisiirapit
2203	Mallasjuomat
2205	Vermutti ja muu tuoreista rypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla
2208	Denaturoimaton etyylialkoholi, alkoholipitoisuus alle 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat; alkoholipitoiset valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:
50	- Gini ja genever
90	- Muut:
90:stä	-- Yli 5 % painosta lisättyä sokeria sisältävät liköörit; vodka ja akvaviitti
2209	Etikka ja etikkahaposta valmistetut etikankorvikkeet

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
2905	Asykliset alkoholit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset:
	- Muut moniarvoiset alkoholit:
43	-- Mannitoli
44	-- D-glusitoli (sorbitoli)
3505	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys (esim. esihyytelöity tai esteröity tärkkelys); tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit:
3505:stä	- Muu kuin esteröity tai eetteröity tärkkelys (10:stä)
3809	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriainneiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peittäusaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat:
10	- Tärkkelyspitoisiin aineisiin perustuvat
3823	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian ja siihen liittyvät teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat; kemian ja siihen liittyvän teollisuuden jätetuotteet, muualle kuulumattomat:
60	- Sorbitoli, muu kuin alanimikkeeseen 2905 44 kuuluva

TAULUKKO II

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
0901	Kahvi, myös paahdettu tai kofeiiniton; kahvinkuoret ja -kalvot; kahvinkorvikkeet, joissa on kahvia, sen määrästä riippumatta
0902	Tee
1302	<p>Kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:</p> <p>- Kasvimehut ja -uutteet:</p> <p>12 -- Lakritsista saadut</p> <p>13 -- Humalasta saadut</p> <p>20 - Pekiiniaineet, pektinaatit ja pektaatit:</p> <p>20:stä -- Alle 5 % painosta lisättyä sokeria sisältävät</p> <p>- Kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:</p> <p>31 -- Agar-agar</p> <p>32 -- Johanneksenleipäpuun paloista tai palkojen siemenistä tai guar-siemenistä saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut</p> <p>39 -- Muut</p>
1404	<p>Muualle kuulumattomat kasvituoitteet:</p> <p>20 - Puuvillalinterit</p>

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut:
20	- Kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet:
20:stä	-- Hydrattu risiiniöljy (opaalivaha)
1518	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, keitetyt, hapetetut, dehydratoidut, rikitetyt, puhalletut, tyhjiössä tai tehottomassa kaasussa kuumentamalla polymeroidut tai muutoin kemiallisesti muunnetut, muut kuin nimikkeen 1516 eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet; muualle kuulumattomat syötäväksi kelpaamattomat seokset ja valmistetut eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista:
1518:sta	- Linoksiini
1519	Teolliset monokarboxyylirasvahapot; puhdistuksessa saadut happamat öljyt; teolliset rasva-alkoholit:
1519:stä	- Muut kuin eläinten ruokinnassa käytettävät
1520	Glyseroli (glyseriini), myös puhdas; glyserolivesi ja -lipeä
1521	Kasvivahat (ei kuitenkaan triglyseridit), mehiläisvaha ja muut hyönteisvahat sekä spermaseetti, myös puhdistetut tai värjättyt
1522	Degras; rasva-aineiden tai eläin- ja kasvivahojen käsittelyssä syntyneet jätteet
1702	Muut sokerit, myös kemiallisesti puhdas laktoosi, maltoosi, glukoosi ja fruktoosi, jähmeät; lisättyä maku- tai väriainetta sisältämättömät sokerisirapit; keinotekoinen hunaja, myös luonnonhunajan kanssa sekoitettuna; sokeriväri:
90	- Muut, myös inverttisokeri
90:stä	-- Kemiallisesti puhdas maltoosi
1803	Kaakaomassa, myös sellainen, josta rasva on poistettu
1804	Kaakaovoi, -rasva ja -öljy

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
1805	Kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön
2002	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt tomaatit:
90	- Muut kuin kokonaiset tai paloitetut
2008	Muulla tavalla valmistetut tai säilötyt hedelmät, pähkinät ja muut syötävät kasvinosat, myös lisättyä sokeria, muuta makeutusainetta tai alkoholia sisältävät, muualle kuulumattomat:
91	- Muut, myös muut sekoitukset kuin alanimikkeeseen 2008 19 kuuluvat:
91	-- Palmunsydämet
2101	Kahvi-, tee- ja mateeuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin tai kahviin, teehen tai mateehen perustuvat valmisteet; paahdettu sikurijuuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteet, esanssit ja tiivisteet:
10	- Kahviuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin, esansseihin tai tiivisteisiin tai kahviin perustuvat valmisteet:
10:stä	-- Maitorasvaa, maitoproteiinia, sokeria tai tärkkelystä sisältämättömät tai painosta alle 1,5 % maitorasvaa, alle 0,5 % maitoproteiinia, alle 5 % sokeria tai alle 5 % tärkkelystä sisältävät
20	- Tee- ja mateeuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin, esansseihin ja tiivisteisiin tai teehen tai mateehen perustuvat valmisteet:
20:stä	-- Maitorasvaa, maitoproteiinia, sokeria tai tärkkelystä sisältämättömät tai painosta alle 1,5 % maitorasvaa, alle 2,5 % maitoproteiinia, alle 5 % sokeria tai alle 5 % tärkkelystä sisältävät

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
30	- Paahdettu sikurijuuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteen, esanssit ja tiivisteet:
30:stä	-- Paahdettu sikurijuuri; paahdetun sikurijuuren uutteen, esanssit ja tiivisteet
2103	Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset; sinappijauho ja valmistettu sinappi:
10	- Soijakastike
30	- Sinappijauho ja valmistettu sinappi:
30:stä	-- Sinappijauho; alle 5 % painosta lisättyä sokeria sisältävä valmistettu sinappi
90	- Muut:
90:stä	-- Nestemäinen "mango chutney"
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi
2208	Denaturoimaton etyylialkoholi, alkoholipitoisuus alle 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat; alkoholipitoiset valmisteet, jollaisia käytetään juomien valmistukseen:
20	- Alkoholijuomat, rypäleviinistä tai viininvalmistuksen puristusjätteistä tislamalla valmistetut
30	- Viskit
40	- Rommi ja tafia
90	- Muut:
90:stä	- Muut kuin vodka, akvaviitti ja yli 5 % painosta lisättyä sokeria sisältävät liköörit

PÖYTÄKIRJA 4
ALKUPERÄSÄÄNNÖISTÄ

SISÄLLYSLUETTELO

I OSASTO - YLEISET MÄÄRÄYKSET

- 1 artikla Määritelmät

II OSASTO - KÄSITTEEN "ALKUPERÄTUOTTEET" MÄÄRITELMÄ

- 2 artikla Alkuperäperusteet
- 3 artikla Kokonaan tuotetut tuotteet
- 4 artikla Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet
- 5 artikla Riittämättömät valmistus- tai käsittelytoimet
- 6 artikla Kelpuuttamisen yksikkö
- 7 artikla Tarvikkeet, varaosat ja työkalut
- 8 artikla Sarjat
- 9 artikla Neutraalit tekijät

III OSASTO - ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

- 10 artikla Alueperiaate
- 11 artikla Valmistus tai käsittely Euroopan talousalueen ulkopuolella
- 12 artikla Tavaroiden jälleentuonti
- 13 artikla Suora kuljetus
- 14 artikla Näyttelyt

IV OSASTO - TULLINPALAUTUS TAI TULLIHELPOUS

- 15 artikla Tullinpalautuksen tai tullihelpotuksen kieltäminen

V OSASTO - ALKUPERÄSELVITYS

- 16 artikla Yleiset vaatimukset
- 17 artikla EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely
- 18 artikla Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset
- 19 artikla EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen
- 20 artikla EUR.1-tavaratodistusten antaminen aikaisemmin annetun tai laaditun alkuperäselvityksen perusteella
- 21 artikla Kauppalaskuilmoituksen laatimista koskevat edellytykset
- 22 artikla Valtuutettu viejä
- 23 artikla Alkuperäselvityksen voimassaolo
- 24 artikla Alkuperäselvityksen esittäminen
- 25 artikla Tuonti osalähetyksinä
- 26 artikla Poikkeukset säännönmukaisen alkuperäselvityksen esittämisestä
- 27 artikla Hankkijan ilmoitus
- 28 artikla Todistusasiakirjat
- 29 artikla Alkuperäselvitysten, hankkijan ilmoitusten ja todistusasiakirjojen säilyttäminen
- 30 artikla Poikkeavuudet ja muotovirheet
- 31 artikla Ecuina ilmaistut määrät

VI OSASTO – HALLINNOLLISTA YHTEISTYÖTÄ KOSKEVAT JÄRJESTELYT

- 32 artikla Keskinäinen avunanto
- 33 artikla Alkuperäselvitysten todentaminen
- 34 artikla Hankkijan ilmoitusten todentaminen
- 35 artikla Riittäisuuksien ratkaiseminen
- 36 artikla Seuraamukset

VII OSASTO – CEUTA JA MELILLA

- 37 artikla Ceutaan ja Melillaan sovellettavat määräykset
- 38 artikla Erityisedellytykset

LISÄYKSET

- Lisäys I: Alkuhuomautukset lisäyksessä II olevaan luetteloon
- Lisäys II: Luettelo valmistuksesta tai käsittelystä, joka on suoritettava ei-alkuperäaineille, jotta valmis tuote saa alkuperäaseaman
- Lisäys III: EUR.1-tavaratodistus ja EUR.1-tavaratodistuksen hakemus
- Lisäys IV: Kauppalaskuilmoitus
- Lisäys V: Hankkijan ilmoitus
- Lisäys VI: Hankkijan pitkäaikaisilmoitus
- Lisäys VII: Luettelo 2 artiklassa tarkoitetuista tuotteista, jotka jätetään väliaikaisesti tämän pöytäkirjan soveltamisalan ulkopuolelle sen IV - VI osaston määräyksiä lukuun ottamatta
- Lisäys VIII: Luettelo 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista tuotteista, joiden osalta Itävallan tasavallan aluetta ei alkuperää määritettäessä sisällytetä Euroopan talousalueeseen

I OSASTO
YLEISET MÄÄRÄYKSET*1 artikla*
Määritelmät

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa tarkoitetaan:

- a) 'valmistuksella' kaikenlaista valmistusta tai käsittelyä, myös kokoamista tai erityistoimia,
- b) 'aineksella' kaikkia aineosia, raaka-aineita, komponentteja, osia jne., joita käytetään tuotteen valmistuksessa,
- c) 'tuotteella' valmista tuotetta, vaikka se olisikin tarkoitettu käytettäväksi myöhemmin toisessa valmistustoimessa,
- d) 'tavaroilla' sekä aineksia että tuotteita,

- e) 'tullausarvolla' tullitariffeja ja kauppaa koskevan yleissopimuksen VII artiklan soveltamisesta Genevessä 12 päivänä huhtikuuta 1979 tehdyn sopimuksen mukaista arvoa,
- f) 'vapaasti tehtaalla -hinnalla' sille Euroopan talousalueella olevalle valmistajalle, jonka yrityksessä viimeinen valmistus tai käsittely on suoritettu, tai sille Euroopan talousalueella olevalle henkilölle, joka on järjestänyt viimeisen Euroopan talousalueen ulkopuolella suoritettun valmistuksen tai käsittelyn, tuotteesta vapaasti tehtaalla maksettua hintaa, johon sisältyy kaikkien valmistuksessa käytettyjen aineiden arvo ja josta on vähennetty sisäiset verot, jotka palautetaan tai voidaan palauttaa valmista tuotetta vietäessä,
- g) 'ainesten arvolla' valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäaineksien tullausarvoa maahantuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä eikä sitä voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista Euroopan talousalueella maksettua hintaa,
- h) 'alkuperäainesten arvolla' tällaisten aineiden arvoa määriteltynä soveltuvin osin sovelletun g alakohdan mukaisesti,
- i) 'ryhmillä' ja 'nimikkeillä' harmonoidun tavarankuvaus- ja koodausjärjestelmän, jäljempänä tässä pöytäkirjassa 'harmonoidun järjestelmän' tai 'HS':n, muodostavan nimikkeistön ryhmiä ja nimikkeitä (nelinumeroiset koodit),
- j) 'tariffoinnilla' viittausta tuotteen tai aineksen tariffoimista tiettyyn nimikkeeseen,
- k) 'lähetyksellä' tuotteita, jotka lähetetään samanaikaisesti yhdeltä viejältä yhdelle vastaanottajalle tai yhdellä kuljetusasiakirjalla taikka, jos tällaista asiakirjaa ei ole, yhdellä kauppalaskulla viejältä vastaanottajalle.

II OSASTO KÄSITTEEN 'ALKUPERÄTUOTTEET' MÄÄRITELMÄ

2 artikla Alkuperäperusteet

1. Tuotteen katsotaan olevan ETA-alkuperätuote tässä sopimuksessa tarkoitettussa merkityksessä, jos se on kokonaan tuotettu Euroopan talousalueella tai jos sitä on siellä riittävästi valmistettu tai käsitelty. Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa sopimuspuolten alueet, mukaan lukien aluevedet, joihin tätä sopimusta sovelletaan, katsotaan yhdeksi alueeksi.
2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, lisäyksessä VIII mainittujen tuotteiden alkuperää määritettäessä Itävallan tasavallan aluetta ei sisällytetä 1 päivään tammikuuta 1997 asti Euroopan talousalueeseen, ja tällaisten tuotteiden katsotaan olevan ETA-alkuperätuotteita vain, jos ne on tuotettu kokonaan taikka ne on valmistettu tai käsitelty riittävästi muiden sopimuspuolten alueilla.
3. Lisäyksessä VII mainitut tuotteet jätetään väliaikaisesti tämän pöytäkirjan soveltamisalan ulkopuolelle. Näihin tuotteisiin sovelletaan kuitenkin soveltuvin osin IV – VI osaston määräyksiä.

3 artikla

Kokonaan tuotetut tuotteet

1. Seuraavien tuotteiden katsotaan olevan Euroopan talousalueella kokonaan tuotettu:
 - a) sen maaperästä tai sen merenpohjasta saadut kivennäistuotteet,
 - b) siellä korjatut kasvituotteet,
 - c) siellä syntyneet ja kasvatetut elävät eläimet,
 - d) siellä kasvatetuista elävistä eläimistä saadut tuotteet,
 - e) siellä metsästämyllä tai kalastamalla saadut tuotteet,
 - f) sopimuspuolten alusten niiden aluevesien ulkopuolelta pyydystämät merikalastustuotteet ja niiden muut merestä saamat tuotteet,
 - g) sopimuspuolten tehdasaluksilla ainoastaan f alakohdassa tarkoitetuista tuotteista valmistetut tuotteet,
 - h) siellä kerätyt yksinomaan raaka-aineiksi soveltuvat käytetyt tavarat, myös yksinomaan uudelleen pinnoitettaviksi tai jätekäyttöön soveltuvat käytetyt ulkorenkkaat,
 - i) siellä suoritetuista valmistustoimista syntyneet jätteet ja romu,
 - j) siellä yksinomaan a – i alakohdassa tarkoitetuista tuotteista valmistetut tavarat.
2. Edellä 1 kohdan f ja g alakohdassa ilmaisuilla 'niiden alukset' ja 'sopimuspuolten tehdasalukset' tarkoitetaan ainoastaan aluksia ja tehdasaluksia:
 - a) jotka on rekisteröity EY:n jäsenvaltiossa tai EFTA-valtiossa;
 - b) jotka purjehtivat EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion lipun alla;
 - c) joista ainakin 50 prosenttia on EY:n jäsenvaltioiden tai EFTA-valtioiden kansalaisten tai sellaisen yhtiön omistuksessa, jonka kotipaikka sijaitsee jossakin näistä valtioista ja jonka johtaja tai johtajat, hallituksen tai hallintoneuvoston puheenjohtaja ja näiden elinten jäsenten enemmistö ovat EY:n jäsenvaltioiden tai EFTA-valtioiden kansalaisia ja lisäksi, henkilöyhtiöiden ja sellaisten pääomayhtiöiden osalta, joiden vastuu on rajoitettu, jonka pääomasta ainakin puolet kuuluu näille valtioille taikka näiden valtioiden julkisille laitoksille tai kansalaisille;
 - d) joiden päällikkö ja päällystö on EY:n jäsenvaltioiden tai EFTA-valtioiden kansalaisia; ja
 - e) joiden miehistöstä vähintään 75 prosenttia on EY:n jäsenvaltioiden tai EFTA-valtioiden kansalaisia.

4 artikla

Riittävästi valmistetut tai käsitellyt tuotteet

1. Edellä 2 artiklaa sovellettaessa katsotaan tuotteiden, jotka eivät ole Euroopan talousalueella kokonaan tuotettuja, olevan siellä riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä, jos lisäyksessä II olevassa luettelossa määrätyt edellytykset täyttyvät.

Näissä edellytyksissä ilmoitetaan kaikkien tämän sopimuksen soveltamisalaa kuuluvien tuotteiden osalta valmistus tai käsittely, joka on suoritettava näiden tuotteiden valmistuksessa käytetyille ei-alkuperäaineksille, ja niitä sovelletaan ainoastaan tällaisiin aineksiin. Siten jos tuotetta, joka on saavuttanut alkuperäaseman siten, että se täyttää luettelon kyseistä tuotetta koskevat edellytykset, käytetään toisen tuotteen valmistuksessa, siihen ei sovelleta sitä tuotetta koskevia edellytyksiä, jonka valmistuksessa sitä käytetään, eikä sen valmistuksessa mahdollisesti käytettyjä ei-alkuperäaineita oteta huomioon.

2. Sen estämättä, mitä edellä 1 kohdassa määrätään, ja jollei 11 artiklan 4 kohdassa toisin määrätä, ei-alkuperäaineita, joita tiettyä tuotetta koskevien luettelon edellytysten mukaan ei saisi käyttää tämän tuotteen valmistuksessa, saa kuitenkin käyttää, jos:

- a) niiden yhteisarvo on enintään 10 prosenttia tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta,
- b) luettelossa annetaan yksi tai useampi prosenttimäärä ei-alkuperäainesten enimmäisarvoksi eikä näitä prosenttimääriä ylitetä tätä kohtaa sovellettaessa.

Tätä kohtaa ei sovelleta harmonoidun järjestelmän 50 - 63 ryhmän tuotteisiin.

3. Edellä 1 ja 2 kohtaa sovelletaan, jollei 5 artiklassa toisin määrätä.

5 artikla

Riittämättömät valmistus- tai käsittelytoimet

1. Seuraavat valmistus- tai käsittelytoimet katsotaan riittämättömiksi antamaan alkuperäasema riippumatta siitä, ovatko 4 artiklan vaatimukset täyttyneet vai eivät:

- a) toimenpiteet tuotteiden kunnan säilymisen varmistamiseksi kuljetuksen ja varastoinnin aikana (tuuletus, ripustaminen, kuivaaminen, jäädyttäminen, suolaveteen, rikkihapokkeeseen tai muuhun liuokseen upottaminen, vahingoittuneiden osien poistaminen ja vastaavanlaiset toimet),
- b) yksinkertaiset toimet kuten pölyn poistaminen, seulominen, lajittelu, laatuluokittelu, yhteensovittaminen (myös tavaroiden järjestäminen sarjoiksi), peseminen, maalaaminen, paloittelu,
- c) i) uudelleen pakkaaminen ja kollien jakaminen ja yhdistäminen,
ii) pelkkä pullotus, pussitus, koteloihin tai rasioihin pakkaaminen, kartongille, laudoille jne. kiinnittäminen ja kaikki muut yksinkertaiset pakkaustoimenpiteet,
- d) merkkiä, nimilappujen ja muiden vastaavanlaisten tunnusten kiinnittäminen tuotteisiin tai niiden pakkauksiin,
- e) erilaistenkin tuotteiden pelkkä sekoittaminen, jos seosten ainesosista yksi tai useampi ei täytä tässä pöytäkirjassa ETA-alkuperän saavuttamista varten määrättyjä edellytyksiä,

- f) osien pelkkä yhdistäminen kokonaiseksi tuotteeksi,
- g) kahden tai useamman a – f alakohdassa eritellyn toimenpiteen toteuttaminen,
- h) eläinten teurastus.

2. Kaikki tietylle tuotteelle Euroopan talousalueella suoritettavat toimenpiteet on otettava kokonaisuutena huomioon määritettäessä, katsotaanko tälle tuotteelle suoritettun valmistuksen tai käsittelyn olevan 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla riittämätön.

6 artikla

Kelpuuttamisen yksikkö

1. Kelpuuttamisen yksikkö tämän pöytäkirjan määräyksiä sovellettaessa on se tuote, jota pidetään perusyksikkönä tariffinoinnissa nimike harmonoidun järjestelmän nimikkeistön mukaan.

Tästä seuraa, että:

- a) kun tavararyhmästä tai -yhdistelmästä koostuva tuote tariffoidaan harmonoidun järjestelmän mukaan yhteen ainoaan nimikkeeseen, tämä kokonaisuus muodostaa kelpuuttamisen yksikön;
 - b) kun lähetys koostuu useasta samanlaisesta tuotteesta, jotka tariffoidaan samaan harmonoidun järjestelmän nimikkeeseen, tämän pöytäkirjan määräyksiä sovellettaessa on jokainen tuote katsottava erilliseksi.
2. Jos harmonoidun järjestelmän 5 yleisen tulkintasäännön mukaan pakkauksen katsotaan kuuluvan tuotteeseen tariffoitaessa, sen katsotaan kuuluvan tuotteeseen myös alkuperää määritettäessä.

7 artikla

Tarvikkeet, varaosat ja työkalut

Tarvikkeiden, varaosien ja työkalujen, jotka toimitetaan yhdessä laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon kanssa, katsotaan muodostavan näiden kanssa yhden kokonaisuuden, kun ne normaalivarustuksena sisältyvät tämän laitteiston, koneen, laitteen tai ajoneuvon hintaan tai kun niistä ei laskuteta erikseen.

8 artikla

Sarjat

Harmonoidun järjestelmän 3 yleisen tulkintasäännön mukaiset sarjat katsotaan alkuperätuotteiksi, jos kaikki sarjaan kuuluvat tuotteet ovat alkuperätuotteita. Jos sarja koostuu sekä alkuperätuotteista että ei-alkuperätuotteista, se on kokonaisuutena kuitenkin katsottava alkuperätuotteeksi kun ei-alkuperätuotteiden arvo on enintään 15 prosenttia sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta.

9 artikla
Neutraalit tekijät

Määritettäessä, onko tuote ETA-alkuperää, ei ole tarpeellista todeta ovatko tuotteen valmistuksessa käytetyt energia, laitokset ja laitteistot sekä koneet ja työkalut taikka valmistuksen kuluessa käytetyt tavarat, jotka eivät sisälly ja joiden ei ollut tarkoitus sisällyä tuotteen lopulliseen koostumukseen, alkuperätuotteita.

III OSASTO
ALUEESEEN LIITTYVÄT VAATIMUKSET

10 artikla
Alueperiaate

Edellä II osastossa alkuperäaseman saavuttamiselle määrättyjen edellytysten on täyttyvä keskeytyksettä Euroopan talousalueella. Tästä seuraa, että alkuperäaseman saavuttaminen katsotaan keskeytyneeksi, kun tavarat, jotka on valmistettu tai käsitelty Euroopan talousalueella, ovat lähteneet kyseiseltä alueelta, riippumatta siitä onko niille suoritettu toimenpiteitä tämän alueen ulkopuolella, jollei 11 ja 12 artiklassa toisin määrätä.

11 artikla
Valmistus tai käsittely Euroopan talousalueen ulkopuolella

1. Alkuperäaseman saavuttamiseen II osastossa määrättyjen edellytysten mukaisesti ei vaikuta Euroopan talousalueelta vietyjen ja sinne jälleentuotujen ainesten valmistus tai käsittely Euroopan talousalueen ulkopuolella, jos:

- a) tällaiset ainekset ovat Euroopan talousalueella kokonaan tuotettuja tai niille on siellä suoritettu 5 artiklassa luetellut riittämättömät toimenpiteet ylittävä valmistus tai käsittely ennen vientiä alueen ulkopuolelle; ja
- b) tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla voidaan osoittaa, että:
 - i) jälleentuodut tavarat ovat syntyneet vietyjen ainesten valmistuksen tai käsittelyn tuloksena; ja
 - ii) tämän artiklan mukaisesti Euroopan talousalueen ulkopuolella yhteensä saavutettu arvonlisäys on enintään 10 prosenttia sen valmiin tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, jolle alkuperäasemaa vaaditaan.

2. Edellä 1 kohtaa sovellettaessa II osastossa alkuperäaseman saavuttamista varten määrättyjä edellytyksiä ei sovelleta Euroopan talousalueen ulkopuolella suoritettuun valmistukseen tai käsittelyyn. Kuitenkin jos sovelletaan valmiin tuotteen alkuperän määrittämiseen lisäyksessä II olevan luettelon sääntöä, jossa ilmoitetaan kaikkien valmistuksessa käytettävien ei-alkuperäainesten enimmäisarvo, Euroopan talousalueella käytettyjen ei-alkuperäainesten yhteisarvo ja tämän artiklan mukaisesti alueen ulkopuolella yhteensä saavutettu arvonlisäys eivät saa yhdessä olla ilmoitettua prosenttimäärää suurempi.

3. Edellä 1 ja 2 kohtaa sovellettaessa 'yhteensä saavutetulla arvonlisäyksellä' tarkoitetaan kaikkia Euroopan talousalueen ulkopuolella kertyneitä kustannuksia, kaikkien siellä lisättyjen aineiden arvo mukaan lukien.

4. Edellä 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta tuotteisiin, jotka eivät täytä lisäyksessä II olevassa luettelossa vahvistettuja edellytyksiä ja joiden voidaan katsoa olevan riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä vain soveltamalla 4 artiklan 2 kohdan yleistä poikkeusta.

5. Edellä 1 ja 2 kohtaa ei sovelleta harmonoidun järjestelmän 50 – 63 ryhmän tuotteisiin.

12 artikla

Tavaroiden jälleentuonti

Jonkin sopimuspuolen alueelta kolmanteen maahan vietyjen ja sen jälkeen sieltä palautettujen tavaroiden ei katsota lähteneen Euroopan talousalueelta, jos tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla voidaan osoittaa, että:

- a) palautetut tavarat ovat samoja kuin maastaviedyt tavarat, ja
- b) niille ei ole suoritettu viennin aikana tai kyseisessä maassa muita kuin niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavia toimenpiteitä.

13 artikla

Suora kuljetus

1. Sopimuksen mukaista etuuskohtelua sovelletaan vain tämän pöytäkirjan vaatimukset täyttäviin tuotteisiin, joiden kuljetus tapahtuu Euroopan talousalueella. Yhden lähetyksen muodostavat tuotteet voidaan kuitenkin kuljettaa muiden kuin Euroopan talousalueeseen kuuluvien alueiden kautta, tarvittaessa uudelleenlastaten tai väliaikaisesti varastoiden tällaisilla alueilla, jos tuotteet pysyvät kauttakuljetus- tai varastointimaan tulliviranomaisten valvonnassa ja niille ei suoriteta muita toimenpiteitä kuin purkaus tai uudelleenlastaus tai niiden kunnon säilyttämiseksi tarvittavat toimenpiteet.

2. Edellä 1 kohdassa määrättyjen edellytysten täyttyminen osoitetaan tuojamaan tulliviranomaisille esittämällä:

- a) viejämaassa annettu kauttakuljetusrahtikirja kauttakuljetusmaassa tapahtuneen matkan osalta, tai
- b) kauttakuljetusmaan tulliviranomaisten antama todistus, jossa:
 - i) on tarkka kuvaus tuotteista,
 - ii) ilmoitetaan tuotteiden purkamisen ja uudelleenlastauksen päivämäärät ja tarvittaessa käytettyjen alusten nimet, ja
 - iii) vahvistetaan ne olosuhteet, joissa tuotteita on pidetty kauttakuljetusmaassa, tai
- c) jos edellä mainittuja ei ole, muita asian kannalta oleellisia asiakirjoja.

14 artikla

Näyttelyt

1. Tuotteille, jotka on lähetetty jonkin sopimuspuolen alueelta kolmannessa maassa pidettävään näyttelyyn ja jotka myydään näyttelyn jälkeen jonkin muun sopimuspuolen alueelle tuotaviksi, myönnetään maahan tuotaessa sopimuksen määräysten mukaiset etuudet jos ne täyttävät tämän pöytäkirjan vaatimukset, siten että ne voidaan katsoa olevan ETA-alkuperätuotteita, ja kun tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että:

- a) viejä on lähettänyt nämä tuotteet jonkin sopimuspuolen alueelta näyttelymaahan ja pitänyt niitä siellä näytteillä;
- b) kyseinen viejä on myynyt tai muuten luovuttanut nämä tuotteet jonkin muun sopimuspuolen alueella olevalle vastaanottajalle;
- c) tuotteet on lähetetty näyttelyn aikana tai välittömästi sen jälkeen jälkimmäisen sopimuspuolen alueelle siinä tilassa, jossa ne lähetettiin näyttelyä varten;
- d) sen jälkeen kun tuotteet on lähetetty näyttelyyn, niitä ei ole käytetty muihin tarkoituksiin kuin tässä näyttelyssä esittelyyn.

2. Alkuperäselvitys on annettava tai laadittava V osaston määräysten mukaisesti ja esitettävä tavanomaisella tavalla tuojamaan tulliviranomaisille. Siinä on ilmoitettava näyttelyn nimi ja osoite. Tuotteiden luonteesta ja olosuhteista, joissa niitä on pidetty näytteillä, voidaan tarvittaessa vaatia kirjallinen lisäselvitys.

3. Mitä 1 kohdassa määrätään, sovelletaan kaikkiin sellaisiin kaupan, teollisuuden, maatalouden ja käsiteollisuuden näyttelyihin, messuihin tai niiden kaltaisiin julkisiin esittelytilaisuuksiin, joissa tuotteet näyttelyn aikana pysyvät tullivalvonnan alaisina, lukuun ottamatta tilaisuuksia, jotka on järjestetty yksityisiin tarkoituksiin kauppoissa tai liiketiloissa ulkomaisten tuotteiden myymiseksi.

IV OSASTO TULLINPALAUTUS TAI TULLIHELPOTUS

15 artikla

Tullinpalautuksen tai tullihelpotuksen kieltäminen

1. Ei-alkuperäaineksille, joita on käytetty sellaisten tuotteiden valmistuksessa, jotka ovat ETA-alkuperätuotteita tässä pöytäkirjassa tarkoitettussa merkityksessä ja joille on annettu tai laadittu alkuperäselvitys V osaston määräysten mukaisesti, ei myönnetä minkään sopimuspuolen alueella tullinpalautusta tai tullihelpotusta missään muodossa.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettua kieltoa sovelletaan kaikkiin tullien tai vaikutukseltaan niitä vastaavien maksujen osittaista tai täydellistä takaisin maksamista tai perimättä jättämistä tai niistä vapauttamista koskeviin järjestelyihin, joita sopimuspuoli soveltaa valmistuksessa käytettyihin aineksiin, nimenomaisen tai tosiasiallisen tällaisen takaisin maksamisen, perimättä jättämisen tai vapauttamisen osalta, siinä tapauksessa, että näistä aineksista valmistetut tuotteet viedään maasta, mutta ei siinä tapauksessa, että ne on tarkoitettu kotimaiseen käyttöön tämän sopimuspuolen alueella.

3. Alkuperäselvityksessä tarkoitettujen tuotteiden viejän on oltava valmis milloin tahansa tulliviranomaisten pyynnöstä esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan, että tuotteiden valmistuksessa käytetyistä ei-alkuperäaineksista ei ole saatu tullinpalautusta ja että kaikki tällaisiin aineksiin sovellettavat tullit tai vaikutukseltaan niitä vastaavat maksut on tosiasiallisesti maksettu.

4. Edellä 1 – 3 kohdan määräyksiä sovelletaan ei-alkuperätuotteiden osalta myös pakkauksiin niiden 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettussa merkityksessä, tarvikkeisiin, varaosiin ja työkaluihin niiden 7 artiklassa tarkoitettussa merkityksessä, sekä sarjaan kuuluviin tuotteisiin niiden 8 artiklassa tarkoitettussa merkityksessä.

5. Edellä 1 – 4 kohdan määräykset koskevat vain aineksia, joihin tätä sopimusta sovelletaan. Nämä määräykset eivät liioin estä sopimuspuolia soveltamasta maataloustuotteisiin viennin yhteydessä sopimuksen määräysten mukaisia toimenpiteitä hinnanerojen korvaamiseksi.

V OSASTO ALKUPERÄSELVITYS

16 artikla

Yleiset vaatimukset

1. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettujen alkuperä tuotteet saavat sopimuspuolen alueelle tuotaessa sopimuksen mukaiset etuudet, jos niistä esitetään joko:

- a) lisäyksessä III esitetyn mallin mukainen EUR.1-tavaratodistus, tai
- b) jäljempänä 21 artiklan 1 kohdassa eritellyissä tapauksissa lisäyksessä IV esitetyn mallin mukainen ilmoitus, jonka viejä antaa kauppalaskussa, lähetysluettelossa tai muussa sellaisessa kaupallisessa asiakirjassa, jossa tuotteiden kuvaus on riittävän yksityiskohtainen niiden tunnistamiseksi (jäljempänä 'kauppalasku-ilmoitus').

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa määrätään, tässä pöytäkirjassa tarkoitettujen alkuperä tuotteet saavat 26 artiklassa eritellyissä tapauksissa sopimuksen mukaiset etuudet ilman, että on tarpeen esittää mitään edellä tarkoitetuista asiakirjoista.

17 artikla

EUR.1-tavaratodistuksen antamismenettely

1. Viejään tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen viejän tai tämän valtuuttaman edustajan viejän vastuulla tekemästä kirjallisesta hakemuksesta.

2. Tätä varten viejä tai tämän valtuuttama edustaja täyttää lisäyksessä III esitettyjen mallien mukaiset EUR.1-tavaratodistuksen ja hakemuslomakkeen.

Nämä lomakkeet täytetään viejään sisäisen lainsäädännön mukaisesti jollakin niistä kielistä, joilla sopimus on tehty. Jos ne täytetään käsin, ne on täytettävä musteella painokirjaimin. Tuotekuvaus on merkittävä sille varattuun kohtaan jättämättä väliin tyhjiä rivejä. Jos kohtaa ei täytetä kokonaan, viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva ja tyhjä tila suljettava viivalla.

3. EUR.1-tavaratodistuksen antamista hakevan viejän on oltava valmis milloin tahansa sen viejävaltion tulliviranomaisten pyynnöstä, jossa EUR.1-tavaratodistus annetaan, esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan tuotteiden alkuperäasema sekä tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttyminen.

4. EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen, jos tuotteiden voidaan katsoa olevan ETA-alkuperä tuotteita ja täyttävän tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

5. Todistuksen antavien tulliviranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet tuotteiden alkuperäaseman ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttymisen todentamiseksi. Ne voivat vaatia todistusaineistoa ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeelliseksi katsomiaan tarkastuksia.

Todistuksen antavien tulliviranomaisten on valvottava myös että 2 kohdassa tarkoitettut lomakkeet täytetään asianmukaisesti. Ne tarkastavat erityisesti, että tuotekuvaukselle varattu kohta on täytetty siten, että siihen on mahdotonta tehdä vilpillisiä lisäyksiä.

6. EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivä ilmoitetaan todistuksen tulliviranomaisille varatussa osassa.

7. Viejämään tulliviranomaiset antavat EUR.1-tavaratodistuksen kun siinä mainitut tuotteet viedään maasta. Se annetaan viejän käytettäväksi heti, kun tosiasiallinen vienti on tapahtunut tai varmistunut.

18 artikla

Jälkikäteen annetut EUR.1-tavaratodistukset

1. Sen estämättä, mitä edellä 17 artiklan 7 kohdassa määrätään, EUR.1-tavaratodistus voidaan poikkeuksellisesti antaa siinä mainittavien tuotteiden viennin jälkeen, jos:

- a) sitä ei ole annettu vientihetkellä erehdyksen, tahattomien laiminlyöntien tai erityisolosuhteiden vuoksi, tai
- b) tulliviranomaisia tyydyttävällä tavalla osoitetaan, että EUR.1-tavaratodistus on annettu, mutta sitä ei ole tuonnissa hyväksytty teknisistä syistä.

2. Edellä 1 kohtaa sovellettaessa viejän on ilmoitettava hakemuksessaan EUR.1-tavaratodistuksessa mainittavien tuotteiden vientipaikka ja -päivä sekä perusteet pyynnölleen.

3. Tulliviranomaiset voivat antaa EUR.1-tavaratodistuksen jälkikäteen vasta todettuaan viejän hakemuksessa annettujen tietojen olevan vastaavien asiakirjojen mukaisia.

4. Jälkikäteen annettuihin EUR.1-tavaratodistuksiin on tehtävä jokin seuraavista merkinnöistä:

"EXPEDIDO A POSTERIORI", "UDSTEDT EFTERFØLGENDE", "NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT", "ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ", "ISSUED RETROSPECTIVELY", "DELIVRE A POSTERIORI", "RILASCIATO A POSTERIORI", "AFGEGEVEN A POSTERIORI", "EMITIDO A POSTERIORI", "ÚTGEFID EFTIR Á", "UTSTEDT SENERE", "ANNETTU JÄLKIKÄTEEN", "UTFÄRDAT I EFTERHAND".

5. Edellä 4 kohdassa tarkoitettu merkintä tehdään EUR.1-tavaratodistuksen kohtaan "Huomautuksia".

19 artikla

EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen antaminen

1. Jos EUR.1-tavaratodistus varastetaan tai se katoaa tai turmeltuu, viejä voi pyytää sen antaneilta tulliviranomaisilta kaksoiskappaleen, joka laaditaan niiden hallussa olevien vientiasiakirjojen perusteella.
2. Täten annettuun kaksoiskappaleeseen on merkittävä jokin seuraavista ilmaisista:
 "DUPLICADO", "DUPLIKAT", "DUPLIKAT", "ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ", "DUPLICATE",
 "DUPLICATA", "DUPLICATO", "DUPLICAAT", "SEGUNDA VIA", "EFTIRRIT",
 "DUPLIKAT", "KAKSOIS-KAPPALE", "DUPLIKAT".
3. Edellä 2 kohdassa mainittu merkintä tehdään EUR.1-tavaratodistuksen kaksoiskappaleen kohtaan "Huomautuksia".
4. Kaksoiskappale, johon on merkittävä alkuperäisen EUR.1-tavaratodistuksen antamispäivä, on voimassa mainitusta päivästä alkaen.

*20 artikla*EUR.1-tavaratodistusten antaminen aikaisemmin annetun
tai laaditun alkuperäselvityksen perusteella

Kun yhden lähetyksen muodostavat tuotteet, joille on annettu EUR.1-tavaratodistus tai laadittu kauppalaskuilmotus, asetetaan EY:n jäsenvaltiossa tai EFTA-valtiossa tullitoimipaikan valvontaan, alkuperäinen alkuperäselvitys voidaan korvata yhdellä tai useammalla EUR.1-tavaratodistuksella, jouda tämä tullitoimipaikka antaa kaikkien näiden tuotteiden tai niistä osan lähettämiseksi muihin tullitoimipaikkoihin riippumatta siitä, ovatko ne samassa EY:n jäsenvaltiossa tai EFTA-valtiossa.

21 artikla

Kauppalaskuilmotuksen laatimista koskevat edellytykset

1. Edellä 16 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettun kauppalaskuilmotuksen voi laatia:
 - a) jäljempänä 22 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä,
 - b) kuka tahansa viejä yhdestä tai useammasta kollista muodostuvalle, yhteensä enintään 6 000 ecun arvosta alkuperätuotteita sisältävälle lähetykselle.
2. Kauppalaskuilmotus voidaan laatia, jos tuotteiden voidaan katsoa olevan ETA-alkuperätuotteita ja täyttävän tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.
3. Viejän, joka laatii kauppalaskuilmotuksen, on oltava valmis milloin tahansa maansa tulliviranomaisten pyynnöstä esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan tuotteiden alkuperäisyyden ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttyminen.
4. Viejä laatii kauppalaskuilmotuksen koneella kirjoittamalla, leimaamalla tai painamalla kauppalaskuun, lähetykselliseen tai muuhun kaupalliseen asiakirjaan lisäyksessä IV olevan tekstin mukaisen ilmoituksen viejään sisäisen lainsäädännön mukaisesti, yhtä kyseisessä lisäyksessä

annetuista erikielisistä toisoinnoista käyttäen. Ilmoitus voidaan myös kirjoittaa käsin; siinä tapauksessa se on kirjoitettava musteella painokirjaimin.

5. Kauppalaskuilmoituksissa on oltava viejän käsin kirjoittama alkuperäinen allekirjoitus.

Jäljempänä 22 artiklassa tarkoitettua valtuutettua viejää ei kuitenkaan vaadita allekirjoittamaan tällaisia ilmoituksia, jos hän antaa viejämääräyksen tulliviranomaisille kirjallisen sitoumuksen, että hän ottaa jokaisesta kauppalaskuilmoituksesta, josta hänet voidaan tunnistaa, täyden vastuun, niin kuin hän olisi allekirjoittanut sen käsin.

6. Viejä voi laatia kauppalaskuilmoituksen, kun siinä tarkoitettuja tuotteita viedään maasta tai myöhemmin. Jos kauppalasku ilmoitus tehdään sen jälkeen, kun siinä mainittavat tuotteet on ilmoitettu tuojamaan tulliviranomaisille, tässä kauppalaskuilmoituksessa on viitattava näille viranomaisille jo esitettyihin asiakirjoihin.

22 artikla Valtuutettu viejä

1. Viejävaltion tulliviranomaiset voivat antaa sellaiselle viejälle, jäljempänä 'valtuutettu viejä', joka harjoittaa usein tapahtuvaa tämän sopimuksen soveltamisalaa kuuluvien tuotteiden vientiä ja joka antaa kaikki tulliviranomaisten tarpeelliseksi katsomat takeet tuotteiden alkuperäisyyden ja tämän pöytäkirjan muiden vaatimusten täyttymisen todentamiseksi, luvan laatia kauppalaskuilmoituksia näiden tuotteiden arvosta riippumatta.
2. Tulliviranomaiset voivat myöntää valtuutetun viejän aseman tarpeelliseksi katsomillaan ehdoilla.
3. Tulliviranomaiset antavat valtuutetulle viejälle tullin lupanumeron, joka on merkittävä kauppalaskuilmoitukseen.
4. Tulliviranomaiset valvovat valtuutetun viejän luvankäyttöä.
5. Tulliviranomaiset voivat koska tahansa peruuttaa luvan. Niiden on peruutettava se, jos valtuutettu viejä ei enää anna 1 kohdassa tarkoitettuja takeita tai täytä 2 kohdassa tarkoitettuja edellytyksiä taikka muutoin käyttää lupaa väärin.

23 artikla Alkuperäselvityksen voimassaolo

1. EUR.1-tavaratodistus on voimassa neljä kuukautta siitä päivästä, jona se on annettu viejämaassa, ja se on esitettävä tuojamaan tulliviranomaisille mainitun ajan kuluessa.

Kauppalasku ilmoitus on voimassa neljä kuukautta siitä päivästä, jona viejä on sen laatinut, ja se on esitettävä tuojamaan tulliviranomaisille mainitun ajan kuluessa.

2. EUR.1-tavaratodistukset ja kauppalaskuilmoituksukset, jotka esitetään tuojamaan tulliviranomaisille 1 kohdassa mainitun esittämismääräajan päätyttyä, voidaan hyväksyä etuuskohtelun soveltamista varten, jos nämä asiakirjat ovat jääneet esittämättä määräajan kuluessa ylivoimaisen esteen tai poikkeuksellisten olosuhteiden vuoksi.

3. Muissa myöhästymistapauksissa tuojamaan tulliviranomaiset voivat hyväksyä EUR.1-tavaratodistukset tai kauppalaskuilmoitukset, jos tuotteet on esitetty niille ennen mainitun määräajan päättymistä.

24 artikla

Alkuperäselvityksen esittäminen

EUR.1-tavaratodistukset ja kauppalaskuilmoitukset esitetään tuojamaan tulliviranomaisille siinä maassa sovellettavien menettelyjen mukaisesti. Mainitut viranomaiset voivat vaatia EUR.1-tavaratodistuksen tai kauppalaskuilmoituksen käännökseen. Ne voivat lisäksi vaatia, että tuontitavara-ilmoitusta täydennetään maahantuojan vakuutuksella siitä, että tuotteet täyttävät sopimuksen soveltamiseksi vaadittavat edellytykset.

25 artikla

Tuonti osalähetyksinä

Jos tuojan pyynnöstä ja tuojamaan tulliviranomaisten määräämin ehdoin harmonoidun järjestelmän XVI ja XVII osaan tai nimikkeisiin 7308 ja 9406 kuuluvat tuotteet tuodaan mainitun järjestelmän 2 a yleisessä tulkintasäännössä tarkoitettuina osalähetyksinä osiinsa purettuina tai kokoamattomina, näistä tuotteista esitetään tulliviranomaisille yksi ainoa alkuperäselvitys ensimmäistä osalähetystä tuotaessa.

26 artikla

Poikkeukset säännönmukaisen alkuperäselvityksen esittämisestä

1. Yksityishenkilöiden yksityishenkilöille pikkulähetyksinä lähettämät tuotteet ja matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvät tuotteet voidaan tuoda maahan alkuperätuotteina ilman, että säännönmukaisen alkuperäselvityksen esittämistä vaaditaan, jos kyseessä ei ole kaupallinen tuonti ja tuotteiden on ilmoitettu täyttävän tässä pöytäkirjassa määrätyt vaatimukset ja kun ei ole syytä epäillä annetun ilmoituksen todenmukaisuutta. Jos tuotteet lähetetään postitse, tämä ilmoitus voidaan tehdä tulliluetteloon C2/CP3 tai tähän asiakirjaan liitettävälle erilliselle paperille.

2. Tuontia, joka on satunnaista ja muodostuu ainoastaan vastaanottajien tai matkustajien tai heidän perheidensä henkilökohtaiseen käyttöön tarkoitetuista tuotteista, ei pidetä kaupallisena, jos näiden tuotteiden luonne tai määrä ei viittaa mihinkään kaupalliseen tarkoitukseen.

3. Näiden tuotteiden yhteisarvo ei kuitenkaan saa ylittää 500 ecua pikkulähetysten osalta eikä 1 200 ecua matkustajien henkilökohtaisiin matkatavaroihin sisältyvien tuotteiden osalta.

27 artikla

Hankkijan ilmoitus

1. Kun sopimuspuolen alueella annetaan EUR.1-tavaratodistus tai laaditaan kauppalasku-ilmoitus alkuperätuotteille, joiden valmistuksessa on käytetty muiden sopimuspuolten alueelta tuotuja, Euroopan talousalueella valmistettuja tai käsiteltyjä tavaroita, jotka eivät ole saavuttaneet etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperäasemaa, otetaan huomioon näille tavaroille tämän artiklan mukaisesti annetut hankkijan ilmoitukset.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettu hankkijan ilmoitus on todiste tavaroiden Euroopan talousalueella tapahtuneesta valmistuksesta tai käsittelystä sen ratkaisemiseksi, voidaanko tuotteiden, joiden valmistuksessa näitä tavaroita käytetään, katsoa olevan ETA-alkuperä tuotteita ja täyttävän tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

3. Jäljempänä 4 kohdassa tarkoitettuja tapauksia lukuun ottamatta, hankkija laatii jokaisen tavaralähetysten osalta erillisen hankkijan ilmoituksen lisäyksessä V määrättyssä muodossa paperille, joka liitetään kauppalaskuun, lähetysluetteloon tai muuhun sellaiseen kaupalliseen asiakirjaan, jossa tavarat kuvaillaan riittävän yksityiskohtaisesti niiden tunnistamiseksi.

4. Jos hankkija toimittaa tietylle asiakkaalle säännöllisesti tavaraa, jonka Euroopan talousalueella tapahtuvan valmistuksen tai käsittelyn oletetaan pysyvän samanlaisena pitkähkön ajan, hän voi esittää yhden ainoan hankkijan ilmoituksen näiden tavaroiden seuraavia lähetystyyppejä varten, jäljempänä 'hankkijan pitkäaikaisilmoitus'.

Hankkijan pitkäaikaisilmoitus voi tavallisesti olla voimassa enintään yhden vuoden ilmoituksen laatimispäivästä. Sen maan tulliviranomaiset, jossa ilmoitus laaditaan, määräävät edellytykset, joiden vallitessa pidempiä aikoja voidaan käyttää.

Hankkija laatii hankkijan pitkäaikaisilmoituksen lisäyksessä VI määrättyssä muodossa ja antaa tavaroista riittävän yksityiskohtaisen selostuksen niiden tunnistamisen mahdollistamiseksi. Se toimitetaan asiakkaalle ennen kuin hänelle toimitetaan ensimmäinen lähetys kyseisessä ilmoituksessa mainittuja tavaroita tai yhdessä ensimmäisen lähetysten kanssa.

Hankkijan on ilmoitettava asiakkaalleen välittömästi, jos hankkijan pitkäaikaisilmoitus ei enää ole voimassa toimitettujen tavaroiden osalta.

5. Edellä 3 ja 4 kohdassa tarkoitettu hankkijan ilmoitus kirjoitetaan koneella tai painetaan sen maan sisäisen lainsäädännön mukaisesti, jossa se laaditaan, jollakin niistä kielistä, joilla sopimus on tehty, ja siinä on oltava hankkijan käsin kirjoittama alkuperäinen allekirjoitus. Ilmoitus voidaan myös kirjoittaa käsin; siinä tapauksessa se on kirjoitettava musteella painokirjaimin.

6. Hankkijan, joka laatii ilmoituksen, on oltava valmis milloin tahansa sen maan tulliviranomaisten pyynnöstä, jossa ilmoitus laaditaan, esittämään kaikki tarvittavat asiakirjat, joilla todistetaan tässä ilmoituksessa annettujen tietojen oikeellisuus.

28 artikla Todistusasiakirjat

Edellä 17 artiklan 3 kohdassa, 21 artiklan 3 kohdassa ja 27 artiklan 6 kohdassa tarkoitettujen asiakirjain, joita käytetään todisteena siitä, että EUR.1-tavaratodistuksessa tai kauppalasku-ilmoituksessa tarkoitettujen tuotteiden voidaan katsoa olevan ETA-alkuperä tuotteita ja täyttävän tämän pöytäkirjan muut vaatimukset sekä siitä, että hankkijan ilmoituksessa annetut tiedot ovat oikeita, voivat olla muun muassa seuraavia:

- a) esimerkiksi viejän tai hankkijan tileihin tai sisäiseen kirjanpitoon sisältyvät välittömät todisteet toimista, jotka tämä on suorittanut tavaroiden tuottamiseksi,
- b) asiakirjat, joilla osoitetaan tavaroiden valmistuksessa käytettyjen aineiden alkuperä asema ja jotka on annettu tai laadittu sen sopimuspuolen alueella, jossa näitä asiakirjoja käytetään, tämän sopimuspuolen sisäisen lainsäädännön mukaisesti,

- c) asiakirjat, joilla osoitetaan tavaroiden valmistuksessa käytettyjen aineiden valmistus tai käsittely Euroopan talousalueella ja jotka on annettu tai laadittu sen sopimuspuolen alueella, jonka alueella näitä asiakirjoja käytetään, tämän sopimuspuolen sisäisen lainsäädännön mukaisesti,
- d) EUR.1-tavaratodistukset tai kauppalaskuilmoitukset, joilla osoitetaan tavaroiden valmistuksessa käytettyjen aineiden alkuperäsema ja jotka on annettu tai laadittu muiden sopimuspuolten alueella tämän pöytäkirjan mukaisesti,
- e) hankkijan ilmoitukset, joilla osoitetaan tavaroiden valmistuksessa käytettyjen aineiden valmistus tai käsittely Euroopan talousalueella ja jotka on laadittu muiden sopimuspuolten alueella tämän pöytäkirjan mukaisesti,
- f) Euroopan talousalueen ulkopuolella 11 artiklan mukaisesti tapahtunutta valmistusta tai käsittelyä koskevat tarvittavat todisteet, joilla osoitetaan, että tämän 11 artiklan vaatimukset on täytetty.

29 artikla

Alkuperäselvitysten, hankkijan ilmoitusten ja todistusasiakirjojen säilyttäminen

1. Viejän, joka hakee EUR.1-tavaratodistusta, on säilytettävä 17 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kaksi vuotta.
 2. Viejän, joka laatii kauppalaskuilmoituksen, on säilytettävä tämän kauppalaskuilmoituksen jäljennös ja 21 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kaksi vuotta.
 3. Hankkijan, joka laatii hankkijan ilmoituksen, on säilytettävä jäljennökset ilmoituksesta ja siitä kauppalaskusta, lähetysluettelosta tai muusta kaupallisesta asiakirjasta, johon tämä ilmoitus on liitetty, sekä 27 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kaksi vuotta.
- Hankkijan, joka laatii hankkijan pitkäaikaisilmoituksen, on säilytettävä jäljennökset ilmoituksesta ja kaikista tässä ilmoituksessa mainittuja, asiakkaalle lähetettyjä tavaroita koskevista kauppalaskuista, lähetysluetteloista tai muista kaupallisista asiakirjoista sekä 27 artiklan 6 kohdassa tarkoitetut asiakirjat vähintään kaksi vuotta. Tämä aika alkaa hankkijan pitkäaikaisilmoituksen voimassaoloajan päättymispäivästä.
4. Viejamaan tulliviranomaisten, jotka antavat EUR.1-tavaratodistuksen, on säilytettävä 17 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu hakemuslomake vähintään kaksi vuotta.
 5. Tuojamaan tulliviranomaisten on säilytettävä niille esitetyt EUR.1-tavaratodistukset ja kauppalaskuilmoitukset vähintään kaksi vuotta.

30 artikla

Poikkeavuudet ja muutovirheet

1. Pienet poikkeavuudet EUR.1-tavaratodistuksen tai kauppalaskuilmoituksen merkintöjen ja tuotteiden tuontimuodollisuuksien täyttämiseksi tullitoimipaikassa esitettyjen asiakirjojen merkintöjen välillä eivät sinänsä tee EUR.1-tavaratodistuksesta tai kauppalaskuilmoituksesta mitätöntä, jos asianmukaisesti osoitetaan, että tämä asiakirja vastaa tulliselvitettäväksi esitettyjä tuotteita.

2. EUR.1-tavaratodistuksessa, kauppalaskuilmoituksessa tai hankkijan ilmoituksessa olevien selvien muotovirheiden kuten lyöntivirheiden ei tulisi johtaa tämän asiakirjan hylkäämiseen, elleivät nämä virheet ole sellaisia, että ne antavat aihetta epäillä kyseisessä asiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuutta.

31 artikla

Ecuina ilmaistut määrät

1. Viejämää vahvistaa ecuina ilmaistuja määriä vastaavat määrät viejämään kansallisena valuuttana ja saattaa ne muiden sopimuspuolten tietoon.

Kun määrät ylittävät tuojamaan vahvistamat vastaavat määrät, tämä hyväksyy ne, jos tuotteet laskutetaan viejämään valuuttana. Jos tuotteet laskutetaan muun EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion valuuttana, tuojamaa hyväksyy asianomaisen maan ilmoittaman määrän.

2. Kansallisena valuuttana ilmaistavien määrien osalta 30 päivään huhtikuuta 1998 määrätään ecuina ilmaistavien määrien vasta-arvo kyseisessä kansallisessa valuutassa 1 päivän lokakuuta 1992 kurssin mukaisesti.

ETA:n sekakomitea tarkastelee seuraavien viiden vuoden jaksojen osalta ecuina ilmaistuja määriä ja niitä vastaavia määriä EY:n jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden kansallisina valuuttoina kutakin viiden vuoden jaksoa välittömästi edeltävän vuoden lokakuun ensimmäisenä arkipäivänä voimassa olleiden eun kurssien mukaisesti.

Tätä tarkastelua suoritettaessa ETA:n sekakomitea varmistaa, että minään kansallisena valuuttana käytettävät määrät eivät pienene, ja harkitsee lisäksi, onko aiheellista säilyttää näiden arvorajojen reaali vaikutus entisellään. Tätä tarkoitusta varten se voi päättää ecuina ilmaistujen määrien muuttamisesta.

VI OSASTO HALLINNOLLISTA YHTEISTYÖTÄ KOSKEVAT JÄRJESTELYT

32 artikla

Keskinäinen avunanto

Sen varmistamiseksi, että tätä pöytäkirjaa sovelletaan oikein, sopimuspuolet avustavat toisiaan toimivaltaisten tullihallintojen välityksellä EUR.1-tavaratodistusten, kauppalaskuilmoitusten ja hankkijan ilmoitusten aitouden ja näissä asiakirjoissa annettujen tietojen oikeellisuuden tarkastamisessa.

33 artikla

Alkuperäselvitysten todentaminen

1. EUR.1-tavaratodistusten ja kauppalaskuilmoitusten jälkitodentaminen suoritetaan pistokokein tai aina kun tuojamaan tulliviranomaisilla on aihetta epäillä tällaisten asiakirjojen aitoutta, tuotteiden alkuperäsemaa tai muiden tässä pöytäkirjassa määrättyjen vaatimusten täyttymistä.

2. Edellä 1 kohdan määräyksiä sovellettaessa tuojamaan tulliviranomaiset palauttavat viejämään tulliviranomaisille EUR.1-tavara-todistuksen ja kauppalaskun, jos se on esitetty, tai kauppalaskuilmoituksen tai näiden asiakirjojen jäljennökset ja esittävät mahdolliset sisältöä tai muotoa koskevat perusteet tiedustelun tekemiseen.

Ne toimittavat jälkitarkastuspyynnön tueksi kaikki asiakirjat ja ilmoittavat kaikki tiedot, jotka on saatu ja joiden perusteella EUR.1-tavaratodistuksessa tai kauppalaskuilmoituksessa olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.

3. Todentamisen suorittavat viejämään tulliviranomaiset. Tätä varten niillä on oikeus vaatia todistusaineistoa ja tarkastaa viejän tilejä tai tehdä muita tarpeellisiksi katsomiaan tarkastuksia.

4. Jos tuojamaan tulliviranomaiset päättävät pidättäytyä myöntämästä kyseisille tuotteille etuuskohtelua siihen saakka kunnes todentamisen tulokset on saatu, ne voivat luovuttaa tuotteet tuojalle, jos tarpeellisiksi katsotut varmuustoimenpiteet toteutetaan.

5. Todentamisen tulokset ilmoitetaan todentamista pyytäneille tulliviranomaisille niin pian kuin mahdollista. Näistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko asiakirjat aitoja ja voidaanko kyseisten tuotteiden katsoa olevan ETA-alkuperätuotteita ja täyttävän tämän pöytäkirjan muut vaatimukset.

34 artikla

Hankkijan ilmoitusten todentaminen

1. Hankkijan ilmoitusten ja hankkijan pitkäaikaisilmoitusten jälkitodentaminen voidaan suorittaa pistokokein tai aina kun sen maan tulliviranomaisilla, jossa tällaiset ilmoitukset on huomioitu EUR.1-tavaratodistuksen antamisessa tai kauppalaskuilmoituksen laatimisessa, on aihetta epäillä asiakirjan aitoutta tai tässä asiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuutta.

2. Edellä 1 kohdan määräyksiä sovellettaessa edellä tarkoitetun maan tulliviranomaiset palauttavat hankkijan ilmoituksen ja tässä ilmoituksessa mainittuja tavaroita koskevan tai koskevat kauppalaskun tai -laskut, lähetysluettelon tai -luettelot tai muun kaupallisen asiakirjan tai muut kaupalliset asiakirjat sen maan tulliviranomaisille, jossa ilmoitus on laadittu, ja esittävät mahdolliset sisältöä tai muotoa koskevat perusteet tiedustelun tekemiseen.

Ne toimittavat jälkitodentamispyynnön tueksi kaikki asiakirjat ja ilmoittavat kaikki tiedot, jotka on saatu ja joiden perusteella hankkijan ilmoituksessa olevia tietoja voidaan epäillä virheellisiksi.

3. Todentamisen suorittavat sen maan tulliviranomaiset, jossa hankkijan ilmoitus on laadittu. Ne voivat vaatia todistusaineistoa ja tarkastaa hankkijan tilejä tai tehdä muita tarpeellisiksi katsomiaan tarkastuksia.

4. Todentamisen tulokset ilmoitetaan todentamista pyytäneille tulliviranomaisille niin pian kuin mahdollista. Näistä tuloksista on käytävä selvästi ilmi, ovatko hankkijan ilmoituksessa annetut tiedot oikeita, ja saatujen tulosten perusteella tulliviranomaisten on pystyttävä ratkaisemaan, voidaanko ja jos voidaan, niin missä määrin, tämä hankkijan ilmoitus ottaa huomioon EUR.1-tavaratodistuksen antamisessa tai kauppalaskuilmoituksen laatimisessa.

35 artikla

Riitaisuuksien ratkaiseminen

Jos 33 ja 34 artiklassa määrätystä todentamismenettelyistä syntyy riitaisuus, jota todentamista pyytävät ja sen suorittamisesta vastuussa olevat tulliviranomaiset eivät pysty keskenään sopimaan, tai jos ilmenee kysymys tämän pöytäkirjan tulkinnasta, asia annetaan ETA:n sekakomitean ratkaistavaksi.

36 artikla

Seuraamukset

Seuraamuksia määrätään jokaiselle, joka laatii tai laadituttaa väärää tietoa sisältävän asiakirjan saadaksesen tuotteille etuuskohtelun.

VII OSASTO
CEUTA JA MELILLA*37 artikla*

Ceutaan ja Melillaan sovellettavat määräykset

1. Tässä pöytäkirjassa käytetty käsite "Euroopan talousalue" (ETA) ei sisällä Ceutaa ja Melillaa. Käsite "ETA-alkuperätuotteet" ei sisällä Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita.
2. Sovellettaessa sopimuksen pöytäkirjaa 49 Ceutan ja Melillan alkuperätuotteista, tätä pöytäkirjaa sovelletaan soveltuvin osin, jollei 38 artiklassa määrätystä erityisedellytyksistä muuta johdu.

38 artikla

Erityisedellytykset

1. Seuraavien tuotteiden katsotaan olevan:
 - a) Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita:
 - i) Ceutassa ja Melillassa kokonaan tuotetut tuotteet,
 - ii) Ceutassa ja Melillassa tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty aineksia, jotka eivät ole siellä kokonaan tuotettuja, jos nämä tuotteet ovat riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä Ceutassa tai Melillassa. Tämä edellytys ei kuitenkaan koske aineksia, jotka ovat ETA-alkuperätuotteita tässä pöytäkirjassa tarkoitetussa merkityksessä.
 - b) ETA-alkuperätuotteita:
 - i) Euroopan talousalueella kokonaan tuotetut tuotteet,
 - ii) Euroopan talousalueella tuotetut tuotteet, joiden valmistuksessa on käytetty aineksia, jotka eivät ole siellä kokonaan tuotettuja, jos nämä tuotteet ovat riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä siellä. Tämä edellytys ei kuitenkaan koske aineksia, jotka ovat Ceutan ja Melillan alkuperätuotteita tässä pöytäkirjassa tarkoitetussa merkityksessä.
2. Ceutan ja Melillan katsotaan olevan yksi ainoa alue.
3. Kun tämän pöytäkirjan mukaisesti annettu tai laadittu alkuperäselvitys liittyy Ceutan ja Melillan alkuperätuotteisiin, viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella "CM".

EUR.1-tavaratodistuksen osalta tämä merkintä on tehtävä todistuksen 4 kohtaan.

Kauppalaskuilmoituksen osalta tämä merkintä on tehtävä asiakirjaan, jossa ilmoitus annetaan.

4. Espanjan tulliviranomaiset vastaavat tämän pöytäkirjan soveltamisesta Ceutassa ja Melillassa.
5. Edellä 15 artiklaa ei sovelleta toisaalta Ceutan ja Melillan ja toisaalta EFTA-valtioiden väliseen kauppaan.

LISÄYS I
ALKUHUOMAUTUKSET LISÄYKSESSÄ II OLEVAAN LUETTELOON

Huomautus 1: Luettelossa määrätään kaikilta sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilta tuotteilta vaadittavat edellytykset, jotka niiden on täytettävä, jotta niiden katsotaan olevan riittävästi valmistettuja tai käsiteltyjä siten kuin tämän pöytäkirjan 4 artiklan 1 kohdassa tarkoitetaan.

Huomautus 2:

- 2.1 Luettelon kahdessa ensimmäisessä sarakkeessa kuvaillaan valmis tuote. Ensimmäisessä sarakkeessa on harmonoidussa järjestelmässä käytetty nimikkeen tai ryhmän numero ja toisessa sarakkeessa harmonoidussa järjestelmässä tästä nimikkeestä tai ryhmästä käytetty tavarankuvaus. Jokaisen kahden ensimmäisen sarakkeen merkinnän osalta eritellään sääntö sarakkeessa 3 tai 4. Ensimmäisen sarakkeen merkinnän jäljessä eräissä tapauksissa oleva pääte "-sta" tai "-stä" tarkoittaa, että sarakkeen 3 tai 4 sääntö koskee ainoastaan sarakkeessa 2 mainittua osaa nimikkeestä tai ryhmästä.
- 2.2 Kun sarakkeessa 1 on koottu yhteen useita nimikkeitä tai mainittu ryhmän numero ja sarakkeessa 2 on sen vuoksi yleisluonteinen tavarankuvaus, viereiset sarakkeessa 3 tai 4 olevat säännöt koskevat kaikkia niitä tuotteita, jotka harmonoidussa järjestelmässä tariffoidaan sarakkeessa 1 mainitun ryhmän nimikkeisiin tai johonkin nimikkeistä, jotka on koottu tähän sarakkeeseen.
- 2.3 Kun luettelossa on eri sääntöjä, joita sovelletaan saman nimikkeen eri tuotteisiin, nimikkeen kussakin alakohdassa on nimikkeen sen osan tavarankuvaus, jota viereinen sarakkeessa 3 tai 4 oleva sääntö koskee.
- 2.4 Kun kahden ensimmäisen sarakkeen merkinnälle on sääntö sekä sarakkeessa 3 että 4, viejä voi valintansa mukaan soveltaa joko sarakkeessa 3 tai 4 olevaa sääntöä. Jos sarakkeessa 4 ei ole alkuperäsääntöä, on sovellettava sarakkeen 3 sääntöä.

Huomautus 3:

- 3.1 Tämän pöytäkirjan 4 artiklan 1 kohdan määräyksiä alkuperäseman saavuttaneista, muiden tuotteiden valmistuksessa käytettävistä tuotteista, sovelletaan riippumatta siitä, onko tämä asema saavutettu siinä tehtaassa, jossa näitä tuotteita käytetään, jossakin muussa tehtaassa samassa maassa vai jossakin muussa Euroopan talousalueen maassa.

Esimerkki:

Nimikkeeseen 8407 kuuluva moottori, jonka osalta säännössä määrätään, että käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo saa olla enintään 40 prosenttia vapaasti tehtaalla -hinnasta, tehdään nimikkeeseen 7224:stä kuuluvasta muusta takomalla esimuokatusta seosteräksestä.

Jos tämä esimuokattu teräs on taottu Euroopan talousalueella ei-alkuperätuotteita olevasta valanteesta, se on jo saavuttanut alkuperäseman luettelon nimikettä 7224:stä koskevan säännön mukaisesti. Esimuokattua terästä voidaan pitää moottorin arvoa laskettaessa alkuperätuotteena riippumatta siitä, onko esimuokattu teräs tuotettu samassa tehtaassa, jossakin muussa tehtaassa samassa

maassa vai jossakin muussa Euroopan talousalueen maassa. Ei-alkuperätuotetta olevan valanteen arvoa ei siten oteta huomioon laskettaessa käytettyjen ei-alkuperäainesten arvoa.

- 3.2 Luettelon sääntö määrittää vaaditun vähimmäisvalmistuksen tai -käsittelyn, ja sen ylittävä valmistus tai käsittely antaa myös alkuperäaseman; sitä vähempi valmistus tai käsittely taas ei anna alkuperäasemaa. Näin ollen jos säännössä määrätään, että tietyllä valmistusasteella olevaa ei-alkuperäainesta saa käyttää, on sitä aiemmalla valmistusasteella olevan tällaisen aineksen käyttö sallittua mutta sitä myöhemmillä valmistusasteella olevan ei.
- 3.3 Kun luettelon säännössä määrätään, että tuote voidaan valmistaa useammasta kuin yhdestä aineksestä, tämä tarkoittaa, että yhtä tai useampaa näistä aineksista saa käyttää. Säännössä ei vaadita, että niitä kaikkia käytetään.

Esimerkki:

Nimikkeen 50 - 55 ryhmästä kankaita koskevassa säännössä määrätään, että luonnonkuituja saa käyttää ja että muun muassa kemiallisia aineita saa myös käyttää. Tämä ei tarkoita, että on käytettävä molempia, vaan että voidaan käyttää jompaakumpaa tai molempia.

- 3.4 Kun luettelon sääntö edellyttää, että tuote on valmistettava tietyistä aineksestä, tämä edellytys ei luonnollisesti estä käyttämästä muita aineksia, jotka ovat luonteeltaan sellaisia, etteivät ne voi täyttää sääntöä. (Tekstiilien osalta katso myös jäljempänä huomautuksessa 6 olevaa 2 kohtaa.)

Esimerkki:

Nimikkeen 1904 ravintovalmisteita koskeva sääntö, joka nimenomaan sulkee pois viljan ja viljatuotteiden käytön, ei estä kivennäissuolojen, kemikaalien ja muiden lisäainesten käyttöä, joita ei valmisteta viljasta.

Tätä ei kuitenkaan sovelleta tuotteisiin, joita, vaikkei niitä voida valmistaa luettelossa nimenomaisesti mainitusta aineksestä, voidaan valmistaa luonteeltaan samanlaisesta, aiemmalla valmistusasteella olevasta aineksestä.

Esimerkki:

Jos sellaisen kuitukankaasta tehdyn vaatteen osalta, joka kuuluu nimikkeeseen 62 ryhmästä, ainoastaan ei-alkuperätuotetta olevan langan käyttö on sallittua, ei ole mahdollista aloittaa valmistusta kuitukankaasta - vaikka kuitukangasta ei tavallisesti voidakaan tehdä langasta. Tällaisissa tapauksissa lähtöaineksen olisi tavallisesti oltava lankaa edeltävällä asteella - ts. kuituasteella.

- 3.5 Jos luettelon säännössä on kaksi prosenttimäärää enimmäisarvoksi ei-alkuperäaineksille, joita voidaan käyttää, näitä prosenttimääriä ei saa laskea yhteen. Toisin sanoen kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten enimmäisarvo ei saa koskaan ylittää korkeinta määrätystä prosenttimäärästä. Lisäksi yksittäisiä prosenttimääriä ei saa ylittää niiden nimenomaisten aineiden osalta, joita ne koskevat.

Huomautus 4:

- 4.1 Luettelossa käytetyllä ilmaisulla 'luonnonkuidut' tarkoitetaan muita kuituja kuin muunto- ja synteetikuituja. Se rajoittuu kehruuta edeltäviin valmistusasteisiin ja

sisältää myös jätteet ja, jollei toisin mainita, se sisältää kuidut, jotka on karstattu, kammattu tai muulla tavoin valmistettu, mutta joita ei ole kehrätty.

- 4.2 Ilmaisu 'luonnonkuidut' sisältää nimikkeen 0503 jouhen, nimikkeiden 5002 ja 5003 silkin, nimikkeiden 5101 – 5105 villakuidut ja hienon ja karkean eläimenkarvan, nimikkeiden 5201 – 5203 puuvillakuidut ja nimikkeiden 5301 – 5305 muut kasvitekstiilikuidut.
- 4.3 Ilmaisuja 'tekstiilimassa', 'kemialliset aineet' ja 'paperinvalmistusaineet' käytetään luettelossa kuvaamaan 50 – 63 ryhmään kuulumattomia aineksia, joita voidaan käyttää muunto-, synteetti- tai paperikuitujen tai näistä kuiduista valmistettujen lankojen valmistuksessa.
- 4.4 Ilmaisuja 'katkotut tekokuidut' käytetään luettelossa viittamaan nimikkeiden 5501 – 5507 synteetti- tai muuntokuitufilamenttitouviin, synteetti- tai muuntokatkokuituihin tai niiden jätteisiin.

Huomautus 5:

- 5.1 Sellaisen tuotteen osalta, johon luettelossa liittyy viittaus tähän huomautukseen, ei sovelleta sarakkeen 3 edellytyksiä mihinkään tämän tuotteen valmistuksessa käytettyihin perustekstiiliaineisiin, joiden paino yhteensä on enintään 10 prosenttia kaikkien käytettyjen perustekstiiliaineiden yhteispainosta. (Katso myös jäljempänä huomautusta 5.3 ja 5.4)
- 5.2 Tätä poikkeusta voidaan kuitenkin soveltaa vain sekoitetuotteisiin, jotka on tehty kahdesta tai useammasta perustekstiiliaineesta.

Perustekstiiliaineet ovat seuraavat:

- silkki,
- villa,
- karkea eläimenkarva,
- hieno eläimenkarva,
- jouhet,
- puuvilla,
- paperinvalmistusaineet ja paperi,
- pellava,
- hamppu,
- juutti ja muut niinitekstiilikuidut,
- sisali ja muut Agave-sukuisista kasveista saadut tekstiilikuidut,
- kookoskuidut, manilla, rami ja muut kasvitekstiilikuidut,
- synteetikuitufilamentit,
- muuntokuitufilamentit,
- synteetikatkokuidut,
- muuntokatkokuidut.

Esimerkki:

Nimikkeen 5205 lanka, joka on tehty nimikkeen 5203 puuvillakuiduista ja nimikkeen 5506 synteetikatkokuiduista, on sekoitelanka. Sen vuoksi ei-alkuperätuotteita olevia synteetikatkoituja, jotka eivät täytä alkuperäsääntöjä (joissa

vaaditaan valmistusta kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta), saa käyttää enintään 10 prosenttia langan painosta.

Esimerkki:

Nimikkeen 5112 villakangas, joka on tehty nimikkeen 5107 villalangasta ja nimikkeen 5509 synteetikatkokuitulangasta, on sekoitekangas. Sen vuoksi synteetikuitulankaa, joka ei täytä alkuperäsääntöjä (joissa vaaditaan valmistusta kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta) tai villalankaa, joka ei täytä alkuperäsääntöjä (joissa vaaditaan valmistusta karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä luonnonkuituista), tai näiden kahden sekoitusta, saa käyttää vain jos niiden yhteispaino on enintään 10 prosenttia kankaan painosta.

Esimerkki:

Nimikkeen 5802 tuftattu tekstiilikangas, joka on tehty nimikkeen 5205 puuvillalangasta ja nimikkeen 5210 puuvillakankaasta, on sekoitetuote vain, jos puuvillakangas itsessään on sekoitekangas, joka on tehty kahteen eri nimikkeeseen tarjottavasta langasta tai jos käytetyt puuvillalangat itsessään ovat sekoitettuja.

Esimerkki:

Jos edellä tarkoitettu tuftattu tekstiilikangas olisi tehty nimikkeen 5205 puuvillalangasta ja nimikkeen 5407 synteetikuitukankaasta, käytetyt langat olisivat kaksi eri perustekstiiliainetta ja tuftattu tekstiilikangas sen mukaisesti sekoitetuote.

Esimerkki:

Matto, jonka nukka on tehty sekä muuntokuitu- että puuvillalangoista ja pohjakangas juutista, on sekoitetuote, koska on käytetty kolmea perustekstiiliainetta. Näin ollen saadaan käyttää mitä tahansa ei-alkuperäisiä, jotka ovat säännön sallinaa myöhemmällä valintusasteella, jos niiden yhteispaino on enintään 10 prosenttia inatton sisältyvien tekstiiliaineiden painosta. Juuttikangaspohja tai muuntokuitulangat tai molemmat voitaisiin siis tuoda maahan tällä valmistusasteella olevina, jos painoa koskevat edellytykset täyttyvät.

- 5.3 Tuotteissa, joissa on 'segmentoitua polyuretaania olevaa, myös kierrepäällystettyä lankaa, jossa on joustavia polyeetterisegmenttejä', tämä poikkeus on tällaisen langan osalta 20 prosenttia.
- 5.4 Tuotteissa, joissa on kaistaleita, jotka koostuvat enintään 5 mm leveästä kahden muovikelmun väliin liimalla kiinnitetystä, alumiinifoliota tai muovikelmua, myös alumiinijauheella peitettyä, olevasta sydäimestä, tämä poikkeus on tällaisen kaistaleen osalta 30 prosenttia.

Huomautus 6:

- 6.1 Niissä tekstiilituotteissa, joiden kohdalla luettelossa on alaviite tähän huomautukseen, saa käyttää, vuoria ja välivuoria lukuun ottamatta, tekstiiliaineita, jotka eivät täytä tätä sovitettua tuotetta koskevaa luettelon sarakkeen 3 sääntöä, jos ne tarjoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote ja jos niiden arvo on enintään 8 prosenttia tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta.

- 6.2 Aineksia, joita ei tariffoida 50 - 63 ryhmään, saa käyttää vapaasti riippumatta siitä, sisältävätkö ne tekstiilejä.

Esimerkki:

Jos luettelon säännössä määrätään, että tietyn tekstiilitavaran, esimerkiksi housujen, valmistuksessa on käytettävä lankaa, tämä ei estä metallitavaroiden kuten nappien käyttöä, koska nappeja ei tariffoida 50 - 63 ryhmään. Samasta syystä se ei estä vetoketjujen käyttöä, vaikka vetoketjut tavallisesti sisältävät tekstiiliä.

- 6.3 Prosenttisääntöä sovellettaessa on käytettyjen ei-alkuperäainesten arvoa laskettaessa otettava huomioon niiden aineiden arvo, joita ei tariffoida 50 - 63 ryhmään.

LISÄYS II

Luetello valmistuksesta tai käsittelystä, joka on suoritettava ei-alkuperäaineksille, jotta valmis tuote saa alkuperäaseman

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
0208:sta	Muu liha ja muut syötävät eläimenosat, tuoreet, jäähdytetyt tai jäädytetyt, valaas-	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
3 ryhmä	Kalat sekä äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 3 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja	
0403:sta	Kirnapuimä, viili, jogurtti, kefiiri ja muu käynyt tai hapatettu maito tai kerma, maustettu tai lisättyä hedelmää, pähkinää tai kaakaota sisältävä	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen 4 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja - kaikkien käytettyjen nimikkeeseen 2009 hedelmämehujen (lukuun ottamatta ananas-, limetti- tai greippimehua) on oltava alkuperä tuotteita, ja - käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tultaalla -hinnasta	
0710:stä ja 0711:stä	Makka- eli sokerimaissi (Zea mays var. saccharata)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
0901	Kahvi, myös paahdettu tai kofeiiniton; kahvinkuoret ja -kalvot; kahvinkorvikkeet, joissa on kahvia, sen määräästä riippumatta	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista		
0902	Tee	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista		
1302:stä	Lakritsista ja humalasta saadut kasvimehut ja -uutteet; pektiiniaineet, pektiinaatit ja pektaatit; agar-agar ja muut kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, myös modifioidut:	Valmistus modifioimattomista kasvilimoista ja paksunnosaineista		
	- kasviaineista saadut kasvilimat ja paksunnosaineet, modifioidut	Valmistus modifioimattomista kasvilimoista ja paksunnosaineista		
	- muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
1404:stä	Puu villalintterit	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
		(3)	(4)
1504	Kala- ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat: - kalaöljyjen kiinteät jakeet ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt - muut	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 1504 aineksista Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja	
1516:sta	Eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai eläidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut, kokonaan kalasta tai merinisäkkäistä saadut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryhmän ainesten on oltava kokonaan tuotettuja	
1516:sta	Hydrattu risiiniöljy (opaalivaha)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
1517:sta	Margariini ja syötävät seokset ja valmisteet eläin- tai kasvirasvoista tai -öljyistä tai tämän ryhmän eri rasvojen ja öljyjen jakeista, muut kuin nimikkeen 1516 syötävät rasvat ja öljyt sekä niiden jakeet, yli 10 % mutta enintään 15 % painosta maitorasvaa sisältävät	Valmistus, jossa:	<ul style="list-style-type: none"> - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen 4 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettu- ja
1518:sta	Linoksiini	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
1519:stä	Teolliset monokarboksyylirasvahapot, puhdistuksessa saadut happamat öljyt ja teolliset rasva-alkoholit, muut kuin eläinten ruokinnassa käytettävät:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
	- teolliset monokarboksyylirasvahapot, puhdistuksessa saadut happamat öljyt	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 1519 aineksista	
	- teolliset rasva-alkoholit		
1520	Glyseroli (glyseriini), myös puhdas; glyserolivesi ja -lipeä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
		(3)	(4)
(1)	(2)		
1521	Kasvivahat (ei kuitenkaan triglyseridit), mehiläisvaha ja muut hyönteisvahat sekä spermaseetti, myös puhdistetut tai värjätyt	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
1522	Degras; rasva-aineiden tai eläin- ja kasvivahojen käsittelyssä syntyneet jätteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
1603:sta	Valaanlihasta, kalasta ja äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista saadut uutteen ja mehut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
1604	Kalavalmisteet ja -säilykkeet; kaviaari ja kalanmädistä valmistetut kaviaarin-korvikkeet	Valmistus, jossa kaiken käytetyn kalan tai kalanmädin on oltava kokonaan tuotettua	
1605	Äyriäiset, nilviäiset tai muut vedessä elävät selkärangattomat, valmistetut tai säilötyt	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen äyriäisten, nilviäisten tai muiden vedessä elävien selkärangattomien on oltava kokonaan tuotettuja	
1702:sta	Kemiallisesti puhdas fruktoosi ja maltoosi	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 1702 aineksista	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
1704	Kaakaota sisältämättömät sokerivalmisteet (myös valkosuklaa)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote edellyttäen, että muiden käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1803	Kaakaomassa, myös sellainen, josta rasva on poistettu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
1804	Kaakaovoi, -rasva ja -öljy	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
1805	Kaakaojauhe, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
1806	Suklaa ja muut kaakaota sisältävät ravintovalmisteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote edellyttäen, että käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
1901	Mallasuute; muualle kuulumattomat hienoista tai karkeista jauhoista, tärkkelyksestä tai mallasuutteesta tehdyt ravintovalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaojauhetta tai joissa sitä on alle 50 % painosta; muualle kuulumattomat nimikkeiden 0401 - 0404 tuotteista tehdyt ravintovalmisteet, joissa ei ole lainkaan kaakaojauhetta tai joissa sitä on alle 10 % painosta:	<p data-bbox="630 1470 878 1493">Valmistus 10 ryhmän viljasta</p> <p data-bbox="630 1514 878 1676">Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote edellyttäen, että käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	
	- mallasuute		
	- muut		

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
1902:sta	Makaronivalmisteet, kuten spaghetti, makaroni, nuudelit, lasagne, gnocchi, ravioli ja cannelloni, myös kypsennetyt tai (lihalla tai muulla aineella) täytetyt tai nuulla tavalla valmistetut, lukuun ottamatta niitä, joissa on yli 20 % painosta makaroita, lihaa ja muita eläimenosia tai verta tai näiden sekoituksia; couscous, myös valmistettu	Valmistus, jossa kaiken käytetyn viljan ja viljatuotteiden (paitsi durumvehnän ja siihen perustuvien tuotteiden) on oltava kokonaan tuotettuja	
1903	Tapioka ja tärkkelyksestä valmistetut tapiokankorvikkeet, hiutaleina, jyvänä, helmiuurimoina, seulomisjääminä tai niiden kaltaisessa muodossa	Valmistus minkä tahansa niinikkeen aineksista paitsi nimikkeen 1108 perunatärkkelyksestä	
1904	Viljasta tai viljatuotteista paisuttamalla tai paahattamalla tehdyt ravintovalmisteet (esim. maissihiutaleet); esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu vilja (ei kuitenkaan maissi), jyvänä tai jyväsinä: - kaakaota sisältämättömät:		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
--	esikypsennetty tai muulla tavalla valmistettu vilja (ei kuitenkaan maissi), jyvänä tai jyväsinä	Valmistus minkä tahansa nimikkeeseen aineksista. Nimikkeiden 2001, 2004 ja 2005 valmistettuja tai säilöttyjä makea- eli sokerimaisiin jyviä ja tähkiä ja nimikkeeseen 0710 kypsentämätöntä tai vedessä tai höyryssä keitettyä, jäädytettyä makea- eli sokerimaissia ei kuitenkaan saa käyttää	
--	muut	Valmistus, jossa: - kaiken käytetyn viljan ja viljatuotteiden (paitsi "Zea indurata" -lajisen maissin ja durum-vehnän ja niihin perustuvien tuotteiden) on oltava kokonaan tuotettuja, ja - käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
-	kaakaota sisältävät	Valmistus nimikkeeseen 1806 kuulumattomista aineksista edellyttäen, että käytettyjen 17 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3) tai (4)
1905	Ruokaleipä, kakut ja leivokset, keksit ja pikkuleivät (biscuits) sekä muut leipomatuotteet, myös jos niissä on kaakaota; ehtoollisleipä, tyhjä oblaattikapselit, jollaiset soveltuvat farmaseuttiseen käyttöön, sinettiöylätit, riisipaperi ja niiden kaltaiset tuotteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi 11 ryhmän aineksista ¹
2001:stä	Etikan tai etikkahapon avulla valmistettu tai säilötyt makea- eli sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>); jamsi, bataatit ja niiden kaltaiset syötävät kasvinosat, vähintään 5 % painosta tärkkelystä sisältävät, etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
2002:sta	Muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt tomaatit, muut kuin kokonaiset tai paloittelut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 7 ja 20 ryhmän tomaattien on oltava alkuperäituotteita
2004:stä ja 2005:stä	Perunat, hienoina tai karkeina jauhoina tai hiutaleina, muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistetut tai säilötyt; makea- eli sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>), muulla tavalla kuin etikan tai etikkahapon avulla valmistettu tai säilötyt	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote

¹ Kuitenkin 30 päivään marraskuuta 1993 saakka saa käyttää alkalikeittoa ja seisotusta ("nixtamalization") käyden valmistettua maissijauhoa ("masa"-jauhoa).

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
2007	Keittämällä valmistetut hillo, hedelmähyttelöt, marmelaatit, hedelmä- ja pähkinäsoseet sekä hedelmä- ja pähkinäpastat, myös lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältävät	Valmistus, jossa:	<ul style="list-style-type: none"> - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - käytettyjen 17 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2008:sta	Maapähkinävoit; viljaan perustuvat sekoitukset; palmunsydämet; maissi, muu kuin makea- eli sokerimaissi (<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i>)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
2101	Kahvi-, tee- ja mateeuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin tuotteisiin tai kahviin, teehen tai mateehen perustuvat valmisteet; paahdettu sikurijuuri ja muut paahdetut kahvinkorvikkeet sekä niiden uutteen, esanssit ja tiivisteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
2102:sta	Elävä eli aktiivinen hiiva, muu kuin leivinihiiva, lukuun ottamatta eläinten ruokinnassa käytettävää; kuollut eli inaktiivinen hiiva, muu kuin eläinten ruokinnassa käytettävä; muut kuolleet yksisoluiset mikro-organismit, muut kuin eläinten ruokinnassa käytettävät; valmistetut leivinjauheet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
2103	<p>Kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset; sinappijauho ja valmistettu sinappi:</p> <p>- kastikkeet ja valmisteet niitä varten; maustamisvalmisteita olevat sekoitukset</p> <p>- sinappijauho ja valmistettu sinappi</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Sinappijauhoa tai valmistettua sinappia saa kuitenkin käyttää</p> <p>Valmistus minkä tahansa nimikkeeseen aineksista</p>	
2104	<p>Keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten; homogoidut ravintovalmisteseokset:</p> <p>- keitot ja liemet sekä valmisteet niitä varten</p> <p>- homogoidut ravintovalmisteseokset</p>	<p>Valmistus minkä tahansa nimikkeeseen aineksista paitsi nimikkeiden 2002 – 2005 valmistetuista tai säilötyistä kasviksista</p> <p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p>	
2105	<p>Jäätelö, mehujää ja niiden kaltaiset jäädytetyt valmisteet, myös kaakaota sisältävät</p>	<p>Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote</p>	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
2106	Muualle kuulumattomat ravintovalmisteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
2201	Vesi, myös luonnon tai keinotekoinen kivennäisvesi ja hiilihapotettu vesi, lisättyä sokeria tai muuta makeutusainetta sisältämätön ja maustamaton; jää ja lumi	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 22 ryhmän vesien on oltava alkuperätuotteita	
2203	Mallasjuomat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
2205	Vermutti ja muu tuoreista rypäleistä valmistettu viini, joka on maustettu kasveilla tai aromaattisilla aineilla	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen rypäleiden tai rypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja	
2208:sta	Denaturoimaton etyylialkoholi, alkoholipitoisuus alle 80 tilavuusprosenttia; väkevät alkoholijuomat, liköörit ja muut alkoholipitoiset juomat:	<p>Valmistus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimikkeeseen 2207 tai 2208 kuulumattomista aineksista ja - jossa kaikkien käytettyjen rypäleiden tai rypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja 	
	- ouzo	<p>Valmistus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nimikkeeseen 2207 tai 2208 kuulumattomista aineksista ja - jossa kaikkien käytettyjen rypäleiden tai rypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettuja 	
	- muut	<p>TAI</p> <p>jos kaikki muut käytetyt ainekset ovat alkuperätuotteita, arrakkia saa käyttää enintään 5 tilavuusprosenttia</p>	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3) tai (4)
2209	Etikka ja etikkahaposta valmistetut etikankorvikkeet	Valmistus, jossa: – kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja – kaikkien käytettyjen rypäleiden tai rypäleistä saatujen aineiden on oltava kokonaan tuotettu- ja
2301:stä	Valaasta valmistettu jauhe; kalasta tai äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut jauhot, jauheet ja rakeet (pelletit)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 2 ja 3 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja
2309:stä	Kalaliimavesi	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen 3 ryhmän aineiden on oltava kokonaan tuotettuja
25 ryhmästä	Suola; rikki; maa- ja kivilajit; kipsi, kalkki ja sementti; lukuun ottamatta nimikkeitä 2504:stä, 2515:stä, 2516:sta, 2518:sta, 2519:stä, 2520:sta, 2524:stä, 2525:stä ja 2530:sta, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
2504:stä	Kiteinen luonnongrafiitti, jonka hiilipitoisuutta on rikastamalla kohotettu ja joka on puhdistettu ja jauhettu	Kiteisen luonnongrafiitin hiilipitoisuuden kohottaminen rikastamalla, sen puhdistaminen ja jauhaminen
2515:stä	Marmorin, pelkästään sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoiseksi kappaleiksi tai laatoiksi, paksuus enintään 25 cm	Yli 25 cm paksun marmorin (myös jo sahatun) leikkaaminen sahaamalla tai muulla tavalla
2516:sta	Graniitti, porfyryri, basaltti, hiekkakivi ja muu muistomerkki- ja rakennuskivi, pelkästään sahaamalla tai muulla tavalla leikattu suorakaiteen tai neliön muotoiseksi kappaleiksi tai laatoiksi, paksuus enintään 25 cm	Yli 25 cm paksun kiven (myös jo sahatun) leikkaaminen sahaamalla tai muulla tavalla

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
2518:sta	Kalsinoitu dolomiitti	Kalsinoimattoman dolomiitin kalsinointi	
2519:stä	Murskattu luonnon magnesiumkarbonaatti (magnesiitti) ilmanpitävissä astioissa ja magnesiumoksidi, myös puhdas, ei kuitenkaan sulatettu magnesiumoksidi (magnesia) tai perkipoltettu (sintrattu) magnesiumoksidi	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Luonnon magnesiumkarbonaattia (magnesiittia) saa kuitenkin käyttää	
2520:sta	Erityisesti hammaslääkintäkäyttöön valmistettu kipsi	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2524:stä	Luonnon asbestikuidut	Valmistus asbestirikasteesta	
2525:stä	Kiillejauhe	Kiilteen tai kiillejätteen jauhaminen	
2530:sta	Maavärit, kalsinoidut tai jauhetut	Maavärien kalsinointi tai jauhaminen	
26 ryhmä	Malmi, kuona ja tuhka	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
27 ryhmästä	Kivennäispoltoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislauustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat; lukuun ottamatta nimikkeitä 2707:stä ja 2709–2715, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
2707:stä	Korkean lämpötilan kivihiilitervasta tislaamalla saatujen kivennäisöljyjen kaltaiset öljyt, joissa aromaattisten aineosien paino ylittää ei-aromaattisten aineosien painon ja joista 250 °C lämpötilaan lämmitettäessä tislautuu yli 65 tilavuusprosenttia (myös bensiini- ja bentsoliseokset), polttoaineena käytettäväksi tarkoitettut	Nämä ovat lisäyksen VII tuotteita	
2709 – 2715	Kivennäisöljyt ja niiden tislautustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat	Nämä ovat lisäyksen VII tuotteita	
28 ryhmästä	Kemialliset alkuaineet ja epäorgaaniset yhdisteet; jalometallien, harvinaisten maametallien, radioaktiivisten alkuaineiden ja isotooppien orgaaniset ja epäorgaaniset yhdisteet; lukuun ottamatta nimikkeitä 2811:stä, 2833:sta ja 2840:stä, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tarjotaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2811:stä	Rikkitrioksidi	Valmistus rikkidioksidista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
2833:sta	Alumiinisulfaatti	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
2840:stä	Natriumperboraatti	Valmistus dinatriumtetra- raattipentahydraatista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
29 ryhmästä	Orgaaniset kemialliset yhdisteet, lukuun ottamatta nimikkeitä 2901:stä, 2902:sta, 2905:stä, 2915, 2932, 2933 ja 2934, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2901:stä	Asykliset hiilivedyt, polttoaineena käytettäviksi tarkoitettut	Nämä ovat lisäyksessä VII tarkoitettuja tuotteita	
2902:sta	Syklaanit ja sykleenit (muut kuin atsuleenit), bentseeni, tolueneeni, ksyleenit, polttoaineena käytettäviksi tarkoitettut	Nämä ovat lisäyksessä VII tarkoitettuja tuotteita	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
2905:stä	Tämän nimikkeen alkoholien ja etanolin tai glyserolin metallialkoholaatit	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 2905 aineksista. Tämän nimikkeen metallialkoholaatteja saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2915	Tyydyttyt asykliset monokarboxyylihapot sekä niiden anhydritit, halogenidit, peroksidit ja peroksihapot; niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Kaikkien käytettyjen nimikkeen 2915 ja 2916 ainesten arvo ei kuitenkaan saa ylittää 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2932	Heterosykliset yhdisteet, jotka sisältävät ainoastaan happiheteroatomien tai -atomeja:			
	- sisäiset eetterit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Kaikkien käytettyjen nimikkeen 2909 ainesten arvo ei kuitenkaan saa ylittää 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	- sykliiset asetaalit ja sisäiset puoliasetaalit ja niiden halogeeni-, sulfo-, nitro- ja nitrosojohdannaiset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	- muut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Tämän nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
2933	Heterosykliset yhdisteet, jotka sisältävät ainoastaan typpiheteroatomien tai -atomeja; nukleiinihapot ja niiden suolat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Kaikkien käytettyjen nimikkeen 2932 ja 2933 ainesten arvo ei kuitenkaan saa ylittää 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
2934	Muut heterosykliset yhdisteet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista. Kaikkien käytettyjen nimikkeen 2932, 2933 ja 2934 ainesten arvo ei kuitenkaan saa ylittää 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
30 ryhmästä	Farmaseuttiset tuotteet, lukuun ottamatta nimikkeitä 3002, 3003 ja 3004, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3002	Ihmisveri; terapeuttista, ennakolta ehkäisevää tai taudinmäärityskäyttöä varten valmistettu eläimenveri; antiseerumit ja muut verifraktiot; rokotusaineet, toksiinit, mikrobiviljelmät (ei kuitenkaan hiiva) ja niiden kaltaiset tuotteet:		
	- tuotteet, joissa on terapeuttisessa tai ennakolta ehkäisevässä tarkoituksessa keskenään sekoitettuna kaksi tai useampia aineosia, tai sekoittamattomat tuotteet tällaista käyttöä varten, annostetut tai vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa olevat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Myös tämän tavarankuvauksen mukaisia aineksia saa käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
	- muut:		
	-- ihmisveri	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Myös tämän tavarankuvauksen mukaisia aineksia saa käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
--	terapeuttista tai ennalta ehkäisevää käyttöä varten valmistettu eläimenveri	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Myös tämän tavarankuvauksen mukaisia aineksia saa käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
--	verifraktiot, ei kuitenkaan antiseerumit, hemoglobiini ja seerumiglobuliini	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Myös tämän tavarankuvauksen mukaisia aineksia saa käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
--	hemoglobiini, veriglobuliini ja seerumiglobuliini	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Myös tämän tavarankuvauksen mukaisia aineksia saa käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
--	muut	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 3002 aineksista. Myös tämän tavarankuvauksen mukaisia aineksia saa käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
3003 ja 3004	Lääkkeet (ei kuitenkaan nimikkeiden 3002, 3005 ja 3006 tuotteet)	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 3003 tai 3004 aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	
31 ryhmästä	Lannoitteet, lukuun ottamatta nimikettä 3105:stä, jota koskeva sääntö on jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3105:stä	Kivennäis- tai kemialliset lannoitteet, joissa on kahta tai kolme seuraavista lannoittavista aineista: tyypeä, fosforia tai kaliumia; muut lannoitteet; tämän ryhmän lannoitteet tabletteina tai niiden kaltaisessa muodossa tai enintään 10 kg brutto painavissa pakkauksissa; lukuun ottamatta seuraavia: <ul style="list-style-type: none"> - natriumnitraatti - kalsiumsyanamidi - kaliumsulfaatti - kaliummagnesiumsulfaatti 	Valmistus, jossa: <ul style="list-style-type: none"> - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta 	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
32 ryhmästä	Parkitus- ja väriaineet; tanniinit ja niiden johdannaiset; värit, pigmentit ja muut väriaineet; maalit ja lakat; kitti sekä muut täyte- ja tiivistystahnat; painovärit, muste ja tussi; lukuun ottamatta nimikkeitä 3201:stä ja 3205, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
3201:stä	Tanniinit sekä niiden suolat, eetterit, esterit ja muut johdannaiset	Valmistus kasvialkuperää olevista parkitusuutteista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3205	Substraattipigmentit; tämän ryhmän huomautuksessa 3 tarkoitetut substraattipigmentteihin perustuvat valmistet ¹⁾	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 3203, 3204 ja 3205 aineksista. Nimikkeen 3205 aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
33 ryhmästä	Haihtuvat öljyt ja resinoidit; hajuste-, kosmeettiset ja toalettiainemisteet; lukuun ottamatta nimikettä 3301, jota koskeva sääntö on jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3301	Haihtuvat öljyt (terpeenitömät tai terpeenipitoiset), myös jähmeät (concretes) ja vahaa poistamalla saadut nesteet (absolutes); resinoidit; haihtuvien öljyjen väkevöidyt rasva-, rasvaöljy- ja vahaliuokset tai niiden kaltaiset liuokset, kylmänä uuttamalla (enfleurage) tai maseroimalla saadut; terpeenipitoiset sivutuotteet, joita saadaan poistettaessa terpeenejä haihtuvista öljyistä; haihtuvien öljyjen vesitiselet ja -liuokset	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös tämän nimikkeen eri "tuoteryhmän" ²⁾ aineksista. Saman tuoteryhmän aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

¹ 32 ryhmän 3 huomautuksen mukaan nämä ovat valmisteita, jollaisia käytetään minkä tahansa aineen värjäämiseen tai ainesosina väriainetuotannossa edellytäten, että niitä ei tariffoida johonkin muuhun 32 ryhmän nimikkeeseen.

² "Tuoteryhmäksi" katsotaan muusta nimikkeestä puolipisteellä erotettu osa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
34 ryhmästä	Saippua ja suopa, orgaaniset pinta-aktiiviset aineet, pesuvalmisteet, voiteluvalmisteet, tekovahat, valmistetut vahat, kiillotus-, hankaus- ja puhdistusvalmisteet, kynttilät ja niiden kaltaiset tuotteet, muovailumassat, "hammasvahat" ja kipsiin perustuvat hammaslääkinnässä käytettävät valmisteet; lukuun ottamatta nimikkeitä 3403:sta ja 3404, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3403:sta	Voiteluvalmisteet, alle 70 painoprosenttia maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä sisältävät	Nämä ovat lisäyksessä VII tarkoitettuja tuotteita	
3404	Tekovahat ja valmistetut vahat: - jotka perustuvat parafiiniin, maaöljyvahoihin, bitumisista kivennäisistä saatuihin vahoihin, puristettuun parafiiniin (slack wax) tai öljyttömään parafiiniin (scale wax) - muut	Nämä ovat lisäyksessä VII tarkoitettuja tuotteita	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
		Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista lukuun ottamatta seuraavia:	
		- nimikkeen 1516 vahamaiset hydratut öljyt	
		- nimikkeen 1519 vahamaiset kemiallisesti määrittelemättömät rasvahapot tai teolliset rasva-alkoholit	
		- nimikkeen 3404 ainekset	
		Näitä aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
35 ryhmästä	Valkuaisaineet; modifioidut tärkkelykset; liimat ja liisterit; entsyymit; lukuun ottamatta nimikkeitä 3501, 3502, 3505 ja 3507:stä. Nimikkeitä 3502:sta, 3505:stä ja 3507:stä koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3502:sta	Muna-albumiini, ihmisravinnoksi kelpaamaton tai kelpaamattomaksi tehtävä; maitoalbumiini (laktalbumiini), ihmisravinnoksi kelpaamaton tai kelpaamattomaksi tehtävä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3505:stä	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys, lukuun ottamatta esteröityä tai eetteröityä tärkkelystä; tärkkelykseen, dekstriiniin tai muuhun modifioituun tärkkelykseen perustuvat liimat ja liisterit	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, paitsi nimikkeen 1108 aineksista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3507:stä	Muualle kuulumattomat entsyymivalmisteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
36 ryhmä	Räjähdyksineet; pyrotekniset tuotteet; tulitikut; pyroforiset seokset; eräät helposti syttyvät valmisteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
37 ryhmästä	Valokuvaus- ja elokuvausvalmisteet, lukuun ottamatta nimikkeitä 3701, 3702 ja 3704, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3701	Valokuvauslevyt ja -laakafilmit, säteilyherkät, valottamattomat, muuta ainetta kuin paperia, kartonkia, pahvia tai tekstiiliä; pikakuvafilmit, laatat, säteilyherkät, valottamattomat, myös pakkafilmeinä: - pikakuvafilmit värivalokuvausta varten, pakkafilmeinä - muut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 tai 3702. Nimikkeen 3702 aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 tai 3702. Nimikkeen 3701 ja 3702 aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3702	Valokuvausfilmit rullissa, säteilyherkät, valottamattomat, muuta ainetta kuin paperia, kartonkia, pahvia tai tekstiiliä; pikakuvafilmit rullissa, säteilyherkät, valottamattomat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 tai 3702	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3704	Valokuvauslaatat, -filmit, -paperi, -kartonki, -pahvi ja -tekstiilit, valotetut, mutta kehittämättömät	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan muuhun nimikkeeseen kuin 3701 - 3704	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäisyyden</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
38 ryhmästä	Erinäiset kemialliset tuotteet, lukuun ottamatta nimikkeitä 3801, 3803:sta, 3805:stä, 3806:sta, 3807:stä, 3808 – 3814, 3818 – 3820, 3822 ja 3823, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tarjoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3801	Keinotekoinen grafiitti; kolloidinen tai puolikolloidinen grafiitti; grafiittiin tai muuhun hiileen perustuvat valmisteet, massana, kimpaleina, levyinä tai muina puolivalmisteina:		
	- kolloidinen grafiitti suspensiona öljyssä ja puolikolloidinen grafiitti; hiilipitoiset elektrodimassat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
	- grafiitti tahnamaisessa muodossa seoksena, jossa on kivennäisöljyjä ja yli 30 % painosta grafiittia	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen nimikkeen 3403 aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	- muut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tarjoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Tämän nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3803:sta	Puhdistettu mäntyöljy	Raa'an mäntyöljyn puhdistus	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
3805:stä	Puhdistettu sulfaattitärpättiöljy	Raa'an sulfaattitärpättiöljyn puhdistus tislamalla tai rafinoimalla	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3806:sta	Hartsierit	Valmistus hartsihapoista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3807:stä	Puutervapiki	Puutervan tislauk	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3808	Hyönteishävitteet, rotanmyrkyt, sienijä rikkakasvihävitteet, itämistä estävät aineet, kasvien kasvua säättävät aineet, desinfioimisaineet ja niiden kaltaiset tuotteet, vähittäismyyntimuodoissa tai -pakkauksissa tai valmistaina tai tavaroina (esim. riki-tetyt nauhat, sydämet ja kynttilät sekä kärpäspaperi)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3809	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peittäusaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
3810	Metallipintojen peittäusvalmisteet; sulamista edistävät aineet ja muut apuvalmisteet metallien juottamista tai hitsausta varten; juotos- tai hitsausjauheet ja -tahnat, joissa on metallia ja muita aineita; valmisteet, jollaisia käytetään hitsauselektrodien ja -puikkojen täyteenä tai päällysteenä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3811	Nakutusta, hapettumista, hartsitumista tai syöpymistä estävät valmisteet, viskositeettia parantavat valmisteet ja muut kivennäisöljyjen (myös bensimin) ja muiden nesteiden, joita käytetään samaan tarkoitukseen kuin kivennäisöljyjä, lisäainevalmisteet:	Nämä ovat lisäyksessä VII tarkoitettuja tuotteita	
	- voiteluöljyjen lisäainevalmisteet, maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä sisältävät		
	- muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
3812	Valmistetut vulkanoinnin kiihdyttimet; muualle kuulumattomat kumin tai muovin pehmitinseokset; hapettumisen estoaineet ja muut kumin tai muovin stabilatoriseokset	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3813	Valmisteet ja panokset tulensammuttimia varten; tulensammutuskraanaatit ja -pommit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3814	Orgaaniset liuotin- ja ohennusaineseokset, muualle kuulumattomat; valmistetut maalin- ja lakanpoistoaineet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3818	Kemialliset alkuaineet, joihin on lisätty epäpuhtausatomeja (doped) elektroniikassa käyttöä varten, levyinä, laattoina tai niiden kaltaisissa muodoissa; kemialliset yhdisteet, joihin on lisätty epäpuhtausatomeja (doped) elektroniikassa käyttöä varten	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3819	Hydrauliset jarrunesteet ja muut hydraulisessa voimansiirrosta käytettävät neste-mäiset valmisteet, joissa ei ole lainkaan tai on alle 70 % painosta maaöljyjä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyjä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

<i>HS-nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
3820	Jäätymistä estävät valmisteet sekä valmistetut huurteen- ja jäänpoistonesteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3822	Yhdistetyt taudinmääritysreagenssit ja yhdistetyt laboratorioreagenssit, muut kuin nimikkeisiin 3002 ja 3006 kuuluvat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3823	Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian ja siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnon- tuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat; kemian ja siihen liittyvän teollisuuden jätetuotteet, muualle kuulumattomat:	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	- seuraavat tämän nimikkeen tuotteet:		
	-- luonnon hartsituotteisiin perustuvat valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten		
	-- nafteenihapot, niiden veteen liukenemattomat suolat ja niiden esterit		
	-- sorbitoli, muu kuin nimikkeeseen 2905 kuuluva		
	-- maaöljysulfonaatit, ei kuitenkaan alkalimetallien, ammoniumin tai etanoliamiinien maaöljysulfonaatit; bitumisista kivennäisistä saatujen öljyjen tiofeenisulfonihapot ja niiden suolat		
	-- ioninvaihtimet		
	-- kaasua imevät aineet tyhjiöputkia varten		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
	<ul style="list-style-type: none"> -- alkalipitoinen rauta-oksidi kaasun puhdistusta varten -- valokaasun puhdistuksessa tuotettu ammoniakkikaasuvesi ja käytetty kaasun puhdistusmassa -- sulfonafteenihapot, niiden veteen liukenevat suolat ja niiden esterit -- sikuna- eli finkkelijä ja dippel- eli hirsarvenöljy -- sellaisten suolojen seokset, joilla on erilaiset anionit -- gelatiiniin perustuva telahyty, myös paperi- tai tekstiiliainepohjalla 		
	- muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
3901:stä 3915:stä	- Muovit alkumuodossa, muovijätteet, -leikkeet ja -romu, lukuun ottamatta nimikettä 3907:stä, jota koskeva sääntö on jäljempänä:		

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäseman</i>	<i>tai</i>	<i>(4)</i>
(1)	(2)	(3)		
	- additiohomopolymeerit	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - käytettyjen 39 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	- muut	Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän ainesten arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3907:stä	Polykarbonaatista ja akryyliniiriili-butadieeni-styreeni - (ABS) sekapolymeerista valmistettu sekapolymeeri	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Saman nimikkeeseen aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾		
3916:sta - 3921:stä	Puolivalmisteet muovista ja muovitavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 3916:sta, 3917:stä ja 3920:stä, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä:			

¹⁾ Tuotteiden osalta, jotka on valmistettu sekä toisaalta nimikkeiden 3901 - 3906 että toisaalta nimikkeiden 3907 - 3911 aineksista, tätä rajoitusta sovelletaan vain siihen ainesryhmään, joka on tuotteessa painoltaan hallitseva.

HS- nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
		(3)	(4)
(1)	(2)		
	- litteät tuotteet, joita on valmistettu enemmän kuin pelkästään pintakäsittelmällä tai leikkamalla muuhun kuin suorakulmaiseen muotoon; muut tuotteet, joita on valmistettu enemmän kuin pelkästään pintakäsittelmällä	Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	- muut:		
	-- additiohomopolyneerit	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	-- muut	Valmistus, jossa käytettyjen 39 ryhmän aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

¹ Tuotteiden osalta, jotka on valmistettu sekä toisaalta nimikkeiden 3901 - 3906 että toisaalta nimikkeiden 3907 - 3911 aineksista, mitä rajoitusta sovelletaan vain siihen ainesryhmään, joka on tuotteessa painoltaan hallitseva.

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
3916:sta ja 3917:stä	Profiilit, putket ja letkut	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – samaan nimikkeeseen kuin tuote tarjottavien aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3920:stä	Ionomeerilevy tai -kalvo	Valmistus osittain suola- muotoisesta kesto muovista, joka on eteenin ja pääasialli- sesti sinkkiä ja natriumia olevilla metalli-ionilla osittain neutraloidun meta- kryylihapon sekapolymeri	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
3922 - 3926	Muovitavarat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
40 ryhmästä	Kumi ja kumitavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 4001:stä, 4005, 4012 ja 4017:stä, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käy- tetyt ainekset tarjoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4001:stä	Kerrostetut kumireppilaatat kenkiä varten	Luonnonkumilaattojen la- minointi	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
4005	Seostettu kumi, vulkanoimaton, alkumuodossa tai laattoina, levyinä tai kaisaleina	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten paitsi luonnonkumin arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtäällä -hinnasta	
4012	Uudelleen pinnoitetut tai käytetyt pneumaattiset ulkorenkaat kumista; umpikumi- ja joustorenkaat, vaihdettavat ulkorenkaiden kulutuspinnot sekä vanneauhat, kumista: - uudelleen pinnoitetut pneumaattiset ulkorenkaat, umpikumi- tai joustorenkaat kumista - muut	Käytettyjen ulkorenkaiden uudelleenpinnoitus Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 4011 tai 4012 aineksista	
4017:stä	Kovakumitavarat	Valmistus kovakumista	
41 ryhmästä	Raakavuodat ja -nahat (muut kuin turkisnahat) sekä muokattu nahka, lukuun ottamatta nimikkeitä 4102:sta, 4104 -4107 ja 4109, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4102:sta	Lampaan ja karitsan raakanahat, villapeitteettömät	Villan poistaminen villapeitteisistä lampaan ja karitsan raakanahoista	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
4104 - 4107	Nahka, muokattu, villa- tai karvapeitteetön, muu kuin nimikkeiden 4108 ja 4109 nahka	Esiparkitun nahan jälkiparkitus TA1 Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4109	Kiiltonahka ja laminoitu kiiltonahka; metallipinoitettu nahka	Valmistus nimikkeiden 4104 - 4107 muokatusta nahasta, jos sen arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
42 ryhmä	Nahkatavarat; satula- ja valjasteokset; matkatarvikkeet, käsilaukut ja niiden kaltaiset säilytysesineet; suolesta valmistetut tavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
43 ryhmästä	Turkisinahat ja tekoturkikset; niistä valmistetut tavarat; lukuun ottamatta nimikkeitä 4302:sta ja 4303, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4302:sta	Parkitut tai muokatut turkisinahat, yhdistetyt: - levyt, ristit ja niiden kaltaiset muodot - muut	Yhdistämättömien parkitujen tai muokattujen turkisinahkojen valkaisu tai värjäys leikkuun tai yhdistämisen lisäksi Valmistus yhdistämättömistä parkituista tai muokatuista turkisinahoista	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
4303	Vaatteet, vaateustarvikkeet ja muut tavarat turkisnahasta	Valmistus nimikkeen 4302 yhdistämättömistä turkisnahasta parkituista tai muokatuista turkisnahoista	
44 ryhmästä	Puu ja puusta valmistetut tavarat; puuhiili; lukuun ottamatta nimikkeitä 4403:sta, 4407:stä, 4408:sta, 4409, 4410:stä –4413:sta, 4415:stä, 4416:sta, 4418 ja 4421:stä, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4403:sta	Karkeasti syrjäyty puu	Valmistus raakapuusta, myös kuoritusta tai karsitusta	
4407:stä	Puu, sahattu tai veistetty (chipped) pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, paksuus yli 6 mm, höylätty, hiottu tai sormijatkettu	Höyläminen, hiominen tai sormijatkaminen	
4408:sta	Vaneriviilu, paksuus enintään 6 mm, saumaamalla tehty, ja muu puu, sahattu pituussuunnassa, tasoleikattu tai viiluksi sorvattu, paksuus enintään 6 mm, höylätty, hiottu tai sormijatkettu	Saumaaminen, höyläminen, hiominen tai sormijatkaminen	
4409	Puu (myös yhdistämättömät rimat parkettilattioita varten), yhdeltä tai useammalta syrjältä tai pinnalta koko pituudelta muotoiltu (pontattu, puolipontattu, viistottu, pontattu viistotuun syrjin, helmi-pontattu, tehty muotolistoiksi tai –laudoiksi, pyöristetty tai vastaavilla tavoilla työstetty), myös höylätty, hiottu tai sormijatkettu:		
	- hiottu tai sormijatkettu	Hiominen tai sormijatkaminen	
	- muotolistat ja –laudat	Muotolistoiksi tai –laudaksi työstäminen	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäseman</i>
(1)	(2)	(3) tai (4)
	- muu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
4410:stä – 4413:sta	Muotolista, myös muotoiltu jalkalista ja muotolauta	Muotolistoiksi tai –laudoiksi työstäminen
4415:stä	Puiset pakkauslaatikot, –raasiat, –häkit, –pytyt ja niiden kaltaiset päällykset laudoista	Valmistus määräkokoon leikkaamattomista laudoista
4416:sta	Drittelit, tynnyrit, sammiot, saavit ja muut tynnyriteokset puusta sekä niiden puuosat	Valmistus halkaisemalla tehdystä puisista kimmistä, molemmilta lapepinnoilta sahatuista, mutta ei enempää valmistetuista
4418	Rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet, myös puiset solulevyt, yhdistetyt parkettilaatat, kattopäreet ja –paanut:	
	- rakennuspuusepän ja kirvesmiehen tuotteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Puisia solulevyjä, kattopäreitä ja –paanuja saa kuitenkin käyttää
	- muotolistat ja –laudat	Muotolistoiksi tai –laudoiksi työstäminen
	- muut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäseman</i>
(1)	(2)	(3) tai (4)
4421:stä	Tulitikkukitkut; jalkineiden puunaulat	Valmistus minkä tahansa nimikkeen puusta paitsi nimikkeen 4409 puulangasta
45 ryhmästä	Korkki ja korkkitavarat, lukuun ottamatta nimikettä 4503, jota koskeva sääntö on jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
4503	Luonnonkorkkitavarat	Valmistus nimikkeen 4501 korkista
46 ryhmä	Oljesta, espartosta tai muista punonta- tai palmikointiaineista valmistetut tavarat; kori- ja punontateokset	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
47 ryhmä	Puusta tai muusta kuituisesta selluloosa-aineesta valmistettu massa; paperi-, kartonki- ja pahvijäte	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
48 ryhmästä	Paperi, kartonki ja pahvi; paperimassa-, paperi-, kartonki- ja pahvitavarat; lukuun ottamatta nimikkeitä 4811:stä, 4816, 4817, 4818:sta, 4819:stä, 4820:sta ja 4823:sta, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
4811:stä	Pelkästään saroitettu, viivoitettu tai ruudutettu paperi ja pahvi	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista
4816	Hiilipaperi, itsejäljentävä paperi ja muut jäljentävät tai siirtopaperit (muut kuin nimikkeeseen 4809 kuuluvat), paperiset vahakset ja offsetlevyt, myös rasioissa	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
4817	Kirjekuoret, kirjekortit, kuvattomat postikortit ja kirjeenvaihtokortit, paperia, kartonkia tai pahvia; paperiset, kartonkiset tai pahviset rasiat, kotelot, kansiot, salkut yms., joissa on lajitelma kirjepaperia, kirjekuoria jne.	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
4818:sta	Toalettipaperi	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	
4819:stä	Kotelot, rasiat, laatikot, pussit ja muut pakkauspäilykset, paperia, kartonkia, pahvia, selluloosavanua tai selluloosakuituharsoa	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
4820:sta	Kirjepaperilehtiöt	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
4823:sta	Muu paperi, kartonki, pahvi, selluloosavanu ja selluloosakuituharso, määräkokoontai -muotoon leikattu	Valmistus 47 ryhmän paperinvalmistusaineista	
49 ryhmästä	Kirjat, sanomalehdet, kuvat ja muut painotuotteet; käsikirjoitukset, konekirjoitukset ja työpöyrustukset; lukuun ottamatta nimikkeitä 4909 ja 4910, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
4909	Painetut postikortit ja kuvattomat postikortit; painetut kortit, joissa on henkilökohtainen tervehdys, onnittelu, viesti tai tiedonanto, kuvalliset tai kuvattomat, myös kirjekuurineen tai koristeineen	Valmistus nimikkeeseen 4909 tai 4911 kuulumattomista aineksista	
4910	Kaikenlaiset painetut kalenterit, myös irtolehtikalenterit:		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
	- ns. ikuiset kalenterit tai kalenterit vaihdettavin lehtiöin, jotka on kiinnitetty muulle alustalle kuin paperille, kartongille tai pahville	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan erinimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
	- muut	Valmistus nimikkeeseen 4909 tai 4911 kuulumattomista aineksista		
50 ryhmästä	Silkki, lukuun ottamatta nimikkeitä 5003:sta, 5004 – 5006:sta ja 5007, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
5003:sta	Silkkijätteet (myös kelauskelvottomat kokongit, lankajätteet ja garnetoidut jätteet ja lumput), karstatut tai kammatut	Silkkijätteiden karstausta tai kampausta		
5004 – 5006:sta	Silkkilanka ja silkkijätteistä kehrätty lanka	Valmistus ¹⁾ : - raakasilkistä tai karstautuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä silkkijätteistä, - luonnonkuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperinvalmistusaineista		
5007	Kudotut silkki- ja silkkijättekankaat:	Valmistus yksinkertaisesta langasta ¹⁾		
	- joissa on kumilankaa			

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
	- muut	Valmistus ¹⁾ : - kookoskuitulangasta, - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperista		
		TAI Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopii-meistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja nop-paus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta		
51 ryhmästä	Villa sekä hieno ja karkea eläimenkarva; jouhilanka ja jouhesta kudotut kankaat; lukuun ottamatta nimikkeitä 5106 -5110 ja 5111 - 5113, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		

¹ Katso tekstiilialaisten sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäisyyden
(1)	(2)	(3) tai (4)
5106 – 5110	Lanka villasta, hienosta tai karkeasta eläimenkarvasta tai jouhesta	Valmistus ¹⁾ : – raakasilkistä tai karstautuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä silkkijätteistä, – luonnonkuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai – paperinvalmistusaineista
5111 – 5113	Kudotut kankaat villasta, hienosta tai karkeasta eläimenkarvasta tai jouhesta:	
	– joissa on kumilankaa	Valmistus yksinkertaisesta langasta ¹⁾
	– muut	Valmistus ¹⁾ : – kookoskuitulangasta, – luonnonkuiduista, – katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai – paperista
		TA1
		Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestovii-meistely, dekatointi, kyllästämisen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta

¹ Katso tekstiililainien sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
52 ryhmästä	Puvulla, lukuun ottamatta nimikkeitä 5204 - 5207 ja 5208 - 5212, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, joissa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
5204 - 5207	Puvullalanka	Valmistus ¹⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - raakasilkistä tai karsta- tuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä silkkijätteistä, - luonnonkuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperinvalmistusaineista 	
5208 - 5212	Kudotut puuvillakankaat	Valmistus yksinkertaisesta langasta ¹⁾	
	- joissa on kumilankaa		
	- muut	Valmistus ¹⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - kookoskuitulangasta, - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperista 	

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
		TAI	
		Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopii-meistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja nop-paus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
53 ryhmästä	Muut kasvitekstiilikuidut; paperilanka ja kudotut paperilankakankaat; lukuun ottamatta nimikkeitä 5306 – 5308 ja 5309 – 5311, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, joissa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
5306 – 5308	Lanka muista kasvitekstiilikuiduista; paperilanka	Valmistus ¹⁾ : – raakasilkistä tai karstautuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä silkkijätteistä, – luonnonkuiduista, karstaamattomista tai kam-paamattomista tai muuten kehruuta varten käsitte-lemättömistä, – kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai – paperinvalmistusaineista	
5309 – 5311	Kudotut kankaat muista kasvitekstiilikuiduista: kudotut paperilankakankaat: – joissa on kumilankaa	Valmistus yksinkertaisesta langasta ¹⁾	

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman
(1)	(2)	(3) tai (4)
	- muut	Valmistus ¹⁾ : - kookoskuitulangasta, - luonnonkuituista, - katkoituista tekokuituista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperista TAI Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopii-meistely, dekatointi, kyllästämisen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta
5401 - 5406	Lanka ja monofilamentti-lanka tekokuitufilamenteista	Valmistus ¹⁾ : - raakasilkistä tai karstautuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä silkkijätteistä, - luonnonkuituista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperinvalmistusaineista
5407 ja 5408	Kudotut kankaat tekokuitufilamenttilangasta - joissa on kumilankaa	Valmistus yksinkertaisesta langasta ¹⁾

¹ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
	- muut	Valmistus ¹⁾ : - kookoskuitulangasta, - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperista		
		TAI		
		Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopii-meistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja nop-paus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta		
5501 – 5507	Katkotut tekokuidut	Valmistus kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta		
5508 – 5511	Lanka ja ompelulanka	Valmistus ¹⁾ : - raakasilkistä tai karsta-tuista tai kammatuista tai muuten kehruuta varten käsitellyistä silkkijätteistä, - luonnonkuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperinvalmistusaineista		

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoinuksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäisyyden</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
5512- 5516	Kudotut kankaat katkotuista tekokuiduista:	<p>Valmistus yksinkertaisesta langasta¹⁾:</p> <p>Valmistus¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kookoskuitulangasta, - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperista 		
	- joissa on kumilankaa			
	- muut			
		TAI		
		<p>Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestovii-meistely, dekatointi, kylästäminen, parsinta ja nop-paus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta</p>		
56 ryhmästä	Vanu, huopa ja kuitukangas, erikoislangat; side- ja pur-jelanka, nuora ja köysi sekä niistä valmistetut tavarat; lukuun ottamatta nimikkeitä 5602, 5604, 5605 ja 5606, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	<p>Valmistus¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kookoskuitulangasta, - luonnonkuiduista, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperinvalmistusaineista 		

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomaauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
5602	Huopa, myös kyllästetty, päällystetty, peitetty tai kerrostettu:		
	- neulahuopa	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta Kuitenkin: - nimikkeen 5402 polypropeenifilamenttia, - nimikkeen 5503 tai 5506 polypropeenikuituja, tai - nimikkeen 5501 polypropeenifilamenttiovua, joissa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, saa käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
	- muut	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, - kaseiinista tehdyistä katkotuista tekokuuduista, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta	

¹⁾ Katso tekstiiliaineiden sekoinuksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
5604	Yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty; tekstiililangat ja nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, muovilla tai kumilla kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tai kumi- tai muovivaippaiset:	Valmistus yksinkertaisesta tai kerratusta kumilangasta, tekstiilillä päällystämättömistä	tai
	- yksinkertainen tai kerrattu kumilanka, tekstiilillä päällystetty	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, karsaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperinvalmistusaineista	
	- muut		
5605	Metalloitu lanka, myös kierrepäällystetty, eli tekstiililanka tai nimikkeen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet, jotka on yhdistetty langan, kaistaleen tai jauheen muodossa olevaan metalliin tai päällystetty metallilla	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperinvalmistusaineista	

¹ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
5606	Kierrepäällystetty lanka sekä kierrepäällystetyt nimikkeeseen 5404 tai 5405 kaistaleet ja niiden kaltaiset tuotteet (muut kuin nimikkeeseen 5605 tuotteet ja kierrepäällystetty jousilanka); chenillelanka (myös flokki-chenillelanka); chainettelanka	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta, tai - paperinvalmistusaineista		
57 ryhmä	Matot ja muut lattianpäällysteet tekstiiliaineesta: - neulahuovasta	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuidusta, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta Kuitenkin: - nimikkeeseen 5402 polypropeenifilamenttia, - nimikkeeseen 5503 tai 5506 polypropeenikuituja, tai - nimikkeeseen 5501 polypropeenifilamenttitouvia, joissa jokainen yksittäinen filamentti tai kuitu on alle 9 desitexiä, saa käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta		

¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekouksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
	- muusta huovasta	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, kars- taamattomista tai kam- paamattomista tai muuten kehruuta varten käsittele- mättömistä, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta		
	- muut	Valmistus ¹⁾ : - kookoskuitulangasta, - synteetti- tai muun- tokuitofilamenttilangasta, - luonnonkuiduista, tai - katkoituista tekokuuduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä		
58 ryhmästä	Kudotut erikoiskankaat; tuf- tatut tekstiilikankaat; pitsit, kuvakudokset; koristepu- nokset; koroimpelukset; lukuun ottamatta nimikkeitä 5805 ja 5810, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä:	Valmistus	yksinkertaisesta langasta ¹⁾	
	- joissa on kumilankaa			

¹⁾ Katso tekstilaineiden sekoinuksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
	- muut	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta		
		TAI		
		Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopii-meistely, dekatointi, kyllästäminen, parsinta ja nop-paus), jos painamattoman kangkaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta		
5805	Käsien kudotut kuvakudokset (kuten gobeliinit, flander-, aubusson-, beauvais- ja niiden kaltaiset kudokset) ja käsien neulatyönä (esim. petit point- tai ristipistoilla) kirjotut kuvakudokset, myös sovitettut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
5810	Koruompelukset metritavara, kaistaleina tai koriste-kuvioina	Valmistus, jossa : - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	tai
5901	Liimalla tai tärkkelyspitoisella aineella päällystetyt tekstiilikankaat, jollaisia käytetään kirjankansien päällystämiseen tai sen kaltaiseen tarkoitukseen; kuul- tokangas; maalausta varten käsitellyt kankaat; jäykiste- kangas (buckram) ja sen kaltaiset jäykistetyt tekstii- likankaat, jollaisia käytetään hatunrunkoihin	Valmistus langasta	
5902	Kordikangas ulkorenkaita varten, nailonia tai muuta polyamidia, polyesteriä tai viskoosia olevasta erikois- lujasta langasta: - jossa on enintään 90 painoprosenttia tekstiili- ainetta - muut	Valmistus langasta	Valmistus kemiallisista ai- neista tai tekstiilimassasta
5903	Muovilla kyllästetyt, pääl- lystetyt, peitetty tai kerros- tetut tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat	Valmistus langasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
5904	Linoleumi, myös määrämutoiseksi leikattu; lattianpäällysteet, joissa on tekstiiliainepohjalla muu päällyste- tai peitekerros, myös inäärämutoisiksi leikatut	Valmistus langasta ¹⁾	
5905	Seinänpäällysteet tekstiilaineesta: - kumilla, muovilla tai muilla aineilla kyllästetyt, päällystetyt, peitetty tai kerrostetut - muut	Valmistus langasta Valmistus ¹⁾ : - kookoskuitulangasta, - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta TAI Painaminen ja vähintään kaksi valmistelu- tai viimeistelytoimenpidettä (kuten pesu, valkaisu, merserointi, lämpökiinnitys, nukitus, kalanterointi, kutistumisen estävä käsittely, kestopii- meistely, dekatointi, kyllästämisen, parsinta ja noppaus), jos painamattoman kankaan arvo ei ylitä 47,5 % tuotteen vapaasti tehtaalla-hinnasta	
5906	Kumilla käsitellyt tekstiilikankaat, muut kuin nimikkeeseen 5902 kuuluvat:		

¹⁾ Katso tekstiilaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
	- neulosta	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, - karstaamattomista tai - kampaamattomista tai - muuten kehruuta varten - käsittelemättömistä, tai - kemiallisista aineista tai - tekstiilimassasta	
	- muut kankaat synteettikuitufilamenttilangasta, joissa on yli 90 painoprosenttia tekstiiliainetta	Valmistus kemiallisista aineista	
	- muut	Valmistus langasta	
5907	Muulla tavalla kyllästetyt, päällystetyt tai peitetyt tekstiilikankaat; teatterikulisiksi, studion taustakankaaksi tai sen kaltaista tarkoitusta varten maalattu kangas	Valmistus langasta	
5908	Lampun-, kamiinan-, sytyttimen-, kynttilän- ja niiden kaltaisten tavaroiden sydämet, tekstiiliaineesta kudotut, palmikoidut, punotut tai neulotut; hehkusukat ja pyöröneulottu hehkusukkakangas, myös kyllästetyt:		
	- kyllästetyt hehkusukat	Valmistus pyöröneulotusta hehkusukkakangasta	

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoinuksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

HS- nimike	Tuotteen kuvaus	(3)	tai	(4)
(1)	(2)			
	- muut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
5909 – 5911	Tekstiilitavarat, jollaiset soveltuvat teknisiin tarkoituksiin:			
	- nimikkeen 5911 kiillotuslaikat ja -renkaat, muut kuin huovasta valmistetut	Valmistus langasta tai nimikkeen 6310 jätekankaista tai lumpuista		
	- muut	Valmistus ¹⁾ : - kookoskuitulangasta, - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta		
60 ryhmä	Neulokset	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta		
61 ryhmä	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, neulosta:			

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
	<ul style="list-style-type: none"> - kahdesta tai useammasta määrämuotoon leikatusta tai määrämuotoon välittömästi neulotusta neulokappaleesta yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistetut 	Valmistus langasta ²⁾		
	- muut	Valmistus ¹⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta 		
62 ryhmästä	Vaatteet ja vaateustarvikkeet, muuta kuin neulosta, lukuun ottamatta nimikkeitä 6202:sta, 6204:stä, 6206:sta, 6209:stä, 6210:stä, 6213, 6214, 6216:sta ja 6217, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus langasta ¹⁾²⁾		
6202:sta, 6204:stä, 6206:sta ja 6209:stä	Naisten ja tyttöjen vaatteet ja vauvanvaatteet ja -vaatetus-tarvikkeet, koroimmellut	Valmistus langasta ¹⁾ TAI Valmistus koroimpelemattomasta kankaasta, jos koroimpelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾		
6210:stä ja 6216:sta	Tulensuojavarusteet, alumiinidulla polyesterikalvolla päällystettyä kangasta	Valmistus langasta ¹⁾ TAI Valmistus päällystämättömästä kankaasta, jos päällystämättömän kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾		

¹⁾ Katso 6 alkuhuomautus

²⁾ Katso tekstiililaineiden sekoinuksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
6213 ja 6214	Nenäliinat, hartiahuivit, kaulaliinat ja muut huivit, mantiljat, hunnut ja niiden kaltaiset tavarat:			
	- koruomellut	Valmistus valkaisu- matta yksinkertaisesta lan- gasta ¹⁾²⁾	TAI	Valmistus koroomelemat- tomasta kankaasta, jos ko- ruomelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾
	- muut	Valmistus valkaisu- matta yksinkertaisesta lan- gasta ¹⁾²⁾		
6217	Muut sovitetut vaateustar- vikkeet; vaatteiden ja vaate- ustarvikkeiden osat, muut kuin nimikkeeseen 6212 kuuluvat:			
	- koruomellut	Valmistus langasta ¹⁾	TAI	Valmistus koroomelemat- matta kankaasta, jos ko- ruomelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾
	- tulensuojavarusteet, alu- minoidulla polyesterikal- volla päällystettyä kan- gasta	Valmistus langasta ¹⁾	TAI	Valmistus päällystämättö- mästä kankaasta, jos pääl- lystämättömän kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen va- paasti tehtaalla -hinnasta ¹⁾

¹ Katso 6 alkuhuomautus

² Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- välivuorit kauluksia ja kalvosimia varten, määrämuotoon leikatut	Valmistus, jossa:	
		- kaikki ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja	
		- kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
	- muut	Valmistus langasta ¹⁾	
63 ryhmästä	Muut sovitetut tekstiilitavarat; käsityösarjat; käytetyt vaatteet ja muut käytetyt tekstiilitavarat; lumput; lukuun ottamatta nimikkeitä 6301 - 6304, 6305, 6306, 6307:stä ja 6308, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
6301 - 6304	Vuode- ja matkahuovat, vuodeliinavaatteet jne; verhot jne., muut sisustustavarat:		

¹ Katso 6 alkuhuomautus

HS- nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäiseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
	- huovasta, kuitukankaasta	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta	
	- muut:		
	-- koroummellut	Valmistus valkaisu- matta yksinkertaisesta lan- gasta ^{1), 2)}	
		TAI	
		Valmistus koroumpelematto- masta kankaasta (muusta kuin neuloksesta), jos ko- ruumpelemattoman kankaan arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
	-- muut	Valmistus valkaisu- matta yksinkertaisesta lan- gasta ^{1), 2)}	
6305	Säkit ja pussit, jollaisia käy- tetään tavaroiden pakkaami- seen	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, - katkotuista tekokuiduista, karstaamattomista tai kampaamattomista tai muuten kehruuta varten käsittelemättömistä, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta	

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoituksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomautuksessa

² Määrämuotoon leikatuista tai määrämuotoon välittömästi neulotuista neulokappaleista yhteen ompelemalla tai muuten yhdistämällä valmistettujen neuletuoiteiden, ei kuitenkaan kimmoisten eikä kumilla käsittelyjen, osalta kotso 6 alkuhuomautusta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
6306	Tavarapeitteet, ulkokaihtimet ja aurinkokatokset; teltat; purjeet veneitä, purjelautoja tai maakulkuneuvoja varten; leirintävarusteet:		
	- kuitukangasta	Valmistus ¹⁾ : - luonnonkuiduista, tai - kemiallisista aineista tai tekstiilimassasta	
	- muut	Valmistus valkaisu- tai värjäysmateriaalista yksinkertaisesta kangasta ¹⁾	
6307	Muut sovitetut tavarat, myös vaatteiden leikkukaaviot	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
6308	Sarjat, joissa on kudottua kangasta ja lankaa (ja joissa voi olla myös tarvikkeita), mattojen, kuvakudosten, koruommiteltujen pöytäliinojen tai lautasliinojen tai niiden kaltaisten tekstiilivaroiden valmistusta varten, vähittäismyymäläpakkauksissa	Jokaisen sarjaan kuuluvan tavaran on täytettävä se sääntö, jota siihen sovellettaisiin erillisenä sarjaan kuulumattomana tavarana. Ei-alkuperä-tavaroita voi kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 15 % sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta	
6401 – 6405	Jalkineet	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista paitsi nimikkeen 6406 kengänosayhdistelmästä, joissa päällinen on kiinnitetty pinkopohjaan tai muihin pohjaosiin	

¹ Katso tekstiiliaineiden sekoinuksista valmistettuja tuotteita koskevia erityisedellytyksiä 5 alkuhuomauksessa

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
6406	Jalkineiden osat; irtopohjat, kantapäätynyt ja niiden kaltaiset tavarat; nilkkaimet, säärystimet ja niiden kaltaiset tavarat sekä niiden osat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
65 ryhmästä	Päähineet ja niiden osat, lukuun ottamatta nimikkeitä 6503 ja 6505, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
6503	Huopahatut ja muut huopapäähineet, nimikkeeseen 6501 teelmistä (ei kuitenkaan lieriömäisistä) valmistetut, myös vuoratut ja somistetut	Valmistus langasta tai tekstiilikuiduista ¹⁾	
6505	Hatut ja muut päähineet, neulotut tai virkatut tai neuloksesta, pitsistä, pitsikkaasta, huovasta tai muusta tekstiilimetritavarasta (ei kuitenkaan kaistaleista) tehdyt, myös vuoratut ja somistetut; hiusverkot, aineeseen katsomatta, myös vuoratut ja somistetut	Valmistus langasta tai tekstiilikuiduista ¹⁾	
66 ryhmästä	Sateenvarjot, päivänvarjot, kävelykepit, istuinkepit, ruoskat, ratsupiiskat sekä niiden osat, lukuun ottamatta nimikettä 6601, jota koskeva sääntö on jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

¹ Katso 6 alkuhuomaus

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
6601	Sateenvarjot ja päivänvarjot (myös kävelykeppisateenvarjot, puutarhavarjot ja niiden kaltaiset päivänvarjot)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
67 ryhmä	Valmistetut höyhenet ja untuvat sekä höyhenistä tai untuvista valmistetut tavarat; tekokukat; hiuksista valmistetut tavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
68 ryhmästä	Tavarat kivistä, kipsistä, sementistä, asbestista, kiilteestä tai niiden kaltaisesta aineesta, lukuun ottamatta nimikkeitä 6803:sta, 6812:sta ja 6814:stä, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
6803:sta	Liuskekiivitavarat, myös agglomeroidusta liuskekivistä	Valmistus työstetystä liuskekivistä		
6812:sta	Tavarat asbestista; tavarat asbestiin perustuvista sekoituksista tai asbestiin ja magnesiumkarbonaattiin perustuvista sekoituksista	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista		
6814:stä	Kiillettävät, myös agglomeroitua tai rekonstruoitua kiillettä, paperi-, kartonki-, pahvi- tai muulla alustalla	Valmistus työstetystä kiilteestä (myös agglomeroidusta tai rekonstruoidusta kiilteestä)		
69 ryhmä	Keraamiset tuotteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
70 ryhmästä	Lasi ja lasitavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 7006, 7007, 7008, 7009, 7010, 7013 ja 7019:stä, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
7006	Nimikkeen 7003, 7004 tai 7005 lasi, taivutettu, reunoista työstetty, kaiverrettu, porattu, emaloitu tai muulla tavalla työstetty, mutta ei kehystetty eikä yhdistetty muihin aineisiin	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7007	Karkaistu tai laminoitu varmuuslasi	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7008	Monikerroksiset eristyslasi-elementit	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7009	Lasipeilit, kehystetyt tai kehystämättömät, myös peruutuspeilit	Valmistus nimikkeen 7001 aineksista	
7010	Lasiset pullot, myös koripullot, tölkit, ruukut, ampullit ja muut astiat, jollaisia käytetään tavaroiden kuljetukseen tai pakkaamiseen; lasiset säilöntätölkit; lasiset tulpat, kannet ja muut sulkimet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote TAI Lasiesineiden hiominen, jos hiomattomien lasiesineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
7013	Lasiesineet, jollaisia käytetään pöytä-, keittiö-, toaletti- tai toimistoesineinä, sisäkoristeluun tai sen kaltaiseen tarkoitukseen (muut kuin nimikkeisiin 7010 ja 7018 kuuluvat tavarat)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote TA1 Lasiesineiden hiominen, jos hiomattomien lasiesineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta TA1 Käsinpuhallettujen lasiesineiden käsin tehty koristelu (lukuun ottamatta silkkipainoa), jos käsinpuhallettujen lasiesineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
7019:stä	Lasikuiduista valmistetut tavarat (muut kuin lanka)	Valmistus: - värjäämättömästä raakalangasta (slivers), jatkuva- vakuituisesta kiertämättömästä langasta (rovings), langasta tai silputuista säikeistä tai - lasivillasta		
71 ryhmästä	Laannonhelmet ja viljellyt helmet, jalo- ja puolijalokivet, jalometallit, jalometallilla pletteroidut metallit ja näistä valmistetut tavarat; epäaidot korut; metalliraha; lukuun ottamatta nimikkeitä 7102:stä, 7103:stä, 7104:stä, 7106, 7107:stä, 7108, 7109:stä, 7110, 7111:stä, 7116 ja 7117, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
7102:sta, 7103:sta ja 7104:stä	Valmistetut jalo- ja puoli- jalokivet (luonnon-, synteet- tiset tai rekonstruoidut)	Valmistus	valmistamatto- mista jalo- tai puolijaloki- vistä
7106, 7108 ja 7110	Jalometallit:		
	- muokkaamattomat	Valmistus nimikkeeseen 7106, 7108 tai 7110 kuu- lumattomista aineksista TAI Nimikkeen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien elektro- lyyttinen, terminen tai ke- miallinen erottaminen TAI Nimikkeen 7106, 7108 tai 7110 jalometallien seostami- nen toistensa tai epäjalojen metallien kanssa	
	- puolivalmisteina tai jau- heena	Valmistus muokkaamatto- mista jalometalleista	
7107:stä, 7109:stä ja 7111:stä	Jalometalleilla pletteroidut metallit, puolivalmisteina	Valmistus muokkaamatto- mista jalometalleilla plete- roiduista metalleista	
7116	Tavarat luonnonhelmistä tai viljellyistä helmistä tai luonnon-, synteettisistä tai rekonstruoiduista jalo- ja puolijalokivistä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7117	Epäaidot korut	Valmistus, jossa kaikki käy- tetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote TAI Valmistus epäjaloa metallia olevista osista, joita ei ole pinnoitettu jalometalleilla, jos kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäaainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäaseman</i>
(1)	(2)	(3) tai (4)
72 ryhmästä	Rauta ja teräs, lukuun ottamatta nimikkeitä 7207, 7208 – 7216, 7217, 7218:sta, 7219 – 7222, 7223, 7224:stä, 7225 – 7227, 7228 ja 7229, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
7207	Välituotteet rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7201, 7202, 7203, 7204 tai 7205 aineksista
7208 – 7216	Levyvalmisteet, tangot ja profiilit rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7206 valanteista, aihioista tai muista alkumuodoista
7217	Lanka rautaa tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7207 välituotteista
7218:sta, 7219 – 7222	Välituotteet, levyvalmisteet, tangot ja profiilit ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7218 valanteista tai muista alkumuodoista
7223	Lanka ruostumatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7218 välituotteista
7224:stä, 7225 – 7227	Välituotteet, levyvalmisteet ja tangot, säännöttömästi kiepityt, muuta seosterästä	Valmistus nimikkeen 7224 valanteista tai muista alkumuodoista
7228	Muut tangot muuta seosterästä; profiilit muuta seosterästä; ontot poratangot seosterästä tai seostamatonta terästä	Valmistus nimikkeen 7206, 7218 tai 7224 valanteista, aihioista tai muista alkumuodoista
7229	Lanka muuta seosterästä	Valmistus nimikkeen 7224 välituotteista
73 ryhmästä	Rauta- ja terästavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 7301:stä, 7302, 7304, 7305, 7306, 7307:stä, 7308 ja 7315:stä, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
7301:stä	Ponttirautaa ja -teräs	Valmistus nimikkeen 7206 aineksista

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
7302	Rautatie- tai raitiotieradan rakennusosat, rautaa tai terästä, kuten kiskot, joutokiskot, hammaskiskot, vaihteenkielet, risteyskapaleet, vaihdetangot ja muut raideristeyksien tai -vaihteiden osat, ratapölkkyt, sidekiskot, kiskontuolit ja niiden kiilat, aluslaatat, puristuslaatat, liukulaatat, sideraudat ja muut kiskojen liittämiseen käytettävät erityistavarat	Valmistus nimikkeen 7206 aineksista	
7304, 7305 ja 7306	Putket ja profiiliputket, rautaa (inuuta kuin valurautaa) tai terästä	Valmistus nimikkeen 7206, 7207, 7218 tai 7224 aineksista	
7307:stä	Putkien liitos- ja muut osat, ruostumatonta terästä (ISO N:o X5CrNiMo 1712), useista osista koostuvat	Taottujen teelmien sorvaaminen, poraus, väljentäminen, kierteittäminen, purseenpoisto ja hiekkapuhallus edellyttäen, ettei teelmien arvo ylitä 35 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7308	Rakenteet (ei kuitenkaan nimikkeen 9406 tehdasvalmisteiset rakennukset) ja rakenteiden osat (esim. sillat ja siltaelementit, sulkuportit, tornit, ristikkomastot, katot, katonkehysrakenteet, ovet, ikkunat, oven- ja ikkunan-karmit, kynnykset, ikkunaluukut, portit, kaiteet ja pylväät), rautaa tai terästä; levyt, tangot, profiilit, putket ja niiden kaltaiset tavarat, rakenteissa käytettäviksi valmistetut, rautaa tai terästä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tarjoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeeseen 7301 hitsattuja profiileja ei kuitenkaan saa käyttää	
7315:stä	Lumi- ja muut liukueste- ketjut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen nimikkeen 7315 aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäaseman</i>
(1)	(2)	(3) tai (4)
74 ryhmästä	Kupari ja kuparitavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 7401, 7402, 7403, 7404 ja 7405, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
7401	Kuparikivi; sementoitu kupari (seostettu kupari)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
7402	Puhdistamaton kupari; kuparianodit elektrolyyttistä puhdistusta varten	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
7403	Puhdistettu kupari ja kupariseokset, muokkaamattomat:	
	- puhdistettu kupari	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
	- kupariseokset	Valmistus muokkaamattomasta, puhdistetusta kuparista tai kuparijätteistä ja -romusta
7404	Kuparijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
7405	Kupariesiseokset	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3) tai (4)
75 ryhmästä	Nikkeli ja nikkelitavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 7501 – 7503, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
7501 – 7503	Nikkelikivi, nikkelioksidisinterit ja muut nikkelin valmistuksen välituotteet; muokkaamaton nikkeli; nikkelijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
76 ryhmästä	Alumiini ja alumiinitavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 7601, 7602 ja 7616:sta, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
7601	Muokkaamaton alumiini	Valmistus seostamattomasta alumiinista tai alumiinijätteistä ja -romusta lämpö- tai elektrolyyttikäsittelyn avulla
7602	Alumiinijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
7616:sta	Alumiinitavarat, ei kuitenkaan metallikangas, ristikko, aitaus-, betoni- ja muut verkot ja niiden kaltaiset tavarat (myös päättömät nauhat), alumiinilangasta sekä alumiinileikkoverkko	Valmistus, jossa - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, metallikangasta, ristikkoa, aitaus-, betoni- ja muuta verkkoa tai niiden kaltaisia tavaroita (myös päätömiä nauhoja) alumiinilangasta sekä alumiinileikkoverkkoa saa kuitenkin käyttää, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäaineiden valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
78 ryhmästä	Lyijy ja lyijytavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 7801 ja 7802, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7801	Muokkaamaton lyijy: - puhdistettu lyijy - muu	Valmistus raakalyijystä Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 7802 jätteitä ja romua ei kuitenkaan saa käyttää	
7802	Lyijyjätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
79 ryhmästä	Sinkki ja sinkkitavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 7901 ja 7902, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
7901	Muokkaamaton sinkki	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 7902 jätteitä ja romua ei kuitenkaan saa käyttää	
7902	Sinkkijätteet ja -romu	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman
(1)	(2)	(3) tai (4)
80 ryhmästä	Tina ja tinatavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 8001, 8002 ja 8007, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8001	Muokkaamaton tina	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8002 jätteitä ja romua ei kuitenkaan saa käyttää
8002 – 8007	Tinajätteet ja -romu; muut tinatavarat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
81 ryhmä	Muut epäjalot metallit; kermetit, niistä valmistetut tavarat:	
	- muut epäjalot metallit, muokatut; niistä valmistetut tavarat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote tariffoitavien aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	- muut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt aineiden tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
82 ryhmästä	Työkalut ja valineet sekä veitset, lusikat ja haarukat, epäjaloa metallia; niiden epäjalometalliset osat, lukuun ottamatta nimikkeitä 8206, 8207, 8208, 8211:stä, 8214 ja 8215, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote
8206	Sarjoiksi vähittäismyyntiä varten pakatut kahteen tai useampaan nimikkeistä 8202 – 8205 kuuluvat työkalut	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan muuhun nimikkeeseen kuin 8202 – 8205. Nimikkeiden 8202 – 8205 työkaluja saa kuitenkin sisältyä sarjaan, jos niiden arvo ei ylitä 15 % sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
8207	Vaihdettavat työkalut käsi-työkaluja (myös mekaanisia) tai työstökoneita varten (esim. puristusta, meistausta, kierteittämistä, porausta, avartamista, aventamista, jyrsimistä, sorvaamista tai ruuvinkiertämistä varten), myös metallinvetolevyt, metallinpuristussuulakkeet sekä työkalut kallionporausta tai maankairausta varten	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
8208	Koneiden ja mekaanisten laitteiden veitset ja leikkuterät	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
8211:stä	Veitset, leikkaavin, hammasetuinkin terin (myös puutarhaveitset), nimikkeeseen 8208 kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Epäjaloa metallia olevia veitsen teriä ja kahvoja saa kuitenkin käyttää		
8214	Muut leikkaamisvälineet (esim. tukan- ja karvanleikkokoneet, teurastajien ja talouskäyttöön tarkoitettut liha- ja muut hakkurit sekä paperiveitset), manikyyri- ja pedikyyrivälinesarjat ja -välineet (myös kynsiviilat)	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Epäjaloa metallia olevia kahvoja saa kuitenkin käyttää		
8215	Lusikat, haarukat, liemikauhut, reikäkauhat, kakkulapiot, kalaveitset, voiveitset, sokeripihdit ja niiden kaltaiset keittiö- ja ruokailuvälinesarjat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Epäjaloa metallia olevia kahvoja saa kuitenkin käyttää		
83 ryhmästä	Erinäiset epäjalosta metallista valmistetut tavarat, lukuun ottamatta nimikettä 8306:sta, jota koskeva sääntö on jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäisten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäisyyden		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
8306:sta	Pienoispatsaat ja muut koriste-esineet, epäjaloa metallia	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8306 muita aineksia saa kuitenkin käyttää, jos niiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
84 ryhmästä	Ydinreaktorit, höyrykattilat, koneet ja mekaaniset laitteet; niiden osat; lukuun ottamatta nimikkeitä 8401:stä, 8402, 8403, 8404:stä, 8406 - 8409, 8411, 8412, 8413:sta, 8414:stä, 8415, 8418, 8419:stä, 8420, 8423, 8425 - 8430, 8431:stä, 8439, 8441, 8444 - 8447, 8448:sta, 8452, 8456 - 8466, 8469 - 8472, 8480, 8482, 8484 ja 8485, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8401:stä	Ydinpolttoaine-elementit ¹⁾	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
8402	Höyrykattilat ja muut höyry-kehittimet (muut kuin keskuslämmityskattilat, joilla voidaan kehittää myös matalapaineista höyryä); kuuma-vesikattilat	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla hinnasta		

¹ Tätä sääntöä sovelletaan 31 päivään joulukuuta 1993 asti

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
8403 ja 8404:stä	Keskuslämmityskattilat, muut kuin nimikkeeseen 8402 kuuluvat ja keskuslämmityskattiloiden apulaitteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan muuhun nimikkeeseen kuin 8403 tai 8404.	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8406	Höyryturbiinit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8407	Kipinäsytytteiset iskumäntä- tai kiertömäntämoottorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8408	Puristusytytteiset mäntämoottorit (diesel- tai puolidieselmoottorit)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8409	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeeseen 8407 tai 8408 moottoreissa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8411	Suihkuturbiinimoottorit, potkuriturbiinimoottorit ja muut kaasuturbiinit	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8412	Muut voimakoneet ja moottorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8413:sta	Pyörivät syrjäytyspumput	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
8414:stä	Teollisuustuuletin, -puhallin ja niiden kaltaiset koneet ja laitteet	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8415	Ilmastointilaitteet, joissa on moottorituuletin ja laitteet lämpötilan ja kosteuden muuttamista varten, myös ilmastointilaitteet, joissa kosteutta ei voida säätää erikseen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8418	Jääkaapit, pakastimet ja muut jäähditys- tai jäädytyslaitteet ja -laitteistot, sähköllä toimivat ja muut; lämpöpumput, muut kuin nimikkeen 8415 ilmastointilaitteet	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
8419:stä	Koneet puu-, paperimassa-, kartonki- ja pahviteollisuutta varten	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote tarjottavien ainesten arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8420	Kalanterikoneet ja muut valssauskoneet, muut kuin metallin tai lasin valssaukseen tarkoitetut, sekä niiden telat	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote tarjottavien ainesten arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8423	Punnituslaitteet (ei kuitenkaan vaa'at, joiden herkkyys on vähintään 0,05 g), myös painon perusteella toimivat lasku- tai tarkkailulaitteet; punnituslaitteiden kaikenlaiset punnuksot	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tarjoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8425 - 8428	Nosto-, käsittely-, lastaus- tai purkauslaitteet ja -laitteet	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen nimikkeen 8431 ainesten arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
8429	Itseliikkuvat puskutraktorit, (bulldozerit ja angledozerit), tiehöylät, raappauskoneet, kaivinkoneet, kauhakuormaajat, maantiiivistyskoneet ja tiejyrät:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
	- tiejyrät	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
	- muut	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puiteissa, käytettyjen nimikkeen 8431 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8430	Muut maan, kivennäisten tai malmien siirto-, höyläys-, tasoitus-, raappaus-, kaivin-, tiivistys-, junntaus-, louhinta- tai porauskoneet ja -laitteet; paalujuntat ja paalunylösvetäjät; lumiaurat ja lumilingot	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puiteissa, käytettyjen nimikkeen 8431 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8431:stä	Tiejyrien osat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
8439	Koneet ja laitteet, joilla valmistetaan massaa kuituisesta selluloosa-aineesta tai valmistetaan tai jälkikäsitellään paperia, kartonkia tai pahvia	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote tariffoitavien ainesten arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8441	Muut koneet ja laitteet paperimassan, paperin, kartongin tai pahvin edelleen käsittelyä varten, myös kaikenlaiset leikkuukoneet	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen samaan nimikkeeseen kuin tuote tariffoitavien ainesten arvo on enintään 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8444 - 8447	Näihin nimikkeisiin kuuluvat tekstiiliteollisuudessa käytettävät koneet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
8448:sta	Nimikkeeseen 8444 ja 8445 kuuluvien koneiden apukoneet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8452	Ompelukoneet, muut kuin nimikkeeseen 8440 kirjaintomakoneet; erityisesti ompelukoneita varten suunnitellut huonekalut, alustat, kotelot ja suojukset; ompelukoneenneulat:	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, - kaikkien yläosan (moottoria lukuun ottamatta) kokoamiseen käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa, ja - käytetyt langankiristys-, langansieppaus- ja siksak-mekanismit ovat alkuperä tuotteita 	
	- muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8456 - 8466	Nimikkeisiin 8456 - 8466 kuuluvat työstökoneet ja koneet sekä niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8469 - 8472	Toimistokoneet (esim. kirjoituskoneet, laskukoneet, automaattiset tietojenkäsittelykoneet, monistuskoneet tai nitomallaitteet)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
8480	Kaavauskehukset metallin-valua varten; mallipohjat; valumallit; muotit metallia (muut kuin valukokillit), metallikarbideja, lasia, kiennäisaineita, kumia tai muovia varten	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8482	Kuulalaakerit ja rullalaakerit	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8484	Tiivisteet, jotka on valmistettu metallilevystä ja muusta aineesta tai kahdesta tai useammasta metallikerroksesta; erilaisten tiivisteiden sarjat ja lajitelmat, pusseissa, rasioissa tai niiden kaltaisissa pakkauksissa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8485	Koneiden ja laitteiden osat, joissa ei ole sähkökytkinosa, -eristimiä, -käämejä tai -koskettimia eikä muita sähkötekniisiä osia, muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
85 ryhmästä	Sähkökoneet ja -laitteet sekä niiden osat; äänen tallennus- tai toistolaitteet, televisio-kuvan tai -äänen tallennus- tai toistolaitteet sekä tällais-ten tavaroiden osat ja tarvik-keet; lukuun ottamatta ni-mikkeitä 8501, 8502, 8518:sta, 8519 - 8529, 8535 - 8537, 8541:stä, 8542, 8544 - 8548, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
8501	Sähkömoottorit ja -generaattorit (ei kuitenkaan sähkögeneraattoriyhdistelmät)	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen nimikkeen 8503 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8502	Sähkögeneraattoriyhdistelmät ja pyörivät sähkömuuttajat	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen nimikkeen 8501 tai 8503 aineiden yhteisarvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8518:sta	Mikrofonit ja niiden jalustat; kaiuttimet, myös koteloidut; äänitaajuusvahvistimet; sähköllä toimivat äänenvahvistinyhdistelmät	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkupe- räainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8519	Levysoittimet (joko sähkö- vahvistimella tai ilman), kasettisoittimet ja muut äänen toistolaitteet, joissa ei ole äänen tallennuslaitetta: - sähköllä toimivat gramo- fonit	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkupe- räainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- muut	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8520	Magneettinauhurit ja muut äänentallennuslaitteet, myös jos niissä on äänen toistolaite	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8521	Videosignaalin tallennus- tai toistolaiteet	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8522	Nimikkeisiin 8519 - 8521 kuuluvien laitteiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8523	Valmistettu tallentamaton aines äänen tallennukseen tai muiden ilmiöiden vastaavalla tavalla tapahtuvaan tallennukseen, ei kuitenkaan 37 ryhmän tuotteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8524	Levyt, nauhat ja muu aines, jotka sisältävät äänitallenteita tai muita vastaavalla tavalla tallennettuja ilmiöitä, myös matriisit ja isiöt äänilevyjen valmistusta varten, ei kuitenkaan 37 ryhmän tuotteet:		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- matriisit ja isiot äänilevyjen valmistusta varten	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
	- muut	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen nimikkeen 8523 ainesten arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8525	Radiopuhelin-, radiolennätin-, radio- tai televisiolähettimet, myös yhteenrakennettuina vastaanottimin tai äänen tallennus- tai toistolaittein; televisiokamerat	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8526	Tutkalaitteet, radionavigointilaitteet ja radiokauko-ohjauslaitteet	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8527	Radiopuhelin-, radiolennätin- tai radiovastaanottimet, myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin äänen tallennus- tai toistolaittein	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
8528	<p>Televisiovastaanottimet (myös videomonitorit ja videoprojektorit), myös samaan ulkokuoreen yhdistetyin radiovastaanottimin tai äänen tai kuvan tallennus- tai toistolaittein:</p> <ul style="list-style-type: none"> - videosignaalien tallennus- ja toistolaitteet, joissa on videoviritin - muut 	<p>Valmistus, jossa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>
8529	<p>Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeiden 8525 - 8528 laitteissa:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti videosignaalien tallennus- tai toistolaitteiden kanssa 	<p>Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
	- muut	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8535 ja 8536	Sähkölaiteetsähkövirtapiirin kytkemistä, katkaisemista tai suojaamista varten tai siihen liittämistä varten	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen nimikkeen 8538 ainesten arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8537	Taulut, paneelit (myös numeriset ohjauspaneelit), konsolit, pöydät, kaapit ja muut alustat, joissa on vähintään kaksi nimikkeen 8535 tai 8536 laitetta, sähköistä ohjausta tai sähkönjakelua varten, myös sellaiset, joissa on 90 ryhmän kojeita tai laitteita, muut kuin nimikkeen 8517 kytkentälaitteet	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen nimikkeen 8538 ainesten arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8541:stä	Diodit, transistorit ja niiden kaltaiset puolijohdekomponentit, lukuun ottamatta siruiksi leikkaamattomia kiekkoja	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
8542	Elektroniset integroidut piirit ja mikropiirit	Valmistus, jossa: – kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja – edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen nimikkeeseen 8541 tai 8542 aineiden yhteisarvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8544	Eristetty (myös emaloitu tai anodisoitu) lanka ja kaapeli (myös koaksiaalikaapeli) sekä muut eristetyt sähköjohtimet, myös jos niissä on liittimiä; optiset kuitukaapelit, joissa kullakin kuidulla on oma kuorensa, myös jos niihin on yhdistetty sähköjohtimia tai jos niissä on liittimiä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8545	Hiilielektrodit, hiiliharjat, lampunhiilet, paristohiilet ja muut grafiitista tai muusta hiilestä valmistetut tavarat, jollaisia käytetään sähkötarkoituksiin, myös jos niissä on metallia	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8546	Sähköeristimet, aineesta riippumatta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8547	Sähkökoneiden tai -laitteiden eristystarvikkeet, joitakin vähäisiä valettaessa tai puristettaessa pelkästään yhteenliittämistarkoituksessa kiinnitettyjä metalliosia (esim. kierteitettyjä hylsyjä) lukuun ottamatta kokonaan eristysaineesta, muut kuin nimikkeeseen 8546 eristimet; sähköjohdinputket ja niiden liitoskappaleet, epäjaloa metallia, eristysaineella vuoratut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
8548	Koneiden ja laitteiden sähköosat, muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
8601 - 8607	Rautatien tai raitiotien veturit, muu liikkuva kalusto sekä niiden osat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
8608	Rautatie- tai raitiotieradan varusteet ja kiinteät laitteet; mekaaniset (myös sähkömekaaniset) merkinanto-, turva- tai liikenteenvalvontatäi -oh-jauslaitteet rautateitä, raitioiteitä, katuja, teitä, sisävesiväyliä, paikoitustiloja, satamia tai lentokenttiä varten; edellä mainittujen tavaroiden osat	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
8609	Kontit (myös nesteenkuljetuskontit), jotka on erityisesti suunniteltu ja varustettu yhtä tai useampaa kuljetustapaa varten	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
87 ryhmästä	Kuljetusvälineet ja kulku-neuvot, muut kuin rautatien tai raitiotien liikkuvaan kalustoon kuuluvat, sekä niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta nimikkeitä 8709 - 8711, 8712:sta, 8715 ja 8716, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
8709	Itseliikkuvat trukit, joissa ei ole nosto- eikä käsittely-laitteita ja jollaisia käytetään tehtaissa, varastoissa, satama-alueilla tai lentokentillä tavarain lyhytmatkaiseen kuljetukseen; traktorit, jollaisia käytetään rautatieasemilla; edellä mainittujen ajoneuvojen osat	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
8710	Panssarivaunut ja muut panssaroidut taistelujoneuvot, moottoroidut, myös aseistetut, sekä tällaisten ajoneuvojen osat	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8711	Moottoripyörät (myös mopot) ja apumoottorilla varustetut polkupyörät, myös sivuvaunuineen; sivuvaunut: - joissa on iskumäntäpolttomoottori, iskutilavuus: -- enintään 50 cm ³ -- yli 50 cm ³ - muut	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 20 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
		Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
		Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8712:sta	Polkupyörät, kuulalaakeritomat	Valmistus nimikkeeseen 8714 kuulumattomista aineksista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
8715	Lastenvaunut ja niiden osat	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8716	Perävaunut ja puoliperävaunut; muut kuljetusvälineet, ilman mekaanista kuljetuskoneistoa; niiden osat	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
88 ryhmästä	Ilma-alukset, avaruusaluukset sekä niiden osat; lukuun ottamatta nimikkeitä 8804:stä ja 8805, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8804:stä	Siipilaskuvarjot (rotochutes)	Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 8804 aineksista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
8805	Ilma-alusten lähetyslaitteet; lentotukialusten kannella käytettävät jarrutuslaitteet ja niiden kaltaiset laitteet; laitteet maassa tapahtuvaa lentokoulutusta varten; edellä mainittujen tavaroiden osat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
89 ryhmä	Alukset ja uivat rakenteet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Nimikkeen 8906 alusten runkoja ei kuitenkaan saa käyttää	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
90 ryhmästä	Optiset, valokuvaus-, elokuva-, mittaus-, tarkistus-, tarkkuus-, lääketieteelliset tai kirurgiset kojeet ja laitteet; niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta nimikkeitä 9001, 9002, 9004, 9005:stä, 9006:sta, 9007, 9011, 9014:stä, 9015 - 9020 ja 9024 - 9033, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9001	Optiset kuidut ja optiset kuitukimput; optiset kuitukaapelit, muut kuin nimikkeeseen 8544 kuuluvat; laatat ja levyt polarisoivasta aineesta; kehystämättömät linssit (myös piilolasit), prismat, peilit ja muut optiset elementit, aineeseen katsomatta, muut kuin tällaiset elementit optisesti työstämättömästä lasista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
9002	Kehystetyt linssit, prismat, peilit ja muut optiset elementit, aineeseen katsomatta, kun ne ovat kojeiden tai laitteiden osia tai tarvikkeita, muut kuin tällaiset elementit optisesti työstämättömistä lasista	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9004	Silmälasit ja niiden kaltaiset esineet, näön korjaamiseen, silmien suojaamiseen tai muuhun tarkoitukseen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9005:stä	Kiiakarit ja kaukoputket, sekä niiden jalustat, lukuun ottamatta tähtitieteellisiä refraktiokaukoputkia ja niiden jalustoja	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9006:sta	Valokuvauskamerat; valokuvaussalamalaitteet ja valokuvaussalamalamput, muut kuin sähkökäyttöiset salamalamput	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9007	Elokuvakamerat ja -projektorit, myös jos niissä on äänen tallennus- tai toistolaitteet	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
9011	Optiset mikroskoopit, myös mikrovalokuvausta, mikro-elokuvausta tai mikroprojisointia varten	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tarjoidaan erinimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9014-stä	Muut navigointikojeet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
9015	Geodeettiset (myös fotogrammetriset), hydrografiset, oseanografiset, hydrologiset, meteorologiset tai geofysikaaliset kojeet ja laitteet, ei kuitenkaan kompassit; etäisyysmittarit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
9016	Vaa'at, joiden herkkyys on vähintään 0,05 g, myös punnuksineen	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
9017	Piirustus- tai merkintäkojeet ja matemaattiset laskukojeet (esim. piirustuskoneet, pantografifit, astelevyt, harpikot, laskutikut ja laskulevyt); kädessä pidettävät pituuksien mittaukseen käytettävät kojeet (esim. mittatangot ja -nauhat sekä mikrometrit ja työntömitat), muualle tähän ryhmään kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
9018	Lääketieteessä, myös hammas- tai eläinlääketieteessä tai kirurgiassa käytettävät kojeet ja laitteet, mukaan lukien skintigrafiset laitteet, muut sähkölääkintälaitteet ja näöntarkastuskojeet:	<p data-bbox="323 909 571 1000">- hammaslääkärintuolit, joissa on hammaslääkintälaitteita, ja hammaslääkäriin sylkyastiatelineet</p> <p data-bbox="619 909 870 1000">Valmistus minkä tahansa nimikkeen aineksista, myös muista nimikkeen 9018 aineksista</p> <p data-bbox="924 909 1173 1000">Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p data-bbox="323 1029 400 1052">- muut</p> <p data-bbox="619 1029 870 1222">Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p data-bbox="924 1029 1173 1126">Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>		
9019	Mekanoterapeuttiset laitteet; hierontalaitteet; laitteet psykologisia soveltuvuustestejä varten; otsoni-, happi- tai aerosolihoitolaitteet, teko-hengityslaitteet ja muut terapeuttiset hengityslaitteet	<p data-bbox="619 1248 776 1271">Valmistus, jossa:</p> <p data-bbox="619 1271 870 1441">- kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan erinimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p data-bbox="924 1248 1173 1344">Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>		
9020	Muut hengityslaitteet ja kaasunaamarit (ei kuitenkaan suojaamareit, joissa ei ole mekaanisia osia eikä vaihdettavia suodattimia)	<p data-bbox="619 1464 776 1487">Valmistus, jossa:</p> <p data-bbox="619 1487 870 1653">- kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan erinimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p> <p data-bbox="924 1464 1173 1561">Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen ainesten arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta</p>		

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely,</i> <i>joka antaa alkuperäaseman</i>
(1)	(2)	(3) tai (4)
9024	Koneet ja laitteet aineiden (esim. metallin, puun, tekstiilitavaroiden, paperin tai muovin) kovuuden, lujuuden, kokoonpuristuvuuden, kimmoisuuden tai muiden mekaanisten ominaisuuksien testausta varten	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9025	Densimetrit, areometrit ja niiden kaltaiset uppomittarit, lämpömittarit, pyrometrit, ilmapuntarit, hygrometrit ja psykrometrit, myös rekisteröivät, sekä näiden kojeiden yhdistelmät	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9026	Kojeet ja laitteet nesteiden tai kaasujen virtauksen, pinnan korkeuden, paineen tai muiden vaihtelevien ominaisuuksien mittaamista tai tarkkailua varten (esim. virtausmittarit, pinnan korkeuden osoittimet, painemittarit ja lämmönkulutusmittarit), ei kuitenkaan nimikkeeseen 9014, 9015, 9028 tai 9032 kojeet ja laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9027	Kojeet ja laitteet fysikaalista tai kemiallista analyysiä varten (esim. polarimetrit, refraktometrit, spektrometrit sekä kaasu- tai savuanalyysilaitteet); kojeet ja laitteet viskositeetin, huokoisuuden, laajenemisen, pintajännityksen tai niiden kaltaisten ominaisuuksien mittaamista tai tarkkailua varten; kojeet ja laitteet lämpö määrän, äänitason tai valon voimakkuuden mittaamista tai tarkkailua varten (myös valotusmittarit); mikrotomit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9028	Kaasun, nesteen tai sähkön kulutus- tai tuotantomittarit, myös niiden tarkistusmittarit:	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
	- osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
	- muut	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa		Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9029	Kierroslaskurit, tuotannonlaskurit, taksamittarit, matkamittarit, askelmittarit ja niiden kaltaiset kojeet; nopeusmittarit ja takometrit, muut kuin nimikkeeseen 9015 kuuluvat; stroboskoopit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
9030	Oskilloskoopit, spektrianalysaattorit ja muut sähkösuureiden mittaus- tai tarkkailukojeet ja -laitteet, ei kuitenkaan nimikkeeseen 9028 mittarit; alfa-, beta-, gamma-, röntgen-, kosmisen tai muun ionisoivan säteilyn mittaus- tai toteamiskojeet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		

<i>HS-</i> <i>nimike</i>	<i>Tuotteen kuvaus</i>	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	tai (4)
9031	Mittaus- tai tarkkailukojeet, -laitteet ja -koneet, muualle tähän ryhmään kuulumattomat; profiiliprojektorit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9032	Automaattiset säätö- tai valvontakojeet ja -laitteet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9033	90 ryhmään kuuluvien koneiden, laitteiden ja kojeiden osat ja tarvikkeet (muualle tähän ryhmään kuulumattomat)	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
91 ryhmästä	Kellot ja niiden osat, lukuun ottamatta nimikkeitä 9105 ja 9109 – 9113, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9105	Muut kellot	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9109	Muut täydelliset kellokoosteot, kootut	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikkien käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo ei ylitä käytettyjen alkuperäainesten arvoa	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
9110	Täydelliset kellokoneistot, kokoamattomat tai osittain kootut (kellokoneistosarjat); epätäydelliset kellokoneistot, kootut; kellojen raaka-koneistot	Valmistus, jossa: - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - edellä mainitun rajoituksen puitteissa, käytettyjen nimikkeeseen 9114 aineiden arvo on enintään 10 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9111	Ranne-, tasku- tai niiden kaltaisten kellojen kuoret ja niiden osat	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9112	Muut kellonkuoret, kellonkotelot ja niiden kaltaiset, muiden tähän ryhmään kuuluvien tavaroiden kuoret tai kotelot sekä niiden osat	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta
9113	Kellonhihnat ja -rannekkeet sekä niiden osat:	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
	- epäjaloa metallia, myös kullattua tai hopeoitua, tai jalometallilla pleteroitua metallia		
	- muut	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
92 ryhmä	Soittimet, niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 40 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
93 ryhmä	Aseet ja ampumatarvikkeet; niiden osat ja tarvikkeet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman	
(1)	(2)	(3)	(4)
94 ryhmästä	Huonekalut; vuoteiden jous- tinpohjat ja vuodevarusteet, kuten patjat ja tyynyt, sekä niiden kaltaiset pehmustetut sisustustavarat; valaisimet ja valaistusvarusteet, muualle kuulumattomat; valokilvet ja niiden kaltaiset tavarat; teh- dasvalmisteiset rakennukset; lukuun ottamatta nimikkeitä 9401:stä, 9403:sta, 9405 ja 9406, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käy- tetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	
9401:stä ja 9403:sta	Huonekalut, epäjaloa metal- lia, joissa on käytetty peh- mustamatonta puuvillakan- gasta, jonka paino ei ylitä 300 g/m ²	Valmistus, jossa kaikki käy- tetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote TAI Valmistus nimikkeeseen 9401 tai 9403 käyttövalmiiksi sovitetusta puuvillakankaas- ta, jos - sen arvo ei ylitä 25 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta, ja - kaikki muut käytetyt ainekset ovat alkuperä- tuotteita ja ne tariffoidaan muuhun nimikkeeseen kuin 9401 tai 9403	
9405	Valaisimet ja valaistusvarus- teet, myös hakuvalot ja va- lonheittimet, sekä niiden osat, muualle kuulumatto- mat; valokilvet, kuten va- laistut merkit ja valaistut nimikilvet, joissa on pysy- västi asennettu valonlähde, sekä niiden osat, muualle kuulumattomat	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9406	Tehdasvalmisteiset raken- nukset	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäseman</i>		
(1)	(2)	(3)	tai	(4)
95 ryhmästä	Lelut, pelit ja urheiluvälineet; niiden osat ja tarvikkeet; lukuun ottamatta nimikkeitä 9503 ja 9506.sta, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
9503	Muut lelut; pienoismallit ja niiden kaltaiset mallit ajavietetarkoituksiin, myös mekaaniset; kaikenlaiset palapelit	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		
9506:sta	Välineet ja varusteet voimistelua, voimailua, muuta urheilua (lukuun ottamatta pöytätennistä) tai ulkoilmapelejä tai -leikkejä varten, muualle tähän ryhmään kuulumattomat; uima-altaat ja kahluualtaat	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote. Karkeamuotoisia kappaleita golfmailojen päiden valmistusta varten saa kuitenkin käyttää.		
96 ryhmästä	Erinäiset tavarat, lukuun ottamatta nimikkeitä 9601:stä, 9602:sta, 9603:sta, 9605, 9606, 9612, 9613:sta ja 9614:stä, joita koskevat säännöt ovat jäljempänä	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote		
9601:stä ja 9602:sta	Eläinkunnasta saaduista, kasvi- tai kivennäisveistoaineista tehdyt tavarat	Valmistus saman nimikkeen valmistetuista veistoaineista		
9603:sta	Luodat, harjat ja siveltimeet (lukuun ottamatta varpuluuttia ja niiden kaltaisia tavaroita sekä näädän tai oravan karvoista tehtyjä harjoja ja siveltimeä), käsikäyttöiset mekaaniset lattianlakaisimet, moottorittomat, maalautyyntynyt ja -telat, kumi- ja muut kuivauspyyhkimet ja mopit	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta		

HS-nimike	Tuotteen kuvaus	<i>Ei-alkuperäainesten valmistus tai käsittely, joka antaa alkuperäaseman</i>	
(1)	(2)	(3)	(4)
9605	Toaletti-, ompelu- tai kengänkiillotusarvikkeita tai vaatteiden puhdistukseen käytettäviä tarvikkeita sisältävät matkapakkaukset	Jokaisen sarjaan kuuluvan tavaran on täytettävä se sääntö, jota siihen sovellettaisiin erillisenä sarjaan kuulumattomana tavarana. Ei-alkuperä tuotteita voi kuitenkin kuulua sarjaan, jos niiden yhteisarvo ei ylitä 15 % sarjan vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9606	Napit, myös painonapit, napinsydämet ja muut näiden tavaroiden osat; napinteelmät	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9612	Kirjoituskoneiden värinauhut ja niiden kaltaiset värinauhut, joihin on imeytetty väri tai joita on muuten valmistettu jättämään painantajälkeä, myös keloilla tai kaseteissa; väriytyneet, myös jos niihin on imeytetty väri, koteloineen tai ilman	Valmistus, jossa: - kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote, ja - kaikkien käytettyjen aineiden arvo ei ylitä 50 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9613:sta	Pietosyhtytöksellä toimivat syyttimet	Valmistus, jossa kaikkien käytettyjen nimikkeeseen 9613 aineiden arvo ei ylitä 30 % tuotteen vapaasti tehtaalla -hinnasta	
9614:stä	Tupakkapiiput ja piipunpesät	Valmistus karkeasti muotoilluista puu- tai juuriteelmistä	
97 ryhmä	Taideteokset, kokoelmaesineet ja antiikkiesineet	Valmistus, jossa kaikki käytetyt ainekset tariffoidaan eri nimikkeeseen kuin tuote	

LISÄYS III

EUR.1-TAVARATODISTUS JA EUR.1-TAVARATODISTUKSEN HAKEMUS

Paino-ohjeet:

1. Kummankin lomakkeen koon on oltava 210 x 297 mm; lomakkeen pituus voi kuitenkin olla enintään 5 millimetriä määrämittaa pienempi tai enintään 8 millimetriä suurempi. Käytettävän paperin on oltava valkoista, liimäkäsiteltyä, hiokkeetonta kirjoituspaperia, joka painaa vähintään 25 g/m². Siinä on oltava vihreä painettu aaltomainen taustakuvi, joka tekee kaikki mekaanisin tai kemiallisin keinoin tehdyt väärennykset silmin havaittaviksi.
2. Euroopan talousalueen maiden viranomaiset voivat pidättää itselleen lomakkeiden paino-oikeuden tai antaa niiden painamisen hyväksymiensä kirjapainojen tehtäväksi. Jälkimmäisessä tapauksessa jokaisessa lomakkeessa on oltava merkintä tästä hyväksymisestä. Jokaisessa lomakkeessa on oltava kirjapainon nimi ja osoite, tai merkki, josta kirjapaino voidaan tunnistaa. Siinä on myös oltava painettu tai muulla tavoin tehty sarjanumero, josta se voidaan tunnistaa.

TAVARATODISTUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR. 1 N:o A 000.000			
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	Luekaa kääntöpuolella olevat huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä			
	2. Todistua, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetussa kaupparehdossa ja välillä (mainitkaa asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)			
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	4. Ma, maaryhmä tai alue, jonka alkuperää tavaroiden katsotaan olevan	5. Määrämaa, -maaryhmä tai -alue		
	7. Huomautuksia			
8. Järjestysnumero; koillen merkit, numerot, lukumäärä ja leiji ¹⁾ ; tavara	9. Bruttopaino (kg) tai muu mitta (l, m ³ , jne.)	10. Kaupp-laskut (merkintä ei pakollinen)		
	<table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <td data-bbox="225 1103 682 1383"> 11. TULLIVIRANOMAISEN TODISTUS Ilmoitus vahvistetaan oikeaksi Vientiasiakirja²⁾ Laji n:o Tullitoimipaikka Antomaa tai -alue Leima Päiväys (Alekirjoitus) </td> <td data-bbox="682 1103 1127 1383"> 12. VIEJÄN ILMOITUS Alekirjoittanut ilmoittaa, että yllä mainitut tavarat täyttävät tämän todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset. Paikka ja päiväys (Alekirjoitus) </td> </tr> </table>			11. TULLIVIRANOMAISEN TODISTUS Ilmoitus vahvistetaan oikeaksi Vientiasiakirja ²⁾ Laji n:o Tullitoimipaikka Antomaa tai -alue Leima Päiväys (Alekirjoitus)
11. TULLIVIRANOMAISEN TODISTUS Ilmoitus vahvistetaan oikeaksi Vientiasiakirja ²⁾ Laji n:o Tullitoimipaikka Antomaa tai -alue Leima Päiväys (Alekirjoitus)	12. VIEJÄN ILMOITUS Alekirjoittanut ilmoittaa, että yllä mainitut tavarat täyttävät tämän todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset. Paikka ja päiväys (Alekirjoitus)			

¹⁾ Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappalemäärä tai tehdään merkintä "irtotavara"

²⁾ Täytetään vain mikäli viejään tai -alueen määräykset sitä vaativat.

<p>13. TODENTAMISPYYNTÖ LÄHETETÄÄN OSOITTEESEEN:</p>	<p>14. TODENTAMISEN TULOS</p>
<p>Pyydetään todentamaan tämän todistuksen aitous ja oikeellisuus.</p> <p>..... (Paikka ja päiväys)</p> <p style="text-align: center;">Leima</p> <p>..... (Allekirjoitus)</p>	<p>Suoritettu todentaminen on osoittanut, että tämä todistus¹⁾</p> <p>☐ on mainitun tullitoimipaikan antama ja että siinä olevat tiedot ovat oikeita.</p> <p>☐ ei vastaa vaadittuja aitous- ja oikeellisuusedellytyksiä (katso ohaisia huomautuksia).</p> <p>..... (Paikka ja päiväys)</p> <p style="text-align: center;">Leima</p> <p>..... (Allekirjoitus)</p> <p>_____</p> <p>¹⁾ Merkitään rasti asianomaiseen kohtaan.</p>

HUOMAUTUKSIA

1. Todistuksesta ei saa pyyhkiä pois merkintöjä, eikä siihen saa tehdä uusia merkintöjä vanhojen päälle. Mahdolliset siihen tehtävät muutokset on suoritettava viivamallia yli virheelliset merkinnät ja tarvittaessa lisäämällä halutut merkinnät. Jokaisen näin tehdyn muutoksen tulee olla todistuksen laatijan hyväksymismerkinnällä varustama ja antajamaan tai -alueen tulliviranomaisen vahvistama.
2. Tavarat on merkittävä tähän todistukseen jättämättä väliin tyhjää riviä, ja kunkin tavaratilan eteen on merkittävä järjestysnumero. Välttämättä viimeisen rivin alle on vedettävä vaakasuora viiva. Käyttämättömät tilat on viivattava siten, että niihin on mahdollonta tehdä myöhemmin lisäyksiä.
3. Tavarat ilmaistaan tavanomaisin kaupanimityksin ja riittävän yksityiskohtaisesti, että ne voidaan yksilöidä.

TAVARATODISTUSHAKEMUS

1. Viejä (nimi, täydellinen osoite, maa)	EUR. 1 N:o A 000.000		
3. Vastaanottaja (nimi, täydellinen osoite, maa) (merkintä ei pakollinen)	Lueksee kääntöpuolelle olevet huomautukset ennen lomakkeen täyttämistä		
6. Kuljetusta koskevat tiedot (merkintä ei pakollinen)	2. Todistus hakemusta varten, jota käytetään etuuskohteluun oikeutetuase kauppavaihdossa ja vähää (merkitäse asianomaiset maat, maaryhmät tai alueet)		
8. Järjestysnumero; kottien markki, numerot, lukumäärä ja laji ¹⁾ ; tavara	4. Mes, maaryhmä tai alue, jonka alkuparää tavaroiden katsotaan olevan	5. Määrämaa, -maaryhmä tai -alue	7. Huomautuksia
		9. Brutto-paino (kg) tai muu mitta (l, m ³ , jne.)	10. Kaupp-laskut (merkintä ei pakollinen)

¹⁾ Pakkaamattomien tavaroiden osalta ilmoitetaan kappalemäärä tai tehdään merkintä "irtotavaraa".

VIEJÄN ILMOITUS

Alekirjottanut kääntöpuolella mainittujen tavaroiden viejä

ILMOITTAAN, että nämä tavarat täyttävät oheisen todistuksen saamiseksi vaadittavat edellytykset;

MAINITSEE seuraavassa seikat, joiden nojalla nämä tavarat täyttävät mainitut edellytykset:

.....

ESITTÄÄ seuraavat todistusasiakirjat ¹⁾:

.....

SITOUTUU esittämään asianomaisten viranomaisten pyynnöstä kaiken sen lisätodistusaineiston, jonka ne mahdollisesti katsovat tarpeelliseksi oheisen todistuksen antamiseksi sekä tarvittaessa hyväksymään kaikki mainittujen viranomaisten suorittamat, kirjanpito- ja yllä mainittujen tavaroiden valmistusolosuhteisiin kohdistuvat tarkastukset;

PYYTÄÄ, että näille tavaroille annettaisiin oheinen todistus.

.....
 (Paikka ja päiväys)

.....
 (Alekirjoitus)

¹⁾ Esimerkiksi: tuontiasiakirjat, tavaratodistukset, kauppalaskut, valmistajan ilmoitukset jne., jotka koskevat valmistukseen käytettyjä tuotteita tai samassa tilassa jälleenvietyjä tavaroita.

LISÄYS IV

KAUPPALASKUILMOITUS

Kauppalaskuilmotus, jonka teksti on seuraavalla sivulla, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

Englanninkielinen toisinto

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No. ... (1)) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of EEA preferential origin (2)

Espanjankielinen toisinto

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera n° ... (1)) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial EEE (2)

Tanskankielinen toisinto

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes tilladelse nr. ... (1)), erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i EØS (2)

Saksankielinen toisinto

Der Ausfühler (Ermächtigter Ausfühler; Bewilligungs-Nr. ... (1)) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte EWR-Ursprungswaren sind (2)

Kreikankielinen toisinto

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου υπ' αριθ. (1)) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησιακής καταγωγής ΕΟΧ (2)

Ranskankielinen toisinto

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière n° ... (1)) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle EEE (2)

Italiankielinen toisinto

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale n. ... (1)) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale SEE (2)

Hollanninkielinen toisinto

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning nr. ... (1)), verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële EER-oorsprong zijn (2)

Portugalinkielinen toisinto

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira nº ... (1)), declara que, salvo expressamente indicado em contrário, estes produtos são de origem preferencial EEE (2)

Islanninkielinen toisinto

Útflýtjandi framleiðsluvara sem skjal þetta tekur til (leyfi tollýfirvalda nr. ... (1)), lýsir því yfir að vörurnar séu, ef annars er ekki greinilega getið, af EES-fríðindauppruna (2)

Norjankielinen toisinto

Eksportøren av produktene omfattet av dette dokument (tollmyndighetenes autorisasjonsnr. ... (1)) erklærer at disse produktene, unntatt hvor annet er tydelig angitt, har EØS preferanseopprinnelse (2)

Suomenkielinen toisinto

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin lupanumero ... (1)) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeuttavaa ETA-alkuperää (2)

Ruotsinkielinen toisinto

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd nr... (1)) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande EES-ursprung (2)

..... (3)

(Paikka ja päiväys)

..... (4)

(Viejän allekirjoitus; lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on selvennettävä)

-
- 1) Kun kauppalaskuilmoituksen laatii tämän pöytäkirjan 22 artiklassa tarkoitettu valtuutettu viejä, tähän kohtaan on merkittävä valtuutetun viejän lupanumero. Kun kauppalaskuilmoitusta ei laadi valtuutettu viejä, suluissa olevat sanat jätetään pois tai kohta jätetään tyhjäksi.
 - 2) Kun kauppalaskuilmoitus liittyy kokonaan tai osittain tämän pöytäkirjan 38 artiklassa tarkoitettuihin Ceutan ja Melillan alkuperätuotteisiin viejän on selvästi osoitettava ne tunnuksella "CM" asiakirjassa, johon ilmoitus laaditaan.
 - 3) Nämä merkinnät voidaan jättää pois, jos tiedot sisältyvät itse asiakirjaan.
 - 4) Katso tämän pöytäkirjan 21 artiklan 5 kohtaa. Tapauksissa, joissa ei vaadita viejän allekirjoitusta, vapautus allekirjoituksesta merkitsee myös vapautusta allekirjoittajan nimen merkitsemisestä.

LISÄYS V

HANKKIJAN ILMOITUS

Hankkijan ilmoitus, jonka teksti on seuraavalla sivulla, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

HANKKIJAN ILMOITUS

tavaroille, joita on valmistettu tai käsitelty Euroopan talousalueella niiden saavuttamatta etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperäasemaa

Allekirjoittanut, oheisessa asiakirjassa mainittujen tavaroiden toimittaja ilmoittaa, että:

1. Seuraavia aineksia, jotka eivät ole ETA-alkuperä tuotteita, on käytetty Euroopan talousalueella näiden tavaroiden valmistamiseen.

Toimitettu tavara (1)	Käytetty ei-alkuperäinen	Käytetyn ei-alkuperä aineksen HS-nimike (2)	Käytetyn ei-alkuperä aineksen arvo (2) (3)
.....
.....
.....
		Yhteisarvo:
.....
.....
.....
		Yhteisarvo:

2. Kaikki muut näiden tavaroiden valmistamiseen Euroopan talousalueella käytetyt ainekset ovat ETA-alkuperä tuotteita;

3. Seuraavia tavaroita on valmistettu tai käsitelty Euroopan talousalueen ulkopuolella ETA-sopimuksen 4 pöytäkirjan 11 artiklan mukaisesti ja ne ovat saavuttaneet siellä yhteensä seuraavan arvonlisäyksen:

Toimitettu tavara (1)	Euroopan talousalueen ulkopuolella saavutettu arvonlisäys yhteensä (4)
.....
.....
.....

(Paikka ja päiväys)

.....

(Hankkijan osoite ja allekirjoitus;
 lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi on
 selvennettävä)

-
- (1) Kun kauppalasku, lähetysluettelo tai muu kaupallinen asiakirja, johon ilmoitus liittyy, koskee erilaisia tavaroita tai tavaroita, joiden valmistuksessa ei ole käytetty yhtä paljon ei-alkuperäaineita, hankkijan on selvästi eriteltävä ne.

Esimerkki:

Asiakirja koskee erimallisia nimikkeeseen 8501 sähkömoottoreita, joita käytetään nimikkeeseen 8450 pesukoneiden valmistuksessa. Näiden moottoreiden valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten laji ja arvo vaihtelee mallista toiseen. Mallit on sen vuoksi eriteltävä ensimmäisessä sarakkeessa ja muihin sarakkeisiin on tehtävä eri merkinnät kunkin mallin osalta, jotta pesukoneiden valmistaja voi arvioida oikein tuotteidensa alkuperäaseman sen mukaan, mitä sähkömoottorimallia hän käyttää.

- (2) Näihin sarakkeisiin pyydetty merkinnät tehdään vain tarvittaessa.

Esimerkkejä:

Nimikkeeseen 62 ryhmästä vaatteita koskevassa säännössä sanotaan, että ei-alkuperätuotetta olevaa lankaa saa käyttää. Jos tällaisten vaatteiden valmistaja Ranskassa käyttää Sveitsistä tuotua kangasta, joka on tuotettu siellä kutomalla ei-alkuperätuotetta olevasta langasta, sveitsiläisen hankkijan osalta riittää, että hän merkitsee ilmoitukseensa ei-alkuperäainekseksi langan eikä hänen tarvitse ilmoittaa langan HS-nimikettä eikä arvoa.

HS-nimikkeeseen 7217 rautalangan valmistajan, joka on valmistanut langan ei-alkuperätuotteita olevista rautatangoista, on merkittävä toiseen sarakkeeseen "rautatankoja". Jos tätä lankaa on määrää käyttäjä sellaisen koneen valmistuksessa, jota koskevassa alkuperäsäännössä kaikkien valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo rajoitetaan tiettyyn prosenttimäärään, kolmannessa sarakkeessa on ilmoitettava ei-alkuperätuotteita olevien tankojen arvo.

- (3) 'Ainesten arvolla' tarkoitetaan valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten tullausarvoa maahantuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä eikä sitä voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista Euroopan talousalueella maksettua hintaa.

Jokaisen valmistuksessa käytetyn ei-alkuperäaineksen tarkka arvo on ilmoitettava ensimmäisessä sarakkeessa mainitun tavaran yksikköarvona.

- (4) 'Arvonlisäyksellä yhteensä' tarkoitetaan kaikkia Euroopan talousalueen ulkopuolella kertyneitä kustannuksia kaikkien siellä lisättyjen aineiden arvo mukaan luettuna.

Euroopan talousalueen ulkopuolella yhteensä saavutetun arvonlisäyksen tarkka määrä on ilmoitettava ensimmäisessä sarakkeessa mainitun tavaran yksikköarvona.

LISÄYS VI

HANKKIJAN PITKÄAIKAISILMOITUS

Hankkijan pitkäaikaisilmoitus, jonka teksti on seuraavalla sivulla, on laadittava alaviitteiden mukaisesti. Alaviitteitä ei kuitenkaan tarvitse sisällyttää ilmoitukseen.

HANKKIJAN PITKÄAIKAISILMOITUS

tavaroille, joita on valmistettu tai käsitelty Euroopan talousalueella niiden saavuttamatta etuuskohteluun oikeuttavaa alkuperäasemaa

Allekirjoittanut, tässä asiakirjassa mainittujen tavaroiden toimittaja, joka toimittaa näitä tavaroita säännöllisesti

..... (1),

ilmoittaa, että:

1. Seuraavia aineksia, jotka eivät ole ETA-alkuperä tuotteita, on käytetty Euroopan talousalueella näiden tavaroiden valmistamiseen:

Toimitettu tavara ⁽²⁾	Käytetty ei-alkuperäinen aine	Käytetyn ei-alkuperä aineksen HS-nimike(3)	Käytetyn ei-alkuperä aineksen arvo(3)(4)
.....
.....
.....
		Yhteisarvo:
.....
.....
.....
		Yhteisarvo:

2. Kaikki muut näiden tavaroiden valmistamiseen Euroopan talousalueella käytetyt ainekset ovat ETA-alkuperä tuotteita;

3. Tavaroita on valmistettu tai käsitelty Euroopan talousalueen ulkopuolella ETA-sopimuksen pöytäkirjassa 4 olevan 11 artiklan mukaisesti ja ne ovat saavuttaneet siellä yhteensä seuraavan arvonlisäyksen:

Toimitettu tavara	ETA:n ulkopuolella saavutettu arvonlisäys yhteensä (5)
.....
.....
.....

Tämä ilmoitus on voimassa näiden tavaroiden kaikkien seuraavien lähetysten osalta, jotka lähetetään

.....

..... (6)

Sitoudun ilmoittamaan (1)
välittömästi, jos tämä ilmoitus ei enää ole voimassa.

.....
(Paikka ja päiväys)

.....

.....

.....

(Hankkijan osoite ja allekirjoitus;
lisäksi ilmoituksen allekirjoittajan nimi
on selvennettävä)

- (1) Toimituksen vastaanottavan asiakkaan nimi ja osoite.
- (2) Kun ilmoitus koskee erilaisia tavaroita tai tavaroita, joiden valmistuksessa ei ole käytetty yhtä paljon ei-alkuperäaineita, hankkijan on selvästi eriteltävä ne.

Esimerkki:

Asiakirja koskee nimikkeen 8501 sähkömoottoreita, joita käytetään nimikkeen 8450 pesukoneiden valmistuksessa. Näiden moottoreiden valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten laji ja arvo vaihtelee mallista toiseen. Mallit on sen vuoksi eriteltävä ensimmäisessä sarakkeessa ja muihin sarakkeisiin on tehtävä eri merkinnät kunkin mallin osalta, jotta pesukoneiden valmistaja voi arvioida oikein tuotteidensa alkuperäaseman sen mukaan, mitä sähkömoottorimallia hän käyttää.

- (3) Näihin sarakkeisiin pyydetyt merkinnät tehdään vain tarvittaessa.

Esimerkkejä:

Nimikkeen 62 ryhmästä vaatteita koskevassa säännössä sanotaan, että ei-alkuperätuotetta olevaa lankaa saa käyttää. Jos tällaisten vaatteiden valmistaja Ranskassa käyttää Sveitsistä tuotua kangasta, joka on tuotettu siellä kutomalla ei-alkuperätuotetta olevasta langasta, sveitsiläisen hankkijan osalta riittää, että hän merkitsee ilmoitukseensa ei-alkuperäainekseksi langan eikä hänen tarvitse ilmoittaa langan HS-nimikettä eikä arvoa.

HS-nimikkeen 7217 rautalangan valmistajan, joka on valmistanut langan ei-alkuperätuotteita olevista rautatangoista, on merkittävä toiseen sarakkeeseen "rautatankoja". Jos tätä lankaa on määrä käyttää sellaisen koneen valmistuksessa, jota koskevassa alkuperäsäännössä kaikkien valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten arvo rajoitetaan tiettyyn prosentimäärään, kolmannessa sarakkeessa on ilmoitettava ei-alkuperätuotteita olevien tankojen arvo.

- (4) 'Aineksen arvolla' tarkoitetaan valmistuksessa käytettyjen ei-alkuperäainesten tullausarvoa maahantuontihetkellä tai, jos sitä ei tiedetä eikä sitä voida todeta, ensimmäistä todettavissa olevaa aineksista Euroopan talousalueella maksettua hintaa.

Jokaisen valmistuksessa käytetyn ei-alkuperäaineksen tarkka arvo on ilmoitettava ensimmäisessä sarakkeessa mainitun tavaran yksikköarvona.

- (5) 'Arvonlisäyksellä yhteensä' tarkoitetaan kaikkia Euroopan talousalueen ulkopuolella kertyneitä kustannuksia kaikkien siellä lisättyjen ainesten arvo mukaan lukien.

Euroopan talousalueen ulkopuolella yhteensä saavutetun arvonlisäyksen tarkka määrä on ilmoitettava ensimmäisessä sarakkeessa mainitun tavaran yksikköarvona.

- (6) Merkitään päiväykset. Hankkijan pitkäaikaisilmoituksen voimassaoloaika ei yleensä saisi ylittää 12 kuukautta, jollei sen maan, jossa hankkijan ilmoitus laaditaan, tulliviranomaisten määräämistä ehdoista muuta johdu.

LISÄYS VII

LUETTELO 2 ARTIKLASSA TARKOITETUISTA TUOTTEISTA,
 JOTKA JÄTETÄÄN VÄLIAIKAISESTI TÄMÄN PÖYTÄKIRJAN
 SOVELTAMISALAN ULKOPUOLELLE SEN IV – VI OSASTON
 MÄÄRÄYKSIÄ LUKUUN OTTAMATTA

HS-nimike	Tuote
2707:stä	Korkean lämpötilan kivihiilitervasta tislaamalla saatujen kivennäisöljyjen kaltaiset öljyt, joissa aromaattisten aineosien paino ylittää ei-aromaattisten aineosien painon ja joista 250 °C:n lämpötilaan lämmitettäessä tislautuu yli 65 tilavuusprosenttia (myös bensiini- ja bentsoliseokset), polttoaineena käytettäviksi tarkoitetut
2709 – 2715	Kivennäisöljyt ja niiden tislaustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat
2901:stä	Asykliset hiilivedyt, polttoaineena käytettäviksi tarkoitetut
2902:sta	Syklaanit ja sykleenit (muut kuin atsuleenit), bentseeni, tolueni, ksyleenit, polttoaineena käytettäviksi tarkoitetut
3403:sta	Voiteluvalmisteet, alle 70 painoprosenttia maaöljyä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyä sisältävät
3404:stä	Tekovahat ja valmistetut vahat, jotka perustuvat parafiiniin, maaöljyvahoihin, bitumisista kivennäisistä saatuihin vahoihin, puristetun parafiiniin (slack wax) tai öljyttömään parafiiniin (scale wax)
3811:stä	Voiteluöljyjen lisäainevalmisteet, maaöljyä tai bitumisista kivennäisistä saatuja öljyä sisältävät

LISÄYS VIII

LUETTELO 2 ARTIKLAN 2 KOHDASSA TARKOITETUISTA TUOTTEISTA,
 JOIDEN OSALTA ITÄVALLAN TASAVALLAN ALUETTA EI ALKUPERÄÄ
 MÄÄRITETTÄESSÄ SISÄLLYTETÄ EUROOPAN TALOUSALUEESEEN

HS-nimike	Tuote
3505:stä	Dekstriini ja muu modifioitu tärkkelys, muu kuin esteröity tai eetteröity tärkkelys; liimat ja liisterit
3809:stä	Viimeistelyvalmisteet, valmisteet, jotka nopeuttavat värjäytymistä tai väriaineiden kiinnittymistä, sekä muut tuotteet ja valmisteet (esim. liistausaineet ja peittausaineet), jollaisia käytetään tekstiili-, paperi-, nahka- tai niiden kaltaisessa teollisuudessa, muualle kuulumattomat, tärkkelyspitoisiin aineisiin perustuvat tai tärkkelystä tai tärkkelystuotteita sisältävät
3823:sta	<p>Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten; kemialliset tuotteet ja kemian ja siihen liittyvän teollisuuden valmisteet (myös jos ne ovat luonnontuotteiden seoksia), muualle kuulumattomat; kemian ja siihen liittyvän teollisuuden jätetuotteet, muualle kuulumattomat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Valmistetut sitomisaineet valumuotteja ja -sydämiä varten, tärkkelystä tai tärkkelystuotteita sisältävät - Muut (kuin nafteenihapot, niiden veteen liukenemattomat suolat ja niiden esterit, sintraamattomat metallikarbidit sekoitettuina keskenään tai metallisten sideaineiden kanssa, valmistetut lisäaineet sementtiä, laastia tai betonia varten, muu kuin tulenkestävä laasti tai betoni ja sorbitoli, muu kuin alanimikkeeseen 2905 44 kuuluva), yhteensä vähintään 30 % painosta sokeria, tärkkelystä, tärkkelystuotteita tai nimikkeiden 0401 - 0404 tuotteita sisältävät

PÖYTÄKIRJA 5
FISKAALISISTA TULLEISTA
(SVEITSI/LIECHTENSTEIN)

1. Liechtenstein ja Sveitsi saavat väliaikaisesti soveltaa fiskaalisia tulleja liitteenä olevassa taulukossa eriteltyjen tullitariffin nimikkeiden tuotteisiin ottaen huomioon sopimuksen 14 artiklassa määrätyt edellytykset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta tämän pöytäkirjan 2 kohdan soveltamista. Tullitariffin nimikkeiden 0901 ja 2101:stä osalta nämä fiskaaliset tullit kumotaan viimeistään 31.12.1996.
2. Kun Liechtensteinissa tai Sveitsissä aloitetaan sellaisen tuotteen tuotanto, jonka kaltainen on mainittu taulukossa, jälkimmäiseen tuotteeseen sovellettava fiskaalinen tulli on poistettava.
3. ETA:n sekakomitea tarkastelee tilannetta ennen vuoden 1996 loppua.

TAULUKKO

Tullitariffin nimike	Tavaran kuvaus
0901	Kahvi, myös paahdettu tai kofeiiniton; kahvinkuoret ja -kalvot; kahvinkorvikkeet, joissa on kahvia, sen määrästä riippumatta (4 vuoden siirtymä kautena)
2101:stä	Kahviuutteet, -esanssit ja -tiivisteet sekä näihin uutteisiin, esansseihin tai tiivisteisiin perustuvat valmisteet (4 vuoden siirtymä kautena)
2707.1010/9990 2709.0010/0090 2710.0011/0029	Kivennäisöljyt ja niiden tislauustuotteet
2711.1110/2990	Maaöljykaasut ja muut kaasumaiset hiilivedyt
Kaikista tullitariffin ryhmistä	Moottoripolttoaineina käytettävät tuotteet
8407:stä	Kipinäsytytteiset iskumäntä- tai kiertomäntämoottorit nimikkeiden 8702.9010, 8703.1000/2420, 9010/9030, 8704.3110/3120, 9010/9020 moottoriajoneuvoja varten
8408:sta	Puristussytytteiset mäntämoottorit (diesel- tai puolidiesel-moottorit) nimikkeiden 8702.1010, 8703.1000, 3100/3320, 8704.2110/2120 moottoriajoneuvoja varten
8409:stä	Osat, jotka soveltuvat käytettäväksi yksinomaan tai pääasiallisesti nimikkeen 8407 tai 8408 moottoreissa: - Sylinteriryhmät ja sylinterin kannet nimikkeiden 8702.1010, 9010, 8703.1000/2420, 3100/3320, 8704.2110/2120, 3110/3120 moottoriajoneuvoja varten
8702:sta	Moottoriajoneuvot julkisen liikenteen henkilökuljetusta varten, enintään 1600 kg painavat
8703	Autot ja muut moottoriajoneuvot, pääasiallisesti henkilökuljetukseen suunnitellut (muut kuin nimikkeeseen 8702 kuuluvat), myös farmariautot ja kilpa-autot
8704:stä	Tavarankuljetukseen tarkoitetut moottoriajoneuvot, enintään 1600 kg painavat

8706:sta	Alustat, moottorein varustetut, nimikkeiden 8702.1010, 9010, 8703.1000/9030, 8704.2110/2120, 3110/3120, 9010/9020 moottoriajoneuvoja varten
8707:stä	Korit (myös ohjaamot) nimikkeiden 8702.1010, 9010, 8703.1000/9030, 8704.2110/2120, 3110/3120, 9010/9020 moottoriajoneuvoja varten
8708:sta	Nimikkeisiin 8702.1010, 9010, 8703.1000/9030, 8704.2110/2120, 3110/3120, 9010/9020 kuuluvien moottoriajoneuvojen osat ja tarvikkeet:
1000	- puskurit ja niiden osat
2990	- korien (myös ohjaamoiden) muut osat ja tarvikkeet, muut kuin nimikkeisiin 8708.1000/2010 kuuluvat, ei kuitenkaan tavaratelineet, rekisterikilvet ja suksitelineet
3100	- jarrut ja servojarrut sekä niiden osat:
3990	- asennetut jarruhihnat
4090	- muut kuin paineilmasäiliöt, jarruja varten
5090	- vaihdelaatikot
6090	- vetoakselit tasauspyörästöineen, myös jos niissä on muita voimansiirto-osia
7090	- akselit, muut kuin vetoakselit, ja niiden osat
9299	- pyörät sekä niiden osat ja tarvikkeet, ei kuitenkaan pintakäsittelemättömät pyörän vanteet ja niiden osat eikä viimeistelemättömät tai esivalssatut pyörän vanteet ja niiden osat
9390	- äänenvaimentimet ja pakoputket, muut kuin tavalliset äänenvaimentimet enintään 15 cm:n pituisin sivuputkin
9490	- kytkimet ja niiden osat
9999	- ohjauspyörät, ohjauspylväät ja ohjausvaihteet
	- muut, ei kuitenkaan ohjauspyörien suojuukset

PÖYTÄKIRJA 6
SVEITSIN JA LIECHTENSTEININ VELVOITEVARASTOINNISTA

Sveitsi ja Liechtenstein saavat soveltaa velvoitevarastointijärjestelmää tuotteisiin, jotka ovat välttämättömiä väestön selviytymiselle sekä, Sveitsin osalta, armeijalle vakavan tarvikepulan vallitessa ja joiden tuotanto Sveitsissä ja Liechtensteinissa on riittämätöntä tai sitä ei ole ja näiden tuotteiden ominaisuudet ja luonne ovat sellaiset, että varastojen luominen on mahdollista.

Sveitsi ja Liechtenstein soveltavat tätä järjestelmää siten, ettei muista sopimuspuolista tuotuja tuotteita syrjitä suoraan eikä välillisesti suhteessa samanlaisiin tai korvaaviin kansallisiin tuotteisiin.

PÖYTÄKIRJA 7
MÄÄRÄLLISISTÄ RAJOITUKSISTA, JOTKA ISLANTI SAA
PITÄÄ VOIMASSA

Sen estämättä, mitä sopimuksen 11 artiklassa määrätään, Islanti saa pitää voimassa alla lueteltuja tuotteita koskevia määrällisiä rajoituksia:

Islannin tulli-
tariffin nimike

Kuvaus

96.03

Luudat, harjat (myös jos ne ovat koneiden laitteiden tai kulkuneuvojen osia), siveltimet, käsikäyttöiset mekaaniset lattianlakaisimet, moottoritomat, sekä mopit ja höyhenhuiskut; luudan- tai harjantekoon tarkoitettut valmiit harjaskimput ja -tupsut; maalaustyyny ja -telat; kumi- ja muut kuivauspyyhkimet (ei kuitenkaan kuivaustelat):

- hammasharjat, partasudit, hiusharjat, kynsiharjat, silmäripsiharjat ja muut toalettiharjat henkilökohtaiseen käyttöön, myös tällaiset harjat, jotka ovat laitteiden osia:

96.03 29

-- muut:

96.03 29 01

--- joiden runko on muovia

96.03 29 09

--- muut

PÖYTÄKIRJA 8
VALTION MONOPOLEISTA

1. Sopimuksen 16 artiklaa sovelletaan viimeistään 1 päivästä tammikuuta 1995 seuraaviin kaupallisiin valtion monopoleihin:

- Itävallan suolamonopoli;
- Islannin lannoitemonopoli;
- Sveitsin ja Liechtensteinin suola- ja ruutimonopolit.

2. Sopimuksen 16 artiklaa sovelletaan myös viiniin (HS-nimike N:o 2204).

PÖYTÄKIRJA 9 KALAN JA MUIDEN MEREN TUOTTEIDEN KAUPASTA

1 artikla

1. Sopimuksen voimaantulohetkellä EFTA-valtiot poistavat tuontitullit ja vastaavalla tavalla vaikuttavat maksut lisäyksessä 2 olevassa taulukossa I luetelluilta tuotteilta, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta lisäyksen 1 määräysten soveltamista.

2. EFTA-valtiot eivät saa soveltaa määrällisiä tuontirajoituksia tai vastaavalla tavalla vaikuttavia toimenpiteitä lisäyksessä 2 olevassa taulukossa I lueteltuihin tuotteisiin, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta lisäyksen 1 määräysten soveltamista. Tässä yhteydessä sovelletaan sopimuksen 13 artiklaa.

2 artikla

1. Sopimuksen voimaantulohetkellä yhteisö poistaa tuontitullit ja vastaavalla tavalla vaikuttavat maksut lisäyksessä 2 olevassa taulukossa II luetelluilta tuotteilta.

2. Yhteisö alentaa tulleja lisäyksessä 2 olevassa taulukossa III luetelluilta tuotteilta asteittain seuraavan aikataulun mukaisesti:

- a) kutakin tullia alennetaan 1 päivänä tammikuuta 1993 86 prosenttiin perustullista;
- b) perustullin neljä seuraavaa 14 prosentin alennusta kerrallaan tehdään 1 päivänä tammikuuta 1994, 1 päivänä tammikuuta 1995, 1 päivänä tammikuuta 1996 ja 1 päivänä tammikuuta 1997.

3. Perustulleilla, joiden osalta toteutetaan 2 kohdassa määrätyt peräkkäiset alennukset, tarkoitetaan kunkin tuotteen kohdalla tullitariffeja ja kauppaa koskevaan yleissopimukseen sidottuja Euroopan yhteisön vahvistamia tuotteen tulleja tai, jos tullia ei ole sidottu, 1 päivänä tammikuuta 1992 olevaa autonomista tullia. Jos 1 päivän tammikuuta 1992 jälkeen toteutetaan Uruguayn kierroksen monenvälisten neuvottelujen seurauksena tariffien alennuksia, pidetään tällaisia alennettuja tulleja perustulleina.

Jos kuitenkin yhteisön ja yksittäisten EFTA-valtioiden kahdenvälisten sopimusten yhteydessä tulleja on alennettu joidenkin tuotteiden osalta, näitä tulleja pidetään perustulleina kaikissa kyseisissä EFTA-valtioissa.

4. Edellä 2 ja 3 kohdan mukaisesti laskettuja tullitariffeja sovelletaan pyöristämällä ne alaspäin ensimmäiseen desimaaliin siten, että toinen desimaaliluku poistetaan.

5. Yhteisö ei sovelle määrällisiä tuontirajoituksia tai muita vastaavalla tavalla vaikuttavia toimenpiteitä lisäyksessä 2 lueteltuihin tuotteisiin. Tässä yhteydessä sovelletaan sopimuksen 13 artiklaa.

3 artikla

Sopimuspuolista peräisin oleviin tuotteisiin sovelletaan 1 ja 2 artiklan määräyksiä. Alkuperäsäännöt ovat sopimuksen pöytäkirjassa 4.

4 artikla

1. On poistettava valtion varoista kalataloudelle myönnettävä tuki, joka vääristää kilpailua.
2. Kalatalouden markkinointijärjestelmään liittyvää lainsäädäntöä on muutettava sellaiseksi, ettei sillä vääristetä kilpailua.
3. Sopimuspuolet pyrkivät varmistamaan sellaiset kilpailuolosuhteet, että toiset sopimuspuolet voivat pidättyä polkumyyntitoimenpiteiden ja tasoitusmaksujen käytöstä.

5 artikla

Sopimuspuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kaikilla toisten sopimuspuolten lipun alla purjehtivilla kalastusaluksilla on sama mahdollisuus kuin niiden omilla aluksilla päästä satamiin ja ensikäden markkinoiden laitoksiin sekä niihin liittyville varusteille ja teknisille laitteille.

Sen estämättä, mitä ensimmäisessä alakohdassa määrätään, sopimuspuoli saa kieltää sellaisesta yhteisestä kalakannasta pyydetyn kalan maihintuonnin, jonka osalta vallitsee vakava erimielisyys.

6 artikla

Jos sopimuksen voimaantullessa ei tarvittavaa lainsäädännön mukauttamista ole toteutettu sopimuspuolia tyydyttävällä tavalla, voidaan esillä olevat kysymykset saattaa ETA:n sekakomitean käsiteltäväksi. Jos sopimusta ei saada aikaan sovelletaan sopimuksen 114 artiklaa soveltuvin osin.

7 artikla

Lisäyksessä 3 luetteloitujen sopimusten määräykset pysyvät ensisijaisina tämän pöytäkirjan määräyksiin nähden, siltä osin kuin niissä myönnetään EFTA-valtioille tätä pöytäkirjaa edullisemmat kaupankäynnin järjestelyt.

LISÄYS 1

1 artikla

Suomi saa seuraavien tuotteiden osalta väliaikaisesti säilyttää nykyiset järjestelynsä. Suomi esittää viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1992 kiinteän aikataulun näiden poikkeusten poistamiseksi.

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
0302:sta	Kala, tuore tai jäädytetty, lukuun ottamatta kalafileitä ja muuta nimikkeen N:o 0304 kalanlihaa: - Lohi - Silakka
0303:sta	Kala, jäädytetty, lukuun ottamatta kalafileitä ja muuta nimikkeen N:o 0304 kalanlihaa: - Lohi - Silakka
0304:stä	Kalafileet ja muu kalanliha (myös hakattu tai jauhettu), tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt - Tuoreet tai jäädytetyt lohifileet - Tuoreet tai jäädytetyt silakkafileet (Ilmaisella "fileet" tarkoitetaan myös sellaisia fileitä, joiden kaksi sivua ovat kiinni toisissaan, esim. selkä- tai vatsapuolelta)

2 artikla

1. Liechtenstein ja Sveitsi saavat pitää voimassa tuontitullit seuraavien tuotteiden osalta.

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
0301:stä 0305:een	Muu kuin suolaisen veden kala, ankeriaat ja lohikalat, lukuun ottamatta jäädytettyjä fileitä nimikkeestä 0304

Nämä järjestelyt otetaan tarkasteltaviksi ennen 1 päivää tammikuuta 1993.

2. Liechtenstein ja Sveitsi saavat säilyttää maatalouspolitiikkaansa liittyvät muuttuvat maksut seuraavien kalojen ja muiden meren tuotteiden osalta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollista Uruguayan kierroksella käytävien monenkeskisten kauppaneuvottelujen tuloksena tapahtuvaa tariffiointia.

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
15 ryhmästä	Ravintorasvat ja -öljyt
23 ryhmästä	Tuotantoeläinten rehut

3 artikla

1. Ruotsi saa soveltaa seuraavien tuotteiden osalta 31 päivään joulukuuta 1993 asti määrällisiä tuontirajoituksia, sikäli kuin se voi olla tarpeen vakavien häiriöiden estämiseksi Ruotsin markkinoilla.

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
0302:sta	Kala, tuore tai jäädytetty, lukuun ottamatta kalafileitä ja muuta nimikkeen N:o 0304 kalanlihaa: - Silli - Turska

2. Niin kauan kuin Suomi pitää väliaikaisesti voimassa silakkaa koskevan nykyisen järjestelyn, Ruotsi saa soveltaa määrällisiä tuontirajoituksia suomalaista alkuperää olevaan silakkaan.

LISÄYS 2

TAULUKKO I

HS-nimike N:o	Tavaran kuvaus
0208	Muu liha ja syötävät eläimenosat, tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt:
0208 90:stä	- Muut: - - Valaasta saatavat
3 ryhmä	Kalat ja äyriäiset, nilviäiset ja muut vedessä elävät selkärangattomat
1504	Kala- ja merinisäkäsrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, myös puhdistetut, mutta kemiallisesti muuntamattomat
1516	Eläin- ja kasvirasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet, osittain tai kokonaan hydratut, vaihtoesteröidyt, uudelleen esteröidyt tai elaidinoidut, myös puhdistetut, mutta ei enempää valmistetut:
1516 10:sta	- Eläinrasvat ja -öljyt sekä niiden jakeet: - - Kokonaan kalasta tai merinisäkkäistä saadut
1603	Lihasta, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista saadut uutteen ja mehut:
1603 00:sta	- Valaanlihasta, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista saadut uutteen ja mehut
1604	Kalavalmisteet ja -säilykkeet; kaviaari ja kalanmädistä valmistetut kaviaarinkorvikkeet
1605	Äyriäiset, nilviäiset tai muut vedessä elävät selkärangattomat, valmistetut tai säilötyt
2301	Lihasta, muista eläimenosista, kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut ihmisravinnoksi kelpaamattomat jauhot, jauheet ja rakeet; eläinrasvan sulatusjätteet
2301 10:stä	- Lihasta tai muista eläimenosista valmistetut jauhot, jauheet ja rakeet; eläinrasvan sulatusjätteet: - - Valaanlihajauhe
2301 20	- Kalasta, äyriäisistä, nilviäisistä tai muista vedessä elävistä selkärangattomista valmistetut jauhot, jauheet ja rakeet
2309	Valmisteet, jollaisia käytetään eläinten ruokinnassa:
2309 90:stä	- Muut: - - Kalaliimavesi

TAULUKKO II

CN-nimike N:o	Tavaran kuvaus
0302 50 0302 69 35 0303 60 0303 79 41 0304 10 31	Turska (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) ja <i>Boreogadus</i> saida-lajit, tuoreet, jäähdetyt tai jäädytetyt, myös tuoreet tai jäähdetyt fileet
0302 62 00 0303 72 00 0304 10 39:stä	Kolja (<i>Melanogrammus aeglefinus</i>), tuore, jäähdetyt tai jäädytetyt, myös tuoreet tai jäähdetyt fileet
0302 63 00 0303 73 00 0304 10 39:stä	Seiti (<i>Pollachius virens</i>), tuore, jäähdetyt tai jäädytetyt, myös tuoreet tai jäähdetyt fileet
0302 21 10 0302 21 30 0303 31 10 0303 31 30 0304 10 39:stä	Grönlannin pallas (<i>Reinhardtius hippoglossoides</i>) ja Ruijan pallas (<i>Hippoglossus hippoglossus</i>), tuore, jäähdetyt tai jäädytetyt, myös tuoreet tai jäähdetyt fileet
0305 62 00 0305 69 10	Turska (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) ja <i>Boreogadus</i> saida-lajit, suolatut, muut kuin kuivatut tai savustetut, sekä suolavedessä
0305 51 10 0305 59 11	Turska (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) ja <i>Boreogadus</i> saida-lajit, kuivatut, mutta ei suolatut
0305 30 11 0305 30 19	Turskan (<i>Gadus morhua</i> , <i>Gadus ogac</i> , <i>Gadus macrocephalus</i>) ja <i>Boreogadus</i> saida-lajien fileet, kuivatut, suolatut tai suolavedessä, mutta ei savustetut
0305 30 90	Muut kalafielet, kuivatut, suolatut tai suolavedessä, mutta ei savustetut
1604 19 91	Muut kalafielet, raa'at, leivitettyt, myös öljyssä esikypsennetyt, pakastetut
1604 30 90	Kaviaarinkorvikkeet

TAULUKKO III

Yhteisön seuraaville nimikkeille antamat luvat eivät koske näihin nimikkeisiin kuuluvia taulukossa II tai taulukon III liitteessä lueteltuja tuotteita.

CN-nimike N:o	Tavarau kuvaus
0301	Elävä kala
0302	Tuore tai jäädytetty kala, ei kuitenkaan kalafileet eikä muu nimikkeen 0304 kalanliha
0303	Jäädytetty kala, ei kuitenkaan kalafileet eikä muu nimikkeen 0304 kalanliha
0304	Kalafileet ja muu kalanliha (myös hakattu tai jauhettu), tuoreet, jäädytetyt tai jäädytetyt
0305	Kuivattu, suolattu tai suolavedessä oleva kala; savustettu kala, myös ennen savustamista tai sen aikana kuumakäsitelty; ihmisravinnoksi kelpaavat kalasta valmistetut jauhot, jauheet ja rakeet
0306	Äyriäiset, kuorineen tai ilman kuorta, elävät, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt, kuivatut, suolatut tai suolavedessä; äyriäiset kuorineen, höyryssä tai vedessä keitetyt, myös jäädytetyt, jäädytetyt, kuivatut, suolatut tai suolavedessä; ihmisravinnoksi kelpaavat äyriäisistä valmistetut jauhot, jauheet ja rakeet
0307	Nilviäiset, kuorineen tai ilman kuorta, elävät, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt, kuivatut, suolatut tai suolavedessä; vedessä elävät muut selkärangattomat (kuin äyriäiset ja nilviäiset), elävät, tuoreet, jäädytetyt, jäädytetyt, kuivatut, suolatut tai suolavedessä; ihmisravinnoksi kelpaavat vedessä elävistä selkärangattomista (muista kuin äyriäisistä) valmistetut jauhot, jauheet ja rakeet
1604	Kalavalmisteet ja -säilykkeet; kaviaari ja kalanmädistä valmistetut kaviaarinkorvikkeet
1605	Äyriäiset, nilviäiset tai muut vedessä elävät selkärangattomat, valmistetut tai säilötyt

LIITE TAULUKKON III

CN-nimike N:o	Tavaran kuvaus
a)	Lohikalat: Tyynenmeren lohi (<i>Oncorhynchus</i> -lajit), merilohi (<i>Salmo salar</i>), tonavanjokinieriä (Hucho hucho)
0301 99 11	elävät
0302 12 00	tuoreet tai jäähdtytyt
0303 10 00	jäädytetty Tyynenmeren lohi
0303 22 00	jäädytetty merilohi ja tonavanjokinieriä
0304 10 13	tuoreet tai jäähdtytyt fileet
0304 20 13	jäädytetty fileet
0304 90 97:stä	muu lohikalan jäädytetty liha
0305 30 30	fileet, suolatut tai suolavedessä, ei savustetut
0305 41 00	savustetut
0305 69 50	suolatut tai suolavedessä, mutta ei kuivatut tai savustetut
1604 11 00	kokonaisina tai paloina, valmistettu tai säilötty
1604 20 10	kalavalmisteet tai -säilykkeet
b)	silli ja silakka (<i>Clupea harengus</i> , <i>Clupea pallasii</i>)
0302 40 90	tuore tai jäähdtyetty, 16 päivän kesäkuuta ja 14 päivän helmikuuta välisenä aikana
0302 70 00:stä	maksa, mäti ja maiti, tuore tai jäähdtyetty
0303 50 90	jäädytetty, 16 päivän kesäkuuta ja 14 päivän helmikuuta välisenä aikana
0303 80 00:sta	maksa, mäti ja maiti, jäädytetty
0304 10 39:stä	tuoreet silli- tai silakkafileet
0304 10 93	tuoreet fileet, joiden sivut ovat kiinni toisissaan, esim. selkä- tai vatsapuolelta, 16 päivän kesäkuuta ja 14 päivän helmikuuta välisenä aikana
0304 10 98:sta	muu tuore sillin tai silakan liha
0304 20 75	jäädytetty fileet
0304 90 25	muu jäädytetty sillin tai silakan liha, 16 päivän kesäkuuta ja 14 päivän helmikuuta välisenä aikana
0305 20 00:sta	sillin tai silakan maksa, mäti ja maiti, kuivattu, savustettu, suolattu tai suolavedessä
0305 42 00	savustettu
0305 59 30	kuivattu, myös suolattu
0305 61 00	suolattu tai suolavedessä, ei kuitenkaan kuivattu tai savustettu
1604 12 10	fileet, raa'at, leivitettyt, myös öljyssä esikypsennetyt, pakastetut
1604 12 90	valmistettu tai säilötty silli ja silakka, kokonaisena tai paloina, ei kuitenkaan hakattu tai jauhettu
1604 20 90:stä	muu valmistettu tai säilötty silli ja silakka
c)	Makrilli (<i>Scomber scombrus</i> , <i>Scomber australasicus</i> , <i>Scomber japonicus</i>)
0302 64 90	tuore tai jäähdtyetty, 16 päivän kesäkuuta ja 14 päivän helmikuuta välisenä aikana

- 0303 74 19 jäädytetty, 16 päivän kesäkuuta ja 14 päivän helmikuuta välisenä aikana (*Scomber scombrus*, *Scomber japonicus*)
- 0303 74 90 jäädytetty (*Scomber australasicus*)
- 0304 20 51 jäädytetyt fileet (*Scomber australasicus*)
- 0304 20 53:stä jäädytetyt fileet
- 0304 90 97:stä muu jäädytetty makrillin liha
- 0305 49 30 savustettu, myös fileinä
- 1604 15 10 kokonaisena tai paloina, valmistettu tai säilötty (*Scomber scombrus*, *Scomber japonicus*)
- 1604 15 90 kokonaisena tai paloina, valmistettu tai säilötty (*Scomber australasicus*)
- 1604 20 90:stä muu valmistettu tai säilötty makrilli
- d) Katkaravut
- 0306 13 10 Pandalidae–heimoon kuuluvat, jäädytetyt
- 0306 13 30 Crangon–sukuiset, jäädytetyt
- 0306 13 90 muut katkaravut, jäädytetyt
- 0306 23 10 Pandalidae–heimoon kuuluvat, ei kuitenkaan jäädytetyt
- 0306 23 31 Crangon–sukuiset, tuoreet, höyryssä tai vedessä keitetyt, myös jäädytetyt
- 0306 23 39 muut Crangon–sukuiset katkaravut
- 0306 23 90 muut katkaravut, ei kuitenkaan jäädytetyt
- 1605 20 00 valmistetut tai säilöttyt
- e) Kampasimpukat (*Pecten maximum*)
- 0307 21 00:stä elävät, tuoreet, jäädytetyt
- 0307 29 10 jäädytetyt
- 1605 90 10:stä valmistetut tai säilöttyt
- f) Keisarihummeri (*Nephrops norvegicus*)
- 0306 19 30 jäädytetty
- 0306 29 30 jäädyttämätön
- 1605 40 00:stä valmistettu tai säilötty

LISÄYS 3

Yhteisön ja yksittäisten EFTA-valtioiden väliset sopimukset, joihin viitataan 7 artiklassa:

Euroopan talousyhteisön ja Ruotsin kuningaskunnan välinen sopimus, allekirjoitettu 22 päivänä heinäkuuta 1972, sekä sitä seuraava maataloutta ja kalastusta koskeva kirjeenvaihto, allekirjoitettu 14 päivänä heinäkuuta 1986.

Euroopan talousyhteisön ja Sveitsin valaliiton välinen sopimus, allekirjoitettu 22 päivänä heinäkuuta 1972, sekä sitä seuraava maataloutta ja kalastusta koskeva kirjeenvaihto, allekirjoitettu 14 päivänä heinäkuuta 1986.

Euroopan talousyhteisön ja Norjan kuningaskunnan välinen sopimus, allekirjoitettu 14 päivänä touko-kuuta 1973, sekä sitä seuraava maataloutta ja kalastusta koskeva kirjeenvaihto, allekirjoitettu 14 päivänä heinäkuuta 1986.

Euroopan talousyhteisön ja Islannin tasavallan väliseen sopimukseen liittyvän pöytäkirjan 6 1 artikla, allekirjoitettu 22 päivänä heinäkuuta 1972.

PÖYTÄKIRJA 10
TAVAROIDEN KULJETUKSIA KOSKEVIEN
TARKASTUSTEN JA MUODOLLISUUKSIEN YKSINKERTAISTAMISESTA

I LUKU
YLEISET MÄÄRÄYKSET

1 artikla
Määritelmät

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa tarkoitetaan:

- a) 'tarkastuksilla' tullin tai muun valvontaviranomaisen toteuttamaa toimenpidettä, johon kuuluu fyysinen tarkastus, mukaan lukien näköhavaintoon perustuva kuljetusvälineen tai tavaroiden tarkastus sen todentamiseksi, että niiden laatu, alkuperä, kunto, määrä ja arvo ovat esitetyissä asiakirjoissa ilmoitettujen tietojen mukaiset;
- b) 'muodollisuuksilla' hallintoviranomaisen kuljetuksen osapuolille määräämää muodollisuutta, johon kuuluu tavaroiden mukana pidettävien asiakirjojen ja todistusten sekä muiden tavaroihin tai kuljetusvälineeseen liittyvien yksityiskohtaisten tietojen esittäminen tai tutkiminen niiden muodosta tai esitystavasta riippumatta.

2 artikla
Soveltamisala

1. Tätä pöytäkirjaa sovelletaan tarkastuksiin ja muodollisuuksiin sellaisten tavarakuljetusten osalta, joiden on ylittävä jonkin EFTA-valtion ja yhteisön tai toisen EFTA-valtion välinen raja, sanotun kuitenkin rajoittamatta Euroopan talousyhteisön ja EFTA-valtioiden välisten sopimusten mukaisesti voimassa olevia erityismääräyksiä.
2. Tätä pöytäkirjaa ei sovelleta tarkastuksiin tai muodollisuuksiin, jotka:
 - koskevat kuljetusvälineinä käytettäviä aluksia ja ilma-aluksia; sitä sovelletaan kuitenkin sanotuilla kuljetusvälineillä kuljetettaviin ajoneuvoihin ja tavaroihin;
 - ovat tarpeen terveystodistusten tai kasvinterveystodistusten antamiseksi tavaroiden alkuperä- tai lähtömaassa.

II LUKU MENETTELY

3 artikla

Pistokokeet ja muodollisuudet

1. Jollei tässä pöytäkirjassa erikseen toisin määrätä, sopimuspuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että:
 - edellä 2 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen erilaiset tarkastukset ja muodollisuudet suoritetaan mahdollisimman vähän viivytystä aiheuttaen ja, jos mahdollista, yhdessä paikassa;
 - tarkastukset tehdään pistokokeina, lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tilanteita.
2. Edellä 1 kohdan toista luetelmakohtaa sovellettaessa pistokokeiden suorittamisen perustana on niiden lähetysten kokonaismäärä, jotka kulkevat raja-aseman kautta ja jotka on esitetty tullitoimipaikalle tai valvontaviranomaiselle tietyn ajan kuluessa, eikä niiden tavaroiden kokonaismäärä, jotka muodostavat kunkin lähteyksen.
3. Sopimuspuolet helpottavat tavaroiden lähtö- ja määräpaikoissa yksinkertaistettujen menettelyjen sekä tietojenkäsittely- ja tiedonsiirtotekniikan käyttöä tavaroiden viennissä, kauttakuljetuksessa ja tuonnissa.
4. Sopimuspuolet pyrkivät sijoittamaan tullitoimipaikat, mukaan lukien niiden sisämaa-alueilla sijaitsevat tullitoimipaikat, siten että kaupallisten toimijoiden tarpeet otetaan parhaalla tavalla huomioon.

4 artikla

Säännöt eläinlääkinnästä

Ihmisten ja eläinten terveyden suojelemiseen sekä eläinten suojelemiseen liittyvillä aloilla ETA:n sekakomitea päättää 3, 7 ja 13 artiklassa vahvistettujen periaatteiden sekä muodollisuuksista ja tarkastuksista perittäviä maksuja koskevien sääntöjen täytäntöönpanosta sopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

5 artikla

Kasvinsuojelusäännöt

1. Kasvinsuojelutarkastukset maahantuonnin yhteydessä tehdään ainoastaan pistokokeina ja näytteitä tutkimalla, lukuun ottamatta asianmukaisesti perusteltuja tilanteita. Nämä tarkastukset tehdään joko tavaroiden määräpaikassa tai muussa asianomaisella alueella sijaitsevassa määrättyssä paikassa, jos vaikutukset tavaroiden kuljetusreittiin ovat mahdollisimman vähäiset.
2. ETA:n sekakomitea antaa sopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisesti säännöt maahantuonnin yhteydessä tapahtuvien tunnistamistarkastusten tekemisestä kasvinsuojelulainsäädännössä säädeltyjen tavaroiden osalta. ETA:n sekakomitea päättää sopimuksen 93 artiklan 2 kohdan mukaisesti kasvinsuojelumuodollisuuksista ja -tarkastuksista perittäviä maksuja koskevista toimenpiteistä.

3. Edellä 1 ja 2 kohtaa sovelletaan ainoastaan yhteisössä tai EFTA-valtiossa tuotettuihin tavarihin lukuun ottamatta tapauksia, joissa tavarat ovat sellaisia, etteivät ne ole kasvinuojelun kannalta vaaraa aiheuttavia, tai tapauksia, joissa tavaroille on tehty kasvinuojelutarkastus niiden saapuessa asianomaisten sopimuspuolten alueelle ja tarkastuksessa on todettu tavaroiden täyttävän sopimuspuolten kasvinuojelulainsäädännössä asetetut vaatimukset.

4. Jos sopimuspuoli katsoo, että sen aluetta uhkaa haitallisten eliöiden maahantulon tai leviämisen välitön vaara, se voi toteuttaa tarvittavat väliaikaiset toimenpiteet vaaralta suojautumiseksi. Sopimuspuolet ilmoittavat toisilleen viipymättä toteutetuista toimenpiteistä ja syistä, joiden vuoksi ne ovat tarpeelliset.

6 artikla

Valtuuttaminen

Sopimuspuolet huolehtivat, että toimivaltaisten viranomaisten nimenomaisella valtuutuksella ja niiden puolesta joku edustetuista laitoksista, mielellään tullilaitos, voi tehdä tarkastuksia, joista mainitut viranomaiset ovat vastuussa, ja siltä osin kuin nämä tarkastukset liittyvät vaatimuksiin esittää tarvittavat asiakirjat, valvoa asiakirjojen voimassaoloa ja oikeellisuutta sekä sitä, vastaavatko tavarat kyseisten asiakirjojen tietoja. Tällaisessa tapauksessa kyseisten viranomaisten on varmistettava, että käytettävissä on valvontaan tarvittavat keinot.

7 artikla

Tarkastusten ja asiakirjojen tunnustaminen

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa sopimuspuolet tunnustavat tavaroiden maahantuonnin tai kauttakuljetuksen yhteydessä toisten sopimuspuolten toimivaltaisten viranomaisten tekemät tarkastukset ja niiden laatimat asiakirjat, joiden mukaan tavarat ovat tuontimaan lainsäädännön vaatimusten tai vientimaan vastaavien vaatimusten mukaiset, sanotun kuitenkaan rajoittamatta mahdollisuutta tehdä pistokokeita.

8 artikla

Raja-asemien aukioaloajat

1. Jos liikennemäärät sitä edellyttävät, sopimuspuolet huolehtivat, että:
 - a) raja-asemat ovat auki, jos liikennettä ei ole kielletty, siten että:
 - rajojen ylitys asianmukaisine tarkastuksineen ja muodollisuuksineen on mahdollista 24 tuntia vuorokaudessa passitusmenettelyssä kuljetettavien tavaroiden, niiden kuljetusvälineiden sekä tyhjiä ajoneuvojen osalta, paitsi jos rajatarkastukset ovat tarpeen taudin leviämisen estämiseksi tai eläinten suojelemiseksi;
 - tarkastuksia ja muodollisuuksia sellaisten kuljetusvälineiden ja tavaroiden liikkumisen osalta, jotka eivät ole passitusmenettelyn alaisia, voidaan suorittaa yhtämittäisesti vähintään kymmenen tunnin ajan maanantaista perjantaihin ja yhtämittäisesti vähintään kuuden tunnin ajan lauantaisin, jolleivät nuo päivät ole yleisiä juhlapäiviä;
 - b) ilmateitse kuljetettavien ajoneuvojen ja tavaroiden osalta a alakohdan toisessa luettelukohdassa tarkoitettujen ajanjaksot mukautetaan siten, että ne vastaavat todellisia tarpeita, ja sen vuoksi niitä jaetaan osiin tai pidennetään tarvittaessa.

2. Jos 1 kohdan a alakohdan toisessa luetelmakohdassa ja 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettujen ajanjaksojen yleinen noudattaminen aiheuttaa ongelmia eläinlääkintäviranomaisille, sopimuspuolet huolehtivat siitä, että eläinlääkintäasiantuntija on mahdollista saada paikalle kyseisinä aikoina, jos rahdinkuljettaja on antanut ennakoilmoituksen vähintään 12 tuntia aikaisemmin; elävien eläinten kuljetusten osalta ennakoilmoitusaika voidaan kuitenkin pidentää 18 tuntiin.

3. Jos saman rajavyöhykkeen välittömässä läheisyydessä sijaitsee useita raja-asemia, asianomaiset sopimuspuolet voivat yhdessä sopia, että joillakin näistä raja-asemista poiketaan 1 kohdan määräyksistä, jos muut kyseisellä vyöhykkeellä sijaitsevat asemat pystyvät suorittamaan tavaroiden ja ajoneuvojen selvityksen mainitun kohdan määräysten mukaisesti.

4. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen raja-asemien, tullitoimipaikkojen ja palvelujen osalta toimivaltaiset viranomaiset huolehtivat sopimuspuolten asettamin edellytyksin, että tarkastuksia ja muodollisuuksia suoritetaan poikkeuksellisesti virka-ajan ulkopuolella, jos tätä koskeva erityinen, perusteltu pyyntö on esitetty virka-aikana ja kun näistä palveluista suoritetaan mahdollisesti perittävä maksu.

9 artikla Pikakaistat

Sopimuspuolet pyrkivät perustamaan sellaisille raja-asemille, joissa se on teknisesti mahdollista ja liikennemäärien kannalta perusteltua, pikakaistoja, jotka on tarkoitettu passitusmenettelyssä kuljetettaville tavaroille ja niiden kuljetusvälineille, tyhjiille ajoneuvoille sekä kaikille sellaisille tavaroille, joille asetetut vaatimukset tarkastuksista ja muodollisuuksista eivät ole tiukempia kuin passitusmenettelyssä kuljetettaville tavaroille asetetut.

III LUKU YHTEISTYÖ

10 artikla Viranomaisten välinen yhteistyö

1. Helpottaakseen rajojen ylittämistä sopimuspuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet yhteistyön laajentamiseksi sekä kansallisella että alueellisella tai paikallisella tasolla niiden viranomaisten kesken, jotka ovat vastuussa valvonnan järjestämisestä sekä eri viranomaisten kesken, jotka suorittavat tarkastuksia ja muodollisuuksia rajojen kummallakin puolella.

2. Sopimuspuolet huolehtivat omalta osaltaan siitä, että elinkeinonharjoittajat, joita tämä pöytäkirja koskee, voivat nopeasti ilmoittaa toimivaltaisille viranomaisille rajojen ylityksissä esiintyneistä ongelmista.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuun yhteistyöhön kuuluu erityisesti:

- a) raja-asemien järjestelyt siten, että ne vastaavat liikenteen vaatimuksia;
- b) rajatoimipaikkojen muuntaminen, jos mahdollista, samalla tarkastustoimipaikkoina toimiviksi;
- c) rajan kummallakin puolella sijaitsevien raja-asemien ja toimipaikkojen vastuualueiden yhdenmukaistaminen;

d) tarkoituksenmukaisten ratkaisujen etsiminen ilmoitettuihin ongelmiin.

4. Sopimuspuolet toimivat yhteistyössä rajan kummallakin puolella tarkastuksia ja muodollisuuksia suorittavien viranomaisten virka-aikojen yhdenmukaistamiseksi.

11 artikla

Uusista tarkastuksista ja muodollisuuksista ilmoittaminen

Jos sopimuspuoli aikoo ottaa käyttöön uuden tarkastuksen tai muodollisuuden, se ilmoittaa tästä muille sopimuspuolille. Kyseinen sopimuspuoli varmistaa, ettei uusien tarkastusten tai muodollisuuksien soveltaminen tee tehottomaksi niitä toimenpiteitä, jotka on toteutettu rajojen ylittämisen helpottamiseksi.

12 artikla

Liikenteen esteetön sujuminen

1. Sopimuspuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, etteivät eri tarkastuksista ja muodollisuuksista aiheutuvat odotusajat ole pidempiä kuin on tarpeen niiden asianmukaiseksi suorittamiseksi. Sen vuoksi ne järjestävät tarkastuksia ja muodollisuuksia suorittavien viranomaisten virka-ajat, käytettävissä olevan henkilökunnan sekä tavaroiden ja asiakirjojen käsittelymenettelyn tarkastuksia ja muodollisuuksia suoritettaessa siten, että odotusaikaa liikenteen kulussa vähennetään mahdollisimman paljon.

2. Niiden sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset, joiden alueella tapahtuu sellainen tavaroiden kuljetukseen kohdistuva vakava häiriö, joka todennäköisesti vaarantaa tavoitteita yksinkertaistaa ja nopeuttaa rajojen ylittämistä, ilmoittavat välittömästi muiden sopimuspuolten toimivaltaisille viranomaisille, joihin liikennehäiriö vaikuttaa.

3. Niiden sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset, joihin tällainen häiriö vaikuttaa, toteuttavat, jos mahdollista, tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liikenne sujuu esteettömästi. Toimenpiteistä ilmoitetaan ETA:n sekakomitealle, joka tarvittaessa kokoontuu sopimuspuolen pyynnöstä kiireelliseen istuntoon keskustellakseen näistä toimenpiteistä.

13 artikla

Hallinnollinen avunanto

Sopimuspuolten välisen kaupan kitkattoman sujumisen varmistamiseksi ja virheellisyyksien tai rikkomusten havaitsemisen helpottamiseksi sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset ovat keskenään yhteistyössä noudattaen pöytäkirjan 11 määräyksiä soveltuvin osin.

14 artikla

Neuvotteluryhmät

1. Asianomaisten sopimuspuolten toimivaltaiset viranomaiset voivat perustaa neuvotteluryhmiä, joiden tehtävänä on käsitellä käytännöllisiä, teknisiä tai järjestelyihin liittyviä kysymyksiä alueellisella tai paikallisella tasolla.

2. Nämä neuvotteluryhmät kokoontuvat tarvittaessa sopimuspuolen toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä. Neuvotteluryhmistä vastaavat sopimuspuolet tiedottavat ETA:n sekakomitealle säännöllisesti ryhmien neuvotteluista.

IV LUKU LOPPUMÄÄRÄYKSET

15 artikla Maksutavat

Sopimuspuolet huolehtivat, että tavaraliikenteeseen kohdistetuista tarkastuksista ja muodollisuuksista perittävät maksut voidaan suorittaa myös vahvistetuilla tai varmennetuilla kansainvälisillä shekeillä, jotka on asetettu sen maan valuutassa, jossa maksut on suoritettava.

16 artikla Suhde muihin sopimuksiin ja kansalliseen lainsäädäntöön

Tämä pöytäkirja ei estä soveltamasta kahden tai useamman sopimuspuolen toisilleen myöntämiä laajempia helpotuksia eikä sopimuspuolten oikeutta soveltaa omaa lainsäädäntöään tarkastuksiin ja muodollisuuksiin rajoillaan, jos se ei millään tavalla vähennä tästä pöytäkirjasta johtuvia helpotuksia.

PÖYTÄKIRJA 11
KESKINÄISESTÄ AVUNANNOSTA TULLIASIOISSA

1 artikla
Määritelmät

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa tarkoitetaan:

- a) 'tullilainsäädännöllä' sopimuspuolten alueilla sovellettavia säännöksiä, jotka koskevat tavaroiden tuontia, vientiä, kauttakuljetusta ja saattamista muun tullimenettelyn alaiseksi mukaan lukien sopimuspuolten toteuttamat kielto-, rajoitus- ja valvontatoimenpiteet;
- b) 'tullimaksuilla' kaikkia tulleja, veroja ja muita maksuja, joita määrätään ja kannetaan sopimuspuolten alueilla tullilainsäädäntöä sovellettaessa, ei kuitenkaan maksuja, jotka rajoittuvat suunnilleen suoritetuista palveluista aiheutuneisiin kustannuksiin;
- c) 'pyynnön esittäväällä viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka sopimuspuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka esittää pyynnön avusta tulliasioissa;
- d) 'pyynnön saaneella viranomaisella' toimivaltaista hallintoviranomaista, jonka sopimuspuoli on nimennyt tähän tarkoitukseen ja joka vastaanottaa pyynnön avusta tulliasioissa;
- e) 'rikkomisella' mitä tahansa tullilainsäädännön vastaista tekoa tai sellaisen yritystä.

2 artikla
Soveltamisala

1. Sopimuspuolet antavat toisilleen apua tässä pöytäkirjassa määrättyillä tavoilla ja edellytyksillä varmistaakseen tullilainsäädännön oikean soveltamisen, erityisesti ehkäisemällä, paljastamalla ja tutkimalla tullilainsäädännön vastaisia tekoja.
2. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettu avunanto tulliasioissa koskee niitä sopimuspuolten hallintoviranomaisia, jotka ovat toimivaltaisia soveltamaan tätä pöytäkirjaa. Se ei rajoita keskinäistä avunantoa rikosasioissa koskevien säännösten soveltamista.

3 artikla
Pyynnöstä annettava apu

1. Pynnön saanut viranomainen toimittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle kaikki asiaa koskevat tiedot, jotta tämä voi varmistaa, että tullilainsäädäntöä sovelletaan oikein, mukaan lukien tiedot havaituista tai suunnitelluista toimista, jotka ovat tai olisivat tullilainsäädännön vastaisia.
2. Pynnön saanut viranomainen ilmoittaa pyynnön esittäneelle viranomaiselle, onko toisen sopimuspuolen alueelta viedyt tavarat tuotu asianmukaisesti toisen sopimuspuolen alueelle ja yksilöi tarvittaessa tavaroihin sovelletun tullimenettelyn.

3. Pyynnön saanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä tarvittavat toimenpiteet varmistakseen, että valvonta kohdistetaan:

- a) luonnollisiin henkilöihin tai oikeushenkilöihin, joiden perustellusti uskotaan rikkovan tai rikkoneen tullilainsäädäntöä;
- b) sellaisten tavaroiden liikkumiseen, joiden on ilmoitettu mahdollisesti olevan huomattavien tullilainsäädännön vastaisten tekojen kohteena;
- c) kuljetusvälineisiin, joita perustellusti uskotaan käytetyn tai käytettävän tai voitavan käyttää tullilainsäädännön vastaisissa teoissa.

4 artikla

Oma-aloitteinen avunanto

Sopimuspuolet antavat toisilleen toimivaltaansa kuuluvissa asioissa apua, jos ne katsovat sen tarpeelliseksi tullilainsäädännön oikean soveltamisen kannalta, erityisesti silloin kun ne saavat tietoja:

- toimista, joilla on rikottu, rikotaan tai olisi rikottu tullilainsäädäntöä ja joilla saattaa olla merkitystä muille sopimuspuolille;
- uusista keinoista tai menetelmistä, joita käytetään näiden toimien toteuttamisessa;
- tavaroista, joiden tiedetään olevan huomattavien tullilainsäädännön vastaisten tekojen kohteena tuonnissa, viennissä, kauttakuljetuksessa tai muussa tullimenettelyssä.

5 artikla

Tiedoksiannot

Pyynnön saanut viranomainen toteuttaa pyynnön esittäneen viranomaisen pyynnöstä oman lainsäädäntönsä mukaisesti kaikki tarvittavat toimenpiteet

- toimittaakseen kaikki asiakirjat
- antaakseen tiedoksi kaikki päätökset

jotka kuuluvat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan vastaanottajalle, joka asuu sen alueella tai on sijoittautunut sinne.

6 artikla

Avunpyyntöjen muoto ja sisältö

1. Tässä pöytäkirjassa tarkoitettujen pyyntöjen on tehtävä kirjallisesti. Pyyntöjen täyttämiseksi tarvittavat asiakirjat on liitettävä pyyntöön. Myös suulliset pyyntö voidaan hyväksyä, jos asian kiireellisyyden vuoksi on tarpeen, mutta ne on viipymättä vahvistettava kirjallisesti.

2. Tämän artiklan 1 kohdassa tarkoitetuissa pyynnöissä on esitettävä seuraavat tiedot:
- pyynnön esittävä viranomainen;
 - pyydetyt toimenpiteet;
 - pyynnön tarkoitus ja aihe;
 - asiaan liittyvä lainsäädäntö, säännöt ja muut oikeudelliset asiakirjat;
 - mahdollisimman tarkat ja laajat tiedot tutkinnan kohteena olevista luonnollisista henkilöistä tai oikeushenkilöistä;
 - yhteenvedo asiaa koskevista seikoista, lukuun ottamatta 5 artiklassa tarkoitettuja tapauksia.
3. Pyyntö on tehtävä pyynnön saaneen viranomaisen virallisella kielellä tai jollakin sen hyväksymällä kielellä.
4. Jos pyyntö ei täytä muotovaatimuksia, sen korjaamista tai täydentämistä voidaan vaatia; kuitenkin voidaan toteuttaa varotoimenpiteitä.

7 artikla

Pyyntöjen täyttäminen

1. Pyyntöön saanut viranomainen tai, jos tämä ei voi toimia, hallintoyksikkö, jolle tämä viranomainen on pyynnön osoittanut, toimii avunpyynnön täyttämiseksi toimivaltansa ja käytettävissä olevien voimavarojen mukaan samalla tavoin kuin se toimisi omissa nimissään tai saman sopimuspuolen muiden viranomaisten pyynnöstä, ja toimittaa sillä jo olevia tietoja, tekee tarkoituksenmukaisia tutkimuksia tai järjestää niiden tekemisen.
2. Avunpyynnöt täytetään pyynnön saaneen sopimuspuolen lainsäädännön, sääntöjen ja muiden oikeudellisten asiakirjojen mukaisesti.
3. Sopimuspuolen asianmukaisesti valtuutetut virkamiehet voivat toisen asianosaisten sopimuspuolen suostumuksella ja sen määräämin edellytyksin saada pyynnön saaneen tai sen vastualueeseen kuuluvan toisen viranomaisen toimipaikoista tietoja, jotka koskevat tullilainsäädännön vastaisia tekoja ja joita pyynnön esittänyt viranomainen tarvitsee tämän pöytäkirjan soveltamiseksi.
4. Sopimuspuolen virkamiehet voivat toisen sopimuspuolen suostumuksella olla läsnä tehtäessä tutkimuksia jälkimmäisen alueella.

8 artikla

Tietojen välityksessä käytettävä muoto

1. Pyyntöön saanut viranomainen ilmoittaa tutkimusten tulokset pyynnön esittäneelle viranomaiselle asiakirjoina, oikeaksi todistettuina asiakirjajäljennöksinä, kertomuksina ja muina sellaisina asiakirjoina.
2. Kaikki 1 kohdassa tarkoitettut asiakirjat voidaan korvata tietokoneella tuotetulla missä tahansa muodossa olevalla samansisältöisellä tiedolla.

9 artikla

Poikkeukset velvollisuudesta antaa apua

1. Sopimuspuolet voivat kieltäytyä tässä pöytäkirjassa tarkoitetusta avunannosta, jos avunpyyntöön suostuminen:
 - a) voisi vaarantaa itsemääräämisoikeutta, yleistä järjestystä (l'ordre public), turvallisuutta tai muita keskeisiä etuja;
 - b) käsittäisi muita kuin tulleja koskevia valuutta- tai verosäännöksiä; tai
 - c) loukkaisi teollisia, liike- tai ammattisalaisuuksia.
2. Jos pyynnön esittävä viranomaisiin pyytää sellaista apua, jota se ei itse voisi pyydettyään antaa, se huomauttaa tästä seikasta pyynnössään. Pynnön saaneen viranomaisen päätettäväksi jää, miten tällaiseen pyyntöön vastataan.
3. Jos avunannosta kieltäydytään, kieltäytymispäätös ja sen perustelut on viipymättä annettava tiedoksi pyynnön esittäjälle viranomaiselle.

10 artikla

Velvoite ottaa huomioon luottamuksellisuus

Tämän pöytäkirjan mukaisesti missä tahansa muodossa annetut tiedot ovat luottamuksellisia. Ne ovat salassa pidettäviä, ja niitä koskee tällaiseen tietoon ulotettu, tiedot vastaanottaneen sopimuspuolen asiaa koskevan lainsäädännön sekä yhteisön viranomaisiin sovellettavien vastaavien säännösten suoja.

11 artikla

Tietojen käyttö

1. Saatuja tietoja käytetään yksinomaan tämän pöytäkirjan tarkoituksiin, niitä saa käyttää kunkin sopimuspuolen alueella muihin tarkoituksiin ainoastaan tiedot luovuttaneen hallintoviranomaisen kirjallisella etukäteen antamalla luvalla ja tietoja koskevat luovuttaneen viranomaisen asettamat rajoitukset. Näitä määräyksiä ei sovelleta tietoihin, jotka koskevat huumausaineisiin ja psykotrooppisiin aineisiin liittyviä rikoksia. Kyseisiä tietoja saa luovuttaa muille viranomaisille, jotka ovat suoraan mukana laittoman huumausainekaupan vastustamisessa.
2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei estä käyttämästä tietoja lainkäytössä tai hallintomenettelyissä, joihin on jälkikäteen ryhdytty tullilainsäädännön rikkomisen vuoksi.
3. Sopimuspuolet voivat arkistoiduissa todisteissa, kertomuksissa ja todistuksissa sekä tuomioistuinten käsiteltävinä olevissa syyte- ja muissa asioissa käyttää todisteina tietoja ja asiakirjoja, jotka on saatu tai joista on neuvoteltu tämän pöytäkirjan määräysten mukaisesti.

12 artikla

Asiantuntijat ja todistajat

Pyynnön saaneen viranomaisen toimihenkilö voidaan toisen sopimuspuolen toimivaltaan kuuluvalla alueella valtuuttaa annetussa valtuutuksessa olevin rajoituksin esiintymään asiantuntijana tai todistajana

hallintomenettelyissä, jotka koskevat tässä pöytäkirjassa tarkoitettuja asioita, sekä esittämään esineitä, asiakirjoja tai niiden virallisesti oikeaksi todistettuja jäljennöksiä, joita mahdollisesti tarvitaan näissä menettelyissä. Todistamis- tai kuulemispyynnössä on ilmoitettava selvästi, minkä asian johdosta ja missä ominaisuudessa toimihenkilöä kuullaan.

13 artikla

Avunannosta aiheutuvat kustannukset

Sopimuspuolet ovat vaatimatta toisiltaan korvausta tämän pöytäkirjan toteuttamisesta aiheutuneista kustannuksista lukuun ottamatta tarvittaessa asiantuntijoiden ja todistajien sekä muun kuin julkisen laitoksen palveluksessa olevien tulkkien ja kääntäjien kustannuksia.

14 artikla

Täytäntöönpano

1. Tähän pöytäkirjaan liittyvät käytännön toimenpiteet annetaan toisaalta EFTA-valtioiden keskustulliviranomaisille ja toisaalta EY:n komission toimivaltaisille elimille sekä soveltuvin osin EY:n jäsenvaltioiden tulliviranomaisille tehtäväksi. Ne päättävät kaikista pöytäkirjan soveltamisessa tarvittavista käytännön toimenpiteistä ja järjestelyistä ottaen huomioon tietosuojaa koskevat säännöt. Ne voivat suositella toimivaltaisille elimille muutoksia, joita niiden käsityksen mukaan pitäisi tehdä tähän pöytäkirjaan.

2. Sopimuspuolet toimittavat toisilleen luettelot toimivaltaisista viranomaisista, jotka on määrätty yhteyshenkilöiksi tämän pöytäkirjan käytännön soveltamista varten.

Yhteisön toimivaltaan kuuluvissa kysymyksissä otetaan tältä osin aiheellisella tavalla huomioon erityistilanteet, joissa asia on kiireellinen taikka pyyntö tai tiedonanto koskee ainoastaan kahta maata, jolloin EFTA-valtioiden ja EY:n jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten väliset suorat yhteydenotot saattavat olla tarpeen pyyntöjen käsittelyä ja tietojenvaihtoa varten. Näitä tietoja täydennetään luetteloilla, joita tarkistetaan tarvittaessa, niiden viranomaisten edustajista, jotka ovat vastuussa tullilainsäädännön vastaisten tekojen estämisestä, tutkimisesta ja vastustamisesta.

Jotta tämän pöytäkirjan toteutuminen käytännössä olisi mahdollisimman tehokasta, sopimuspuolet toteuttavat lisäksi aiheelliset toimenpiteet sen varmistamiseksi, että tullirikosten vastustamisesta vastuussa olevat viranomaiset luovat suorat henkilökohtaiset yhteydet, mukaan lukien tarvittaessa paikallistason tulliviranomaiset, jotta tietojenvaihtoa ja pyyntöjen käsittelyä helpotettaisiin.

3. Sopimuspuolet neuvottelevat keskenään ja ilmoittavat sen jälkeen toisilleen yksityiskohtaisista soveltamista koskevista säännöistä, jotka on annettu tämän artiklan määräysten mukaisesti.

15 artikla

Täydentävä luonne

1. Tämä pöytäkirja täydentää keskinäistä avunantoa koskevia sopimuksia, joita on tehty tai saatetaan tehdä EY:n jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden välillä sekä EFTA-valtioiden kesken, eikä estä soveltamista niitä. Pöytäkirja ei myöskään estä mainittujen sopimusten mukaisesti tapahtuvaa laaja-alaisempaa keskinäistä avunantoa.
2. Mainitut sopimukset eivät estä soveltamista yhteisön säännöksiä EY:n komission toimivaltaisten elinten ja jäsenvaltioiden tulliviranomaisten välisestä sellaisten tietojen toimitamisesta, jotka koskevat tulliasioissa saatuja, yhteisölle mahdollisesti merkityksellisiä tietoja, sanotun kuitenkin rajoittamatta 11 artiklan soveltamista.

PÖYTÄKIRJA 12
KOLMANSIEN MAIDEN KANSSA TEHTÄVISTÄ SOPIMUKSISTA, JOTKA
KOSKEVAT VAATIMUSTENMUKAISUUDEN ARVIOINTIA

Euroopan yhteisön aloitteesta neuvotellaan kolmansien maiden kanssa vaatimustenmukaisuuden arvioimisen keskinäistä tunnustamista koskevista sopimuksista sellaisten tuotteiden osalta, joissa EY:n säännösten mukaan on käytettävä merkkiä. Yhteisön lähtökohtana neuvotteluissa on, että asianomaiset kolmannet maat tekevät EFTA-valtioiden kanssa samanlaiset rinnakkaiset keskinäistä tunnustamista koskevat sopimukset kuin yhteisön kanssa tehdään. Sopimuspuolet ovat keskenään yhteistyössä ETA-sopimuksessa määrättyjen yleisten tietojenanto- ja neuvottelumenettelyjen mukaisesti. Jos suhteissa kolmansiin maihin muodostuu eroja, ne käsitellään ETA-sopimuksen asiaa koskevien määräysten mukaisesti.

PÖYTÄKIRJA 13
POLKUMYYNNIN VASTAISTEN TOIMENPITEIDEN JA TASOITUS-
TOIMENPITEIDEN SOVELTAMATTA JÄTTÄMISESTÄ

Sopimuksen 26 artiklaa sovelletaan ainoastaan aloilla, joita sopimuksen määräykset koskevat ja joita koskeva yhteisön säännöstö ("acquis") on täysin otettu tämän sopimuksen osaksi.

Lisäksi, jolleivät sopimuspuolet ole sopineet muista ratkaisuksista, artiklan soveltamisella ei rajoiteta niitä toimenpiteitä, joita sopimuspuolet voivat ottaa käyttöön estääkseen seuraavien kolmansiin maihin kohdistuvien toimenpiteiden kiertämisen:

- polkumyynnin vastaiset toimenpiteet;
- tasoitusmaksut;
- toimenpiteet sellaisia luvattomia kauppatapoja vastaan, joita kolmansien maiden katsotaan noudattavan.

PÖYTÄKIRJA 14 HIILI- JA TERÄSTUOTTEIDEN KAUPASTA

1 artikla

Tätä pöytäkirjaa sovelletaan tuotteisiin, jotka kuuluvat yhtäältä Euroopan hiili- ja teräsyhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä toisaalta yksittäisten EFTA-valtioiden taikka tapauksen mukaan Euroopan hiili- ja teräsyhteisön jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden välillä tehtyjen vapaakauppasopimusten (jäljempänä 'vapaakauppasopimukset') soveltamisalaan.

2 artikla

1. Vapaakauppasopimuksiin ei puututa, ellei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä. Siltä osin kuin vapaakauppasopimuksia ei sovelleta, sovelletaan tämän sopimuksen määräyksiä. Siltä osin kuin vapaakauppasopimusten aineellisoikeudellisia määräyksiä edelleen sovelletaan, sovelletaan myös toimielimiä koskevia näiden sopimusten määräyksiä.

2. Euroopan talousalueella tapahtuvaan kauppaan sovellettavat viennin määrälliset rajoitukset, vaikutuksiltaan vastaavat toimenpiteet sekä tullit ja vaikutuksiltaan vastaavat maksut poistetaan.

3 artikla

Sopimuspuolet eivät ota käyttöön sellaisia rajoituksia taikka hallinnollisia ja teknisiä sääntelyjä, jotka sopimuspuolten välisessä kaupassa haittaisivat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvien tuotteiden vapaata liikkuvuutta.

4 artikla

Yrityksiin sovellettavat aineellisoikeudelliset kilpailusäännöt, jotka koskevat tämän pöytäkirjan soveltamisalaan kuuluvia tuotteita, ovat pöytäkirjassa 25. Määräykset johdetusta oikeudesta ovat pöytäkirjassa 21 ja liitteessä XIV.

5 artikla

Sopimuspuolten on noudatettava terästeollisuudelle myönnettävää tukea koskevia sääntöjä. Ne tunnustavat erityisesti terästeollisuudelle myönnettävää tukea koskevien yhteisön sääntöjen merkityksen ja hyväksyvät ne sellaisena kuin siitä määrätään komission päätöksessä 322/89/EHTY, jonka voimassaoloaika päättyy 31 päivänä joulukuuta 1991. Sopimuspuolet julistavat sitoutuvansa tämän sopimuksen voimaantuloon mennessä täydentämään ETA-sopimusta terästeollisuudelle myönnettävää tukea koskevilla uusilla yhteisön säännöillä, jos ne ovat olennaisesti samanlaiset kuin mainitun säädöksen määräykset.

6 artikla

1. Sopimuspuolet vaihtavat tietoja markkinoista. EFTA-valtiot tekevät parhaansa huolehtiakseen siitä, että teräksen tuottajat, kuluttajat ja kauppiaat antavat tällaisia tietoja.
2. EFTA-valtiot tekevät parhaansa huolehtiakseen siitä, että ne terästä tuottavat yritykset, jotka ovat sijoittautuneet niiden alueelle, osallistuvat 18 päivänä marraskuuta 1981 tehdyn komission päätöksen N:o 3302/81/EHTY 15 artiklassa tarkoitettuihin investointeja koskeviin vuosittaisiin yleiskatsauksiin. Sopimuspuolet vaihtavat tietoja merkittävistä investointi- tai investoinninpurkuhankkeista, tämän kuitenkaan rajoittamatta liikesalaisuuksia koskevia vaatimuksia.
3. Kaikkiin sopimuspuolten välistä tietojenvaihtoa koskeviin seikkoihin sovelletaan tämän sopimuksen yleisiä, toimielimiä koskevia määräyksiä.

7 artikla

Sopimuspuolet toteavat, että Euroopan talousyhteisön ja yksittäisten EFTA-valtioiden välillä tehtyjen vapaakauppasopimusten pöytäkirjassa 3 tarkoitetut alkuperäsäännöt korvataan tämän sopimuksen pöytäkirjalla 4.

PÖYTÄKIRJA 15
HENKILÖIDEN VAPAATA LIIKKUVUUTTA KOSKEVISTA SIIRTYMÄKAUSISTA
(SVEITSI JA LIECHTENSTEIN)

1 artikla

Henkilöiden vapaata liikkuvuutta EY:n jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden välillä koskevia sopimuksen ja sen liitteiden määräyksiä sovelletaan, jollei tämän pöytäkirjan siirtymämääräyksistä muuta johdu.

2 artikla

1. Sen estämättä, mitä 4 artiklassa määrätään, Sveitsi sekä EY:n jäsenvaltiot ja muut EFTA-valtiot saavat pitää voimassa 1 päivään tammikuuta 1998 asti EY:n jäsenvaltioiden ja muiden EFTA-valtioiden kansalaisten sekä vastaavasti Sveitsin kansalaisten osalta kansalliset säännökset, joiden mukaan maahantuloa, oleskelua ja työntekoa varten on etukäteen hankittava lupa.

2. Sveitsi saa pitää voimassa 1 päivään tammikuuta 1998 asti EY:n jäsenvaltioiden ja muiden EFTA-valtioiden kansalaisten osalta uusia asukkaita ja kausityöntekijöitä koskevat määrälliset rajoitukset. Näitä määrällisiä rajoituksia vähennetään asteittain siirtymäkauden loppuun mennessä.

3 artikla

1. Sen estämättä, mitä 3 kohdassa määrätään, Sveitsi saa pitää voimassa 1 päivään tammikuuta 1998 asti kansalliset säännökset, jotka rajoittavat kausityöntekijöiden ammatillista ja alueellista liikkuvuutta, mukaan lukien kyseisten työntekijöiden velvollisuus poistua Sveitsin alueelta vähintään kolmeksi kuukaudeksi heidän kausilupansa päätyttyä. Niiden kausityöntekijöiden kausiluvat, joilla on kausityösopimus heidän palatessaan Sveitsin alueelle, uusitaan ilman eri toimenpiteitä 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen.

2. Asetuksen (ETY) N:o 1612/68 10, 11 ja 12 artiklaa, sellaisina kuin ne luetellaan sopimuksen liitteessä V olevassa 2 kohdassa, sovelletaan Sveitsissä kausityöntekijöiden osalta 1 päivästä tammikuuta 1997 alkaen.

3. Sopimuksen 28 artiklan ja liitteen V määräyksiä sovelletaan Sveitsissä kausityöntekijöiden osalta 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen ja sen estämättä, mitä tämän pöytäkirjan 2 artiklassa määrätään, jos kyseiset työntekijät ovat työskennelleet 30 kuukauden ajan kausityöntekijöinä Sveitsin alueella edeltävien neljän perättäisen vuoden aikana.

4 artikla

Sveitsi saa pitää voimassa

- 1 päivään tammikuuta 1996 asti kansalliset säännökset, joiden mukaan Sveitsin alueella työskentelevän työntekijän, jonka vakituinen asuinpaikka on muualla kuin Sveitsin alueella (rajatyöntekijä), on palattava päivittäin asuinmaahansa;

- 1 päivään tammikuuta 1998 asti kansalliset säännökset, joiden mukaan Sveitsin alueella työskentelevän työntekijän, jonka vakituinen asuinpaikka on muualla kuin Sveitsin alueella (rajatyöntekijä), on palattava viikoittain asuinmaahansa;
- 1 päivään tammikuuta 1997 asti rajatyöntekijöiden työskentelyn rajoittamista tietyillä rajavyöhykkeillä koskevat kansalliset säännökset;
- 1 päivään tammikuuta 1995 asti kansalliset säännökset, joiden mukaan Sveitsissä työskentelevien rajatyöntekijöiden on etukäteen hankittava lupa työskentelyä varten.

5 artikla

1. Liechtenstein yhtäältä sekä EY:n jäsenvaltiot ja muut EFTA-valtiot toisaalta saavat pitää voimassa 1 päivään tammikuuta 1998 asti EY:n jäsenvaltioiden ja muiden EFTA-valtioiden kansalaisten sekä vastaavasti Liechtensteinin kansalaisten osalta kansalliset säännökset, joiden mukaan maahantuloa, oleskelua ja työskentelyä varten on etukäteen hankittava lupa.
2. Liechtenstein saa pitää voimassa 1 päivään tammikuuta 1998 asti EY:n jäsenvaltioiden ja muiden EFTA-valtioiden kansalaisten osalta uusia asukkaita, kausityöntekijöitä ja rajatyöntekijöitä koskevat määrälliset rajoitukset. Näitä määrällisiä rajoituksia vähennetään asteittain.

6 artikla

1. Liechtenstein saa pitää voimassa 1 päivään tammikuuta 1998 asti kansalliset säännökset, joilla rajoitetaan kausityöntekijöiden ammatillista liikkuvuutta, mukaan lukien kyseisten työntekijöiden velvollisuus poistua Liechtensteinin alueelta vähintään kolmeksi kuukaudeksi heidän kausilupansa päätyttyä. Niiden kausityöntekijöiden kausiluvat, joilla on kausityösopimus heidän palatessaan Liechtensteinin alueelle, uusitaan ilman eri toimenpiteitä 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen.
2. Asetuksen (ETY) N:o 1612/68 10, 11 ja 12 artiklaa, sellaisina kuin ne luetellaan sopimuksen liitteessä V olevassa 2 kohdassa, sovelletaan Liechtensteinissa asuvien osalta 1 päivästä tammikuuta 1995 alkaen ja kausityöntekijöiden osalta 1 päivästä tammikuuta 1997 alkaen.
3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettuja järjestelyjä sovelletaan myös Liechtensteinin alueella itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivan henkilön perheenjäseniin.

7 artikla

Liechtenstein saa pitää voimassa:

- 1 päivään tammikuuta 1998 asti kansalliset säännökset, joiden mukaan Liechtensteinin alueella työskentelevän työntekijän, jonka asuinpaikka on muualla kuin Liechtensteinin alueella (rajatyöntekijä), on palattava päivittäin asuinmaahansa;
- 1 päivään tammikuuta 1998 asti kansalliset säännökset kaikkien työntekijäryhmien ammatillista liikkuvuutta ja pääsyä eri ammatteihin koskevista rajoituksista;

- 1 päivään tammikuuta 1995 asti kansalliset säännökset Liechtensteinissa asuvien itsenäisten ammatinharjoittajien toiminnan rajoituksista. Kyseiset rajoitukset saadaan säilyttää 1 päivään tammikuuta 1997 asti niiden itsenäisten ammatinharjoittajien osalta, joiden asuinpaikka on muualla kuin Liechtensteinin alueella.

8 artikla

1. Sveitsi ja Liechtenstein eivät ota 2 – 7 artiklassa määrättyjä rajoituksia lukuun ottamatta sopimuksen allekirjoittamispäivän jälkeen käyttöön mitään uusia rajoittavia toimenpiteitä, jotka koskevat työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien maahantuloa, työntekoa ja oleskelua.
2. Sveitsi ja Liechtenstein toteuttavat tarvittavat toimenpiteet, jotta EY:n jäsenvaltioiden ja muiden EFTA-valtioiden kansalaiset voivat siirtymäkausien aikana ottaa vastaan tarjolla olevaa työtä Sveitsin ja Liechtensteinin alueella samoin etuoikeuksin kuin Sveitsin ja Liechtensteinin kansalaiset.

9 artikla

1. Sopimuspuolet tarkastelevat 1 päivästä tammikuuta 1996 alkaen 2 – 4 artiklassa määrättyjen siirtymäkausien soveltamisen tuloksia. Tarkastelun jälkeen sopimuspuolet voivat uuden tiedon perusteella ja siirtymäkauden mahdollista lyhentämistä silmällä pitäen tehdä ehdotuksia säännöksiksi, joilla siirtymäkausia tarkistetaan.
2. Liechtensteinia koskevan siirtymäkauden päätyttyä sopimuspuolet tarkastelevat yhdessä siirtymätoimenpiteitä ottaen aiheellisella tavalla huomioon Liechtensteinin maantieteellisen erityisaseman.

10 artikla

Siirtymäkausien aikana sovelletaan olemassa olevia kahdenvälisiä järjestelyjä, jolleivät sopimuksen määräykset johda EY:n jäsenvaltioiden ja EFTA-valtioiden kansalaisten kannalta edullisempaan lopputulokseen.

11 artikla

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa ilmaisuilla 'kausityöntekijä' ja 'rajatyöntekijä' on Sveitsin ja vastaavasti Liechtensteinin kansallisessa lainsäädännössä tämän sopimuksen allekirjoittamisajankohtana määritelty merkitys.

PÖYTÄKIRJA 16
HENKILÖIDEN VAPAATA LIKKUVUUTTA KOSKEVIIN SIIRTYMÄKAUSIIN
LIITTYVISTÄ SOSIAALITURVAN ALAN TOIMENPITEISTÄ
(SVEITSI JA LIECHTENSTEIN)

1 artikla

Tätä pöytäkirjaa ja sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä 14 päivänä kesäkuuta 1971 annettua asetusta (ETY) N:o 1408/71 (EYVL N:o L 149, 5.7.1971, s. 416) sovellettaessa 'kausityöntekijällä' tarkoitetaan Sveitsin ja Liechtensteinin osalta työntekijää, joka on jonkin EY:n jäsenvaltion tai muun EFTA-valtion kansalainen ja jolle on annettu Sveitsin ja vastaavasti Liechtensteinin kansallisen lainsäädännön mukainen kausilupa enintään yhdeksäksi kuukaudeksi.

2 artikla

Luvan voimassaoloaikana kausityöntekijällä on oikeus työttömyysetuuksiin Sveitsin ja vastaavasti Liechtensteinin lainsäädännön mukaisesti samoin edellytyksin kuin Sveitsin ja vastaavasti Liechtensteinin kansalaisilla sekä asetuksen (ETY) N:o 1408/71 säännösten mukaisesti.

3 artikla

Sveitsi ja vastaavasti Liechtenstein korvaavat osan kausityöntekijöiden maksamista työttömyysvakuutusmaksuista työntekijöiden asuinvaltioille seuraavien menettelyn mukaisesti:

- a) Kunkin valtion osalta vakuutusmaksujen kokonaismäärä määrätään Sveitsissä ja vastaavasti Liechtensteinissa elokuun lopussa kausityöntekijöinä olevien kyseisen valtion kansalaisten lukumäärän, keskimääräisen kauden pituuden, palkkojen sekä Sveitsin ja vastaavasti Liechtensteinin työttömyysvakuutukseen suoritettujen vakuutusmaksujen määrän (työnantajan ja työntekijän osuudet) mukaisesti.
- b) Kullekin maalle korvattava määrä vastaa 50 prosenttia a alakohdan mukaisesti laskettujen vakuutusmaksujen kokonaismäärästä.
- c) Korvaus suoritetaan vain, jos asianomaisessa valtiossa asuvien kausityöntekijöiden kokonaismäärä on laskentakauden aikana suurempi kuin 50 Sveitsin osalta tai 50 Liechtensteinin osalta.

4 artikla

Työttömyysvakuutusmaksujen korvaamista koskevia määräyksiä, jotka sisältyvät Sveitsin Ranskan kanssa (sopimus 14 päivältä joulukuuta 1978), Italian kanssa (sopimus 12 päivältä joulukuuta 1978), Saksan liittotasavallan kanssa (sopimus 17 päivältä marraskuuta 1982), Itävallan kanssa (sopimus 14 päivältä joulukuuta 1978) ja Liechtensteinin ruhtinaskunnan kanssa (sopimus 15 päivältä tammikuuta 1979) tekemiin työttömyysvakuutusta koskeviin sopimuksiin, sovelletaan edelleen siirtymäkausiensa aikana.

5 artikla

Tämän pöytäkirjan voimassaolo rajoitetaan pöytäkirjassa 15 määriteltyihin siirtymäkausiin.

PÖYTÄKIRJA 17
SOPIMUKSEN 34 ARTIKLASTA

1. Sopimuksen 34 artikla ei estä sopimuspuolia antamasta lainsäädäntöä, joka koskee kolmansien maiden pääsyä niiden markkinoille, eikä sopimuspuolia soveltamasta tätä koskevia toimenpiteitä.

Sopimuksen soveltamisalaan kuuluvaa lainsäädäntöä on käsiteltävä noudattaen sopimuksessa määrättyjä menettelyjä, ja sopimuspuolet pyrkivät laatimaan vastaavat ETA-säännöt.

Kaikissa muissa tapauksissa sopimuspuolet ilmoittavat ETA:n sekakomitealle toimenpiteistä ja tarvittaessa pyrkivät antamaan säännökset sen varmistamiseksi, ettei toimenpiteitä kierretä toisten sopimuspuolten alueita hyväksi käyttäen.

Jollei sopimusta tällaisista säännöistä tai säännöksistä saavuteta, sopimuspuoli, jota asia koskee, voi toteuttaa tarvittavat toimenpiteet kiertämisen estämiseksi.

2. Määriteltäessä niitä, jotka saavat etua sopimuksen 34 artiklasta johtuvista oikeuksista, sovelletaan sijoittautumisvapauden rajoitusten poistamiseksi annetun yleisen toimintaohjelman (EYVL N:o 2, 15.1.1962, s. 36/62) I osaston määräyksiä samoin oikeudellisin vaikutuksin kuin yhteisössä.

PÖYTÄKIRJA 18
SISÄISESTÄ MENETTELYSTÄ PANTAESSA
43 ARTIKLA TÄYTÄNTÖÖN

Menettelyt, joita yhteisö noudattaa pantaessa sopimuksen 43 artiklaa täytäntöön, määrätään Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksessa.

Menettelyt, joita EFTA-valtiot noudattavat, määrätään EFTA-valtioiden pysyvää komiteaa koskevassa sopimuksessa ja käsittävät seuraavat osa-alueet:

EFTA-valtion, joka aikoo toteuttaa toimenpiteet sopimuksen 43 artiklan nojalla, on hyvissä ajoin ilmoitettava siitä EFTA-valtioiden pysyvälle komitealle.

Salaisissa tai kiireellisissä tapauksissa ilmoitus muille EFTA-valtioille ja EFTA-valtioiden pysyvälle komitealle tehdään kuitenkin viimeistään toimenpiteiden voimaantulopäivänä.

EFTA-valtioiden pysyvä komitea tutkii tilanteen ja antaa lausunnon toimenpiteiden toteuttamisesta. Se seuraa tilannetta ja voi milloin tahansa antaa äänen enemmistöllä suosituksia toteutettujen toimenpiteiden mahdollisesta muuttamisesta, lykkäämisestä tai kuonoamisesta taikka muista toimenpiteistä asianomaisen EFTA-valtion auttamiseksi selviytymään vaikeuksistaan.

PÖYTÄKIRJA 19 MERILIIKENTEESTÄ

Sopimuspuolet eivät sovelta keskenään neuvoston asetuksissa (ETY) N:o 4057/86 (EYVL N:o L 378, 31.12.1986, s. 14) ja (ETY) N:o 4058/86 (EYVL N:o L 378, 31.12.1986, s. 21) sekä neuvoston päätöksessä 83/573/ETY (EYVL N:o L 332, 28.11.1983, s. 37) tarkoitettuja tai vastaavia toimenpiteitä, jos tähän sopimukseen kuuluva yhteisön säännöstö ("acquis") meriliikenteestä on kokonaisuudessaan pantu täytäntöön.

Sopimuspuolet sovittavat yhteen toimenpiteensä suhteessa kolmansiin inaihin ja kolmansien maiden yhtiöihin meriliikenteen alalla seuraavien säännösten mukaisesti:

1. Jos sopimuspuoli päättää tarkkailla joidenkin kolmansien maiden toimintaa lastialusliikenteen alalla, sen on ilmoitettava tästä ETA:n sekakomitealle ja se voi ehdottaa muille sopimuspuolille toimintaan osallistumista.
2. Jos sopimuspuoli päättää toteuttaa kolmanteen maahan kohdistuvia diplomaattisia toimenpiteitä sen vuoksi, että vapaata valtameriliikenteeseen pääsyä rajoitetaan tai uhataan rajoittaa, sen on ilmoitettava tästä ETA:n sekakomitealle. Muut sopimuspuolet voivat päättää osallistua tällaisiin diplomaattisiin toimenpiteisiin.
3. Jos jokin sopimuspuolista aikoo toteuttaa toimenpiteitä ja toimia kolmatta maata tai kolmannen maan varustamoaa vastaan, vastatoimena muun muassa kohtuuttomalle hinnoittelulle, jota kansainväliseen rahtinjaliliikenteeseen osallistuvat kolmansien maiden varustamot noudattavat, taikka toimille, joilla vapaata valtameriliikenteeseen pääsyä rajoitetaan tai uhataan rajoittaa, sen on ilmoitettava tästä ETA:n sekakomitealle. Tarvittaessa toimenpiteet aloittanut sopimuspuoli voi pyytää toisilta sopimuspuolilta yhteistyötä näissä menettelyissä.

Muut sopimuspuolet voivat päättää toteuttaa samat toimenpiteet oman toimivaltansa osalta. Kun sopimuspuolen toimenpiteitä kierretään käyttämällä sellaisten sopimuspuolten aluetta, jotka eivät ole toteuttaneet vastaavanlaisia toimenpiteitä, sopimuspuoli, jonka toimenpiteitä kierretään, voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet tilanteen korjaamiseksi.

4. Jos sopimuspuoli aikoo neuvotella neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 (EYVL N:o L 378, 31.12.1986, s. 1) 5 artiklan 1 kohdassa ja 6 artiklassa tarkoitetuista lastinjakojärjestelyistä tai ulottaa kyseisen asetuksen säännökset sen 7 artiklan mukaisesti koskemaan kolmannen maan kansalaisia, sen on ilmoitettava tästä ETA:n sekakomitealle.

Jos yksi tai useampi muu sopimuspuoli vastustaa suunniteltua toimenpidettä, ETA:n sekakomiteassa pyritään asiassa löytämään tyydyttävä ratkaisu. Jos sopimuspuolet eivät pääse yhteisymmärykseen, voidaan toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Jos muita keinoja ei ole käytettävissä, nämä toimenpiteet voivat käsittää asetuksen 1 artiklassa säädetyn merikuljetuspalvelujen vapaan tarjoamisen periaatteen kumoamisen sopimuspuolten välillä.

5. Mahdollisuuksien mukaan 1 – 4 kohdassa tarkoitetut tiedot on toimitettava riittävän ajoissa, jotta sopimuspuolet voivat sovittaa toimenpiteensä yhteen.
6. Sopimuspuolen pyynnöstä järjestetään sopimuspuolten keskinäisiä neuvotteluja merenkulkua koskevista, kansainvälisissä järjestöissä käsiteltävistä kysymyksistä, sopimuspuolten ja kolmansien maiden välisen, merenkulun alalla tapahtuneen kehityksen eri näkökohdista sekä tämän alan kahden- ja monenvälisten sopimusten toimivuudesta.

PÖYTÄKIRJA 20
PÄÄSYSTÄ SISÄVESIVÄYLILLE

1. Sopimuspuolet takaavat vastavuoroisen pääsyn toistensa sisävesiväylille. Reinin ja Tonavan osalta sopimuspuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet, jotta sisävesiliikenteessä saavutettaisiin samanaikaisesti yhtäläisen pääsyn ja sijoittautumisvapauden tavoitteet.
2. Asianomaisissa kansainvälisissä järjestöissä kehitetään järjestelyjä kaikkien sopimuspuolten yhtäläisen ja vastavuoroisen sopimuspuolten alueiden vesiväylille pääsyn varmistamiseksi 1 päivään tammikuuta 1996 mennessä ottaen huomioon asiaa koskevien monenvälisten sopimusten velvoitteet.
3. Sisävesiväyliä koskevaa yhteisön säännöstöä ("acquis") sovelletaan kokonaisuudessaan sopimuksen voimaantulosta alkaen niiden EFTA-valtioiden osalta, joilla silloin on pääsy yhteisön sisävesiväylille, ja muiden EFTA-valtioiden osalta heti kun nämä saavat yhtäläisen pääsyn sisävesiväylille.

Asetuksen (ETY) N:o 1101/89, annettu 27 päivänä huhtikuuta 1989, (EYVL N:o L 116, 28.4.1989) 8 artiklan 3 kohtaa, sellaisena kuin se on mukautettuna tämän sopimuksen soveltamiseksi, sovelletaan kuitenkin 1 päivän tammikuuta 1993 jälkeen liikkeelle laskettuihin jälkimmäisten EFTA-valtioiden sisävesialuksiin heti kun kyseiset valtiot ovat saaneet pääsyn yhteisön sisävesiväylille.

PÖYTÄKIRJA 21
YRITYKSIIN SOVELLETTAVIEN KILPAILUSÄÄNTÖJEN
TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

1 artikla

EFTA-valtioiden välisellä sopimuksella EFTAn valvontaviranomaiselle annetaan Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen kilpailusääntöjen soveltamiseksi vastaava toimivalta ja samat tehtävät kuin EY:n komissiolla tätä sopimusta allekirjoitettaessa, jotta EFTAn valvontaviranomainen voi panna täytäntöön sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohdassa ja 53 – 60 artiklassa sekä pöytäkirjassa 25 määrätty periaatteet.

Yhteisö antaa tarvittaessa säännökset sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohdassa ja 53 – 60 artiklassa sekä pöytäkirjassa 25 määrättyjen periaatteiden täytäntöönpanosta varmistaakseen, että EY:n komissiolla on tämän sopimuksen nojalla vastaava toimivalta ja samat tehtävät kuin sillä tätä sopimusta allekirjoitettaessa on Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen kilpailusääntöjen soveltamiseksi.

2 artikla

Jos sopimuksen VII osassa määrättyä menettelyä noudattaen annetaan uusia säädöksiä 1 artiklan 2 kohdan e alakohdan ja 53 – 60 artiklan sekä pöytäkirjan 25 täytäntöönpanosta taikka tämän pöytäkirjan 3 artiklassa lueteltujen säädösten muuttamisesta, vastaavat muutokset tehdään EFTAn valvontaviranomaisen perustamisesta tehtyyn sopimukseen sen varmistamiseksi, että EFTAn valvontaviranomaiselle annetaan samanaikaisesti vastaava toimivalta ja samat tehtävät kuin EY:n komissiolla.

3 artikla

1. Liitteessä XIV lueteltujen säädösten lisäksi seuraavissa säädöksissä on säännöksiä EY:n komission toimivallasta ja tehtävistä sovellettaessa Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen kilpailusääntöjä:

Yrityskeskittymien valvonta

1. **389 R 4064:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 4064/89, annettu 21 päivänä joulukuuta 1989, yrityskeskittymien valvonnasta (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 1), 6 – 25 artikla
2. **390 R 2367:** Komission asetus (ETY) N:o 2367/90, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1990, yrityskeskittymien valvonnasta annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 4064/89 säädetyistä ilmoituksista, määräajoista ja kuulemisista (EYVL N:o L 219, 14.8.1990, s. 5)

Yleiset menettelysäännöt

3. **362 R 0017:** Neuvoston asetus N:o 17/62, perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan ensimmäinen täytäntöönpanoasetus (EYVL N:o 13, 21.2.1962, s. 204/62), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **362 R 0059:** asetus N:o 59/62, annettu 3 päivänä heinäkuuta 1962 (EYVL N:o 58, 10.7.1962, s. 1655/62)
 - **363 R 0118:** asetus N:o 118/63, annettu 5 päivänä marraskuuta 1963 (EYVL N:o 162, 7.11.1963, s. 2696/63)
 - **371 R 2822:** asetus (ETY) N:o 2822/71, annettu 20 päivänä joulukuuta 1971 (EYVL N:o L 285, 29.12.1971, s. 49)
 - **1 72 B:** liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja – Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 73, 27.3.1972, s. 92)
 - **1 79 H:** liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja – Helleenien tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 291, 19.11.1979, s. 93)
 - **1 85 I:** liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja – Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 302, 15.11.1985, s. 165)
4. **362 R 0027:** Komission asetus N:o 27/62, annettu 3 päivänä toukokuuta 1962, 6 päivänä helmikuuta 1962 annetun neuvoston asetuksen N:o 17 ensimmäinen täytäntöönpanoasetus (Hakemusten ja ilmoitusten muoto, sisältö ja muut yksityiskohdat) (EYVL N:o 35, 10.5.1962, s. 1118/62), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **368 R 1133:** asetus (ETY) N:o 1133/68, annettu 26 päivänä heinäkuuta 1968 (EYVL N:o L 189, 1.8.1968, s. 1)
 - **375 R 1699:** asetus (ETY) N:o 1699/75, annettu 2 päivänä heinäkuuta 1975 (EYVL N:o L 172, 3.7.1975, s. 11)
 - **1 79 H:** liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja – Helleenien tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 291, 19.11.1979, s. 94)
 - **385 R 2526:** asetus (ETY) N:o 2526/85, annettu 5 päivänä elokuuta 1985 (EYVL N:o L 240, 7.9.1985, s. 1)
 - **1 85 I:** liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja – Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 302, 15.11.1985, s. 166)
5. **363 R 0099:** Komission asetus (ETY) N:o 99/63, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1963, neuvoston asetuksen N:o 17 19 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetyistä kuulemisista (EYVL N:o 127, 20.8.1963, s. 2268/63)

Liikenne

6. **362 R 0141:** Neuvoston asetus N:o 141/62, annettu 26 päivänä marraskuuta 1962, liikenteen jättämisestä neuvoston asetuksen N:o 17 soveltamisalan ulkopuolelle, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 165/65/ETY ja asetuksella N:o 1002/67/ETY (EYVL N:o 124, 28.11.1962, s. 2751/62)
7. **368 R 1017:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 1017/68, annettu 19 päivänä heinäkuuta 1968, kilpailusääntöjen soveltamisesta rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteeseen (EYVL N:o L 175, 23.7.1968, s. 1), 6 ja 10 – 31 artikla
8. **369 R 1629:** Komission asetus (ETY) N:o 1629/69, annettu 8 päivänä elokuuta 1969, 19 päivänä heinäkuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1017/68 10 artiklassa tarkoitettujen ilmoitusten, 12 artiklassa tarkoitettujen hakemusten ja 14 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen ilmoitusten muodosta, sisällöstä ja muista yksityiskohdista (EYVL N:o L 209, 21.8.1969, s. 1)
9. **369 R 1630:** Komission asetus (ETY) N:o 1630/69, annettu 8 päivänä elokuuta 1969, 19 päivänä heinäkuuta 1968 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1017/68 26 artiklan 1 ja 2 kohdassa tarkoitetuista kuulemisista (EYVL N:o L 209, 21.8.1969, s. 11)
10. **374 R 2988:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 2988/74, annettu 26 päivänä marraskuuta 1974, vanhentumisajoista liikennettä ja kilpailua koskeviin Euroopan talousyhteisön sääntöihin liittyvissä menettelyissä ja niiden nojalla määrättyjen seuraamusten täytäntöönpanossa (EYVL N:o L 319, 29.11.1974, s. 1)
11. **386 R 4056:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 4056/86, annettu 22 päivänä joulukuuta 1986, perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan yksityiskohtaisesta soveltamisesta meriliikenteeseen (EYVL N:o L 378, 31.12.1986, s. 4), II jakso
12. **387 R 3975:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 3975/87, annettu 14 päivänä joulukuuta 1987, menettelystä sovellettaessa kilpailusääntöjä lentoliikenteen alalla toimiviin yrityksiin (EYVL N:o L 374, 31.12.1987, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **391 R 1284:** neuvoston asetus (ETY) N:o 1284/91, annettu 14 päivänä toukokuuta 1991 (EYVL N:o L 122, 15.5.1991, s. 2)
13. **388 R 4260:** Komission asetus (ETY) N:o 4260/88, annettu 16 päivänä joulukuuta 1988, perustamissopimuksen 85 ja 86 artiklan yksityiskohtaisesta soveltamisesta meriliikenteeseen annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 4056/86 säädetyistä ilmoituksista, valituksista, hakemuksista ja kuulemisista (EYVL N:o L 376, 31.12.1988, s. 1)
14. **388 R 4261:** Komission asetus (ETY) N:o 4261/88, annettu 16 päivänä joulukuuta 1988, menettelystä sovellettaessa kilpailusääntöjä lentoliikenteen alalla toimiviin yrityksiin annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 3975/87 säädetyistä valituksista, hakemuksista ja kuulemisista (EYVL N:o L 376, 31.12.1988, s. 10)

2. Liitteessä XIV lueteltujen säädösten lisäksi seuraavissa säädöksissä on määräyksiä EY:n komission toimivallasta ja tehtävistä sovellettaessa Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen (EHTY) kilpailusääntöjä:

1. EHTY:n 65 artiklan 2 kohdan 3 – 5 alakohta, 3 kohta, 4 kohdan 2 alakohta ja 5 kohta
2. EHTY:n 66 artiklan 2 kohdan 2 – 4 alakohta ja 4 – 6 kohta
3. **354 D 7026:** Korkean viranomaisen päätös N:o 26–54, tehty 6 päivänä toukokuuta 1954, perustamissopimuksen 66 artiklan 4 kohdan täytäntöönpanoa koskevaksi asetukseksi velvollisuudesta antaa tietoja (EHTYVL N:o 9, 11.5.1954, s. 350/54)
4. **378 S 0715:** Komission päätös N:o 715/78/EHTY, tehty 6 päivänä huhtikuuta 1978, vanhentumisajoista Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimukseen liittyvissä menettelyissä ja niiden nojalla määrättyjen seuraamusten täytäntöönpanossa (EYVL N:o L 94, 8.4.1978, s. 22)
5. **384 S 0379:** Komission päätös N:o 379/84/EHTY, tehty 15 päivänä helmikuuta 1984, Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksessa ja sen soveltamispäätöksissä tarkoitettujen tarkastuksia toimittamaan määrättyjen komission virkamiesten ja edustajien toimivallan määrittämisestä (EYVL N:o L 46, 16.2.1984, s. 23)

4 artikla

1. Sopimuksen 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka syntyvät tämän sopimuksen tultua voimaan ja joiden osalta osapuolet hakevat 53 artiklan 3 kohdan soveltamista, on ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle 56 artiklan, pöytäkirjan 23 sekä niiden sääntöjen mukaisesti, joihin tämän pöytäkirjan 1 – 3 artiklassa viitataan. Ennen niiden ilmoittamista ei voida tehdä päätöstä 53 artiklan 3 kohdan soveltamisesta.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei koske sopimuksia, päätöksiä ja yhdenmukaistettuja menettelytapoja, jos:

- a) niiden osapuolina on ainoastaan yhdestä EY:n jäsenvaltiosta tai yhdestä EFTA-valtiosta olevia yrityksiä, eivätkä sopimukset, päätökset tai menettelytavat koske sopimuspuolten välistä tuontia tai vientiä;
- b) niiden osapuolina on enintään kaksi yritystä ja sopimukset ainoastaan:
 - i) rajoittavat sopimuksen toisen osapuolen vapautta määrätä hinnat tai muut ehdot, joilla se voi myydä edelleen toiselta osapuolelta hankkimaan tavaroita; taikka
 - ii) asettavat rajoituksia sellaisten oikeuksien käyttämiselle, jotka ovat teollisoikeuksien – erityisesti patenttien, hyödyllisyysmallien, mallien tai tavaramerkkien – luovutuksensaajalla tai käyttöoikeuden haltijalla taikka sillä, joka on sopimuksen nojalla saanut oikeudet valmistusmenetelmiin tai teollisten tuotantomenetelmien käyttöön tai soveltamiseen liittyvään tietämykseen tai niiden käyttämiseen;

- c) niiden ainoana tarkoituksena on:
- i) standardien tai mallien kehittäminen tai yhtenäinen soveltaminen;
 - ii) yhteinen tutkimus- ja kehitystyö; taikka
 - iii) erikoistuminen tuotteiden valmistuksessa mukaan lukien sopimukset, jotka ovat tarpeen sen toteuttamiseksi,
 - kun erikoistumisen kohteena olevien tuotteiden osuus tämän sopimuksen soveltamisalueen merkittävällä osalla on enintään 15 prosenttia samanlaisten tuotteiden tai sellaisten tuotteiden kokonaismarkkinoista, joita kuluttajat pitävät ominaisuuksiltaan, hinnaltaan ja käyttötarkoitukseltaan niitä vastaavina, ja
 - kun osapuolina olevien yritysten yhteenlaskettu liikevaihto vuodessa on enintään 200 miljoonaa ecua.

Tällaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat voidaan kuitenkin ilmoittaa toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle 56 artiklan, pöytäkirjan 23 sekä niiden sääntöjen mukaisesti, joihin tämän pöytäkirjan 1 – 3 artiklassa viitataan.

5 artikla

1. Sopimuksen 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka ovat olemassa sopimuksen tullessa voimaan ja joiden osalta osapuolet hakevat 53 artiklan 3 kohdan soveltamista, on kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta ilmoitettava toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle 56 artiklan, pöytäkirjan 23 sekä niiden sääntöjen mukaisesti, joihin tämän pöytäkirjan 1 – 3 artiklassa viitataan.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, ei koske sopimuksen 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja, tämän pöytäkirjan 4 artiklan 2 kohdan soveltamisalaan kuuluvia sopimuksia, päätöksiä ja yhdenmukaistettuja menettelytapoja; ne voidaan kuitenkin ilmoittaa toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle 56 artiklan, pöytäkirjan 23 sekä tämän pöytäkirjan 1 – 3 artiklassa tarkoitettujen sääntöjen mukaisesti.

6 artikla

Toimivaltaisen valvontaviranomaisen on 53 artiklan 3 kohdan nojalla tekemässään päätöksessä ilmoitettava päätöksen voimaantulopäivä. Voimaantulopäivä voi olla ilmoituspäivää aikaisempi, jos kysymys on tämän pöytäkirjan 4 artiklan 2 kohdassa ja 5 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista sopimuksista, yritysten yhteenliittymien päätöksistä tai yhdenmukaistetuista menettelytavoista taikka sellaisista 5 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista sopimuksista, yritysten yhteenliittymien päätöksistä tai yhdenmukaistetuista menettelytavoista, jotka on ilmoitettu 5 artiklan 1 kohdassa määrättyssä määräajassa.

7 artikla

1. Jos 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut sopimukset, päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka ovat olemassa tämän sopimuksen tullessa voimaan ja jotka ilmoitetaan tämän pöytäkirjan 5

artiklan 1 kohdassa määrättyssä määräajassa, eivät täytä 53 artiklan 3 kohdassa määrättyjä edellytyksiä ja jos yritykset tai yritysten yhteenliittymät, joita asia koskee, lopettavat niiden soveltamisen tai muuttavat niitä siten, että 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kielto ei enää koske niitä tai että ne täyttävät 53 artiklan 3 kohdassa määrätty edellytykset, 53 artiklan 1 kohdassa määrättyä kieltoa sovelletaan vain toimivaltaisen valvontaviranomaisen määräämän ajan. Toimivaltaisen valvontaviranomaisen edellisen virkkeen nojalla tekemää päätöstä ei sovelleta yrityksiin eikä yritysten yhteenliittymiin, jotka eivät ole nimenomaisesti suostuneet ilmoituksen tekemiseen.

2. Mitä 1 kohdassa määrätään, koskee tämän pöytäkirjan 4 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja sopimuksia, päätöksiä ja yhdenmukaistettuja menettelytapoja, jotka ovat olemassa tämän sopimuksen tullessa voimaan, jos ne ilmoitetaan kuuden kuukauden kuluessa sopimuksen voimaantulosta.

8 artikla

Hakemusten ja ilmoitusten, jotka on toimitettu EY:n komissiolle ennen tämän sopimuksen voimaantuloa, katsotaan olevan hakemuksia ja ilmoituksia koskevien tämän sopimuksen määräysten mukaisia.

Sopimuksen 56 artiklan ja pöytäkirjassa 23 olevan 10 artiklan mukaan toimivaltainen valvontaviranomainen voi vaatia, että sopimuksen täytäntöönpanoa varten määrätty, asianmukaisesti täytetty lomake toimitetaan sille sen asettamassa määräajassa. Tällöin hakemukset ja ilmoitukset katsotaan asianmukaisesti tehdyiksi vain, jos lomakkeet toimitetaan määräajassa ja sopimuksen määräyksiä noudattaen.

9 artikla

Sakkoja 53 artiklan 1 kohdan rikkomisesta ei saa määrätä, jos rikkominen on tapahtunut ennen tämän pöytäkirjan 5 tai 6 artiklassa tarkoitettujen sopimuksen, päätöksen tai yhdenmukaistetun menettelytavan ilmoittamista ja sopimus, päätös tai yhdenmukaistettu menettelytapa on ilmoitettu mainituissa artikloissa määrättyssä määräajassa.

10 artikla

Sopimuspuolten on huolehdittava siitä, että toimenpiteet, joilla tehdään mahdolliseksi tarvittavan avun antaminen EFTAn valvontaviranomaisen ja EY:n toimihenkilöille, jotta ne voivat suorittaa sopimuksessa tarkoitettut tutkimukset, toteutetaan kuuden kuukauden kuluessa sopimuksen voimaantulosta.

11 artikla

Sopimuksen 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kielto ei koske 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja sopimuksia, päätöksiä ja yhdenmukaistettuja menettelytapoja, jotka jo olivat olemassa tämän sopimuksen tullessa voimaan, jos sopimuksia, päätöksiä ja menettelytapoja muutetaan kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta niin, että ne täyttävät liitteessä XIV tarkoitettuja ryhmäpoikkeuksia koskevat edellytykset.

12 artikla

Sopimuksen 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu kielto ei tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen koske 53 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuja sopimuksia, yritysten yhteenliittymien päätöksiä ja yhdenmukaisesti menettelytapoja, jotka jo olivat olemassa tämän sopimuksen tullessa voimaan, jos sopimuksia, päätöksiä ja menettelytapoja muutetaan kuuden kuukauden kuluessa tämän sopimuksen voimaantulosta niin, että ne eivät enää ole 53 artiklan 1 kohdan mukaan kiellettyjä.

13 artikla

Sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset ja yhdenmukaistetut menettelytavat, joille ennen tämän sopimuksen voimaantuloa on myönnetty yksittäispoikkeus Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdan nojalla, ovat tämän sopimuksen määräyksiä sovellettaessa edelleen vapautettuja kiellosta poikkeuksen myöntämispäätöksessä määrättyyn päivään asti tai kunnes EY:n komissio toisin päättää, sen mukaan, kumpi näistä päivistä on aikaisempi.

PÖYTÄKIRJA 22
'YRITYKSEN' JA 'LIIKEVAIHDON' MÄÄRITELMISTÄ
(56 ARTIKLA)

1 artikla

Jaettaessa yksittäisiä tapauksia sopimuksen 56 artiklan mukaisesti 'yrityksellä' tarkoitetaan mitä tahansa yksikköä, joka harjoittaa kaupallista tai taloudellista toimintaa.

2 artikla

Sopimuksen 56 artiklassa tarkoitettu 'liikevaihto' käsittää määrät, jotka keskittymään osallistuville yrityksille ovat edellisen tilikauden aikana kertyneet tämän sopimuksen soveltamisalueelta niiden tavanomaiseen toimintaan kuuluvasta tuotteiden myynnistä ja palvelujen tarjoamisesta, kun niistä on vähennetty myyntialennukset, arvonlisävero ja muut suoraan liikevaihdosta määrättävät maksut.

3 artikla

Liikevaihdon asemesta käytetään:

- a) luottolaitosten ja muiden rahoituslaitosten osalta niiden kaikkien varojen määrää kerrottuna luottolaitoksilta ja asiakkailta tämän sopimuksen soveltamisalueelta olevien kanssa tehdyistä liiketoimista johtuvien saatavien ja näiden saatavien kokonaismäärän välisellä suhteella;
- b) vakuutusyritysten osalta tämän sopimuksen soveltamisalueelta olevilta saatujen vakuutusmaksujen kokonaismäärää, johon sisältyvät kaikki vakuutusyrityksen tekemiin tai sen lukuun tehtyihin vakuutus sopimukseen liittyvät perityt ja perittävät maksut, menevään jälleenvakuutukseen liittyvät maksut mukaan lukien, kun on vähennetty sellaiset verot ja veronluonteiset suoritukset tai pakolliset maksut, jotka määräytyvät yksittäisten vakuutusmaksujen tai vakuutusmaksujen kokonaisarvon perusteella.

4 artikla

1. Poiketen siitä, mitä liikevaihdolla tarkoitetaan tämän pöytäkirjan 2 artiklan mukaan sopimuksen 56 artiklaa sovellettaessa, merkityksellinen liikevaihto koostuu:

- a) kun kysymys on yrityksistä, jotka eivät kilpaile keskenään, jakelu- ja hankintajärjestelyjä koskevien sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen osalta määristä, jotka ovat kertyneet sopimusten, päätösten tai yhdenmukaistettujen menettelytapojen kohteena olevasta tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta sekä muista tavaroista tai palveluista, joita kuluttajat pitävät ominaisuuksiltaan, hinnaltaan ja käyttötarkoitukseltaan vastaavina;
- b) kun kysymys on yrityksistä, jotka eivät kilpaile keskenään, teknologiansiirtojärjestelyjä koskevien sopimusten, yritysten yhteenliittymien päätösten ja yhdenmukaistettujen menettelytapojen osalta määristä, jotka ovat kertyneet sopimusten, päätösten tai yhdenmu-

kaistettujen menettelytapojen kohteena olevasta teknologiasta johtuvasta tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta, sekä niiden tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta kertyneistä määristä, joiden parantamiseen tai korvaamiseen tämä teknologia on tarkoitettu.

2. Jos kuitenkin 1 kohdan a ja b alakohdassa tarkoitettujen järjestelyjen syntyessä tavaroiden myynnistä tai palvelujen tarjoamisesta kertynyttä liikevaihtoa ei voida selvittää, sovelletaan 2 artiklan yleismääräystä.

5 artikla

1. Jos yksittäisissä tapauksissa on kysymys pöytäkirjan 25 soveltamisalaan kuuluvista tuotteista, niiden tapausten jakamisen kannalta merkityksellinen liikevaihto on näistä tuotteista saatu liikevaihto.

2. Jos yksittäisissä tapauksissa on kysymys sekä pöytäkirjan 25 soveltamisalaan kuuluvista tuotteista että sopimuksen 53 ja 54 artiklan soveltamisalaan kuuluvista tuotteista tai palveluista, merkityksellinen liikevaihto määritetään ottamalla huomioon kaikki tuotteet ja palvelut 2 artiklassa määrättyllä tavalla.

PÖYTÄKIRJA 23
VALVONTAVIRANOMAISTEN VÄLISESTÄ YHTEISTYÖSTÄ
(58 ARTIKLA)

YLEISET PERIAATTEET

1 artikla

EFTAn valvontaviranomainen ja EY:n komissio antavat toisilleen tietoja ja neuvottelevat keskenään yleisiä toimintaperiaatteita koskevista kysymyksistä jommankumman valvontaviranomaisen pyynnöstä.

EFTAn valvontaviranomainen ja EY:n komissio, sisäisten sääntöjensä mukaisesti, noudattaen sopimuksen 56 artiklaa ja pöytäkirjaa 22 sekä ottaen huomioon molempien osapuolten itsenäisyyden päätöksissään, ovat 56 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan, 2 kohdan toisen virkkeen, sekä 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvia yksittäisiä tapauksia käsitellessään yhteistyössä niin kuin jäljempänä määrätään.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa 'valvontaviranomaisen toimialueella' tarkoitetaan EY:n komission osalta sitä EY:n jäsenvaltioiden aluetta, johon tapauksen mukaan sovelletaan joko Euroopan talousyhteisön perustamissopimusta tai Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta näissä perustamissopimuksissa määrättyin ehdoin, ja EFTAn valvontaviranomaisen osalta, niiden EFTA-valtioiden alueita, joihin sopimusta sovelletaan.

MENETTELYN ALKUVAIHE

2 artikla

EFTAn valvontaviranomaisen ja EY:n komission on sopimuksen 56 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan, 2 kohdan toisen virkkeen sekä 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa ilman aiheetonta viivytystä toimitettava toisilleen ilmoitukset ja valitukset siltä osin kuin ei ole ilmeistä, että ne on osoitettu molemmille valvontaviranomaisille. Niiden on ilmoitettava toisilleen myös menettelyn aloittamisesta viran puolesta.

Valvontaviranomainen, joka on vastaanottanut ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettuja tietoja, voi esittää huomautuksensa niistä 40 työpäivän kuluessa tietojen vastaanottamisesta.

3 artikla

Toimivaltaisen valvontaviranomaisen on sopimuksen 56 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan, 2 kohdan toisen virkkeen sekä 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa neuvoteltava toisen valvontaviranomaisen kanssa:

- julkistaessaan aikomuksensa antaa puuttumattomuustodistus;
- julkistaessaan aikomuksensa tehdä 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu päätös; taikka
- antaessaan vastaväitteitään koskevan tiedoksiannon yrityksille tai yritysten yhteenliittymille, joita asia koskee.

Toinen valvontaviranomainen voi esittää huomautuksensa määräajassa, joka on asetettu edellä tarkoitetun julkistamisen yhteydessä tai edellä tarkoitetussa vastaväitteitä koskevassa tiedoksiannossa.

Yrityksiltä, joita asia koskee, sekä kolmansilta osapuolilta saadut vastineet on toimitettava toiselle valvontaviranomaiselle.

4 artikla

Toimivaltaisen valvontaviranomaisen on sopimuksen 56 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan, 2 kohdan toisen virkkeen sekä 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa toimitettava toiselle valvontaviranomaiselle ne viranomaisen hallinnolliset kirjelmät, joilla asian käsittely lopetetaan tai valitus hylätään.

5 artikla

Toimivaltaisen valvontaviranomaisen on sopimuksen 56 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan, 2 kohdan toisen virkkeen sekä 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa varattava toiselle valvontaviranomaiselle tilaisuus lähettää edustajansa niiden yritysten kuulemisiin, joita asia koskee. Tämä tilaisuus on varattava myös toisen valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluville valtioille.

NEUVOA-ANTAVAT KOMITEAT

6 artikla

Toimivaltaisen valvontaviranomaisen on sopimuksen 56 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan, 2 kohdan toisen virkkeen sekä 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa hyvissä ajoin ilmoitettava toiselle valvontaviranomaiselle neuvoa-antavan komitean kokouspäivästä ja toimitettava sille asiaa koskevat asiakirjat.

Kaikki toisen valvontaviranomaisen tätä tarkoitusta varten toimittamat asiakirjat esitetään sen valvontaviranomaisen neuvoa-antavalle komitealle, joka 56 artiklan mukaan on toimivaltainen tekemään päätöksen asiassa, yhdessä viimeksi mainitun valvontaviranomaisen lähettämän asiakirja-aineiston kanssa.

Kummallakin valvontaviranomaisella ja sen toimivaltaan kuuluvilla valtioilla on oikeus olla läsnä toisen valvontaviranomaisen neuvoa-antavissa komiteoissa ja esittää näkemyksensä siellä; niillä ei kuitenkaan ole äänioikeutta.

PYYNTÖ SAADA ASIAKIRJOJA JA OIKEUS ESITTÄÄ HUOMAUTUKSIA

7 artikla

Tapauksissa, jotka kuuluvat sopimuksen 56 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan, 2 kohdan toisen virkkeen sekä 3 kohdan soveltamisalaan, valvontaviranomainen, joka ei 56 artiklan mukaan ole toimivaltainen tekemään päätöstä tapauksessa, voi missä tahansa menettelyn vaiheessa pyytää jäljennöksiä tärkeimmistä asiakirjoista, jotka on toimitettu toimivaltaiselle valvontaviranomaiselle 53 ja 54 artiklan

rikkomisen toteamiseksi taikka puuttumattomuustodistuksen tai poikkeuksen saamiseksi, ja se saa myös ennen lopullisen päätöksen tekemistä esittää aiheelliseksi katsomiaan huomautuksia.

VIRKA-APU

8 artikla

1. Kun valvontaviranomainen, joka sopimuksen 56 artiklan mukaan on toimivaltainen, lähettää tietojensaantipyynnön toisen valvontaviranomaisen toimialueella olevalle yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle, sen on samanaikaisesti toimitettava jäljennös pyynnöstä toiselle valvontaviranomaiselle.
2. Jos yritys tai yritysten yhteenliittymä ei anna pyydettyjä tietoja toimivaltaisen valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa tai jos se antaa puutteellisia tietoja, toimivaltaisen viranomaisen on päätöksellään vaadittava tietojen antamista. Jos yritys tai yritysten yhteenliittymä on toisen valvontaviranomaisen toimialueella, toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava päätöksensä jäljennös toiselle valvontaviranomaiselle.
3. Sen valvontaviranomaisen pyynnöstä, joka on sopimuksen 56 artiklan mukaan toimivaltainen, toisen valvontaviranomaisen on sisäisten sääntöjensä mukaisesti suoritettava tutkimuksia toimialueellaan tapauksissa, joissa pyynnön esittävä toimivaltainen valvontaviranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.
4. Toimivaltaisella valvontaviranomaisella on oikeus olla edustettuna 3 kohdassa tarkoitetuissa toisen valvontaviranomaisen suorittamissa tutkimuksissa ja osallistua niihin.
5. Kaikki tällaisten pyynnöstä suoritettujen tutkimusten yhteydessä saadut tiedot on välittömästi sen jälkeen, kun tutkimukset on saatettu päätökseen, toimitettava tutkimusten suorittamista pyytäneelle valvontaviranomaiselle.
6. Toimivaltaisen valvontaviranomaisen on, jos se suorittaa toimialueellaan tutkimuksia sopimuksen 56 artiklan 1 kohdan b ja c alakohdan, 2 kohdan toisen virkkeen sekä 3 kohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa, ilmoitettava toiselle valvontaviranomaiselle tutkimusten suorittamisesta sekä pyynnöstä toimitettava tälle viranomaiselle tiedot tutkimusten merkityksellisistä tuloksista.

9 artikla

1. Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa saatuja tietoja saa käyttää ainoastaan sopimuksen 53 ja 54 artiklassa määrättyjen menettelyjen tarkoituksiin.
2. EY:n komissio, EFTAn valvontaviranomainen taikka EY:n jäsenvaltioiden tai EFTA-valtioiden toimivaltaiset viranomaiset, taikka näiden palveluksessa olevat henkilöt eivät saa ilmaista tietoja, jotka on saatu tätä pöytäkirjaa sovellettaessa ja jotka luonteensa perusteella ovat salassa pidettäviä.
3. Salassapitovelvollisuutta ja tietojen rajoitettua käyttöoikeutta koskevat tämän sopimuksen tai sopimuspuolten lainsäädännön säännöt eivät estä tietojen vaihtamista tässä pöytäkirjassa määrättyllä tavalla.

10 artikla

1. Yritysten on osoitettava sopimuksia koskevat ilmoituksensa valvontaviranomaiselle, joka on sopimuksen 56 artiklan mukaan toimivaltainen. Valitukset voidaan osoittaa kummalle tahansa valvontaviranomaiselle.
2. Jos ilmoitus tai valitus on osoitettu valvontaviranomaiselle, joka ei sopimuksen 56 artiklan mukaan ole toimivaltainen tekemään päätöstä tietyssä tapauksessa, ilmoitus tai valitus on viipymättä siirrettävä toimivaltaisen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.
3. Jos viran puolesta aloitettavaa menettelyä valmisteltaessa tai aloitettaessa käy ilmeiseksi, että toinen valvontaviranomainen on sopimuksen 56 artiklan mukaan toimivaltainen tekemään päätöksen tapauksessa, tapaus on siirrettävä toimivaltaisen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.
4. Kun tapaus on 2 tai 3 kohdassa määrätyissä tapauksissa siirretty toisen toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi, tapausta ei saa siirtää uudelleen. Tapausta ei saa siirtää sen jälkeen, kun aikomus antaa puuttumattomuustodistus tai aikomus tehdä sopimuksen 53 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu päätös on julkistettu, yrityksille tai yritysten yhteenliittymille, joita asia koskee, on annettu vastaväitteitä koskeva tiedoksianto taikka hakijalle on lähetetty kirje, jossa ilmoitetaan, että riittäviä perusteita valituksen käsittelemiselle ei ole.

11 artikla

Hakemuksen tai ilmoituksen jättöpäivä on päivä, jona EY:n komissio tai EFTAn valvontaviranomainen ottaa ne vastaan, riippumatta siitä, kumpi niistä on sopimuksen 56 artiklan mukaan toimivaltainen tekemään päätöksen tapauksessa. Jos kuitenkin hakemus tai ilmoitus lähetetään kirjattuna kirjeenä, se katsotaan vastaanotetuksi postituspaikan postileiman päivänä.

KIELET

12 artikla

Ilmoituksia, hakemuksia ja valituksia koskevissa asioissa yrityksillä on oikeus käyttää valintansa mukaan mitä tahansa EFTA-valtion tai Euroopan yhteisön virallista kieltä asioidessaan EFTAn valvontaviranomaisen tai EY:n komission kanssa, ja EFTAn valvontaviranomaisella ja EY:n komissiolla on velvollisuus käyttää tätä kieltä asioidessaan yritysten kanssa näissä asioissa. Tämä koskee myös kaikkia menettelyn vaiheita riippumatta siitä, onko menettely aloitettu ilmoituksen, hakemuksen tai valituksen johdosta taikka siitä, onko toimivaltainen viranomainen aloittanut sen viran puolesta.

PÖYTÄKIRJA 24
YHTEISTYÖSTÄ KESKITTYYMIEN VALVONNASSA

YLEISET PERIAATTEET

1 artikla

1. EFTAn valvontaviranomainen ja EY:n komissio antavat toisilleen tietoja ja neuvottelevat keskenään yleisistä toimintaperiaatteita koskevista kysymyksistä jommankumman valvontaviranomaisen pyynnöstä.
2. EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen ovat yhteistyössä jäljempänä määrättyllä tavalla käsitellessään keskittymiä tapauksissa, jota kuuluvat 57 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan.
3. Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa 'valvontaviranomaisen toimialueella' tarkoitetaan, kun on kysymys EY:n komissiosta, sitä EY:n jäsenvaltioiden aluetta, johon tapauksen mukaan sovelletaan joko Euroopan talousyhteisön perustamissopimusta tai Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimusta näissä perustamissopimuksissa määrätyn ehdoin, ja kun on kysymys EFTAn valvontaviranomaisesta, niitä EFTA-valtioiden alueita, joihin sopimusta sovelletaan.

2 artikla

1. Yhteistyötä toteutetaan tämän pöytäkirjan mukaisesti, kun:
 - a) keskittymään osallistuvien yritysten yhteenlaskettu EFTA-valtioiden alueelta kertynyt liikevaihto on vähintään 25 prosenttia niiden tämän sopimuksen soveltamisalueelta kertyneestä kokonaisliikevaihdosta;
 - b) ainakin kahden keskittymään osallistuvan yrityksen EFTA-valtioiden alueelta kertynyt liikevaihto on yli 250 miljoonaa ecua; taikka
 - c) keskittymä on omiaan luomaan sellaisen määräävän aseman tai vahvistamaan sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu EFTA-valtioiden alueella tai sen merkittävällä osalla olennaisesti estyy.
2. Yhteistyö koskee myös tapauksia, joissa:
 - a) keskittymä uhkaa luoda sellaisen määräävän aseman tai vahvistaa sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyy kaikki erillisten markkinoiden tunnusmerkit täyttävillä EFTA-valtion markkinoilla, riippumatta siitä, ovatko nämä markkinat tämän sopimuksen soveltamisalueen merkittävä osa vai ei; taikka
 - b) EFTA-valtio haluaa toteuttaa toimenpiteitä suojatakseen 7 artiklassa tarkoitettuja oikeutettuja etujaan.

MENETTELYN ALKUVAIHE

3 artikla

1. EY:n komission on toimitettava EFTAn valvontaviranomaiselle kolmen työpäivän kuluessa jäljennökset ilmoituksista, jotka koskevat 2 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tapauksia, ja niin pian kuin mahdollista jäljennökset tärkeimmistä EY:n komissiolle toimitetuista tai sen laatimista asiakirjoista.

2. EY:n komissio toimii menettelyissä sopimuksen 57 artiklan täytäntöön panemiseksi läheisessä ja jatkuvassa yhteydessä EFTAn valvontaviranomaisen kanssa. EFTAn valvontaviranomainen ja EFTA-valtiot voivat esittää huomautuksensa näissä menettelyissä. Tämän pöytäkirjan 6 artiklan soveltamiseksi EY:n komissio hankkii tietoja sen EFTA-valtion toimivaltaiselta viranomaiselta, jota asia koskee, ja varaa sille tilaisuuden esittää huomautuksensa menettelyn jokaisessa vaiheessa aina siihen asti, kunnes päätös tehdään mainitun artiklan nojalla. Tätä varten EY:n komission on annettava sille tilaisuus tutustua asiakirjavihkoon.

KUULEMISET

4 artikla

EY:n komission on 2 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa varattava EFTAn valvontaviranomaiselle tilaisuus lähettää edustajansa niiden yritysten kuulemisiin, joita asia koskee. Myös EFTA-valtiot voivat olla edustettuina näissä kuulemisissa.

KESKITTymiÄ KÄSITTELEVÄ EY:N NEUVOA-ANTAVA KOMITEA

5 artikla

1. EY:n komission on 2 artiklan 1 kohdassa ja 2 kohdan a alakohdassa tarkoitetuissa tapauksissa hyvissä ajoin ilmoitettava EFTAn valvontaviranomaiselle keskittymiä käsittelevän EY:n neuvoo-antavan komitean kokouspäivästä ja toimitettava sille asiaa koskevat asiakirjat.

2. Kaikki EFTAn valvontaviranomaisen tätä tarkoitusta varten toimittamat asiakirjat, mukaan lukien EFTA-valtioista tulevat asiakirjat, esitetään keskittymiä käsittelevälle EY:n neuvoo-antavalle komitealle yhdessä EY:n komission lähettämän muun asiaa koskevan asiakirja-aineiston kanssa.

3. EFTAn valvontaviranomaisella ja EFTA-valtioilla on oikeus olla läsnä keskittymiä käsittelevässä EY:n neuvoo-antavassa komiteassa ja esittää näkemyksensä siellä; niillä ei kuitenkaan ole äänioikeutta.

YKSITTÄISTEN VALTIOIDEN OIKEUDET

6 artikla

1. EY:n komissio voi päätöksellä, joka annetaan viipymättä tiedoksi asianomaisille yrityksille, EY:n jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille ja EFTAn valvontaviranomaiselle, siirtää ilmoitetun keskittymän EFTA-valtion käsiteltäväksi, jos keskittymä uhkaa luoda sellaisen määräävän aseman tai

vahvistaa sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyy kaikki erillisten markkinoiden tunnusmerkit täyttävillä kyseessä olevan valtion markkinoilla, riippumatta siitä, ovatko nämä markkinat tämän sopimuksen soveltamisalueen merkittävä osa vai ei.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa EFTA-valtio voi valittaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuineen samoin perustein ja edellytyksin kuin EY:n jäsenvaltio Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 173 artiklan nojalla, ja erityisesti pyytää väliaikaisia toimenpiteitä, jotta se voi soveltaa kansallista kilpailulainsäädäntöään.

7 artikla

1. Sen estämättä, että EY:n komissiolla on yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 1) mukaan yksinomainen toimivalta käsitellä yhteisönlaajuisia keskittymiä, EFTA-valtiot voivat toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä suojatakseen sellaisia oikeutettuja etujaan, joita ei mainitussa asetuksessa ole otettu huomioon ja jotka ovat sopusoinnussa yleisten periaatteiden ja muiden säännösten kanssa tässä sopimuksessa suoraan tai välillisesti määrättyllä tavalla.

2. Yleistä turvallisuutta, tiedonvälityksen moniarvoisuutta ja vakavaraisuussääntöjä pidetään 1 kohdassa tarkoitettuina oikeutettuina etuina.

3. Muusta yleisestä edusta on ilmoitettava EY:n komissiolle, ja EY:n komission on, ennen kuin edellä tarkoitettut toimenpiteet saa toteuttaa, tunnustettava tällainen etu arvioituaan, onko se sopusoinnussa yleisten periaatteiden ja muiden säännösten kanssa tässä sopimuksessa suoraan tai välillisesti määrättyllä tavalla. EY:n komission on ilmoitettava päätöksestään EFTAn valvontaviranomaiselle ja asianomaiselle EFTA-valtiolle kuukauden kuluessa mainitusta ilmoituksesta.

VIRKA-APU

8 artikla

1. EY:n komissio voi 57 artiklan täytäntöönpanoon perustuvien tehtäviensä suorittamiseksi hankkia kaikki tarpeelliset tiedot EFTAn valvontaviranomaiselta ja EFTA-valtioilta.

2. Kun EY:n komissio lähettää tietojensaantipyynnön EFTAn valvontaviranomaisen toimialueella olevalle henkilölle, yritykselle tai yritysten yhteenliittymälle, sen on samanaikaisesti toimitettava jäljennös pyynnöstä EFTAn valvontaviranomaiselle.

3. Jos henkilö, yritys tai yritysten yhteenliittymä ei anna pyydettyjä tietoja EY:n komission asettamassa määräajassa tai jos se antaa puutteellisia tietoja, EY:n komission on päätöksellään vaadittava tietojen antamista ja toimitettava päätöksensä jäljennös toiselle valvontaviranomaiselle.

4. EY:n komission pyynnöstä EFTAn valvontaviranomaisen on suoritettava tutkimuksia toimialueellaan.

5. EY:n komissiolla on oikeus olla edustettuna 4 kohdassa tarkoitetuissa tutkimuksissa ja osallistua niihin.

6. Kaikki tällaisten pyynnöstä suoritettujen tutkimusten yhteydessä saadut tiedot on välittömästi sen jälkeen, kun tutkimukset on saatettu päätökseen, toimitettava EY:n komissiolle.

7. EY:n komission on, jos se suorittaa yhteisön alueella tutkimuksia 2 artiklan 1 kohdan ja 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan kuuluvissa tapauksissa, ilmoitettava EFTAn valvontaviranomaiselle tutkimusten suorittamisesta sekä pyynnöstä tarkoituksenmukaisella tavalla toimitettava tiedot tutkimusten merkityksellisistä tuloksista.

SALASSAPITOVOLVOLLISUUS

9 artikla

1. Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa saatuja tietoja saadaan käyttää vain 57 artiklassa määrättyjen menettelyjen tarkoituksiin.
2. EY:n komissio, EFTAn valvontaviranomainen taikka EY:n jäsenvaltioiden tai EFTA-valtioiden toimivaltaiset viranomaiset, niiden virkamiehet tai muut niiden palveluksessa olevat eivät saa ilmaista tietoja, jotka on saatu tätä pöytäkirjaa sovellettaessa ja jotka luonteensa perusteella ovat salassa pidettäviä.
3. Salassapitovelvollisuutta ja tietojen rajoitettua käyttöoikeutta koskevat tämän sopimuksen tai sopimuspuolten lainsäädännön säännöt eivät estä tietojen vaihtamista ja käyttämistä tässä pöytäkirjassa määrättyllä tavalla.

ILMOITUKSET

10 artikla

1. Yritysten on osoitettava ilmoituksensa sille valvontaviranomaiselle, joka on sopimuksen 57 artiklan 2 kohdan mukaan toimivaltainen.
2. Jos ilmoitus tai valitus on osoitettu valvontaviranomaiselle, joka ei 57 artiklan mukaan ole toimivaltainen tekemään päätöstä tietyssä tapauksessa, ilmoitus tai valitus on viipymättä siirrettävä toimivaltaisen valvontaviranomaisen käsiteltäväksi.

11 artikla

Hakemusten ja ilmoitusten vaikutukset alkavat päivänä, jona toimivaltainen valvontaviranomainen ottaa ne vastaan.

Hakemuksen tai ilmoituksen vaikutukset alkavat kuitenkin päivänä, jona EY:n komissio tai EFTAn valvontaviranomainen ottaa sen vastaan, jos tapauksesta ilmoitetaan sopimuksen 57 artiklan täytäntöönpanosta annettujen sääntöjen mukaisesti, mutta tapaus kuuluu 53 artiklan soveltamisalaan.

KIELET

12 artikla

1. Ilmoituksia koskevissa asioissa yrityksillä on oikeus käyttää valintansa mukaan mitä tahansa EFTA-valtion tai yhteisön virallista kieltä asioidessaan EFTAn valvontaviranomaisen tai EY:n

komission kanssa, ja EFTAn valvontaviranomaisella ja EY:n komissiolla on velvollisuus käyttää tätä kieltä asioidessaan yritysten kanssa näissä asioissa. Tämä koskee myös kaikkia menettelyn vaiheita.

2. Jos yritys asioidessaan valvontaviranomaisen kanssa käyttää kieltä, joka ei ole kyseisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvan valtion virallinen kieli tai kyseisen viranomaisen käyttämä kieli, sen on samanaikaisesti täydennettävä asiakirja-aineistoa käännöksellä tämän viranomaisen viralliselle kielelle.

3. EFTAn valvontaviranomaisella ja EY:n komissiolla on velvollisuus käyttää sopivaa EFTA-valtion tai yhteisön virallista kieltä taikka jommankumman viranomaisen käyttämää kieltä myös asioidessaan sellaisten yritysten kanssa, jotka eivät ole ilmoituksen osapuolia. Jos ne valvontaviranomaisen kanssa asioidessaan käyttävät kieltä, joka ei ole kyseisen viranomaisen toimivaltaan kuuluvan valtion virallinen kieli tai kyseisen viranomaisen käyttämä kieli, sovelletaan 2 kohtaa.

4. Kieli, jolla toimivaltainen viranomainen voi asioida yritysten kanssa, määräytyy käännöksessä käytetyn kielen mukaan.

MÄÄRÄAJAT JA MUUT MENETTELYÄ KOSKEVAT KYSYMYKSET

13 artikla

Määräaikoihin ja muihin menettelyä koskeviin kysymyksiin sovelletaan sopimuksen 57 artiklan täytäntöönpanosta annettuja sääntöjä myös EY:n komission ja EFTAn valvontaviranomaisen sekä EFTA-valtioiden välisessä yhteistyössä, jollei tässä pöytäkirjassa toisin määrätä.

SIIRTYMÄSÄÄNTÖ

14 artikla

Sopimuksen 57 artiklaa ei sovelleta keskittymään, josta on tehty sopimus tai ilmoitus taikka jossa määräysvalta on hankittu ennen tämän sopimuksen voimaantuloa. Mainittua artiklaa ei missään tapauksessa sovelleta keskittymään, jota koskevan menettelyn kilpailuasioista vastaava kansallinen viranomainen on aloittanut ennen sanottua ajankohtaa.

PÖYTÄKIRJA 25 HIILTÄ JA TERÄSTÄ KOSKEVASTA KILPAILUSTA

1 artikla

1. Kiellettyjä ovat tiettyjä pöytäkirjassa 14 tarkoitettuja tuotteita koskevat yritysten väliset sopimukset, yritysten yhteenliittymien päätökset sekä yritysten yhdenmukaistetut menettelytavat, jotka voivat vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan ja jotka ovat omiaan suoraan tai välillisesti estämään, rajoittamaan tai vääristämään tavanomaista kilpailua tämän sopimuksen soveltamisalueella, ja erityisesti sellaiset sopimukset, päätökset ja menettelytavat, joilla pyritään:

- a) vahvistamaan tai määräämään hintoja;
- b) rajoittamaan tai valvomaan tuotantoa, tekniikan kehitystä tai investointeja;
- c) jakamaan markkinoita, tuotteita, asiakkaita tai hankintalähteitä.

2. Sopimuksen 56 artiklassa tarkoitetun toimivaltaisen valvontaviranomaisen tulee kuitenkin antaa lupa 1 kohdassa tarkoitettuja tuotteita koskeviin erikoistumis sopimuksiin taikka yhteisosto- tai yhteismyynnisopimuksiin, jos se toteaa, että:

- a) tällainen erikoistuminen taikka yhteisosto tai yhteismyynnti merkittävästi edistää näiden tuotteiden tuotantoa tai jakelua;
- b) kyseinen sopimus on tärkeä näiden tulosten saavuttamisen kannalta, eikä se ole rajoittavampi kuin näiden tulosten saavuttamisen kannalta on tarpeen; sekä
- c) sopimus ei ole omiaan antamaan yrityksille, joita asia koskee, valtaa tämän sopimuksen soveltamisalueella määrätä hintoja taikka valvoa tai rajoittaa tuotantoa tai markkinointia merkittävältä osalta kysymyksessä olevia tuotteita taikka suojaamaan näitä yrityksiä muiden yritysten tehokkaalta kilpailulta tämän sopimuksen soveltamisalueella.

Jos toimivaltainen valvontaviranomainen toteaa, ottaen erityisesti huomioon, että tämä kohta koskee jakeluportaassa toimivia yrityksiä, joidenkin sopimusten olevan luonteeltaan ja vaikutuksiltaan hyvin samankaltaisia kuin edellä tarkoitettujen sopimukset, se antaa luvan myös niihin todettuaan, että ne täyttävät samat vaatimukset.

3. Sopimukset ja päätökset, jotka ovat 1 kohdan mukaan kiellettyjä, ovat mitättömiä, eikä niihin voida vedota EY:n jäsenvaltioiden tai EFTA-valtioiden tuomioistuimissa.

2 artikla

1. Jollei 3 kohdasta muuta johdu, sopimuksen 56 artiklan mukaan toimivaltaisen valvontaviranomaisen ennalta antama lupa vaaditaan kaikkiin toimiin, joiden suorana tai välillisenä vaikutuksena itsessään on, että sopimuksen soveltamisalueella jonkun henkilön tai jonkin yrityksen taikka jonkin henkilö- tai yritysryhmän toimen seurauksena syntyy yrityskeskittymä, johon kuuluu ainakin yksi 3 artiklassa tarkoitettu yritys ja joka voi vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan, riippumatta siitä, koskeeko toimi yksittäistä tuotetta vai lukuisia eri tuotteita, ja riippumatta siitä, toteutetaanko toimi sulautumisena, osakkeiden tai osuuksien, yrityksen osien tai varojen hankkimisena, lainana, sopimuksena tai muuna määräysvallan hankkimisena.

2. Valvontaviranomainen, joka on toimivaltainen sopimuksen 56 artiklan mukaan, antaa 1 kohdassa tarkoitetun luvan, jos se toteaa, että suunniteltu toimi ei anna henkilöille tai yrityksille, joita asia koskee, valtaa valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvan tuotteen tai kuuluvien tuotteiden osalta:

- määrätä hintoja, valvoa tai rajoittaa tuotantoa tai jakelua taikka estää tehokasta kilpailua merkittävällä osalla kyseisten tuotteiden markkinoita; taikka
- kiertää tämän sopimuksen mukaan noudatettavia kilpailusääntöjä erityisesti toteuttamalla keinotekoisella tavalla etuoikeutettu asema, joka merkitsee merkittävää etua mahdollisuuksissa hankintoihin tai markkinoillepääsyssä.

3. Toimien ryhmiä voidaan vapauttaa ennalta annettavan luvan vaatimuksesta, kun otetaan huomioon asianomaisten yritysten koko tai varojen määrä yhdessä syntyvän keskittymän kanssa.

4. Jos valvontaviranomainen, joka on toimivaltainen sopimuksen 56 artiklan mukaan, toteaa, että julkiset tai yksityiset yritykset, joilla lain nojalla tai tosiasiallisesti on niitä tehokkaalta kilpailulta tämän sopimuksen soveltamisalueen merkittävällä osalla suojaava määräävä markkina-asema valvontaviranomaisen toimivaltaan kuuluvan tuotteen markkinoilla taikka jotka näin hankkivat tällaisen aseman, käyttävät tätä asemaa tämän sopimuksen tavoitteiden vastaisiin tarkoituksiin ja jos tällainen aseman väärinkäyttö voi vaikuttaa sopimuspuolten väliseen kauppaan valvontaviranomainen antaa näille yrityksille aiheellisia suosituksia sen estämiseksi, että asemaa käytetään sanotulla tavalla.

3 artikla

Sovellettaessa 1 ja 2 artiklaa sekä niiden soveltamiseksi vaadittavien tietojen ja niihin liittyvien menettelyjen yhteydessä 'yrityksellä' tarkoitetaan yritystä, joka harjoittaa hiilen tai teräksen tuotantoa tämän sopimuksen soveltamisalueella, sekä yritystä tai kauppaedustajan liikettä, joka säännöllisesti harjoittaa muuta jakelua kuin myyntiä kotitalouskuluttajille tai pienteollisuudelle.

4 artikla

Eryitysmääräykset 1 ja 2 artiklassa määrättyjen periaatteiden täytäntöönpanosta ovat tämän sopimuksen liitteessä XIV.

5 artikla

EFTAn valvontaviranomainen ja EY:n komissio huolehtivat tämän pöytäkirjan 1 ja 2 artiklassa määrättyjen periaatteiden soveltamisesta 1 ja 2 artiklan täytäntöönpanoa koskevien, tämän sopimuksen pöytäkirjassa 21 ja liitteessä XIV olevien määräysten mukaisesti.

6 artikla

Tämän pöytäkirjan 1 ja 2 artiklassa tarkoitetuissa yksittäisissä tapauksissa päätökset tekee sopimuksen 56 artiklan mukaisesti EY:n komissio tai EFTAn valvontaviranomainen.

7 artikla

Kilpailua koskevan yhtenäisen valvonnan kehittämiseksi ja ylläpitämiseksi kaikkialla Euroopan talousalueella sekä tämän sopimuksen määräysten yhdenmukaisen täytäntöönpanon, soveltamisen ja tulkinnan edistämiseksi toimivaltaiset viranomaiset ovat yhteistyössä pöytäkirjassa 23 olevien määräysten mukaisesti.

PÖYTÄKIRJA 26
EFTAN VALVONTAVIRANOMAISEN TOIMIVALLASTA JA TEHTÄVISTÄ
VALTION TUKEA KOSKEVISSA ASIOISSA

EFTA-valtioiden välisellä sopimuksella EFTAn valvontaviranomaiselle annetaan valtion tukea koskevien Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen kilpailusääntöjen soveltamiseksi vastaava toimivalta ja samat tehtävät kuin EY:n komissiolla tätä sopimusta allekirjoitettaessa, jotta EFTAn valvontaviranomainen voi panna täytäntöön sopimuksen 1 artiklan 2 kohdan e alakohdassa sekä 49 ja 61 – 63 artiklassa ilmaistut periaatteet. EFTAn valvontaviranomaisella on tämä toimivalta myös sitä valtion tukea koskevien kilpailusääntöjen panemiseksi täytäntöön, joka liittyy Euroopan hiili- ja teräsyhteisön perustamissopimuksen soveltamisalaan pöytäkirjassa 14 määrättyllä tavalla kuuluviin tuotteisiin.

PÖYTÄKIRJA 27
YHTEISTYÖSTÄ VALTION TUKEA KOSKEVISSA ASIOISSA

Valtion tukea koskevien sääntöjen yhtenäisen täytäntöönpanon, soveltamisen ja tulkinnan varmistamiseksi kaikkialla sopimuspuolten alueella sekä näiden sääntöjen sopusointuisen kehityksen takaamiseksi, EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen ottavat huomioon seuraavat säännöt:

- a) Tietoja ja mielipiteitä yleisistä toimintaperiaatteista koskevista kysymyksistä, kuten sopimuksessa olevien valtion tukea koskevien sääntöjen täytäntöönpanosta, soveltamisesta ja tulkinnasta, vaihdetaan määräajoin tai jommankumman valvontaviranomaisen pyynnöstä.
- b) EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen laativat määräajoin katsauksia valtion tuesta toimialueellaan olevissa valtioissa. Nämä katsaukset on annettava toisen valvontaviranomaisen saataville.
- c) Jos valtioneuvoston tukiohjelmia tai -tapauksia koskeva Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa tarkoitettu menettely tai vastaava EFTAn valvontaviranomaisen perustamista koskevassa EFTA-valtioiden välisessä sopimuksessa määrätty menettely aloitetaan, EY:n komission tai EFTAn valvontaviranomaisen on ilmoitettava siitä toiselle valvontaviranomaiselle sekä osapuolille, joita asia koskee, jotta nämä voivat esittää huomautuksensa.
- d) Valvontaviranomaisten on ilmoitettava toisilleen kaikista päätöksistä heti, kun ne tehdään.
- e) Toimivaltaisten valvontaviranomaisten on julkaistava tieto c alakohdassa tarkoitetun menettelyn aloittamisesta sekä d alakohdassa tarkoitetut päätökset.
- f) Tämän pöytäkirjan määräysten estämättä EY:n komission ja EFTAn valvontaviranomaisen on toisen valvontaviranomaisen pyynnöstä annettava tapauskohtaisia tietoja sekä vaihdettava mielipiteitä yksittäisistä valtioneuvoston tukiohjelmista ja -tapauksista.
- g) Tietoja, jotka on saatu f alakohdan nojalla, on pidettävä luottamuksellisina.

PÖYTÄKIRJA 28 HENKISESTÄ OMAISUUDESTA

1 artikla

Suojan kohde

1. Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa 'henkisen omaisuuden' käsitteeseen kuuluu sopimuksen 13 artiklassa tarkoitettu teollisen ja kaupallisen omaisuuden suojeleminen.
2. Tämän sopimuksen tullessa voimaan sopimuspuolet tarkistavat henkistä omaisuutta koskevaa lainsäädäntöään niin, että se on sopusoinnussa tavaroiden ja palvelujen vapaata liikkuvuutta koskevien periaatteiden sekä yhteisön oikeudessa saavutetun henkisen omaisuuden suojan tason kanssa, mukaan lukien näiden oikeuksien toteuttamistaso, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän pöytäkirjan ja liitteen XVII määräysten soveltamista.
3. EFTA-valtiot tarkistavat, tämän sopimuksen menettelyä koskevia määräyksiä noudattaen, pyynnöstä ja sopimuspuolten neuvoteltua asiasta, henkistä omaisuutta koskevaa lainsäädäntöään saavuttaakseen ainakin sen henkisen omaisuuden suojan tason, joka yhteisössä on tätä sopimusta allekirjoitettaessa, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta tämän pöytäkirjan ja liitteen XVII määräysten soveltamista.

2 artikla

Oikeuksien sammuminen

1. Siltä osin kuin sammumisesta on yhteisön toimenpiteitä tai oikeuskäytäntöä, sopimuspuolet huolehtivat siitä, että henkiseen omaisuuteen kuuluvat oikeudet sammuvat yhteisön oikeuden mukaisesti. Tätä määräystä tulkitaan siinä merkityksessä, joka on vahvistettu Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen ennen tämän sopimuksen allekirjoittamista antamissa merkityksellisissä ratkaisuisa, edellä sanotun kuitenkin rajoittamatta yhteisön oikeuden kehittämistä tulevaisuudessa.
2. Patenttien osalta tätä määräystä noudatetaan viimeistään vuoden kuluttua tämän sopimuksen voimaantulosta.

3 artikla

Yhteisöpatentit

1. Sopimuspuolet sitoutuvat tekemään parhaansa saattaakseen kolmen vuoden kuluessa yhteisöpatenteista tehdyn sopimuksen (89/695/ETY) voimaantulosta päätökseen neuvottelut, joissa tähdätään siihen, että EFTA-valtiot tulevat mainittuun sopimukseen osallisiksi. Islannin osalta edellä tarkoitettu päivä on kuitenkin aikaisintaan 1 päivä tammikuuta 1998.
2. Erityishdoista, jotka koskevat EFTA-valtioiden tulevista osallisiksi yhteisöpatenteista tehtyyn sopimukseen (89/695/ETY), neuvotellaan myöhemmin.
3. Yhteisö sitoutuu yhteisöpatenteista tehdyn sopimuksen tultua voimaan kutsumaan ne EFTA-valtiot, jotka sitä pyytävät, neuvotteluihin mainitun sopimuksen 8 artiklan mukaisesti, jos nämä EFTA-valtiot ovat lisäksi noudattaneet, mitä 4 ja 5 kohdassa määrätään.

4. EFTA-valtioiden lainsäädännön on oltava 5 päivänä lokakuuta 1973 tehdyn Euroopan patenttisopimuksen aineellisoikeudellisten määräysten mukainen.

5. Farmaseuttisten valmisteiden ja elintarvikkeiden patentoitavuuden osalta Suomen on noudatettava 4 kohdan määräyksiä viimeistään 1 päivästä tammikuuta 1995. Farmaseuttisten valmisteiden patentoitavuuden osalta Islannin on noudatettava 4 kohdan määräyksiä viimeistään 1 päivästä tammikuuta 1997. Yhteisö ei kuitenkaan osoita 3 kohdassa tarkoitettua kutsua Suomelle tai vastaavasti Islannille ennen mainittua päivää.

6. Edellä 5 kohdassa tarkoitetun tuotteen patentin haltija tai hänen edunsaajansa voi, vaikka hän tai joku muu hänen suostumuksellaan on ensimmäisen kerran laskenut tuotteen liikkeelle Suomessa tai Islannissa, 2 artiklan estämättä vedota patenttiin kuuluviin oikeuksiin estääkseen tuotteen tuonnin sellaisiin sopimuspuoliin tai sen myynnin sellaisissa sopimuspuolissa, joissa tuote saa patenttisuojaa, jos patenttia koskeva hakemus on tehty jossakin sopimuspuolella ajankohtana, jolloin tuotteelle ei vielä voinut saada tuotepatenttia Suomessa tai Islannissa.

Tähän oikeuteen voidaan vedota 5 kohdassa tarkoitettujen tuotteiden osalta kahden vuoden ajan siitä, kun Suomi tai vastaavasti Islanti on saattanut kyseisten tuotteiden patentoimisen mahdolliseksi.

4 artikla

Puolijohdetuotteet

1. Sopimuspuolilla on oikeus päättää puolijohdetuotteiden oikeudellisen suojan ulottamisesta koskemaan sellaisia muusta kuin tämän sopimuksen sopimuspuolena olevasta kolmannelta maasta tai muulta kuin tämän sopimuksen sopimuspuolena olevalta kolmannelta alueelta olevia henkilöitä, joilla ei ole oikeutta suojaan tämän sopimuksen määräysten mukaan. Ne voivat myös tehdä tätä koskevia sopimuksia.

2. Jos oikeus puolijohdetuotteiden piirimallien suojaan ulotetaan koskemaan muuta kuin sopimuspuolta, asianomainen sopimuspuoli pyrkii varmistamaan, että maa tai alue, jota suoja ulotetaan koskemaan, myöntää tämän sopimuksen muille sopimuspuolille oikeuden suojaan samoin edellytyksin kuin asianomaiselle sopimuspuolelle.

3. Kaikki sopimuspuolet tunnustavat ja ottavat huomioon sopimuspuolten välisten rinnakkaisten tai vastaavien sopimusten tai yhteisymmärrykseen perustuvien järjestelyjen taikka vastaavien päätösten mukaisen oikeuksien laajennuksen.

4. Edellä 1 ja 3 kohdan osalta sovelletaan tämän sopimuksen yleisiä määräyksiä tietojenanto-, neuvottelu- ja riitojenratkaisumenettelyistä.

5. Jos jollekin sopimuspuolelle muodostuu erilaiset suhteet johonkin kolmanteen maahan, ryhdytään viipymättä 4 kohdassa tarkoitettuihin neuvotteluihin, joissa käsitellään eroavuuden vaikutuksia tämän sopimuksen mukaisen tavaroiden vapaan liikkuvuuden jatkumisen kannalta. Jos tällainen sopimus, yhteisymmärrykseen perustuva järjestely tai päätös toteutetaan siitä huolimatta, että asiasta on edelleen erimielisyyttä yhteisön ja jonkin sellaisen toisen sopimuspuolen kesken, jota asia koskee, noudatetaan, mitä tämän sopimuksen VII osassa määrätään.

5 artikla

Kansainväliset sopimukset

1. Sopimuspuolet sitoutuvat ennen 1 päivää tammikuuta 1995 tulemaan osallisiksi seuraaviin teollista, henkistä ja kaupallista omaisuutta koskeviin monenvälisiin sopimuksiin:

- a) teollisoikeuden suojelemista koskeva Pariisin yleissopimus (Tukholman asiakirja, 1967);
- b) Bernin yleissopimus kirjallisten ja taiteellisten teosten suojaamisesta (Pariisin asiakirja, 1971);
- c) kansainvälinen yleissopimus esittävien taiteilijoiden, äänitteiden valmistajien sekä radioyritysten suojaamisesta (Rooma 1961);
- d) tavaramerkkien kansainvälisestä rekisteröinnistä tehtyyn Madridin sopimukseen liittyvä lisäpöytäkirja (Madrid 1989);
- e) Nizzan sopimus tavaroiden ja palvelujen kansainvälisestä luokituksesta tavaramerkkien rekisteröintiä varten (Geneve 1977, muutettu 1979)
- f) Budapestin sopimus mikro-organismien tallettamisen kansainvälisestä tunnustamisesta patentinhakumenettelyä varten (1980);
- g) patenttityhteistyösopimus (1984).

2. Irlannin, Norjan ja Suomen osalta Madridin sopimuksen lisäpöytäkirjaan osalliseksi tulemistä koskeva päivämäärä on 1 kohdassa mainitun päivämäärän asemesta 1 päivä tammikuuta 1996 ja Islannin osalta vastaavasti 1 päivä tammikuuta 1997.

3. Tämän pöytäkirjan tullessa voimaan sopimuspuolten sisäisen lainsäädännön on oltava 1 kohdan a - c alakohdassa mainittujen sopimusten aineellisoikeudellisten määräysten mukainen. Irlannin sisäisen lainsäädännön on kuitenkin oltava Bernin yleissopimuksen aineellisoikeudellisten määräysten mukainen 1 päivään tammikuuta 1995 mennessä.

*6 artikla*Neuvottelut tullitariffeja ja kauppaa
koskevasta yleissopimuksesta

Sopimuspuolet sopivat kehittävänsä tällä sopimuksella henkisen omaisuuden osalta vahvistettua järjestelmää Uruguay'n kierroksen tulosten perusteella, sanotun kuitenkaan rajoittamatta yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toimivaltaa henkistä omaisuutta koskevissa kysymyksissä.

7 artikla

Keskinäinen tietojenvaihto ja yhteiset neuvottelut

Sopimuspuolet sitoutuvat antamaan toisilleen tiedot kansainvälisten järjestöjen puitteissa tapahtuvan työskentelyn sekä henkistä omaisuutta koskevien sopimusten yhteydessä.

Sopimuspuolet sitoutuvat myös pyynnöstä etukäteen ryhtymään neuvotteluihin edellä tarkoitetuissa puitteissa ja yhteyksissä aloilla, joihin sovelletaan jotakin yhteisön oikeudessa toteutettua toimenpidettä.

8 artikla
Siirtymämääräykset

Sopimuspuolet sitoutuvat ryhtymään neuvotteluihin, jotta ne EFTA-valtiot, joiden etua asia koskee, voivat täydellisesti osallistua tuleviin henkistä omaisuutta koskeviin toimenpiteisiin, joita yhteisön oikeudessa mahdollisesti toteutetaan.

Jos tällaisia toimenpiteitä on toteutettu ennen tämän sopimuksen voimaantuloa, neuvottelut toimenpiteisiin osallistumisesta aloitetaan niin pian kuin mahdollista.

9 artikla
Toimivalta

Tämän pöytäkirjan määräykset eivät rajoita yhteisön ja sen jäsenvaltioiden toimivaltaa henkistä omaisuutta koskevissa kysymyksissä.

PÖYTÄKIRJA 29
AMMATILISESTA KOULUTUKSESTA

Edistääkseen nuorten liikkuvuutta Euroopan talousalueella, sopimuspuolet sopivat lujittavansa yhteistyötään ammatillisen koulutuksen alalla ja pyrkivänsä parantamaan opiskelijoiden mahdollisuuksia halutessaan opiskella toisessa ETA-valtiossa. Tässä yhteydessä ne ovat yhtä mieltä siitä, että opiskelijoiden oleskeluoikeutta koskevat tämän sopimuksen määräykset eivät muuta yksittäisillä sopimuspuolilla ennen tämän sopimuksen voimaantuloa olevia mahdollisuuksia periä ulkomaalaisilta opiskelijoilta opiskelumaksuja.

PÖYTÄKIRJA 30
TILASTOALAN YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMISTÄ KOSKEVISTA
ERIYISMÄÄRÄYKSISTÄ

1. Perustetaan sopimuspuolten kansallisten tilastolaitosten, Euroopan yhteisöjen tilastotoimiston (Eurostat) ja EFTA-valtioiden tilastollisen neuvonantajan toimiston (OSA EFTA) edustajien konferenssi. Konferenssi ohjaa tilastoyhteistyötä, kehittää tilastoyhteistyötä varten läheisesti yhteisön ohjelmiin ja menettelytapoihin yhteensovitetuja ohjelmia ja menettelytapoja sekä seuraa niiden toteuttamista.
2. EFTA-valtiot osallistuvat tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen tilastotietoja koskevien toimien ensisijaisuutta koskevien suunnitelmien mukaisesti yhteistyöhön⁽¹⁾.

EFTA-valtiot osallistuvat tällaisen toiminnan rahoittamiseen tämän sopimuksen 82 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja siihen liittyvien maksusääntöjen mukaisesti.
- EFTA-valtiot osallistuvat täysimääräisesti kaikkiin EY:n komissiota avustaviin EY:n komiteoihin tällaisen toiminnan ohjaamisessa ja kehittämisessä, jos käsiteltävät aiheet kuuluvat sopimuksen alaan.
3. OSA EFTA sovittaa yhteen EFTA-valtioiden, tämän sopimuksen alaan kuuluviin asioihin liittyvät tilastotiedot ja toimittaa ne Eurostatille. Tietojen säilytys ja käsittely tapahtuu Eurostatissa.
4. Eurostat ja OSA EFTA varmistavat, että ETA:n tilastot levitetään eri käyttäjille ja yleisölle.
5. EFTA-valtiot vastaavat lisäkustannuksista, joita Eurostatille aiheutuu kyseisistä valtioista tulevien tietojen tämän sopimuksen määräysten mukaisesta säilyttämisestä, käsittelystä ja levittämisestä. ETA:n sekakomitea vahvistaa määrääjain kyseeseen tulevat määrät.
6. Salassapidettäviä tilastotietoja saa käyttää ainoastaan tilastotarkoituksiin.

⁽¹⁾ Tällä tarkoitetaan esimerkiksi sellaisia tulevia suunnitelmia, joista on säädetty 19 päivänä kesäkuuta 1989 annetussa neuvoston päätöslauselmassa 389 Y 0628 (01) ensisijaisten toimenpiteiden toteuttamisesta tilastotietojen alalla: Euroopan yhteisöjen tilasto-ohjelma 1989 – 1992 (EYVL N:o C 161, 28.6.1989, s. 1)

PÖYTÄKIRJA 31
YHTEISTYÖSTÄ MUILLA KUIN NELJÄN VAPAUDEN ALAAN
KUULUVILLA ERITYISALUEILLA

1 artikla

Tutkimus ja teknologinen kehittämissä

1. a) EFTA-valtiot osallistuvat yhteisön tutkimuksen ja teknologisen kehittämissä puiteohjelman (1990 – 1994)⁽¹⁾ täytäntöönpanoon tämän sopimuksen voimaantulosta alkaen osallistumalla sen eri ohjelmiin.
 - b) EFTA-valtiot osallistuvat a alakohdassa tarkoitetun toiminnan rahoitukseen sopimuksen 82 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.
 - c) Edellä b alakohdasta johtuu, että EFTA-valtiot osallistuvat täysimääräisesti kaikkien niiden yhteisön komiteoiden työskentelyyn, jotka avustavat yhteisön komissiota edellä mainitun puiteohjelman ja sen erityisohjelmien johtamisessa tai kehittämissä.
 - d) Tutkimuksen ja teknologisen kehittämissä alan yhteisäön erityisen luonteen vuoksi EFTA-valtioiden edustajat osallistuvat lisäksi tieteen ja tekniikan tutkimuskomitean (CREST) ja muiden yhteisäön komiteoiden, joiden asiantuntemusta yhteisäön komissio käyttää hyväksi tällä alalla, työhön, siinä laajuudessa kuin se on tarpeen tämän yhteisäön hyvän toimivuuden kannalta.
2. Islannin osalta 1 kohdan määräyksiä sovelletaan kuitenkin vasta 1 päivästä tammikuuta 1994 alkaen.
 3. Yhteisäön tutkimuksen ja teknologisen kehittämissä puiteohjelman (1990 – 1994) alaan kuuluvan toiminnan arvioinnissa ja suuntaamisessa merkittäväällä tavalla uudelleen sopimuksen tultua voimaan noudatetaan sopimuksen 79 artiklan 3 kohdan mukaista menettelyä.
 4. Sopimuksella ei rajoiteta toisaalta kahdenvälistä yhteisäötä yhteisäön tutkimuksen ja teknologisen kehittämissä puiteohjelman (1987 – 1991)⁽²⁾ alalla, eikä toisaalta yhteisäön ja EFTA-valtioiden yhteisäön ja tekniikan alan yhteisäöstä tehtyjen kahdenvälisten puitesopimusten soveltamista, sikäli kuin ne koskevat muuta kuin tämän sopimuksen alaan kuuluvaa yhteisäötä.

⁽¹⁾ 390 D 0221: Neuvoston päätös 90/221/Euratom, ETY, tehty 23 päivänä huhtikuuta 1990, (vuodet 1990 – 1994) (EYVL N:o L 117, 8.5.1990, s. 28)

⁽²⁾ 387 D 0516: Neuvoston päätös 87/516/Euratom, ETY, tehty 28 päivänä syyskuuta 1987, (EYVL N:o L 302, 24.10.1987, s. 1)

2 artikla Tietopalvelut

ETA:n sekakomitea päättää tämän sopimuksen tultua voimaan niistä ehdoista ja edellytyksistä, joilla EFTA-valtiot osallistuvat EY:n neuvoston jäljempänä mainituilla päätöksillä perustettuihin tai näistä päätöksistä johtuviin ohjelmiin tietopalvelujen alalla:

- **388 D 0524:** Neuvoston päätös 88/524/ETY, tehty 26 päivänä heinäkuuta 1988, toimintasuunnitelman laatimisesta tietopalvelujen markkinoiden luomiseksi (EYVL N:o L 288, 21.10.1988, s. 39)
- **389 D 0286:** Neuvoston päätös 89/286/ETY, tehty 17 päivänä huhtikuuta 1989, innovaation ja teknologian siirron strategisen ohjelman päävaiheen toteuttamisesta yhteisön tasolla (1989 – 1993) (Sprint-ohjelma) (EYVL N:o L 112, 25.4.1989, s. 12)

3 artikla Ympäristö

1. Yhteistyötä ympäristöön liittyvissä kysymyksissä vahvistetaan yhteisön toiminnan puitteissa erityisesti seuraavilla aloilla:

- ympäristöä koskevat periaate- ja toimintaohjelmat;
- ympäristönsuojeluvaatimusten yhdentäminen muihin periaatteisiin;
- taloudelliset ja verotukseen liittyvät keinot;
- ympäristöä koskevat kysymykset, joilla on rajat ylittäviä vaikutuksia;
- tärkeät alueelliset ja maailmanlaajuiset aiheet, joita käsitellään kansainvälisissä järjestöissä.

Yhteistyö käsittää muun muassa säännöllisesti pidettäviä kokouksia.

2. Tarvittavat päätökset tehdään mahdollisimman pian tämän sopimuksen tultua voimaan sen varmistamiseksi, että EFTA-valtiot osallistuvat Euroopan ympäristötoimiston toimintaan yhteisön perustettua tämän järjestön, sikäli kuin tästä ei ole sovittu ennen tätä ajankohtaa.

3. Kun ETA:n sekakomitea on päättänyt, että yhteistyö tapahtuu sopimuspuolten sisällöltään samanlaisen tai samankaltaisen rinnakkaislainsäädännön muodossa, sopimuksen 79 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja menettelytapoja sovelletaan tällaisen lainsäädännön valmisteluun kyseisellä alalla.

4 artikla Koulutus, harjoittelu ja nuoris

1. EFTA-valtiot osallistuvat tämän sopimuksen tultua voimaan yhteisön "Euroopan nuoris" -ohjelmaan sopimuksen VI osan mukaisesti.

2. EFTA-valtiot osallistuvat 1 päivästä tammikuuta 1995 alkaen kaikkiin yhteisön silloin voimassa oleviin tai hyväksytyihin koulutusta, harjoittelua ja nuorisoa koskeviin ohjelmiin noudattaen, mitä VI osassa määrätään. Yhteisön tämän alan ohjelmien suunnittelussa ja kehittämisessä noudatetaan sopimuksen voimaantulosta alkaen VI osassa ja erityisesti 79 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuja menettelytapoja.

3. EFTA-valtiot osallistuvat 1 ja 2 kohdassa tarkoitettujen ohjelmien rahoitukseen sopimuksen 82 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.
4. EFTA-valtiot osallistuvat siitä alkaen, kun yhteistyö alkaa sellaisissa ohjelmissa, joiden kustannuksiin ne osallistuvat sopimuksen 82 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti, täysimääräisesti kaikkien sellaisten yhteisön komiteoiden työskentelyyn, jotka avustavat EY:n komissiota näiden ohjelmien toteuttamisessa ja kehittämisessä.
5. EFTA-valtiot osallistuvat sopimuksen tultua voimaan tietojenvaihtoon liittyviin yhteisön eri toimiin, mukaan lukien tarvittaessa asiantuntijoiden yhteydenpito ja kokoukset, seminaarit ja konferenssit. Sopimuspuolet tekevät muita tältä osin aiheellisiksi osoittautuvia aloitteita joko ETA:n sekakomiteassa tai muulla tavoin.
6. Sopimuspuolet edistävät alueellaan aiheellista yhteistyötä toimivaltaisten järjestöjen, laitosten ja muiden toimielinten kesken, kun tällä voisi edistää yhteistyön vahvistamista ja laajenemista. Tämä koskee erityisesti Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskukseen (CEDEFOP)⁽¹⁾ toimintaan kuuluvia asioita.

5 artikla

Sosiaalipolitiikka

1. Sosiaalipolitiikan alalla sopimuksen 79 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu vuorovaikutus käsittää muun muassa kokousten pitämisen, mukaan lukien asiantuntijoiden välisen yhteydenpidon, kaikkien osapuolten kannalta tärkeiden erityisalojen kysymysten tutkimisen, sopimuspuolten toimintaa koskevien tietojen vaihtamisen, yhteistyön tilan arvioinnin ja yhteisen toiminnan, kuten esimerkiksi seminaarien ja konferenssien, järjestämisen.
2. Sopimuspuolet pyrkivät erityisesti vahvistamaan yhteistyötä seuraavista säädöksistä mahdollisesti johtuvan yhteisön toiminnan alalla:
 - 388 Y 0203: Neuvoston päätöslauselma, annettu 21 päivänä joulukuuta 1987, työturvallisuudesta, -hygieniasta ja -terveydestä (EYVL N:o C 28, 3.2.1988, s. 3)

⁽¹⁾ 375 R 0337: Neuvoston asetus (ETY) N:o 337/75, annettu 10 päivänä helmikuuta 1975, Euroopan ammatillisen koulutuksen kehittämiskeskukseen perustamisesta (EYVL N:o L 39, 13.2.1975, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- 1 79 H: liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja - Helleenien tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 291, 19.11.1979, s. 99)
- 1 85 I: liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja - Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 302, 15.11.1985, s. 170)

- **391 Y 0531:** Neuvoston päätöslauselma, annettu 21 päivänä toukokuuta 1991, miesten ja naisten tasa-arvoisia mahdollisuuksia työhön koskevasta yhteisön kolmannesta keskipitkän ajan toimintaohjelmasta (1991 – 1995) (EYVL N:o C 142, 31.5.1991, s. 1)
- **390 Y 0627(06):** Neuvoston päätöslauselma, annettu 29 päivänä toukokuuta 1990, toiminnasta pitkäaikaistyöttömien avustamiseksi (EYVL N:o C 157, 27.6.1990, s. 4)
- **386 X 0379:** Neuvoston suositus 86/379/ETY, annettu 24 heinäkuuta 1986, vajaakuntoisten työllistämisestä yhteisön alueella (EYVL N:o L 225, 12.8.1986, s. 43)
- **389 D 0457:** Neuvoston päätös 89/457/ETY, tehty 18 päivänä heinäkuuta 1989, yhteisön keskipitkän ajan toimintaohjelmasta taloudellisesti ja sosiaalisesti huono-osaisten yhteiskunnan ryhmien taloudellisesta ja sosiaalisesta mukauttamisesta (EYVL N:o L 224, 2.8.1989, s. 10).

3. EFTA-valtiot osallistuvat tämän sopimuksen tultua voimaan yhteisön toiminnan alaan kuuluvaan vanhuksia koskevaan toimintaan⁽¹⁾.

EFTA-valtiot osallistuvat toiminnan rahoitukseen sopimuksen 87 artiklan 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.

EFTA-valtiot osallistuvat täysimääräisesti sellaisten yhteisön komiteoiden työhön, jotka avustavat EY:n komissiota ohjelman toteuttamisessa ja kehittämisessä, lukuun ottamatta niiden asioiden käsittelyä, jotka liittyvät yhteisön varojen jakamiseen yhteisön jäsenvaltioiden kesken.

4. ETA:n sekakomitea tekee tarvittavat päätökset sopimuspuolten välisen yhteistyön helpottamiseksi tulevilla ohjelmissa ja yhteisön sosiaalialan toiminnassa.

⁽¹⁾ 391 D 0049: Neuvoston päätös 91/49/ETY, annettu 26 päivänä marraskuuta (EYVL N:o L 28, 2.2.1991, s. 29)

5. Sopimuspuolet edistävät alueellaan aiheellista yhteistyötä toimivaltaisten järjestöjen, laitosten ja muiden toimielinten kesken silloin, kun tällä edistettäisiin yhteistyön vahvistamista ja laajenemista. Tämä koskee erityisesti Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätien toimintaan liittyviä asioita⁽¹⁾.

6 artikla

Kuluttajansuoja

1. Kuluttajansuojan alalla sopimuspuolet vahvistavat keskinäistä vuorovaikutustaan kaikin aiheellisin tavoin sen selvittämiseksi, millä aloilla ja missä toiminnassa lähempi yhteistyö voisi edistää niiden asettamien tavoitteiden saavuttamista.

2. Sopimuspuolet pyrkivät edistämään yhteistyötä seuraavista yhteisön säädöksistä mahdollisesti johtuvan yhteisön toiminnan alalla erityisesti kuluttajien vaikutusmahdollisuuksien ja osallistumisen varmistamiseksi:

- 389 Y 1122(01): Neuvoston päätöslauselma, annettu 9 marraskuuta 1989, vastaisesta tärkeysjärjestyksestä kuluttajansuojapolitiikan uudelleen käynnistämistä varten (EYVL N:o C 294, 22.11.1989, s. 1)
- 590 DC 0098: Kolmen vuoden toimintasuunnitelma kuluttajapolitiikasta ETY:ssä (1990 – 1992)
- 388 Y 1117(01): Neuvoston päätöslauselma, annettu 4 marraskuuta 1988, kuluttajan osallistumismahdollisuuksien parantamisesta standardoinnissa (EYVL N:o C 293, 17.11.1988, s. 1)

⁽¹⁾ 375 R 1365: Neuvoston asetus (ETY), N:o 1365/75, annettu 26 päivänä toukokuuta 1975, Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätien luomisesta (EYVL N:o L 139, 30.5.1975, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- 1 79 H: liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja – Helleenien tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 291, 19.11.1979, s. 111)
- 1 85 I: liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja – Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 302, 15.11.1985, s. 170)

7 artikla

Pienet ja keskisuuret yritykset

1. Yhteistyötä pienten ja keskisuurten yritysten alalla edistetään yhteisön toiminnassa erityisesti:
 - liiketoimintaan kohdistuvien tarpeettomien hallinnollisten, taloudellisten ja oikeudellisten rasitusten poistamiseksi;
 - tietojen antamiseksi yrityksille, erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille niiden kannalta mahdollisesti tärkeistä toimintaperiaatteista ja ohjelmista sekä näiden avustamiseksi;
 - yritysten ja erityisesti Euroopan talusalueen eri osista peräisin olevien pienten ja keskisuurten yritysten välisen yhteistyön ja yhtiötoveruuden edistämiseksi.
2. Sopimuspuolet pyrkivät edistämään erityisesti yhteistyötä seuraavista yhteisön säädöksistä mahdollisesti johtuvan yhteisön toiminnan alalla:
 - **388 Y 0727(02):** Neuvoston päätöslauselma, annettu 30 päivänä kesäkuuta 1988 liiketoimintaympäristön parantamisesta sekä toimenpiteistä yhteisön yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kehittämisen edistämiseksi (EYVL N:o C 197, 27.7.1988, s. 6)
 - **389 D 0490:** Neuvoston päätös 89/490/ETY, tehty 28 päivänä heinäkuuta 1989, liiketoimintaympäristön parantamisesta sekä yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kehittämisen edistämisestä yhteisössä (EYVL N:o L 239, 16.8.1989, s. 33)
 - **389 Y 1007(01):** Neuvoston päätöslauselma, annettu 26 päivänä syyskuuta 1989, alihankinnan kehittämisestä yhteisössä (EYVL N:o C 254, 7.10.1989, s. 1)
 - **390 X 0246:** Neuvoston suositus, annettu 28 päivänä toukokuuta 1990, hallinnon yksinkertaistamista koskevan toimintaperiaatteen toteuttamisesta jäsenvaltioissa pienten ja keskisuurten yritysten hyväksi (EYVL N:o L 141, 2.6.1990, s. 55)
 - **391 Y 0605:** Neuvoston päätöslauselma, annettu 27 päivänä toukokuuta 1991, pienten ja keskisuurten yritysten, mukaan lukien käsityöteollisuus, toimintaohjelmasta (EYVL N:o L 146, 5.6.1991, s. 3)
 - **391 D 0319:** Neuvoston päätös 91/319/ETY, tehty 18 päivänä kesäkuuta 1991, yritysten liiketoimintaympäristön parantamiseksi sekä yritysten, erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kehittämisen edistämiseksi annetun ohjelman muuttamisesta (EYVL N:o L 175, 4.7.1991, s. 32)
3. ETA:n sekakomitea tekee sopimuksen tultua voimaan aiheelliset päätökset menettelytavoista, joita sovelletaan yhteistyöhön yhteisön toiminnan alaan kuuluvassa liiketoimintaympäristön parantamisesta sekä yritysten ja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kehittämisen edistämistä yhteisössä annetun neuvoston päätöksen täytäntöönpanossa⁽¹⁾ ja tähän liittyvään toimintaan, mukaan lukien päätökset EFTA-valtioiden rahoitusosuuksista.

⁽¹⁾ 389 D 0490: Neuvoston päätös, tehty 28 päivänä heinäkuuta 1989 (EYVL C 239, 16.8.1989, s. 33)

8 artikla
Matkailu

Matkailun alalla sopimuksen 79 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun vuoropuhelun tavoitteena on kartoittaa sellaiset alueet ja toiminta, joilla lähemmän yhteistyön avulla voitaisiin edistää matkailua ja matkailuelinkeinon yleisiä toimintaedellytyksiä sopimuspuolten alueilla.

9 artikla
Audiovisuaalinen ala

Tarpeelliset päätökset, joilla varmistetaan EFTA-valtioiden osallistuminen neuvoston päätöksellä 90/685/ETY 21 päivältä joulukuuta 1990, Euroopan audiovisuaalisen teollisuuden kehityksen edistämiseksi annetun toimintaohjelman (MEDIA) (1991 – 1995) toteuttamisesta (EYVL N:o L 380, 31.12.1990, s. 37) perustettuihin ohjelmiin, tehdään niin pian kuin mahdollista tämän sopimuksen tultua voimaan, sikäli kuin tätä asiaa ei ole järjestetty ennen tuota ajankohtaa.

10 artikla
Pelastuspalvelu

1. Sopimuspuolet pyrkivät tehostamaan yhteistyötään yhteisön toiminnan alalla, joka johtuu neuvoston ja neuvostossa kokoontuneiden jäsenvaltioiden edustajien päätöslauselmasta, annettu 13 päivänä helmikuuta 1989, yhteisön yhteistyön uusista muodoista pelastuspalvelussa (489 Y 0223) (EYVL N:o C 44, 23.2.1989, s. 3).
2. EFTA-valtiot varmistavat, että numero 112 otetaan niiden alueella käyttöön yhtenäisenä Euroopan hätänumerona yhtenäisen Euroopan hätänumeron käyttöön ottamisesta 21 päivänä heinäkuuta 1991 tehdyn neuvoston päätöksen (391 D 0396) (EYVL N:o L 217, 6.8.1991, s. 31) mukaisesti.

PÖYTÄKIRJA 32
SOPIMUKSEN 82 ARTIKLAN TÄYTTÄNTÖÖNPANON TALOUDELLISISTA
YKSITYISKOHDISTA

1 artikla

Menettely, jolla määritellään EFTA-valtioiden
osallistuminen rahoitukseen

1. Rahoitukseen osallistuminen, joka perustuu siihen, että EFTA-valtiot osallistuvat yhteisön toimintaan, lasketaan seuraavissa kohdissa määrättyä menettelyä noudattaen.
2. EY:n komissio antaa ETA:n sekakomitealle seuraavat tiedot sekä niihin liittyvän tarpeellisen tausta-aineiston viimeistään 30 päivänä toukokuuta kunakin varainhoitovuonna:
 - a) alustavassa ehdotuksessa Euroopan yhteisöjen yleiseksi talousarvioksi menojen yhteenvedossa maksusitoumus- ja maksumäärärahojen "tiedoksi" esitetyt määrät niiden toiminnan alojen osalta, joihin EFTA-valtiot osallistuvat, laskettuina 82 artiklassa määrättyllä tavalla;
 - b) alustavan talousarvioehdotuksen tulojen yhteenvedossa "tiedoksi" esitetyt arviomäärät rahoitusosuuksista, jotka vastaavat EFTA-valtioiden osallistumista kyseisiin toiminnan aloihin.
3. ETA:n sekakomitea vahvistaa ennen 1 päivää heinäkuuta kunakin vuonna, että 2 kohdassa tarkoitetut määrät ovat 82 artiklan määräysten mukaiset.
4. Kun budjettivallan käyttäjä on hyväksynyt talousarvion, tarkistetaan sekä maksusitoumus- että maksumäärärahojen osalta EFTA-valtioiden osallistumista vastaavat, "tiedoksi" esitetyt määrät samoin kuin rahoitusosuuksien määrät, jotta ne olisivat 82 artiklan määräysten mukaiset.
5. Välittömästi sen jälkeen, kun budjettivallan käyttäjä on lopullisesti hyväksynyt yleisen talousarvion, EY:n komissio antaa ETA:n sekakomitealle tiedot niistä "tiedoksi" tulojen yhteenvedossa ja menojen yhteenvedossa talousarviossa esitetyistä määristä, jotka vastaavat EFTA-valtioiden osallistumista.

ETA:n sekakomitea vahvistaa 15 päivän määräajassa tietojen antamisesta sen, että nämä määrät ovat 82 artiklan mukaiset.

6. EFTA-valtioiden pysyvä komitea ilmoittaa 1 päivään tammikuuta mennessä kunakin varainhoitovuonna rahoitusosuuden lopullisen jaon eri EFTA-valtioiden välillä.

Tämä jako sitoo jokaista EFTA-valtiota.

Jos kyseisiä tietoja ei anneta 1 päivään tammikuuta mennessä, sovelletaan väliaikaisesti edellisen vuoden jakoa.

2 artikla

EFTA-valtioiden rahoitusosuuksien suoritus

1. EY:n komissio päättää EFTA-valtioiden pysyvän komitean 1 artiklan 6 kohdan määräysten mukaisesti antamien tietojen perusteella:

- a) varainhoitoasetuksen⁽¹⁾ 28 artiklan 1 kohdan nojalla ehdotuksesta vaateeksi, joka vastaa EFTA-valtioiden osallistumisen määrää ja lasketaan maksusitoumusmäärärahojen perusteella.

Vaadetta koskevan ehdotuksen laatimisella komissio avaa muodollisesti talousarvion kyseisten momenttien maksusitoumusmäärärahat tätä varten laaditun talousarvioryhmittelyn mukaisesti.

Jos talousarviota ei ole hyväksytty varainhoitovuoden alkaessa, sovelletaan varainhoitoasetuksen 9 artiklaa.

- b) varainhoitoasetuksen 28 artiklan 2 kohdan nojalla varoja koskevasta pyynnöstä, joka vastaa EFTA-valtioiden rahoitusosuuksia ja lasketaan maksuumäärärahojen perusteella.

2. Tämän järjestyksen mukaisesti kukin EFTA-valtio maksaa rahoitusosuutensa kahdessa erässä:

- kuusi kahdestoistaosaa rahoitusosuudesta maksetaan viimeistään 20 päivänä tammikuuta;
- kuusi kahdestoistaosaa rahoitusosuudesta maksetaan viimeistään 15 päivänä heinäkuuta.

Viimeistään 20 päivänä tammikuuta maksettavan kuuden kahdestoistaosan erä lasketaan kuitenkin sen määrän perusteella, joka on esitetty "tiedoksi" alustavan talousarvioehdotuksen tulojen yhteenvedossa; näin maksetut määrät tasataan 15 päivänä heinäkuuta erääntyvien kahdestoistaosien maksun yhteydessä.

Jos talousarviota ei ole hyväksytty ennen 30 päivää maaliskuuta, myös toinen maksuerä lasketaan alustavassa talousarvioehdotuksessa "tiedoksi" esitetyn määrän perusteella. Maksut tasataan kolmen kuukauden kuluttua 1 artiklan 5 kohdassa tarkoitetun menettelyn päättämisestä.

EFTA-valtioiden rahoitusosuuksien suorituksia vastaavat hyvitykset avaavat muodollisesti talousarvion kyseisten momenttien maksuumäärärahat tätä varten laaditun talousarvioryhmittelyn mukaisesti, sanotun kuitenkin rajoittamatta varainhoitoasetuksen 9 artiklan soveltamista.

3. Rahoitusosuudet ilmaistaan ja maksetaan ecu-määräisinä.

4. Kukin EFTA-valtio avaa tätä varten keskuspankkiinsa tai muuhun tätä tarkoitusta varten nimeämäänsä laitokseen ecu-määräisen tilin EY:n komission lukuun.

5. Jos hyvityksiä ei suoriteta 2 kohdassa tarkoitetuissa määräajoissa 4 kohdassa tarkoitetulle tilille, EFTA-valtion, jota asia koskee, on maksettava viivästyskorkoa määrä, joka vastaa Euroopan rahapoliittisen yhteistyörahaston ecu-määräisistä toimitteistaan eräpäivän kuukaudelta perimää, Euroopan yhteisöjen virallisen lehden C-sarjassa kultakin kuukaudelta julkaistavaa korkokantaa lisättynä 1,5 prosenttiyksiköllä.

⁽¹⁾ Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettava varainhoitoasetus, annettu 21 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL N:o L 356, 31.12.1977), sellaisena kuin se on muutettuna 13 päivänä maaliskuuta 1990 annetulla neuvoston asetuksella (Euratom, EHTY, ETY) N:o 610/90 (EYVL N:o L 70, 16.3.1990), jäljempänä varainhoitoasetus

3 artikla

Tarkistukset toteuttamisen perusteella

1. Sopimuksen 82 artiklan mukaisesti talousarvion kunkin momentin osalta määrättyjä EFTA-valtioiden osallistumisen määriä ei tavallisesti muuteta asianomaisen varainhoitovuoden aikana.

2. EY:n komissio suorittaa, päättäessään kunkin varainhoitovuoden (n) tilit, tulo- ja menotilin laatimisen yhteydessä tilien tasauksen EFTA-valtioiden osallistumisen osalta ja ottaa tuolloin huomioon:

- siirtoihin tai lisätalousarvioihin perustuneet muutokset varainhoitovuoden ajalta;
- varainhoitovuoden määrärahojen lopullisen toteutumisen ottaen huomioon mahdolliset peruutukset ja siirrot seuraaville vuosille;
- yhteisön toimintaan liittyviä kustannuksia vastaavat rahamäärät, jotka EFTA-valtiot kattavat erikseen tai luontoissuorituksina, esimerkiksi hallinnollisena apuna.

Tämä tasaus toteutetaan laadittaessa talousarvio seuraavalle vuodelle (n + 2).

3. Kuitenkin EY:n komissio voi, jos se on poikkeuksellisissa tilanteissa asiallisesti perusteltua, siltä osin kuin se on tarpeen suhdeluvun toteutumisen turvaamiseksi, ETA:n sekakomitean suostumuksella pyytää EFTA-valtioilta ylimääräisten rahoitusosuuksien suoritusta myös sen varainhoitovuoden aikana, jona poikkeama on ilmennyt. Tällaiset ylimääräiset rahoitusosuudet kirjataan 2 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuille tileille ETA:n sekakomitean määräämänä päivänä, jonka on mahdollisuuksien mukaan oltava sama kuin 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen tasauksen ajankohta. Näiden kirjausten viivästyessä sovelletaan 2 artiklan 5 kohdan määräyksiä.

4. ETA:n sekakomitea hyväksyy tarvittaessa täydentävät säännöt 1 – 3 kohdan täytäntöönpanoa varten.

Tämä koskee erityisesti sitä, miten otetaan huomioon EFTA-valtioiden erikseen tai luontoissuorituksina kattamat, yhteisön toimintaan liittyviä kustannuksia vastaavat rahamäärät.

4 artikla

Tarkastelu

ETA:n sekakomitea tarkastelee

- 2 artiklan 1 kohdan,
- 2 artiklan 2 kohdan,
- 3 artiklan 2 kohdan sekä
- 3 artiklan 3 kohdan

määräyksiä ennen 1 päivää tammikuuta 1994 ja tekee niihin muutokset, jotka ovat aiheellisia niiden täytäntöönpanosta saatujen kokemusten sekä varainhoitoasetusta tai yleisen talousarvion laatimista koskevien yhteisön päätösten perusteella.

5 artikla

Toteuttamista koskevat ehdot

1. EFTA-valtioiden osallistumiseen perustuvat määrärahat käytetään varainhoitoasetuksen säännösten mukaisesti.
2. Tarjousmenettelyjä koskevien sääntöjen osalta määrätään kuitenkin, että tarjouspyynnöt ovat avoimia sekä EY:n jäsenvaltioille että EFTA-valtioille, siltä osin kuin niitä rahoitetaan talousarvion sellaisilta momenteilta, joihin EFTA-valtiot osallistuvat.

6 artikla

Tietojen antaminen

1. EY:n komissio toimittaa jokaisen vuosineljänneksen lopussa EFTA-valtioiden pysyväälle komitealle niiden toimintaohjelmien ja toiminnan alojen osalta, joiden rahoitukseen EFTA-valtiot osallistuvat, kirjanpidostaan otteen, josta ilmenee tilanne toimintaohjelmien ja toiminnan alojen täytäntöönpanon sekä tulojen että menojen osalta.
2. Varainhoitovuoden päätyttyä EY:n komissio toimittaa EFTA-valtioiden pysyväälle komitealle niiden toimintaohjelmien ja toiminnan alojen osalta, joiden rahoitukseen EFTA-valtiot osallistuvat, tulojen ja menojen tililtä sekä varainhoitoasetuksen 78 ja 81 artiklan mukaisesti laaditusta taseesta ilmenevät tiedot.
3. Yhteisö toimittaa EFTA-valtioiden pysyväälle komitealle niiden toimintaohjelmien ja toiminnan alojen osalta, joiden rahoitukseen EFTA-valtiot osallistuvat, sellaiset muut rahoitustiedot, joita ne voivat kohtuudella pyytää.

7 artikla

Tarkastus

1. EFTA-valtioiden osallistumista vastaavien tulojen määrittely ja saatavuus sekä sitä vastaavien menojen kohdentaminen ja ajoitus tarkastetaan soveltaen Euroopan talousyhteisön perustamissopimusta, varainhoitoasetusta sekä asetuksia, joita sovelletaan sopimuksen 76 ja 78 artiklassa tarkoitetuilla aloilla.
2. Toteutetaan aiheelliset yhteisön ja EFTA-valtioiden tarkastusviranomaisten väliset järjestelyt niiden tulojen ja menojen, jotka vastaavat EFTA-valtioiden osallistumista yhteisön toimintaan, 1 kohdassa tarkoitettua tarkastuksen helpottamiseksi.

*8 artikla*Suhdeluvun laskemisessa huomioon otettava
bruttokansantuotteen (GDP) arvo

1. Sopimuksen 82 artiklassa tarkoitettu markkinahintainen bruttokansantuote saadaan sopimuksen 76 artiklan täytäntöönpanon tuloksena julkaistavista tiedoista.
2. Varainhoituvuosien 1993 ja 1994 osalta markkinahintainen bruttokansantuote saadaan kuitenkin poikkeuksellisesti OECD:n vahvistamista tiedoista. ETA:n sekakomitea voi tarvittaessa päättää, että tämän määräyksen soveltamista jatketaan yhtenä tai useampana seuraavana vuotena.

PÖYTÄKIRJA 33
VÄLIMIESMENETTELYSTÄ

1. Jos riita saatetaan ratkaistavaksi välimiesmenettelyssä, valitaan kolme välimiestä, jolleivät riidan osapuolet päättä toisin.
2. Kumpikin riidan osapuoli valitsee yhden välimiehen kolmenkymmenen päivän kuluessa.
3. Näin määrätyt välimiehet nimeävät yhden sovittelijan, joka on jonkin muun sopimuspuolen kansalainen kuin määrätyt välimiehet. Jos välimiehet eivät pääse asiasta sopimukseen kahden kuukauden kuluessa siitä, kun heidät on valittu, he valitsevat sovittelijan ETA:n sekakomitean vahvistamasta seitsemän henkilön luettelosta. Sekakomitea vahvistaa luettelon ja tarkistaa sitä työjärjestyksensä mukaisesti.
4. Välitystuomioistuin vahvistaa työjärjestyksensä, jolleivät sopimuspuolet päättä toisin. Se tekee päätöksensä enemmistöllä.

PÖYTÄKIRJA 34
EFTA-VALTIOIDEN TUOMIOISTUIMIEN MAHDOLLISUUDESTA PYYTÄÄ
EUROOPAN YHTEISÖJEN TUOMIOISTUINTA PÄÄTTÄMÄÄN EY:N
SÄÄNTÖJÄ VASTAAVIEN ETA-SÄÄNTÖJEN TULKINNASTA

1 artikla

Jos EFTA-valtion tuomioistuimessa vireillä olevaa asiaa käsiteltäessä tulee esille kysymys tämän sopimuksen sellaisten määräysten tulkinnasta, jotka ovat sisällöltään samoja kuin Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten määräykset, sellaisina kuin ne ovat täydennettyinä tai muutettuina, taikka mainittujen perustamissopimusten nojalla annettujen säädösten säännökset, tämä tuomioistuin voi, jos se pitää sitä tarpeellisenä, pyytää Euroopan yhteisöjen tuomioistuinta päättämään kysymyksestä.

2 artikla

EFTA-valtio, joka aikoo käyttää tässä pöytäkirjassa tarkoitettua mahdollisuutta hyväkseen, ilmoittaa sopimuksen tallettajalle sekä Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle, missä määrin ja minkä menettelyn mukaisesti tätä pöytäkirjaa sovelletaan sen tuomioistuihin.

3 artikla

Sopimuksen tallettaja toimittaa 2 artiklassa tarkoitetut ilmoitukset sopimuspuolille.

PÖYTÄKIRJA 35
ETA-SÄÄNTÖJEN TÄYTÄNTÖÖNPANOSTA

Katsoen, että

tällä sopimuksella pyritään toteuttamaan yhteisiin sääntöihin perustuva yhdenmukainen Euroopan talousalue ilman, että mitään sopimuspuolta vaaditaan siirtämään lainsäädäntövaltaa jollekin Euroopan talousalueen toimielimelle, ja

tämä tavoite on siten toteutettava kansallisten menettelyjen avulla,

Ainoa artikla

Niitä tilanteita varten, joissa täytäntöön pannut ETA-säännöt ja muut laissa olevat säännökset ovat mahdollisesti ristiriidassa keskenään, EFTA-valtiot sitoutuvat antamaan tarvittaessa lainsäädäntöä, jonka mukaan ETA-säännöillä on etusija tällaisissa tilanteissa.

PÖYTÄKIRJA 36
ETA:N PARLAMENTAARISEN SEKAKOMITEAN PERUSSÄÄNNÖSTÄ

1 artikla

ETA:n parlamentaarinen sekakomitea, josta määrätään sopimuksen 95 artiklassa, järjestetään ja toimii sopimuksessa ja tässä pöytäkirjassa määrätyllä tavalla.

2 artikla

ETA:n parlamentaarisisessa sekakomiteassa on kuusikymmentäkuusi jäsentä.

Euroopan parlamentti ja EFTA-valtioiden parlamentit nimeävät kukin puolestaan ETA:n parlamentaariseen sekakomiteaan yhtä monta jäsentä.

3 artikla

ETA:n parlamentaarinen sekakomitea valitsee jäsenistään itselleen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Komitean puheenjohtajana on vuoden pituisen toimikauden kerrallaan vuorotellen Euroopan parlamentin nimeämä jäsen ja jonkin EFTA-valtion parlamentin nimeämä jäsen.

Komitea valitsee itselleen työvaliokunnan.

4 artikla

ETA:n parlamentaarinen sekakomitea kokoontuu yleisistuntoonsa kahdesti vuodessa vuoroin yhteisössä ja jossakin EFTA-valtiossa. Komitea päättää jokaisessa istunnossaan seuraavan yleisistunnon paikasta. Komitea voi kokoontua ylimääräiseen istuntoon, jos komitea tai sen työvaliokunta niin päättää, työjärjestyksessään määrätyllä tavalla.

5 artikla

ETA:n parlamentaarinen sekakomitea vahvistaa työjärjestyksensä kahden kolmasosan enemmistöllä komitean jäsenistä.

6 artikla

Jäsenen nimennyt parlamentti vastaa kustannuksista, jotka aiheutuvat jäsenen osallistumisesta ETA:n parlamentaarisen sekakomitean työskentelyyn.

PÖYTÄKIRJA 37
LUETTELOSTA, JOSTA MÄÄRÄTÄÄN 101 ARTIKLASSA

1. Elintarvikealan tiedekomitea (komission päätös 74/234/ETY).
2. Farmasian komitea (neuvoston päätös 75/320/ETY).
3. Eläinlääkintäalan tiedekomitea (komission päätös 81/651/ETY).
4. Liikenteen infrastruktuurikomitea (neuvoston päätös 78/174/ETY).
5. Siirtotyöläisten sosiaaliturvan hallintotoimikunta (neuvoston asetus N:o (ETY) 1408/71).
6. Rahanpesua käsittelevä yhteyskomitea (neuvoston direktiivi 91/308/ETY).
7. Kilpailunrajoituksia ja määräävää markkina-asemaa käsittelevä neuvoa-antava komitea (neuvoston asetus N:o (ETY) 17/62).
8. Keskittymiä käsittelevä neuvoa-antava komitea (neuvoston asetus N:o (ETY) 4064/89).

PÖYTÄKIRJA 38 RAHOITUSJÄRJESTELMÄSTÄ

1 artikla

1. Rahoitusjärjestelmän avulla huolehditaan 4 artiklassa mainittujen alueiden kehittämisen ja rakenteellisen sopeuttamisen taloudellisesta avustamisesta yhtäältä lainojen korkotuen ja toisaalta suorien avustusten muodossa.
2. EFTA-valtiot rahoittavat rahoitusjärjestelmän. Ne antavat toimeksiannon Euroopan investointipankille, joka toteuttaa sen seuraavissa artikloissa määrättyllä tavalla. EFTA-valtiot perustavat rahoitusjärjestelmäkomitean, joka tekee 2 ja 3 artiklassa edellytetyt päätökset korkotukien ja avustusten osalta.

2 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitetut korkotuet ovat saatavissa Euroopan investointipankin myöntämien lainojen yhteydessä, ja ne annetaan mahdollisuuksien mukaan ecu-määräisiä.
2. Tällaisten lainojen korkotuki määrätään kolmeksi prosenttiyksiköksi vuodessa käyttäen viitekorkona Euroopan investointipankin noudattamia korkokantoja, ja ovat saatavissa kunkin lainan osalta kymmeneksi vuodeksi.
3. Samansuuruisina lyhennyserinä lyhennettävän pääoman takaisinmaksun alkamista edeltää kahden vuoden aika, jolta ei peritä lyhennyksiä.
4. EFTAn rahoitusjärjestelmäkomitean on hyväksyttävä korkotuet ja EY:n komission on annettava niistä lausuntonsa.
5. Vuosina 1993 – 1997 samansuuruisina määrinä myönnettävien sellaisten lainojen kokonaismäärä, joiden osalta voidaan saada 1 artiklassa tarkoitettua korkotukea, on 1,5 miljardia ecua.

3 artikla

1. Vuosina 1993 – 1997 samansuuruisina määrinä myönnettävä 1 artiklan mukaisten avustusten kokonaismäärä on 500 miljoonaa ecua.
2. Euroopan investointipankki suorittaa avustukset edunsaajina olevien EY:n jäsenvaltioiden esityksen perusteella pyydettyään EY:n komissiolta lausunnon asiasta ja saatuaan EFTAn rahoitusjärjestelmäkomitean hyväksymisen; koko menettelyn ajan komissiolle ja komitealle on annettava tiedot.

4 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettua taloudellista apua annetaan ainoastaan sellaisiin hankkeisiin, joita julkiset viranomaiset ja julkiset tai yksityiset yritykset toteuttavat Kreikassa, Irlannin saarella, Portugalissa ja pöytäkirjan lisäyksessä luetelluilla Espanjan alueilla. Yhteisö määrää kunkin alueen osuuden taloudellisen avun kokonaismäärästä ja ilmoittaa tästä EFTA-valtioille.

2. Etusija annetaan hankkeille, joissa painotetaan erityisesti ympäristöä (mukaan lukien kaupunkiympäristön kehittäminen), liikennettä (mukaan lukien liikenteen perusrakenteet) taikka koulutusta ja harjoittelua. Yksityisten yritysten hankkeiden osalta otetaan erityisesti huomioon pienet ja keskikoiset yritykset.

3. Rahoitusjärjestelmältä tukea saavien hankkeiden suurin mahdollinen avustusmäärä vahvistetaan tasolle, joka ei ole ristiriidassa EY:n tässä suhteessa noudattaman politiikan kanssa.

5 artikla

EFTA-valtiot toteuttavat Euroopan investointipankin ja EY:n komission kanssa järjestelyt, joita voidaan molemminpuolisesti pitää aiheellisina rahoitusjärjestelmän tehokkaan toiminnan varmistamiseksi. Rahoitusjärjestelmän hallintoon liittyvistä kustannuksista päätetään tässä yhteydessä.

6 artikla

Euroopan investointipankilla on oikeus ottaa tarkkailijana osaa ETA:n sekakomitean kokouksiin, kun kokouksen asialistalla on sellaisia rahoitusjärjestelmään liittyviä asioita, jotka koskevat Euroopan investointipankkia.

7 artikla

ETA:n sekakomitea voi tarvittaessa päättää tarkemmista määräyksistä rahoitusjärjestelmän toteuttamiseksi.

LISÄYS

Luettelo Espanjan alueista, joille voidaan myöntää korkotukea ja avustuksia

Andalucia
Asturias
Castilla y León
Castilla-La Mancha
Ceuta-Melilla
Valencia
Extremadura
Galicia
Islas Canarias
Murcia

PÖYTÄKIRJA 39
ECUSTA

Tätä sopimusta sovellettaessa ilmaisulla "ecu" tarkoitetaan Euroopan yhteisöjen toimivaltaisten viranomaisten eculle antamaa määritelmää. Sääöksissä, joihin viitataan sopimuksen liitteissä, ilmaisu "Euroopan laskentayksikkö (ELY)" korvataan ilmaisulla "ecu".

**PÖYTÄKIRJA 40
SVALBARDISTA**

1. Ratifioidessaan ETA-sopimuksen Norjan kuningaskunnalla on oikeus olla soveltamatta sopimusta Svalbardin alueeseen.

2. Jos Norjan kuningaskunta käyttää hyväkseen tätä oikeutta, jatketaan Svalbardiin sovellettavien voimassa olevien sopimusten, muun muassa Euroopan vapaakauppaliiton perustamista koskevan konvention, Euroopan talousyhteisön ja Norjan kuningaskunnan välisen vapaakauppasopimuksen sekä toiselta puolen Euroopan hiili- ja teräsyhteisön jäsenvaltioiden ja Euroopan hiili- ja teräsyhteisön sekä toiselta puolen Norjan kuningaskunnan välillä tehdyn vapaakauppasopimuksen soveltamista Svalbardin alueeseen.

PÖYTÄKIRJA 41
VOIMASSA OLEVISTA SOPIMUKSISTA

Sopimuspuolet ovat ETA-sopimuksen 120 artiklan määräysten mukaisesti sopineet, että seuraavien yhtäältä Euroopan talousyhteisöä ja toisaalta yhtä tai useampaa EFTA-valtiota sitovien voimassa olevien kahden- tai monenvälisten sopimusten soveltamista jatketaan ETA-sopimuksen voimaantulon jälkeen:

29.4.1963/
3.12.1976	Kansainvälinen komissio Reinin saastumiselta suojelemiseksi. Sveitsin valaliiton sekä EY:n, Saksan liittotasavallan, Ranskan, Luxemburgin ja Alankomaiden välinen sekasopimus;
3.12.1976	Reinin suojelu kemialliselta saastumiselta. Sveitsin valaliiton sekä EY:n, Saksan liittotasavallan, Ranskan, Luxemburgin ja Alankomaiden välinen sekasopimus;
1.12.1987	Yhtäältä Itävallan tasavallan ja toisaalta Saksan liittotasavallan ja Euroopan talousyhteisön välillä tehty sopimus Tonavan altaan vesivarojen hoitoon liittyvästä yhteistyöstä.
19.11.1991	Kirjeenvaihtona tehty Itävallan tasavallan ja Euroopan talousyhteisön sopimus yhteisön pöytäviinien ja "Landwein'in" saattamisesta Itävallan alueella markkinoille pulloissa.

PÖYTÄKIRJA 42
TIETTYJÄ MAATALOUSTUOTTEITA KOSKEVISTA
KAHDENVÄLISISTÄ JÄRJESTELYISTÄ

Sopimuspuolet kiinnittävät huomiota siihen, että samanaikaisesti tämän sopimuksen kanssa on allekirjoitettu kahdenväliset sopimukset maataloustuotteiden kaupasta. Nämä sopimukset, joilla sopimuspuolten aiemmin tekemiä sopimuksia kehitetään edelleen tai täydennetään ja jotka lisäksi heijastavat muun muassa niiden yhteistä pyrkimystä edistää alueidensa välisten yhteiskunnallisten ja taloudellisten erojen kaventamista, tulevat voimaan viimeistään samaan aikaan kuin tämä sopimus.

PÖYTÄKIRJA 43
EY:N JA ITÄVALLAN TASAVALLAN VÄLISESTÄ
TAVAROIDEN KAUTTAKULJETUSTA MAANTEITSE JA
RAUTATEITSE KOSKEVASTA SOPIMUKSESTA

Sopimuspuolet ottavat huomioon, että samanaikaisesti tämän sopimuksen kanssa on allekirjoitettu Euroopan yhteisöjen ja Itävallan tasavallan kahdenvälinen sopimus tavaroiden kauttakuljetuksista maanteitse ja rautateitse.

Kahdenvälisen sopimuksen määräykset saavat etusijan suhteessa tämän sopimuksen määräyksiin siltä osin kuin niiden soveltamisala on sama kuin tämän sopimuksen ja niin kuin tässä sopimuksessa määrätään.

Kuusi kuukautta ennen Euroopan yhteisöjen ja Itävallan tasavallan välisen tavaroiden kauttakuljetuksia maanteitse ja rautateitse koskevan sopimuksen päättymistä tieliikenteen tilannetta tarkastellaan yhteisesti.

PÖYTÄKIRJA 44
EY:N JA SVEITSIN VALALIITON VÄLISESTÄ
TAVAROIDEN MAANTIE- JA RAUTATIEKULJETUKSIA
KOSKEVASTA SOPIMUKSESTA

Sopimuspuolet ottavat huomioon, että samanaikaisesti tämän sopimuksen kanssa on allekirjoitettu Euroopan yhteisöjen ja Sveitsin valaliiton kahdenvälinen sopimus tavaroiden maantie- ja rautatiekuljetuksista.

Kahdenvälisen sopimuksen määräykset saavat etusijan suhteessa tämän sopimuksen määräyksiin siltä osin kuin niiden soveltamisala on sama kuin tämän sopimuksen ja niin kuin tässä sopimuksessa määrätään.

Kuusi kuukautta ennen Euroopan yhteisöjen ja Sveitsin valaliiton välisen tavaroiden maantie- ja rautatiekuljetuksia koskevan sopimuksen päättymistä tieliikenteen tilannetta tarkastellaan yhteisesti.

PÖYTÄKIRJA 45
ESPANJAA JA PORTUGALIA KOSKEVISTA SIIRTYMÄKAUSISTA

Sopimuspuolet katsovat, ettei sopimus vaikuta niihin siirtymäkausiin, jotka on myönnetty Espanjalle ja Portugalille niiden Euroopan yhteisöihin liittymistä koskevassa liittymisasiakirjassa, ja että nämä siirtymäkaudet voivat pysyä voimassa myös sopimuksen voimaantulon jälkeen sopimuksessa itsessään määrättyistä siirtymäkausista riippumatta.

PÖYTÄKIRJA 46
YHTEISTYÖN KEHITTÄMISESTÄ KALATALOUDEN ALALLA

Sopimuspuolet pyrkivät kehittämään oman kalatalouspolitiikkansa puitteissa sopusointuiselta ja molemminpuolisesti edulliselta pohjalta yhteistyötään niiden tulosten perusteella, jotka saavutetaan kahden vuoden välein pidettävissä kalatalouden alan yhteistyötä koskevissa tarkasteluissa. Ensimmäinen tarkastelu tapahtuu ennen vuoden 1993 päättymistä.

PÖYTÄKIRJA 47
VIINIÄ KOSKEVIEN KAUPAN TEKNISTEN ESTEIDEN POISTAMISESTA

Sopimuspuolet sallivat sellaisten alueiltansa peräisin olevien viinituotteiden maahantuonnin ja myynnin, jotka ovat EY:n lainsäädännön mukaisia, sellaisena kuin se on tätä sopimusta sovellettaessa mukautettu tämän pöytäkirjan lisäyksessä tuotteen määritelmästä, enologisista käytännöistä, tuotteiden koostumuksesta sekä niiden liikkeelle laskemista ja markkinoille saattamista koskevista yksityiskohdista.

Tätä pöytäkirjaa sovellettaessa "peräisin olevien viinituotteiden" katsotaan tarkoittavan "viinituotteita, joissa kaikki käytetyt rypäleet tai mitkä tahansa rypäleperäiset ainesosat ovat kokonaan peräisin".

Muun kuin EFTA-valtioiden ja yhteisön välisen kaupan osalta EFTA-valtiot voivat jatkaa kansallisen lainsäädäntönsä soveltamista.

Niiden säädösten osalta, joihin viitataan tämän pöytäkirjan lisäyksessä, noudatetaan, mitä laaja-alaisista mukautuksista tehdyssä pöytäkirjassa 1 määrätään. EFTA-valtioiden pysyvä komitea suorittaa pöytäkirjassa 1 olevan 4 kohdan d alakohdassa ja 5 kohdassa tarkoitetut tehtävät.

LISÄYS

1. **373 R 2805:** Komission asetus (ETY) N:o 2805/73/ETY, annettu 12 päivänä lokakuuta 1973, tietyn prosentimäärän rikkidioksidia sisältäviä, erityisesti määritetyillä alueilla tuotettuja laatuvalkoviinejä sekä maahantuotuja laatuvalkoviinejä koskevan luettelon määrittämisestä, sekä tietyistä ennen 1 päivää lokakuuta 1973 tuotettujen viinien rikkidioksidin prosentimäärää koskevista siirtymäsäännöksistä, (EYVL N:o L 289, 16.10.1973, s. 21), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
 - **373 R 3548:** komission asetus (ETY) N:o 3548/73, annettu 21 päivänä joulukuuta 1973 (EYVL N:o L 361, 29.12.1973, s. 35)
 - **375 R 2160:** komission asetus (ETY) N:o 2160/75, annettu 19 päivänä elokuuta 1975 (EYVL N:o L 220, 20.8.1975, s. 7)
 - **377 R 0966:** komission asetus (ETY) N:o 966/77, annettu 4 päivänä toukokuuta 1977 (EYVL N:o L 115, 6.5.1977, s. 7)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskee seuraava mukautus:

EFTA-valtioista peräisin olevat viinit, joita tämä asetus koskee, kuuluvat edelleen 1 artiklassa olevan B jakson soveltamisalaan.

2. **374 R 2319:** Komission asetus (ETY) N:o 2319/74, annettu 10 päivänä syyskuuta 1974, tiettyjen sellaisten viininviljelyalueiden määrittämisestä, jotka voivat tuottaa kokonaisvahvuudeltaan enintään 17° alkoholia sisältäviä pöytäviinejä (EYVL N:o L 248, 11.9.1974, s. 7)
3. **378 R 1972:** Komission asetus (ETY) N:o 1972/78, annettu 16 päivänä elokuuta 1978, enologisia käytäntöjä koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL N:o L 226, 17.8.1978, s. 11), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **380 R 0045:** komission asetus (ETY) N:o 45/80, annettu 10 päivänä tammikuuta 1980 (EYVL N:o L 7, 11.1.1980, s. 12)
4. **379 R 0358:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 358/79, annettu 5 päivänä helmikuuta 1979, yhteisössä tuotetuista ja asetuksen (ETY) N:o 337/79 liitteessä II olevassa 13 kohdassa määritellyistä kuohuviineistä (EYVL N:o L 54, 5.3.1979, s. 130), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
 - **379 R 2383:** neuvoston asetus (ETY) N:o 2383/79, annettu 29 päivänä lokakuuta 1979 (EYVL N:o L 274, 31.10.1979, s. 8)
 - **1 79 H:** liittämishdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja - Helleenien tasavallan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 291, 19.11.1979, s. 83)
 - **380 R 3456:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3456/80, annettu 22 päivänä joulukuuta 1980 (EYVL N:o L 360, 31.12.1980, s. 18)
 - **384 R 3686:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3686/84, annettu 19 päivänä joulukuuta 1984 (EYVL N:o L 341, 29.12.1984, s. 3)

- **385 R 3310:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3310/85, annettu 18 päivänä marraskuuta 1985 (EYVL N:o L 320, 29.11.1985, s. 19)
 - **385 R 3805:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3805/85, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985 (EYVL N:o L 367, 31.12.1985, s. 39)
 - **389 R 2044:** neuvoston asetus (ETY) N:o 2044/89, annettu 19 päivänä kesäkuuta 1989 (EYVL N:o L 202, 14.7.1989, s. 8)
 - **390 R 1328:** neuvoston asetus (ETY) N:o 1328/90, annettu 14 päivänä toukokuuta 1990 (EYVL N:o L 132, 23.5.1990, s. 24)
 - **391 R 1735:** neuvoston asetus (ETY) N:o 1735/91, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1991 (EYVL N:o L 163, 26.6.1991, s. 9)
5. **383 R 2510:** Komission asetus (ETY) N:o 2510/83, annettu 7 päivänä syyskuuta 1983, haihtuvien happojen pitoisuutta tietyissä viineissä koskevan poikkeuksen säätämisestä (EYVL N:o L 248, 8.9.1983, s. 16)
6. **384 R 2394:** Komission asetus (ETY) N:o 2394/84, annettu 20 päivänä elokuuta 1984, ioninvaihtohartseja koskevista edellytyksistä sekä väkevöimällä tiivistetyn rypäleen puristemehun valmistamista koskevista yksityiskohtaisista täytäntöönpanosäännöistä (EYVL N:o L 224, 21.8.1984, s. 8), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **385 R 0888:** komission asetus (ETY) N:o 888/85, annettu 2 päivänä huhtikuuta 1985 (EYVL N:o L 96, 3.4.1985, s. 14)
 - **386 R 2751:** komission asetus (ETY) N:o 2751/86, annettu 4 päivänä syyskuuta 1986 (EYVL N:o L 253, 5.9.1986, s. 11)
7. **385 R 3309:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 3309/85, annettu 18 päivänä marraskuuta 1985, kuohuviinien ja hiilihapotettujen kuohuviinien kuvausta ja esittelyä koskevista yleisistä säännöistä (EYVL N:o L 320, 29.11.1985, s. 9), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **385 R 3805:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3805/85, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985 (EYVL N:o L 367, 31.12.1985, s. 39)
 - **386 R 1626:** neuvoston asetus (ETY) N:o 1626/86, annettu 6 päivänä toukokuuta 1986 (EYVL N:o L 144, 29.5.1986, s. 3)
 - **387 R 0538:** neuvoston asetus (ETY) N:o 538/87, annettu 23 päivänä helmikuuta 1987 (EYVL N:o L 55, 25.2.1987, s. 4)
 - **389 R 2045:** neuvoston asetus (ETY) N:o 2045/89, annettu 19 päivänä kesäkuuta 1989 (EYVL N:o L 202, 14.7.1989, s. 12)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Asetuksen 3 artiklan 4 kohdan ensimmäistä luetelmakohtaa ei sovelleta.

- b) Täydennetään 5 artiklan 2 kohtaa seuraavasti:
- "h) asetuksen (ETY) N:o 358/79 III osastossa tarkoitetun laatukuohuviinin osalta, joka on peräisin:
- Itävallasta: 'Qualitätsschaumwein', 'Qualitätssekt'
- c) Täydennetään 6 artiklaa seuraavasti:
- 5.b Ilmaisu 'Hauersekt' varataan laatukuohuviineille, jotka vastaavat asetuksessa (ETY) N:o 358/79 olevan III osaston ja asetuksessa (ETY) N:o 3309/85 olevan 6 artiklan 4 kohdan mukaisesti erityisesti määritetyillä alueilla tuotettuja laatukuohuviinejä, edellyttäen, että:
- ne on tuotettu Itävallassa
 - ne on tuotettu saman viinitarhan rypäleistä, jossa tuottaja tekee viiniä laatukuohuviinien valmistukseen tarkoitetuista rypäleistä
 - ne on tuottajan itsensä markkinoille saattamia ja saatavissa sellaisin etiketein merkittyinä, joista ilmenee viinitarha, viiniköynnöslajike ja valmistusvuosi
 - Itävallan säännöksissä on niitä koskevaa sääntelyä"
8. **385 R 3803:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 3803/85, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985, säännöksistä, joilla tehdään mahdolliseksi espanjalaisten pöytäpunaviinien alkuperän määrääminen ja niiden kaupallisen liikumisen seuraaminen (EYVL N:o L 367, 31.12.1985, s. 36).
9. **385 R 3804:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 3804/85, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985, luettelosta tietyillä Espanjan alueilla sijaitsevista viiniviljelmäaloista, joilla tuotettujen pöytäviinien todellinen alkoholipitoisuus voi olla yhteisön vaatimuksia alhaisempi (EYVL N:o L 367, 31.12.1985, s. 37).
10. **386 R 0305:** Komission asetus (ETY) N:o 305/86, annettu 12 päivänä helmikuuta 1986, yhteisöstä ennen 1 päivää syyskuuta 1986 peräisin olevien viinien sekä siirtymäkautena maahantuotujen viinien korkeimmasta kokonaisrikkidioksidipitoisuudesta (EYVL N:o L 38, 13.2.1986, s. 13)
11. **386 R 1627:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 1627/86, annettu 6 päivänä toukokuuta 1986, säännöksistä erityisviinien kuvauksesta alkoholivahvuuden osoittamiseksi (EYVL N:o L 144, 29.5.1986, s. 4)
12. **386 R 1888:** Komission asetus (ETY) N:o 1888/86, annettu 18 päivänä kesäkuuta 1986, tiettyjen yhteisöstä peräisin olevien ja ennen 1 päivää syyskuuta 1986 valmistettujen kuohuviinien sekä siirtymäkautena maahantuotujen kuohuviinien korkeimmasta kokonaisrikkidioksidipitoisuudesta (EYVL N:o L 163, 19.6.1986, s. 19)
13. **386 R 2094:** Komission asetus (ETY) N:o 2094/86, annettu 3 päivänä heinäkuuta 1986, yksityiskohtaisista säännöksistä viinihapon käyttämisestä vyöhykkeen A tiettyjen alueiden erityisesti määritettyjen viinutuotteiden happamuuden alentamiseen (EYVL N:o L 180, 4.7.1986, s. 17), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **386 R 2736:** komission asetus (ETY) N:o 2736/86, annettu 3 päivänä syyskuuta 1986 (EYVL N:o L 252, 4.9.1986, s. 15)

14. **386 R 2707:** Komission asetus (ETY) N:o 2707/86, annettu 28 päivänä elokuuta 1986, kuohuviinien ja hiilihapotettujen kuohuviinien kuvausta ja esittelyä koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä (EYVL N:o 246, 30.8.1986, s. 71), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **386 R 3378:** komission asetus (ETY) N:o 3378/86, annettu 4 päivänä marraskuuta 1986 (EYVL N:o L 310, 5.11.1986, s. 5)
 - **387 R 2249:** komission asetus (ETY) N:o 2249/87, annettu 28 päivänä heinäkuuta 1987 (EYVL N:o L 207, 29.7.1987, s. 26)
 - **388 R 0575:** komission asetus (ETY) N:o 575/88, annettu 1 päivänä maaliskuuta 1988 (EYVL N:o L 56, 2.3.1988, s. 22)
 - **388 R 2657:** komission asetus (ETY) N:o 2657/88, annettu 25 päivänä elokuuta 1988 (EYVL N:o L 237, 27.8.1988, s. 17)
 - **389 R 0596:** komission asetus (ETY) N:o 596/89, annettu 8 päivänä maaliskuuta 1989 (EYVL N:o L 65, 9.3.1989, s. 9)
 - **390 R 2776:** komission asetus (ETY) N:o 2776/90, annettu 27 päivänä syyskuuta 1990 (EYVL N:o L 267, 29.9.1990, s. 30)
 - **390 R 3826:** komission asetus (ETY) N:o 3826/90, annettu 19 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 366, 29.12.1990, s. 58)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskee seuraava mukautus:

Liitteessä II olevaa 1 kohtaa ei sovelleta.

15. **387 R 0822:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 822/87, annettu 16 päivänä maaliskuuta 1987, viinikaupan yhteisestä järjestämisestä (EYVL N:o L 84, 27.3.1987, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **387 R 1390:** neuvoston asetus (ETY) N:o 1390/87, annettu 18 päivänä toukokuuta 1987 (EYVL N:o L 133, 22.5.1987, s. 3)
 - **387 R 1972:** neuvoston asetus (ETY) N:o 1972/87, annettu 2 päivänä heinäkuuta 1987 (EYVL N:o L 184, 3.7.1987, s. 26)
 - **387 R 3146:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3146/87, annettu 19 päivänä lokakuuta 1987 (EYVL N:o L 300, 23.10.1987, s. 4)
 - **387 R 3992:** komission asetus (ETY) N:o 3992/87, annettu 23 päivänä joulukuuta 1987 (EYVL N:o L 377, 31.12.1987, s. 20)
 - **388 R 1441:** neuvoston asetus (ETY) N:o 1441/88, annettu 24 päivänä toukokuuta 1988 (EYVL N:o L 132, 28.5.1988, s. 1)
 - **388 R 2253:** neuvoston asetus (ETY) N:o 2253/88, annettu 19 päivänä heinäkuuta 1988 (EYVL N:o L 198, 26.7.1988, s. 35)

- **388 R 2964:** neuvoston asetus (ETY) N:o 2964/88, annettu 26 päivänä syyskuuta 1988 (EYVL N:o L 269, 29.9.1988, s. 5)
- **388 R 4250:** neuvoston asetus (ETY) N:o 4250/88, annettu 21 päivänä joulukuuta 1988 (EYVL N:o L 373, 31.12.1988, s. 55)
- **389 R 1236:** neuvoston asetus (ETY) N:o 1236/89, annettu 3 päivänä toukokuuta 1989 (EYVL N:o L 128, 11.5.1989, s. 31)
- **390 R 0388:** neuvoston asetus (ETY) N:o 388/90, annettu 12 päivänä helmikuuta 1990 (EYVL N:o L 42, 16.2.1990, s. 9)
- **390 R 1325:** neuvoston asetus (ETY) N:o 1325/90, annettu 14 päivänä toukokuuta 1990 (EYVL N:o L 132, 23.5.1990, s. 19)
- **390 R 3577:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3577/90, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 23)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Asetuksen 1 artiklan 1 kohtaa, 1 artiklan 4 kohdan c alakohtaa, 1 artiklan 4 kohdan e alakohtaa, 1 artiklan 4 kohdan g alakohtaa ja 1 artiklan 4 kohdan toista alakohtaa ei sovelleta.
- b) Poiketen asetuksen 1 artiklan 6 kohdasta Sveitsissä viinin myyntivuosi alkaa kunakin vuonna 1 päivänä heinäkuuta ja päättyy seuraavana vuonna 30 päivänä kesäkuuta.
- c) Lukuun ottamatta 13 artiklaa, ei I osaston eikä III osaston ja IV osaston määräyksiä sovelleta.
- d) Itävalta, Sveitsi ja Liechtenstein laativat 13 artiklan periaatteiden mukaisen viiniköynnös-lajikkeiden luokittelujärjestelmän.
- e) Asetuksen 16 artiklan 7 kohdassa ilmaisu "kolmannesta maasta peräisin olevan viinin leikkaaminen" korvataan ilmaisulla "kolmannesta maasta tai EFTA-valtiosta peräisin olevan viinin leikkaaminen".
- f) Itävalta, Sveitsi ja Liechtenstein saavat kukin omalla alueellaan tuottamiensa tuotteiden osalta soveltaa kansallista lainsäädäntöään niiden käytäntöjen mukaisesti, joita tarkoitetaan 18, 19, 21, 22, 23 ja 24 artiklassa.
- g) Asetuksen 20 artiklaa ei sovelleta.
- h) Poiketen asetuksen 66 artiklan 1 kohdasta seuraavissa Itävallassa erityisten menetelmien mukaisesti tuotetuissa laatuviineissä saa haihtuvien happojen määrä litrassa olla suurempi kuin 18 mutta ei 22 milliekvivalenttia: 'Ausbruch', 'Beerenauslese', 'Troddenbeerenauslese', 'Eiswein' ja 'Strohwein'.
- i) Asetuksen 70, 75, 76, 80 ja 85 artiklaa ei sovelleta.
- j) Asetuksen 78 artiklaa koskee pöytäkirjassa 1 oleva 3 kohta.

- k) Täydennetään liitettä I seuraavasti:
- a) 'Strohwein': tuote, joka on peräisin Itävallasta ja tuotettu Itävallan viinilain (Österreichisches Weingesetz, 1985) 17 artiklan 3 kohdan 1 alakohdan säännösten mukaisesti
 - b) Liitteessä I olevan 3 kohdan mukaisesti tuotetun, käymistilassa olevan rypäleen puristemehun nimitys saa olla
 - 'Sturm', jos se on peräisin Itävallasta;
 - 'Federweiss' tai 'Federweisser', jos se on peräisin Sveitsistä tai Liechtensteinistä.

Kuitenkin teknisistä syistä todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina voi poikkeuksellisesti ylittää kolme viidettäosaa alkoholin kokonaispitoisuudesta tilavuusprosentteina.
 - c) Ilmaisia 'Tafelwein' ja sitä vastaavia, joihin viitataan 13 kohdassa ei saa käyttää viineistä, jotka ovat peräisin Itävallasta.
- l) Liitettä III, V ja VII ei sovelleta.
- m) Liitettä IV sovellettaessa Itävallan, Liechtensteinin ja Sveitsin katsotaan kuuluvan viininviljelyvyöhykkeeseen B.
- n) Poiketen liitteen VI määräyksistä:
- Itävalta saa pitää voimassa sorbiinihappoa koskevan yleiskiellon
 - Norja ja Ruotsi saavat pitää voimassa metaviinihappoa koskevan yleiskiellon
 - Itävallasta, Liechtensteinista ja Sveitsistä peräisin olevia viinejä saa käsitellä hopeakloridilla näiden kunkin maan viinilakien mukaisesti
16. **387 R 0823:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 823/87, annettu 16 päivänä maaliskuuta 1987, erityisesti määritetyillä alueilla tuotettuja laatuviinejä koskevista erityissäännöksistä (EYVL N:o L 84, 27.3.1987, s. 59), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **389 R 2043:** neuvoston asetus (ETY) N:o 2043/89, annettu 19 päivänä kesäkuuta 1989 (EYVL N:o L 202, 14.7.1989, s. 1)
 - **390 R 3577:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3577/90, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 23)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskevat seuraavat mukautukset:

EFTA-valtioista peräisin olevat viinituotteet katsotaan erityisesti määritetyillä alueilla tuotetuiksi laatuviineiksi ('laatuviini tma. '), jos ne ovat kansallisen lainsäädännön mukaisia, jonka on tätä pöytäkirjaa sovellettaessa oltava 2 artiklan periaatteiden mukaista.

Kuitenkaan 'laatuviini tma.' eikä muitakaan kuvauksia, joita tarkoitetaan asetuksen 1 artiklan 2 kohdan toisessa alakohdassa, ei saa käyttää näistä viineistä.

Viiniä tuottavien EFTA-valtioiden laatimat luettelot laatuviineistä on julkaistava Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä.

17. **387 R 1069:** Komission asetus (ETY) N:o 1069/87, annettu 15 päivänä huhtikuuta 1987, yksityiskohtaista määräyksistä alkoholipitoisuuden osoittamiseksi erityisviinien etiketöinnissä (EYVL N:o L 104, 16.4.1987, s. 14)
18. **388 R 3377:** Komission asetus (ETY) N:o 3377/88, annettu 28 päivänä lokakuuta 1988, luvan antamisesta Yhdistyneelle kuningaskunnalle sallia tietyissä olosuhteissa tiettyjen pöytäviinien alkoholipitoisuuden lisäkoostaminen (EYVL N:o L 296, 29.10.1988, s. 69)
19. **388 R 4252:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 4252/88, annettu 21 päivänä joulukuuta 1988, yhteisössä tuotettujen väkevien viinien valmistuksesta ja myymisestä (EYVL N:o L 373, 31.12.1988, s. 59), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **390 R 1328:** asetus (ETY) N:o 1328/90, annettu 14 päivänä toukokuuta 1990 (EYVL N:o L 132, 25.3.1990, s. 24)
20. **389 R 0986:** Komission asetus (ETY) N:o 986/89, annettu 10 päivänä huhtikuuta 1989, viinituotteiden kuljetusten mukana seuraavista asiakirjoista sekä asiaan liittyvien rekisterien pidosta (EYVL N:o L 106, 18.4.1989, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
 - **389 R 2600:** komission asetus (ETY) N:o 2600/89, annettu 25 päivänä elokuuta 1989 (EYVL N:o L 251, 29.8.1989, s. 5)
 - **390 R 2246:** komission asetus (ETY) N:o 2246/90, annettu 31 päivänä heinäkuuta 1990 (EYVL N:o L 203, 1.8.1990, s. 50)
 - **390 R 2776:** komission asetus (ETY) N:o 2776/90, annettu 27 päivänä syyskuuta 1990 (EYVL N:o L 267, 29.9.1990, s. 30)
 - **391 R 0592:** komission asetus (ETY) N:o 592/91, annettu 12 päivänä maaliskuuta 1991 (EYVL N:o L 66, 13.3.1991, s. 13)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskee seuraava mukautus:

Asetuksen 10 artiklan 4 kohtaa ja II osastoa ei sovelleta.

21. **389 R 2202:** Komission asetus (ETY) N:o 2202/89, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1989, ilmaisujen 'leikkaaminen', 'viiniyttäminen', 'pullottaja' ja 'pullotus' määrittelemisestä (EYVL N:o L 209, 21.7.1989, s. 31)
22. **389 R 2392:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 2392/89, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1989, viinien ja rypäleen puristemehun kuvausta ja esittelyä koskevista yleisistä säännöistä (EYVL N:o L 232, 9.8.1989, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla
 - **389 R 3886:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3886/89, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 378, 27.12.1989, s. 12)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Itävallasta, Sveitsistä ja Liechtensteinistä peräisin oleviin viinituotteisiin sovelletaan II luvun kuvausta koskevia vaatimuksia I luvun vaatimusten asemesta.
 - b) Asetuksen 25 artiklan 1 kohdan d alakohdan vaatimusten mukaisesti nimitystä 'pöytäviini' tai 'Landwein' sekä sitä vastaavia on käytettävä alkuperämaan nimen yhteydessä.
 - c) Sveitsistä ja Liechtensteinistä peräisin olevista pöytäviineistä voidaan käyttää ilmaisia 'Landwein', 'Vin de pays' ja 'Vino tipico', jos kyseisissä tuottajavaltioissa on käytössä määräykset, jotka ovat ainakin seuraavien edellytysten mukaiset:
 - erityinen maantieteellinen viitehakemisto
 - määrätyt tuotantovaatimukset, erityisesti viiniköynnöslajikkeista, luonnollisen alkoholipitoisuuden vähimmäismäärästä tilavuusprosentteina sekä aistinvaraisista ominaisuuksista.
23. **389 R 3677:** Neuvoston asetus (ETY) N:o 3677/89, annettu 7 päivänä joulukuuta 1989, tiettyjen maahantuotujen laatuviinien kokonaisalkoholipitoisuudesta tilavuusprosentteina ja kokonais-happoisuudesta sekä asetuksen (ETY) N:o 2931/80 kumoamisesta (EYVL N:o L 360, 9.12.1989, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **390 R 2178:** neuvoston asetus (ETY) N:o 2178/90, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1990 (EYVL N:o L 198, 28.7.1990, s. 9)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskee seuraava mukautus:

Asetuksen 1 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja 1 artiklan 1 kohdan c alakohtaa ei sovelleta.

24. **390 R 0743:** Komission asetus (ETY) N:o 743/90, annettu 28 päivänä maaliskuuta 1990, poikkeuksesta eräiden viinien haihtuvien happojen määrää koskeviin tiettyihin säännöksiin (EYVL N:o L 82, 29.3.1990, s. 20)
25. **390 R 2676:** Komission asetus (ETY) N:o 2676/90, annettu 17 päivänä syyskuuta 1990, yhteisön viinianalyysimenetelmistä (EYVL N:o L 272, 3.10.1990, s. 1)
26. **390 R 3201:** Komission asetus (ETY) N:o 3201/90, annettu 16 päivänä lokakuuta 1990, viinien ja rypäleen puristemehujen kuvausta ja esittelyä koskevista yksityiskohtaisista säännöksistä (EYVL N:o L 309, 8.11.1990, s. 1)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Lisätään 5 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan toiseen luetelmakohtaan seuraavat ilmaisut: "Weinhauer" ja "Hauer".
- b) Lisätään liitteessä I olevaan 4 kohtaan (Itävalta) seuraavat ilmaisut:
 - "- Strohwein
 - Qualitätswein".

c) Lisätään liitteessä 1 olevaan 12 kohtaan (Sveitsi) seuraavat ilmaisut:

- "- La Gerle
- appellation d'origine contrôlée
- appellation d'origine".

d) Lisätään liitteessä II olevan A jakson 17 kohtaan (Sveitsi) seuraava:

- "19. Juran kantoni
- Paikallisen hallinnollisen alueen nimi:
- Buix".

e) Täydennetään liitettä II seuraavasti:

23. LIECHTENSTEIN

Viinit, joilla on joku seuraavista viininviljelyn alkuperäalueiden nimistä:

- Balzers
- Bendern
- Eschen
- Mauren
- Schaan
- Triesen
- Vaduz

f) Täydennetään liitteessä IV olevaa 17 kohtaa (SVEITSI) seuraavasti:

i) täydennetään vasemmanpuoleista saraketta seuraavilla lajikkeilla:

- Rèze
- Kerner
- Charmont
- Bacchus
- Gamay
- Humagne rouge
- Cornalin
- Cabernet franc
- Diolinoir
- Gamaret
- Granoir

ii) lisätään oikeanpuoleiseen sarakkeeseen ilmaisu "Humagne blanche" rinnakkaisilmaisuna ilmaisulle "Humagne".

g) Täydennetään liitteessä V oleva 2 kohta seuraavasti:

- "4. Itävallassa, seuraavat viinit, jotka on tuotettu Burgenlandin, Niederösterreichin, Steiermarkin ja Wienin viininviljelyalueilla:
 - Laatuviinit, jotka on valmistettu 'Gewürztraminer'istä ja Muskat-Ottonel'istä
 - Beerenauslese, Trockenbeerenauslese, Eiswein, Strohwein, Ausbruch"

27. **390 R 3220:** Komission asetus (ETY) N:o 3220/90, annettu 7 päivänä marraskuuta 1990, neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 822/87 säädettyjen tiettyjen enologisten käytäntöjen käyttöä koskevista edellytyksistä (EYVL N:o L 308, 8.11.1990, s. 22)
28. **390 R 3825:** Komission asetus (ETY) N:o 3825/90, annettu 19 päivänä joulukuuta 1990, Portugalissa 1 päivästä tammikuuta 1 päivään syyskuuta 1991 viinialalla sovellettavista siirtymätoimenpiteistä (EYVL N:o L 366, 29.12.1990, s. 56)

Tätä sopimusta sovellettaessa asetusta koskevat seuraavat mukautukset:

Asetuksen 2, 4 ja 5 artiklaa ei sovelleta.

PÖYTÄKIRJA 48
SOPIMUKSEN 105 JA 111 ARTIKLASTA

Päätökset, jotka ETA:n sekakomitea tekee 105 ja 111 artiklan nojalla, eivät saa vaikuttaa Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntöön.

**PÖYTÄKIRJA 49
CEUTASTA JA MELILLASTA**

Tuotteet, joita tämä sopimus koskee ja jotka ovat peräisin Euroopan talousalueelta, saavat, kun ne tuodaan Ceutaan tai Melillaan, tullikohtelun, joka on joka suhteessa sama kuin se, jota Espanjan kuningaskunnan ja Portugalin tasavallan liittymisestä Euroopan yhteisöihin tehdyn liittymisasiakirjan pöytäkirjan 2 mukaan sovelletaan yhteisön tullialueelta peräisin oleviin tuotteisiin.

EFTA-valtiot takaavat niiden tuotteiden tuonnille, joita sopimus koskee ja jotka ovat peräisin Ceutasta tai Melillasta, tullikohtelun, joka on sama kuin se, joka taataan Euroopan talousalueelta tuotaville ja sieltä peräisin oleville tuotteille.

LIITE I

ELÄINLÄÄKINTÄ- JA KASVINSUOJELUASIAT

Luettelo, josta määrätään 17 artiklassa

JOHDANTO

Jos säädöksissä, joihin tässä liitteessä viitataan, on yhteisön oikeusjärjestykselle ominaisia käsitteitä tai jos niissä viitataan yhteisön oikeusjärjestykselle ominaisiin menettelyihin, kuten

- johdanto-osat,
- ne, joille yhteisön säädökset on osoitettu,
- viittaukset EY:n alueisiin tai kieliin,
- viittaukset EY:n jäsenvaltioiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin, EY:n jäsenvaltioiden julkisiin yksiköihin, yrityksiin tai yksilöihin suhteessa toisiinsa sekä
- viittaukset tietojenanto- ja ilmoitusmenettelyihin,

noudatetaan, mitä laaja-alaisista mukautuksista tehdyssä pöytäkirjassa 1 määrätään, jollei tässä liitteessä toisin määrätä.

ALAKOHTAINEN MUKAUTUS

Sveitsiä ja Liechtensteiniä pidetään yhtenä kokonaisuutena säädöksissä, joihin tässä liitteessä viitataan.

I ELÄINLÄÄKINTÄ

1. a) Suhteita kolmansiin maihin koskevia säännöksiä, joihin tässä luvussa viitataan, ei sovelleta. Kuitenkin sovelletaan seuraavia yleisiä periaatteita:

- sopimuspuolet eivät saa soveltaa kolmansista maista tapahtuvaan tuontiin edullisempia määräyksiä kuin niitä, jotka johtuvat tämän sopimuksen soveltamisesta;

Siitä huolimatta EFTA-valtiot saavat pitää voimassa hormonaalista tai tyrostaattista vaikutusta omaavia aineita koskevan kansallisen lainsäädäntönsä tuonnissa kolmansista maista tapahtuvan tuonnin osalta.

- EFTA-valtioiden välisessä tai EFTA-valtion ja Euroopan talousyhteisön välisessä kaupassa kolmansista maista tuotavien taikka niistä kokonaan tai osittain peräisin olevien eläinten ja tuotteiden on täytettävä tuojana olevan sopimuspuolen kolmansia maita koskevat määräykset.

Maasta vievän sopimuspuolen on huolehdittava, että toimivaltainen viranomaisensa kussakin tapauksessa ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin sen varmistamiseksi, että tämän kohdan määräyksiä noudatetaan.

b) Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana.

2. Rajatarkastuksia, eläinten hyvinvointia ja rahoitusjärjestelyjä koskevia niiden säädösten säännöksiä, joihin tässä luvussa viitataan, ei sovelleta. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana.

3. Säädökset, joihin tässä luvussa viitataan, tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993. Säädöksiä sovelletaan kuitenkin 1 päivästä syyskuuta 1993 alkaen, jotta EFTAn valvontaviranomainen voi ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.
 4. Säädöksiä, joihin tässä luvussa viitataan, ei sovelleta Islantiin lukuun ottamatta direktiivejä 91/67/ETY, 91/492/ETY ja 91/493/ETY. Muut sopimuspuolet saavat pitää voimassa Islannin kanssa käytävässä kaupassa kolmansia maita koskevat järjestelynsä aloilla, jotka eivät kuulu säädösten soveltamisalaa. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana.
 5. Sen estämättä, että yhteisön BSE:tä koskeva lainsäädäntö otetaan osaksi tätä sopimusta ja kunnes on päästy tulokseen käynnissä olevissa neuvotteluissa, joilla pyritään pääsemään EFTA-valtioiden osalta lainsäädännön soveltamiseen liittyvään yleissopimukseen mahdollisimman pian, EFTA-valtiot saavat soveltaa kansallisia sääntöjään. Ne sitoutuvat kuitenkin soveltamaan puolueettomiin seikkoihin perustuvia selkeitä kansallisia sääntöjään, ketään syrjimättä ja ennakoitavissa olevalla tavalla. Tällaiset kansalliset määräykset on toimitettava Euroopan talousyhteisölle pöytäkirjassa 1 olevan 4 kohdan määräysten mukaisesti tämän sopimuksen voimaantuloon mennessä. Euroopan talousyhteisö varaa itselleen oikeuden soveltaa samanlaisia määräyksiä kunkin EFTA-valtion kanssa käytävässä kaupassa. Sopimuspuolet tarkastelevat tilannetta vuoden 1995 aikana.
 6. Sen estämättä, että yhteisön uutta sikojen tautia koskeva lainsäädäntö otetaan osaksi tätä sopimusta ja kunnes on päästy tulokseen olevissa neuvotteluissa, joilla pyritään pääsemään Norjan osalta kyseisen lainsäädännön soveltamiseen liittyvään yleissopimukseen mahdollisimman pian, Norja saa soveltaa eläviin sikoihin, tuoreeseen lihaan, lihatuotteisiin ja sian siemennesteeseen kansallisia suojamääräyksiään, jotka perustuvat tautivapaiden alueiden määrittämiseen. Muut sopimuspuolet varaavat itselleen oikeuden soveltaa samanlaisia määräyksiä Norjan kanssa käytävässä kaupassa. Sopimuspuolet tarkastelevat tilannetta vuoden 1995 aikana.
 7. Sen estämättä, että yhteisön sisäisessä lampaan- ja vuohensukuisten eläinten kaupassa noudatettavista eläinten terveyttä koskevista määräyksistä annettu neuvoston direktiivi 91/68/ETY otetaan osaksi tätä sopimusta ja kunnes on päästy tulokseen käynnissä olevissa neuvotteluissa, joilla pyritään pääsemään Itävallan, Norjan ja Suomen osalta kyseisen lainsäädännön soveltamiseen liittyvään yleissopimukseen mahdollisimman pian, nämä sopimuspuolet saavat soveltaa kansallisia määräyksiään. Muut sopimuspuolet saavat pitää tällä alalla voimassa kolmansia maita koskevan järjestelynsä näiden maiden osalta. Sopimuspuolet tarkastelevat tilannetta vuoden 1995 aikana.
 8. Sen estämättä, että yhteisön sisäisessä vesiviljeltyjen eläinten ja -tuotteiden kaupassa noudatettavista eläinten terveyttä koskevista määräyksistä annettu neuvoston direktiivi 91/67/ETY otetaan osaksi tätä sopimusta ja kunnes on päästy tulokseen käynnissä olevissa neuvotteluissa, joilla pyritään Islannin, Norjan ja Suomen osalta kyseisen lainsäädännön soveltamiseen liittyvään yleissopimukseen mahdollisimman pian, nämä sopimuspuolet saavat soveltaa kansallista lainsäädäntöään elävään kalaan ja äyriäisiin sekä niiden mätiiin ja sukuoluihin, jotka on tarkoitettu kalanviljelyyn tai -istutuksiin. Muut sopimuspuolet saavat pitää voimassa kolmansia maita koskevat järjestelynsä näiden sopimuspuolten osalta edellä mainituilla aloilla. Sopimuspuolet tarkastelevat tilannetta vuoden 1995 aikana.
9. Suojalauske
1. a) Euroopan talousyhteisö ja EFTA-valtio saa kansanterveyteen tai eläinten terveyteen liittyvien vakavien seikkojen perusteella toteuttaa alueelleen tuotavien eläinten tai eläintuotteiden osalta väliaikaisia suojatoimenpiteitä omien menettelyjensä mukaisesti.

Nämä toimenpiteet on annettava viipymättä tiedoksi kullekin sopimuspuolelle sekä EY:n komissiolle ja EFTAn valvontaviranomaiselle.

b) Neuvottelut tilanteesta on käytävä 10 vuorokauden kuluessa tiedoksiannosta.

EY:n komissio ja/tai EFTAn valvontaviranomainen toteuttavat toimivaltaansa kuuluvat tarvittavat toimenpiteet ottaen aiheellisella tavalla huomioon näiden neuvottelujen tulokset.

2. EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen voivat neuvotella mistä tahansa eläinten terveyttä tai kansanterveyttä koskevasta tilanteesta. Sovelletaan 1 alakohdan b alakohdan määräyksiä.

3. a) EY:n komissio toimittaa EFTAn valvontaviranomaiselle kaikki yhteisön sisäiseen kauppaan liittyvät suojapäätökset. Jos EFTAn valvontaviranomainen pitää päätöstä puutteellisena, sovelletaan 2 alakohdan määräyksiä.

b) EFTAn valvontaviranomainen toimittaa EY:n komissiolle kaikki EFTA-valtioiden välistä kauppaa koskevat suojapäätökset. Jos komissio pitää päätöksiä puutteellisina, sovelletaan 2 alakohdan määräyksiä.

10. Paikalla tapahtuvat tarkastukset

1. EFTAn valvontaviranomainen vastaa EFTA-valtioiden osalta tässä luvussa tarkoitettujen asiantuntijoiden osallistumista edellyttävien pistokokeita, tarkastuksia tai erimielisyyksiä koskevien määräysten soveltamisesta.

2. Sovelletaan seuraavia periaatteita:

a) Tarkastukset suoritetaan Euroopan talousyhteisön ohjelmia vastaavien ohjelmien mukaisesti.

b) EFTAn valvontaviranomaisella on EFTA-valtioissa suoritettavien tarkastusten yhteydessä oltava rakenne, joka vastaa Euroopan talousyhteisössä sovellettavaa.

c) Tarkastuksiin sovelletaan samoja periaatteita.

d) Tarkastajan on oltava riippumaton suhteessa tarkastuksen kohteeseen.

e) Tarkastajien koulutus ja työkokemus on oltava tasoltaan toisiinsa rinnastettavat.

f) EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen vaihtavat keskenään tietoja.

g) EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen sovittavat yhteen tarkastusten seurannan.

3. EY:n komissio ja EFTAn valvontaviranomainen päättävät kiinteässä yhteistyössä tarvittavista määräyksistä asiantuntijoiden osanottoa edellyttävien pistokokeita, tarkastuksia ja erimielisyyksiä koskevien määräysten täytäntöön panemiseksi.

4. Pistokokeita, tarkastuksia ja erimielisyyksiä koskevat määräykset, joissa edellytetään tässä luvussa tarkoitettujen asiantuntijoiden osanottoa, ovat voimassa vain EFTA-valtioiden soveltamien säästösten tai niiden osien osalta.

11. Yhteisten vertailulaboratorioiden nimeäminen

Yhteisön vertailulaboratoriot toimivat kaikkien tämän sopimuspuolten vertailulaboratioina, tämän kuitenkaan rajoittamatta rahoitusvaikutusten ratkaisemista.

Sopimuspuolet neuvottelevat toimintaedellytysten vahvistamisesta.

12. Eläinlääkintäalan tiedekomitea

EY:n komissio nimeää EFTA-valtioiden korkean tason tieteenharjoittajien joukosta komission päätöksen 81/651/ETY⁽¹⁾ 3 artiklassa määrättyjen henkilöiden lisäksi kultakin päätöksen 2 artiklan 1 kohdassa ja 3 artiklassa tarkoitetulta alalta kaksi henkilöä, joilla on oikeus osallistua täysimääräisesti eläinlääkintäalan tiedekomitean työskentelyyn. He eivät osallistu äänestyksiin ja heidän kantansa merkitään erikseen pöytäkirjaan.

SAADÖKSET, JOIHIN VIITATAAN

1. PERUSSAADÖKSET

1.1. ELÄINTEN TERVEYS

1.1.1. Kauppa ja markkinoille saattaminen

Naudat/siat

1. **364 L 0432:** Neuvoston direktiivi 64/432/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1964, eläinten terveyteen liittyvistä ongelmista yhteisön sisäisessä nautaeläinten ja sikojen kaupassa (EYVL N:o 121, 29.7.1964, s. 1977/64), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
 - **366 L 0600:** neuvoston direktiivi 66/600/ETY, annettu 25 päivänä lokakuuta 1966 (EYVL N:o 192, 27.10.1966, s. 3294/66)
 - **371 L 0285:** neuvoston direktiivi 71/285/ETY, annettu 19 päivänä heinäkuuta 1971 (EYVL N:o L 179, 9.8.1971, s. 1)
 - **1 72 B:** liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja - Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 73, 27.3.1972, s. 76)
 - **372 L 0445:** neuvoston direktiivi 72/445/ETY, annettu 28 päivänä joulukuuta 1972 (EYVL N:o L 298, 31.12.1972, s. 49)
 - **373 L 0150:** neuvoston direktiivi 73/150/ETY, annettu 5 päivänä kesäkuuta 1973 (EYVL N:o L 172, 28.6.1973, s. 18)
 - **377 L 0098:** neuvoston direktiivi 77/98/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1976 (EYVL N:o L 26, 31.1.1977, s. 81)

⁽¹⁾ EYVL N:o L 233, 19.8.1981, s. 32

- **379 L 0109:** neuvoston direktiivi 79/109/ETY, annettu 24 päivänä tammikuuta 1979 (EYVL N:o L 29, 3.2.1979, s. 20)
- **379 L 0111:** neuvoston direktiivi 79/111/ETY, annettu 24 päivänä tammikuuta 1979 (EYVL N:o L 29, 3.2.1979, s. 26)
- **380 L 0219:** neuvoston direktiivi 80/219/ETY, annettu 22 päivänä tammikuuta 1980 (EYVL N:o L 47, 21.2.1980, s. 25)
- **380 L 1098:** neuvoston direktiivi 80/1098/ETY, annettu 11 päivänä marraskuuta 1989 (EYVL N:o L 325, 1.12.1980, s. 11)
- **380 L 1274:** neuvoston direktiivi 80/1274/ETY, annettu 22 päivänä joulukuuta 1980 (EYVL N:o L 375, 31.12.1980, s. 75)
- **381 L 0476:** neuvoston direktiivi 81/476/ETY, annettu 24 päivänä kesäkuuta 1981 (EYVL N:o L 186, 8.7.1981, s. 20)
- **382 L 0061:** neuvoston direktiivi 82/61/ETY, annettu 26 päivänä tammikuuta 1982 (EYVL N:o L 29, 6.2.1982, s. 13)
- **382 L 0893:** neuvoston direktiivi 82/893/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1982 (EYVL N:o L 378, 31.12.1982, s. 57)
- **383 L 0642:** neuvoston direktiivi 83/642/ETY, annettu 12 päivänä joulukuuta 1983 (EYVL N:o L 358, 22.12.1983, s. 41)
- **383 L 0646:** neuvoston direktiivi 83/646/ETY, annettu 13 päivänä joulukuuta 1983 (EYVL N:o L 360, 23.12.1983, s. 44)
- **384 L 0336:** neuvoston direktiivi 84/336/ETY, annettu 19 päivänä kesäkuuta 1984 (EYVL N:o L 177, 4.7.1984, s. 22)
- **384 L 0643:** neuvoston direktiivi 84/643/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1984 (EYVL N:o L 339, 27.12.1984, s. 27)
- **384 L 0644:** neuvoston direktiivi 84/644/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1984 (EYVL N:o L 339, 27.12.1984, s. 30)
- **385 L 0320:** neuvoston direktiivi 85/320/ETY, annettu 12 päivänä kesäkuuta 1985 (EYVL N:o L 168, 28.6.1985, s. 36)
- **385 L 0586:** neuvoston direktiivi 85/586/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985 (EYVL N:o L 372, 31.12.1985, s. 44)
- **387 D 0231:** neuvoston päätös 87/231/ETY, tehty 7 päivänä huhtikuuta 1987 (EYVL N:o L 99, 11.4.1987, s. 18)
- **387 L 0489:** neuvoston direktiivi 87/489/ETY, annettu 22 päivänä syyskuuta 1987 (EYVL N:o L 280, 3.10.1987, s. 28)

- **388 L 0406:** neuvoston direktiivi 88/406/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 194, 22.7.1988, s. 1)
- **389 L 0360:** neuvoston direktiivi 89/360/ETY, annettu 30 päivänä toukokuuta 1989 (EYVL N:o L 153, 6.6.1989, s. 29)
- **389 D 0469:** komission päätös 89/469/ETY, tehty 28 päivänä heinäkuuta 1989 (EYVL N:o L 225, 3.8.1989, s. 51)
- **389 L 0662:** neuvoston direktiivi 89/662/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 13)
- **390 L 0422:** neuvoston direktiivi 90/422/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990 (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 9)
- **390 L 0423:** neuvoston direktiivi 90/423/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990 (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 13)
- **390 L 0425:** neuvoston direktiivi 90/425/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990 (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 29)
- **391 D 0013:** komission päätös 91/13/ETY, tehty 17 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 8, 11.1.1991, s. 26)
- **391 D 0177:** komission päätös 91/177/ETY, tehty 26 päivänä maaliskuuta 1991 (EYVL N:o L 86, 6.4.1991, s. 32)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

a) Lisätään alueita koskevaan 2 artiklan o kohtaan seuraava:

- Itävalta:	"Bundesland"
- Suomi:	"Lääni/Län"
- Norja:	"Fylke"
- Ruotsi:	"Län"
- Sveitsi/Liechtenstein:	"Kanton/Canton/Cantone" ja Liechtenstein"

b) Direktiivin 4 artiklan b kohtaa ei sovelleta. Uusia säädöksiä annetaan tässä sopimuksessa määrättyä menettelyä noudattaen.

c) Korvataan 10 artiklan 2 kohdan viimeisessä virkkeessä päivämäärät "1 päivä heinäkuuta 1991" ja "1 päivä tammikuuta 1992" EFTA-valtioiden osalta vastaavasti päivämäärillä "1 päivä tammikuuta 1993" ja "1 päivä heinäkuuta 1993".

d) Lisätään liitteessä B olevaan 12 kohtaan viralliset tuberkuliinitestauksesta vastaavat valtion laitokset seuraavasti:

"m) Itävalta: Bundesanstalt für Tierseuchenbekämpfung, Mödling

n) Suomi: Veterinærinstituttet, Oslo

- o) Norja: Veterinærinstituttet, Oslo
- p) Ruotsi: Veterinärinstitutet, Uppsala (National Veterinary Institut)
- q) Sveitsi/Liechtenstein: Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe, Mittelhäusern"
- e) Lisätään liitteessä C olevaan 9 kohtaan virallisesta antigeenitestauksesta vastaavat julkiset laitokset seuraavasti:
- "m) Itävalta: Bundesanstalt für Tierseuchenbekämpfung, Mödling
- n) Suomi: Veterinærinstituttet, Oslo
- o) Norja: Veterinærinstituttet, Oslo
- p) Ruotsi: Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
- q) Sveitsi/Liechtenstein: Institut für Veterinär-Bakteriologie, Bern"
- f) Lisätään liitteessä F olevaan mallin I alaviitteeseen 4, mallin II alaviitteeseen 5, mallin III alaviitteeseen 4 ja mallin IV alaviitteeseen 5 tiedot eläinlääkintäviranomaisista seuraavasti:
- "m) Itävalta: Amtstierarzt
- n) Suomi: Kunnaneläinlääkäri/Kaupungineläinlääkäri/Läänineläinlääkäri Kommunalveterinär/Stadsveterinär/Länsveterinär
- o) Norja: Distriktsveterinær
- p) Ruotsi: Gränsveterinär/Distriktsveterinär
- q) Sveitsi/Liechtenstein: Kontrolltierarzt/Vétérinaire de controle/Veterinario di controllo"
- g) Lisätään liitteessä G olevan A osan 2 kohtaan viralliset laitokset seuraavasti:
- "m) Itävalta: Bundesanstalt für Tierseuchenbekämpfung, Mödling
- n) Suomi: Valtion eläinlääketieteellinen laitos, Helsinki/Statens Veterinärmedicinska anstalt, Helsingfors
- o) Norja: Veterinærinstituttet, Oslo
- p) Ruotsi: Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
- q) Sveitsi/Liechtenstein: Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe, Mittelhäusern"

Lampaat/vuohet

- 2 391 L 0068: Neuvoston direktiivi 91/68/ETY, annettu 28 päivänä tammikuuta 1991, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä lampaiden ja vuohien kaupassa (EYVL N:o L 46, 19.2.1991, s. 19)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 2 artiklan 3 kohta seuraavasti:

"Tilalla tarkoitetaan voimassa olevien kansallisten määräysten mukaista maatilaa tai myyjän tiluksia, jotka sijaitsevat EY:n jäsenvaltion tai EFTA-valtion alueella ja jossa säännöllisesti pidetään naudat- ja siansukuisia eläimiä, lampaita ja vuohia, elävää siipikarjaa ja kotieläiminä pidettäviä kaniineja, sekä eläinten terveyttä koskevista kysymyksistä 26 päivänä kesäkuuta 1990 annetun neuvoston direktiivin 90/426/ETY⁽²⁾ 2 artiklan a alakohdassa tilaa, jota tarkoitetaan elävien hevoseläinten liikkuvuuden ja kolmansista maista tapahtuvan tuonnin osalta."

- b) Korvataan 2 artiklan 9 kohta seuraavasti:

"Hyväksytyllä myyntipaikalla tai keräilypaikalla tarkoitetaan muuta paikkaa kuin tilaa, jossa lampaan tai vuohensukuisia eläimiä myydään, ostetaan ja/tai kootaan yhteen tai lastataan ja joka on neuvoston direktiivin 64/432/ETY 3 artiklan 7 kohdan mukainen ja on hyväksytty."

- c) Korvataan 4 artiklan 1 kohdan a alakohta seuraavasti:

"on tunnistettava ja rekisteröitävä siten, että tila, josta ne ovat peräisin tai jonka kautta ne kulkevat, taikka keskus tai organisaatio pystytään jäljittämään. EFTA-valtioiden on tunnistamista varten sovitettava järjestelmänsä yhteen EY:n vastaavan järjestelmän kanssa".

EFTA-valtioiden on 1 päivään syyskuuta 1993 mennessä toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että yhteisön sisäisessä kaupassa sovellettava tunnistamis- ja rekisteröintijärjestelmä laajennetaan koskemaan myös eläinten liikkuvuutta niiden alueella. Kansalliset tunnistamis- tai rekisteröintijärjestelmät on annettava tiedoksi EFTAn valvontaviranomaiselle ennen 1 päivää heinäkuuta 1993.

- d) Korvataan 4 artiklan 2 kohdan ensimmäinen luettelukohta seuraavasti:

" Lampaan- ja vuohensukuiset eläimet, joita on mahdollisesti teurastettava sellaisia tauteja koskevan kansallisen hävittämishojelman mukaisesti, joita ei tarkoiteta seuraavassa luettelossa eikä tämän direktiivin liitteessä B olevassa I luvussa:

- suu- ja sorkkatauti
- klassinen sikarutto
- afrikkalainen sikarutto
- swine vesicular -tauti
- Newcastlel tauti
- karjarutto

⁽²⁾ EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 42

- pienten märehitjään rutto
- vesicular stomatitis -tauti
- bluetongue-tauti
- afrikkalainen hevoserutto
- virusperäinen hevosen enkefalomyeliitti
- Teschenin tauti
- avian influenza
- lammas- ja vuohirokko
- lumpy skin -tauti
- Rift Valley -kuume
- naudan tarttuva keuhkorutto."

e) Korvataan 4 artiklan 2 kohdan toinen luettelukohta seuraavasti:

"- lampaan- ja vuohensukuiset eläimet, joita ei niiden omalla alueella voida pitää kaupan terveydellisistä tai eläinten terveyteen liittyvistä syistä."

f) Korvataan 6 artiklan b kohdan i alakohdan ensimmäinen luettelukohta seuraavasti:

"- tilalla tehdään säännöllisesti virallisia eläinlääkintäviranomaisten tarkastuksia seuraavia vaatimuksia noudattaen:

Rajoittamatta virkaeläinlääkärille tässä sopimuksessa määrättyjä valvontatehtäviä, toimivaltaisen viranomaisen on suoritettava tarkastuksia tiloilla, hyväksytyillä myyntipaikoilla ja keräilypaikoilla sekä keskuksissa ja laitoksissa varmistaakseen, että myyntiin tarkoitetut eläimet ja tuotteet ovat tämän direktiivin vaatimusten mukaisia ja täyttävät erityisesti 4 artiklan 1 kohdan a alakohdassa määrättyt tunnistamista ja rekisteröintiä koskevat edellytykset ja lisäksi niiden mukana on oltava määräpaikkaan asti tässä direktiivissä säädetty terveys-todistus."

g) Korvataan 8 artiklan 2 kohdan viimeisessä lauseessa tarkoitetut päivämäärät "1 päivä tammikuuta 1992" ja "1 päivä heinäkuuta 1992" EFTA-valtioiden osalta päivämäärillä "1 päivä tammikuuta 1993" ja "1 päivä heinäkuuta 1993".

h) Direktiivin 10 artiklaa ei sovelleta.

i) Korvataan liitteessä A olevan 2 luvun D kohdan 2 alakohdan ensimmäinen lause seuraavasti:

" 1 päivään syyskuuta asti muilta kuin 1 kohdassa tarkoitetuilta tiloilta peräisin olevat lampaan- ja vuohensukuiset eläimet, edellyttäen, että ne täyttävät seuraavat vaatimukset:"

j) Korvataan liite C seuraavasti:

"Bruselloosi (B. melitensis) testit"

Jotta tila voitaisiin luokitella bruselloosivapaaksi, eläimet on testattava bruselloosin (B. melitensis) varalta käyttäen joko Rose Bengal -menetelmää tai komplementtifiksaatiomenetelmää seuraavissa 1 ja 2 alakohdassa esitetyllä tavalla taikka jotakin muuta menetelmää, joka hyväksytään tämän direktiivin 15 artiklassa säädettyä menettelyä noudattaen. Komplementtifiksaatiomenetelmää käytetään testattaessa yksittäisiä eläimiä.

1. Rose Bengal –testi

Rose Bengal –testiä voidaan käyttää tutkittaessa lammas- ja vuohitiloja sen selvittämiseksi, voidaanko ne luokitella virallisesti bruselloosivapaiksi tai bruselloosivapaiksi.

2. Komplementtifiksaatiotesti

- a) Komplementtifiksaatiotestiä on käytettävä aina, kun testataan yksittäisiä eläimiä.
- b) Komplementtifiksaatiotestiä voidaan käyttää testattaessa lammas- ja vuohitiloja sen selvittämiseksi, voidaanko ne luokitella virallisesti bruselloosivapaiksi tai bruselloosivapaiksi.

Jos enemmän kuin 5 % tilan eläimistä reagoi positiivisesti Rose Bengal –testissä, on jokainen eläin tilalla testattava lisäksi komplementtifiksaatiomenetelmällä.

Seurumista saatua tulosta, joka on 20 ICFT yksikköä/ml tai suurempi, on pidettävä positiivisena reaktiona komplementtifiksaatiotestissä.

Käytettyjen antigeenien on oltava kansallisen laboratorion hyväksymiä ja niiden on oltava standardisoituja toista kansainvälistä standardi anti-brucella abortus-seerumia vastaan."

- k) Liitteessä E olevaa mallia I, mallissa III olevaa b kohtaa ja mallissa V olevan e kohdan kolmatta luettelukohtaa, mallia II, mallissa III olevaa b kohtaa ja mallin V f kohdan kolmatta luettelukohtaa, mallia III, mallissa III olevaa b kohtaa ja mallin V i kohdan kolmatta luettelukohtaa ei sovelleta.

Hevoseläimet

3. **390 L 0426:** Neuvoston direktiivi 90/426/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista elävien hevoseläinten liikkuvuuden ja kolmansista maista tapahtuvan tuonnin osalta (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 42)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Direktiivin 9 artiklaa ei sovelleta.
- b) Lisätään liitteessä C olevaan alaviitteeseen 1:

"Itävalta:	Amtstierarzt
Suomi:	Kunnaneläinlääkäri/Kaupungin eläinlääkäri/Läänineläinlääkäri Kommunalveterinär/Stadsveterinär/Länsveterinär
Norja:	Distriktsveterinær
Ruotsi:	Gränsveterinär eller distriktsveterinär
Sveitsi/Liechtenstein:	Kontrolltierarzt/Vétérinaire de control/Veterinario di controllo"

Siipikarja/siitosmunat

4. **390 L 0539:** Neuvoston direktiivi 90/539/ETY, annettu 15 päivänä lokakuuta 1990, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä siipikarjan ja siitosmunien kaupassa ja tuonnissa kolmansista maista (EYVL N:o L 303, 31.10.1990, s. 6)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 3 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä päivämäärä "1 päivä heinäkuuta 1991" EFTA-valtioiden osalta päivämäärällä "1 päivä tammikuuta 1993".
- b) Direktiivin 7 artiklan 1 kohdan b alakohdan soveltamista varten sovelletaan komission asetuksessa (ETY) 1868/77⁽³⁾ olevia määräyksiä merkinnöistä. Näiden määräysten soveltamisessa käytetään EFTA-valtioista seuraavia lyhennyksiä:
- AT Itävalta
FI Suomi
NO Norja
SE Ruotsi
CH tai FL Sveitsi/Liechtenstein
- c) Korvataan 13 artiklan 2 kohdan 2 alakohdassa päivämäärät "1 päivä heinäkuuta 1991" ja "1 päivä tammikuuta 1992" EFTA-valtioiden osalta päivämäärillä "1 päivä tammikuuta 1993" ja "1 päivä heinäkuuta 1993".
- d) Korvataan 14 artiklan 2 kohdan viimeisessä virkkeessä päivämäärät "1 päivä heinäkuuta 1991" ja "1 päivä tammikuuta 1992" EFTA-valtioiden osalta päivämäärillä "1 päivä tammikuuta 1993" ja "1 päivä heinäkuuta 1993".
- e) Direktiivin 29 artiklaa ei sovelleta.
- f) Direktiivin 30 artiklaa ei sovelleta.
- g) Lisätään liitteeseen I lintujen tauteja tutkivat vertailulaboratoriot:

Itävalta:	Bundesanstalt für Virusseuchenbekämpfung bei Haustieren, Wien-Hetzendorf
Suomi:	Valtion eläinlääketieteellinen laitos, Helsinki/Statens veterinärmedicinska anstalt, Helsingfors
Norja:	Veterinærinstituttet, Oslo
Ruotsi:	Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
Sveitsi/Liechtenstein:	Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunoprophylaxe, Mittelhäusern"

⁽³⁾ EYVL N:o L 209, 17.8.1977, s. 1

h) Liitteessä II olevan I luvun 2 kohdan viittausta ETY:n asetukseen 2782/75 ei sovelleta.

Vesiviljely

5. **391 L 0067:** Neuvoston direktiivi 91/67/ETY, annettu 28 päivänä tammikuuta 1991, eläinten terveyttä koskevista edellytyksistä saatettaessa vesiviljeltyjä eläimiä ja tuotteita markkinoille (EYVL N:o L 46, 19.2.1991, s. 1)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

Direktiivin 16 artiklaa ei sovelleta.

Naudan alkioit

6. **389 L 0556:** Neuvoston direktiivi 89/556/ETY, annettu 25 päivänä syyskuuta 1989, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä naudansukuisten kotieläinten alkioiden kaupassa ja tuonnissa kolmansista maista (EYVL N:o L 302, 19.10.1989, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- **390 L 0425:** neuvoston direktiivi 90/425/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990 (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 29)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

Direktiivin 14 artiklaa ei sovelleta.

Naudan siemenneste

7. **388 L 0407:** Neuvoston direktiivi 88/407/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1988, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä naudansukuisten kotieläinten pakastetun siemennesteen kaupassa ja tuonnissa (EYVL N:o L 194, 22.7.1988, s. 10), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- **390 L 0120:** neuvoston direktiivi 90/120/ETY, annettu 5 päivänä maaliskuuta 1990 (EYVL N:o L 71, 17.3.1990, s. 37)

- **390 L 0425:** neuvoston direktiivi 90/425/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990 (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 29)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

Direktiivin 15 artiklaa ei sovelleta.

Sian siemenneste

8. **390 L 0429:** Neuvoston direktiivi 90/429/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä siansukuisten kotieläinten siemennesteen kaupassa ja tuonnissa (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 62)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Direktiivin 6 artiklan 2 kohtaa ei sovelleta.
- b) Direktiivin 14 artiklaa ei sovelleta.
- c) Direktiivin 15 artiklaa ei sovelleta.

Tuore liha

9. **372 L 0461:** Neuvoston direktiivi 72/461/ETY, annettu 12 päivänä joulukuuta 1972, eläinten terveyttä koskevista seikoista yhteisön sisäisessä tuoreen lihan kaupassa (EYVL N:o L 302, 31.12.1972, s. 24), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- **377 L 0098:** neuvoston direktiivi 77/98/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1976 (EYVL N:o L 26, 31.1.1977, s. 81)
- **380 L 0213:** neuvoston direktiivi 80/213/ETY, annettu 22 päivänä tammikuuta 1980 (EYVL N:o L 47, 21.2.1980, s. 1)
- **380 L 1099:** neuvoston direktiivi 80/1099/ETY, annettu 11 päivänä marraskuuta 1980 (EYVL N:o L 325, 1.12.1980, s. 14)
- **381 L 0476:** neuvoston direktiivi 81/476/ETY, annettu 24 päivänä kesäkuuta 1981 (EYVL N:o L 186, 8.7.1981, s. 20)
- **382 L 0893:** neuvoston direktiivi 82/893/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1982 (EYVL N:o L 378, 31.12.1982, s. 57)
- **383 L 0646:** neuvoston direktiivi 83/646/ETY, annettu 13 päivänä joulukuuta 1983 (EYVL N:o L 360, 23.12.1983, s. 44)
- **384 L 0336:** neuvoston direktiivi 84/336/ETY, annettu 19 päivänä kesäkuuta 1984 (EYVL N:o L 177, 4.7.1984, s. 22)
- **384 L 0643:** neuvoston direktiivi 84/643/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1984 (EYVL N:o L 339, 27.12.1984, s. 27)
- **385 L 0322:** neuvoston direktiivi 85/322/ETY, annettu 12 päivänä kesäkuuta 1985 (EYVL N:o L 168, 28.6.1985, s. 41)
- **387 L 0064:** neuvoston direktiivi 87/64/ETY, annettu 30 päivänä joulukuuta 1986 (EYVL N:o L 34, 5.2.1987, s. 52)

- 387 D 0231: neuvoston päätös 87/231/ETY, tehty 7 päivänä huhtikuuta 1987 (EYVL N:o L 99, 11.4.1987, s. 18)
- 387 L 0489: neuvoston direktiivi 87/489/ETY, annettu 22 päivänä syyskuuta 1987 (EYVL N:o L 280, 3.10.1987, s. 28)
- 389 L 0662: neuvoston direktiivi 89/662/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 13)
- 391 L 0266: neuvoston direktiivi 91/266/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1991 (EYVL N:o L 134, 29.5.1991, s. 45)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 5 artiklan 1 kohdan maininta "liitteessä I oleva IX luku" maininnalla "liitteessä I oleva XI luku".
- b) Korvataan 8 a artiklan 2 kohdassa ilmaus "Neuvoston direktiivin 89/662/ETY 9 artikla" ilmauksella "ETA-sopimuksen liitteessä I olevan I luvun 9 kohta".
- c) Direktiivin 13 artiklan a kohtaa ei sovelleta. Uusia säädöksiä annetaan tässä sopimuksessa määrättyä menettelyä noudattaen.
- d) Direktiivin 15 artiklaa ei sovelleta.
- e) Lisätään liitteessä olevan 2 kohdan 3 luetelmakohtaan:

"EFTA"

Siipikarjan liha

10. 391 L 0494: Neuvoston direktiivi 91/494/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1991, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä tuoreen siipikarjanlihan kaupassa ja tuonnissa kolmansista maista (EYVL N:o L 268, 24.9.1991, s. 35)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

Direktiivin 6 artiklaa ei sovelleta.

Lihavalmisteet

11. 380 L 0215: Neuvoston direktiivi 80/215/ETY, annettu 22 päivänä tammikuuta 1980, eläinten terveyttä koskevista vaatimuksista yhteisön sisäisessä lihatuotteiden kaupassa (EYVL N:o L 47, 21.2.1980, s. 4), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- 380 L 1100: neuvoston direktiivi 80/1100/ETY, annettu 11 päivänä marraskuuta 1980 (EYVL N:o L 325, 1.12.1980, s. 16)
 - 381 L 0476: neuvoston direktiivi 81/476/ETY, annettu 24 päivänä kesäkuuta 1981 (EYVL N:o L 186, 8.7.1981, s. 20)

- **385 L 0321:** neuvoston direktiivi 85/321/ETY, annettu 12 päivänä kesäkuuta 1985 (EYVL N:o L 168, 28.6.1985, s. 39)
- **387 L 0491:** neuvoston direktiivi 87/491/ETY, annettu 22 päivänä syyskuuta 1987 (EYVL N:o L 279, 2.10.1987, s. 27)
- **388 L 0660:** neuvoston direktiivi 88/660/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1988 (EYVL N:o L 382, 31.12.1988, s. 35)
- **389 L 0662:** neuvoston direktiivi 89/662/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 13)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 7 a artiklan 1 ja 2 kohdassa ilmaisu "Neuvoston direktiivin 89/662/ETY 9 artikla" ilmaisulla "ETA-sopimuksen liitteessä I olevan I luvun 9 kohta".
- b) Direktiivin 10 artiklaa ei sovelleta. Uusia säädöksiä annetaan tässä sopimuksessa määrättyä menettelyä noudattaen.
- c) Direktiivin 15 artiklaa ei sovelleta.

1.1.2 Torjuntatoimenpiteet

Suu- ja sorkkatauti

12. **385 L 0511:** Neuvoston direktiivi 85/511/ETY, annettu 18 päivänä marraskuuta 1985, yhteisön toimenpiteistä suu- ja sorkkataudin torjumiseksi (EYVL N:o L 315, 26.11.1985, s. 11), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **390 L 0423:** neuvoston direktiivi 90/423/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990 (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 13)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Lisätään liitteeseen A hyväksytyt laitokset seuraavasti:

Julkiset:

- "m) Itävalta: Bundesanstalt für Viruseuchenbekämpfung bei Haustieren, Wien
- n) Suomi: -
- o) Norja: Veterinærinstituttet i Oslo
- p) Ruotsi: Statens Veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
- q) Sveitsi/Liechtenstein: Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe, Mittelhäusern"

Yksityiset: Ei mitään."

b) Lisätään liitteeseen B seuraavat tiedot kansallisista vertailulaboratorioista:

m) Itävalta:	Bundesanstalt für Virusseuchenbekämpfung bei Haustieren, Wien-Hetzendorf
n) Suomi:	Statens veterinære Institut for virusforskning, Lindholm, Denmark

Animal Virus Research Institute, Pirbright Woking, Surrey |
| o) Norja: | Statens veterinære Institut for virusforskning, Lindholm, Denmark

Animal Virus Research Institute, Pirbright Woking, Surrey |
| p) Ruotsi: | Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala |
| q) Sveitsi/Liechtenstein: | Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe, Mittelhäusern" |

13. **390 L 0423:** Neuvoston direktiivi 90/423/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990, yhteisön toimenpiteistä suu- ja sorkkataudin torjumiseksi annetun direktiivin 85/511/ETY, elainten terveyteen liittyvistä ongelmista yhteisön sisäisessä nautaeläinten ja sikojen kaupassa annetun direktiivin 64/432/ETY sekä terveyttä ja eläinlääkintää koskevista tarkastusongelmista nautaeläinten ja sikojen sekä tuoreen lihan tai lihatuotteiden tuonnissa kolmansista maista annetun direktiivin 72/462/ETY muuttamisesta (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 13)

Klassinen sikarutto

Neuvoston 13 päivänä joulukuuta 1990 antamaa päätöstä 90/678/ETY, jolla vahvistetaan tietyt yhteisön alueet joko virallisesti sikarutosta vapaaksi tai sikarutosta vapaaksi, on muutettu ja sen vuoksi sitä ei oteta käyttöön EFTA-valtioissa. Uusia tätä koskevia yhteisön säädöksiä käsitellään tämän sopimuksen määräyksiä noudattaen.

14. **380 L 0217:** Neuvoston direktiivi 80/217/ETY, annettu 22 päivänä tammikuuta 1980, yhteisön toimenpiteistä klassisen sikaruton torjumiseksi (EYVL N:o L 47, 21.2.1980, s. 11), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **380 L 1274:** neuvoston direktiivi 80/1274/ETY, annettu 22 päivänä joulukuuta 1980 (EYVL N:o L 375, 31.12.1980, s. 75)
 - **381 L 0476:** neuvoston direktiivi 81/476/ETY, annettu 24 päivänä kesäkuuta 1981 (EYVL N:o L 186, 8.7.1981, s. 20)
 - **384 L 0645:** neuvoston direktiivi 84/645/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1984 (EYVL N:o L 339, 27.12.1984, s. 33)
 - **385 L 0586:** neuvoston direktiivi 85/586/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985 (EYVL N:o L 372, 31.12.1985, s. 44)

- **387 L 0486:** neuvoston direktiivi 87/486/ETY, annettu 22 päivänä syyskuuta 1987 (EYVL N:o L 280, 3.10.1987, s. 21)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Lisätään liitteeseen II sikaruton vertailulaboratoriot seuraavasti:

- "m) Itävalta: Bundesanstalt für Viruseuchenbekämpfung bei Haustieren, Wien-Hetzendorf
- n) Suomi: Statens veterinære Institut for virusforskning, Lindholm, Denmark
- o) Norja: Statens veterinære Institut for virusforskning, Lindholm, Denmark
- p) Ruotsi: Statens veterinärmedicinska anstalt, Uppsala
- q) Sveitsi/Liechtenstein: Eidgenössisches Institut für Viruskrankheiten und Immunprophylaxe, Mittelhäusern"

- b) EFTA-valtioiden on liitteen III soveltamista varten luotava pöytäkirjan 1 mukaista järjestelmää vastaava tietojenanto- ja ilmoitusjärjestelmä, joka yhteensovitetään EY:n järjestelmään.

1.1.3 Eläintauteja koskevat ilmoitukset

- 15. **382 L 0894:** Neuvoston direktiivi 82/894/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1982, eläintaudeista ilmoittamisesta yhteisössä (EYVL N:o L 378, 31.12.1982, s. 58), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- **389 D 0162:** komission päätös 89/162/ETY, tehty 10 päivänä helmikuuta 1989 (EYVL N:o L 61, 4.3.1989, s. 48)
- **390 D 0134:** komission päätös 90/134/ETY, tehty 6 päivänä maaliskuuta 1990 (EYVL N:o L 76, 22.3.1990, s. 23)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

EFTA-valtioiden on luotava pöytäkirjan 1 mukaista järjestelmää vastaava tietojenanto- ja ilmoitusjärjestelmä, joka yhteensovitetään pääpiirteittäin EY:n järjestelmään (ADNS) ennen 1 päivää syyskuuta 1993.

- 16. **384 D 0090:** Komission päätös 84/90/ETY, tehty 3 päivänä helmikuuta 1984, neuvoston direktiivin 82/894/ETY nojalla tehtävien eläintauti-ilmoitusten koodin muodosta (EYVL N:o L 50, 21.2.1984, s. 10), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- **389 D 0163:** komission päätös 89/163/ETY, tehty 13 päivänä helmikuuta 1989 (EYVL N:o L 61, 4.3.1989, s. 49)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

EFTA-valtioiden on luotava pöytäkirjan 1 mukaista järjestelmää vastaava tietojenanto- ja ilmoitusjärjestelmä, joka yhteensovitetään pääpiirteittäin EY:n järjestelmään (ADNS) ennen 1 päivää syyskuuta 1993.

17. **390 D 0442:** Komission päätös 90/442/ETY, tehty 25 päivänä heinäkuuta 1990, eläintauti-ilmoitusten koodeista (EYVL N:o L 227, 21.8.1990, s. 39)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

EFTA-valtioiden on luotava pöytäkirjan 1 mukaista järjestelmää vastaava tietojenanto- ja ilmoitusjärjestelmä, joka yhteensovitetään pääpiirteittäin EY:n järjestelmään (ADNS) ennen 1 päivää syyskuuta 1993.

1.2 KANSANTERVEYS

Tuore liha

18. **364 L 0433:** Neuvoston direktiivi 64/433/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1964, terveyttä koskevista ongelmista yhteisön sisäisessä tuoreen lihan kaupassa (EYVL N:o 121, 29.7.1964, s. 2012), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- **391 L 0497:** neuvoston direktiivi 91/497/ETY, annettu 29 päivänä heinäkuuta 1991 (EYVL N:o L 268, 24.9.1991, s. 69)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 4 artiklan A kohdan ensimmäisessä virkkeessä päivämäärät "1 päivästä tammikuuta 1993" ja "31 päivänä joulukuuta 1991" EFTA-valtioiden osalta tässä järjestyksessä päivämäärillä "1 päivästä syyskuuta 1993" ja "31 päivänä joulukuuta 1992".
- b) Korvataan 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan i luetelmakohta seuraavasti:

"jossa, sen estämättä, mitä koskee seuraavassa lueteltuja tauteja:

- suu- ja sorkkatauti
- klassinen sikarutto
- afrikkalainen sikarutto
- swine vesicular -tauti
- Newcastlel tauti
- karjarutto
- pienten märehitjain rutto
- vesicular stomatitis -tauti
- bluetongue-tauti
- afrikkalainen hevusrutto
- virusperäinen hevosen enkefalomyeliitti
- Teschenin tauti
- avian influenza
- lammis- ja vuohirokko

- lumpy skin -tauti
- Rift Valley -kuume
- naudan tarttuva keukorutto

jokin seuraavassa luetelluista taudeista on todettu:

- yleistynyt aktinobasilloosi tai aktinomykoosi
 - pernarutto tai ritinärutto
 - yleistynyt tuberkuloosi
 - yleistynyt lymfadeniitti
 - räkätauti
 - raivotauti
 - jäykkäkouristus
 - akuutti salmonelloosi
 - akuutti bruselloosi
 - sikaruusu
 - botulismi
 - septikemia, pyemia, toksemia tai viremia;
- c) Sovellettaessa 6 artiklan 1 kohdan a alakohtaa noudatetaan kolmansista maista tuotavista sioista peräisin olevan tuoreen lihan trikiinutkimuksesta (*Trichinella spiralis*) 21 päivänä joulukuuta 1976 annettua neuvoston direktiiviä 77/96/ETY⁽⁴⁾.
- d) EFTAn pysyvä komitea tekee 6 artiklan 2 kohdan soveltamiseksi tarvittavat EFTA-valtioita koskevat päätökset ennen 1 päivää syyskuuta 1993.
- e) Korvataan 10 artiklan 1 kohdan kuudennen alakohdan viimeisessä virkkeessä ilmaisu "Muille jäsenvaltioille ja komissiolle on ilmoitettava" ilmaisulla "Muille jäsenvaltioille, EFTAn valvontaviranomaiselle ja EY:n komissiolle on ilmoitettava".
- f) Korvataan 13 artiklan 1 kohdan b alakohdassa päivämäärä "1 päivänä heinäkuuta 1991" päivämäärällä "1 päivänä tammikuuta 1993".
- g) Direktiivin 18 artiklaa ei sovelleta.
- h) Korvataan liitteessä I olevan VI luvun 26 kohdan b alakohdassa ilmaisu "eläinten hyvinvointia koskevia yhteisön sääntöjä" ilmaisulla "eläinten hyvinvointia koskevaa kansallista lain-säädäntöä".

⁽⁴⁾ EYVL N:o L 26, 31.1.1977, s. 67

- i) Sovelletaessa liitteessä I olevan VIII luvun 42 kohdan A alakohdan 3 luetelmakohtan kolmatta alakohtaa noudatetaan kolmansista maista tuotavista sioista peräisin olevan tuoreen lihan trikiinitutkimuksesta (*Trichinella spiralis*) 21 päivänä joulukuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 77/96/ETY⁽⁹⁾ liitteessä I olevan I osan määräyksiä.
- j) Lisätään liitteessä I olevan XI luvun 50 kohdan a alakohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan seuraava:
- "- AT - FI - NO - SE - CH - FL"
- k) Lisätään liitteessä I olevan XI luvun 50 kohdan a alakohdan toiseen luetelmakohtaan ja b alakohdan kolmanteen luetelmakohtaan seuraava ilmaisu:

"EFTA"

19. **391 L 0498:** Neuvoston direktiivi 91/498/ETY, annettu 29 päivänä heinäkuuta 1991, väliaikaisten ja rajoitettujen poikkeuksien myöntämisen edellytyksistä tuoreen lihan tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevista yhteisön erityisistä terveystämääräyksistä (EYVL N:o L 268, 24.9.1991, s. 105)

Tätä sopimusta sovelletaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 2 artiklan 1 kohdassa ilmaisu "päivämäärä, jolloin tämä direktiivi annetaan tiedoksi" EFTA-valtioiden osalta ilmaisulla "1 päivänä tammikuuta 1993".
- b) Korvataan 2 artiklan 2 kohdassa:
- ensimmäisessä alakohdassa päivämäärä "1 päivään huhtikuuta 1992" EFTA-valtioiden osalta päivämäärällä "1 päivään huhtikuuta 1993",
 - neljännessä alakohdassa päivämäärä "1 päivää heinäkuuta 1992" EFTA-valtioiden osalta päivämäärällä "1 päivää heinäkuuta 1993",
 - viidennessä alakohdassa päivämäärä "1 päivään tammikuuta 1993" EFTA-valtioiden osalta "päivämäärällä 1 päivään syyskuuta 1993".

20. **371 L 0118:** Neuvoston direktiivi 71/118/ETY, annettu 15 päivänä helmikuuta 1971, terveyttä koskevista ongelmista tuoreen siipikarjanlihan kaupassa (EYVL N:o L 55, 8.3.1971, s. 23), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- **375 L 0431:** neuvoston direktiivi 75/431/ETY, annettu 10 päivänä heinäkuuta 1975 (EYVL N:o L 192, 24.7.1975, s. 6)
- **378 L 0050:** neuvoston direktiivi 78/50/ETY, annettu 13 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL N:o L 15, 19.1.1978, s. 28)
- **380 L 0216:** neuvoston direktiivi 80/216/ETY, annettu 22 päivänä tammikuuta 1980 (EYVL N:o L 47, 21.2.1980, s. 8)

⁽⁹⁾ EYVL N:o L 26, 31.1.1977, s. 67

- **380 L 0879:** komission direktiivi 80/879/ETY, annettu 3 päivänä syyskuuta 1980 (EYVL N:o L 251, 24.9.1980, s. 10)
- **381 L 0476:** neuvoston direktiivi 81/476/ETY, annettu 24 päivänä kesäkuuta 1981 (EYVL N:o L 186, 8.7.1981, s. 20)
- **384 L 0642:** neuvoston direktiivi 84/642/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1984 (EYVL N:o L 339, 27.12.1984, s. 26)
- **385 L 0324:** neuvoston direktiivi 85/324/ETY, annettu 12 päivänä kesäkuuta 1985 (EYVL N:o L 168, 28.6.1985, s. 45)
- **385 L 0326:** neuvoston direktiivi 85/326/ETY, annettu 12 päivänä kesäkuuta 1985 (EYVL N:o L 168, 28.6.1985, s. 48)
- **387 R 3805:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3508/87, annettu 15 päivänä joulukuuta 1987 (EYVL N:o L 357, 19.12.1987, s. 1)
- **388 L 0657:** neuvoston direktiivi 88/657/ETY, annettu 14 päivänä joulukuuta 1988 (EYVL N:o L 382, 31.12.1988, s. 3)
- **389 L 0662:** neuvoston direktiivi 89/662/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 13)
- **390 D 0484:** komission päätös 90/484/ETY, tehty 27 päivänä syyskuuta 1990 (EYVL N:o L 267, 29.9.1990, s. 45)
- **390 L 0654:** neuvoston direktiivi 90/654/ETY, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 48)
- **391 L 0494:** neuvoston direktiivi 91/494/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1991 (EYVL N:o L 268, 24.9.1991, s. 35)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 5 artiklan 1 kohdan neljännen alakohdan viimeisessä virkkeessä ilmaisu "on ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle" ilmaisulla "on ilmoitettava muille jäsenvaltiolle, EFTAn valvontaviranomaiselle ja EY:n komissiolle".
- b) Direktiivin 19 artiklaa ei sovelleta.
- c) Lisätään liitteessä I olevan X luvun 44 kohdan 1 alakohdan a alakohdan ensimmäiseen luettelukohtaan seuraavasti:

"- AT - FI - NO - SE - CH - FL"
- d) Lisätään liitteessä I olevan X luvun 44 kohdan 1 alakohdan a luettelukohtaan kolmanteen luettelukohtaan seuraava ilmaisu:

"EFTA"

Lihavalmisteet

21. **377 L 0099:** Neuvoston direktiivi 77/99/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1976, terveyttä koskevista kysymyksistä yhteisön sisäisessä lihatuotteiden kaupassa (EYVL N:o L 26, 31.1.1977, s. 85), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- **381 L 0476:** neuvoston direktiivi 81/476/ETY, annettu 24 päivänä kesäkuuta 1981 (EYVL N:o L 186, 8.7.1981, s. 20)
- **385 L 0327:** neuvoston direktiivi 85/327/ETY, annettu 12 päivänä kesäkuuta 1985 (EYVL N:o L 168, 28.6.1985, s. 49)
- **385 L 0586:** neuvoston direktiivi 85/586/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985 (EYVL N:o L 372, 31.12.1985, s. 44)
- **387 R 3805:** neuvoston asetus (ETY) N:o 3805/87, annettu 15 päivänä joulukuuta 1987 (EYVL N:o L 357, 19.12.1987, s. 1)
- **388 L 0658:** neuvoston direktiivi 88/658/ETY, annettu 14 päivänä joulukuuta 1988 (EYVL N:o L 382, 31.12.1988, s. 15)
- **389 L 0227:** neuvoston direktiivi 89/227/ETY, annettu 21 päivänä maaliskuuta 1989 (EYVL N:o L 93, 6.4.1989, s. 25)
- **389 L 0662:** neuvoston direktiivi 89/662/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 13)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 7 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan viimeisessä virkkeessä ilmaisu "on ilmoitettava muille jäsenvaltioille ja komissiolle" ilmaisulla "on ilmoitettava muille jäsenvaltioille, EFTAn valvontaviranomaiselle ja EY:n komissiolle".
- b) Direktiivin 24 artiklaa ei sovelleta.
- c) Lisätään liitteessä A olevan VI luvun 39 kohdan a alakohdan i alakohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan:

"– AT – FI – NO – SE – CH – FL"
- d) Lisätään liitteessä A olevan VI luvun 39 kohdan a alakohdan 1 alakohdan toiseen luetelmakohtaan seuraava ilmaisu:

"EFTA"

Jauhettu liha

22. **388 L 0657:** Neuvoston direktiivi 88/657/ETY, annettu 14 päivänä joulukuuta 1988, jauhetun lihan, vähemmän kuin 100 grammaa painavien lihapalojen ja lihavalmisteiden tuotantoa ja kaupan pitämistä koskevista vaatimuksista sekä direktiivien 64/433/ETY, 71/118/ETY ja 72/462/ETY muuttamisesta (EYVL N:o L 382, 31.12.1988, s. 3), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- 389 L 0662: neuvoston direktiivi 89/662/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 13)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 7 artiklan 3 kohdan viimeisen virkkeen alku seuraavasti "Muille jäsenvaltiolle, EFTAn valvontaviranomaiselle ja EY:n komissiolle on ilmoitettava".
- b) Direktiivin 18 artiklaa ei sovelleta.

Munavalmisteet

- 23. 389 L 0437: Neuvoston direktiivi 89/437/ETY, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1989, hygienia- ja terveysongelmista munavalmisteiden tuotannossa ja saattamisessa markkinoille (EYVL N:o L 212, 22.7.1989, s. 87), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- 389 L 0662: neuvoston direktiivi 89/662/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 13)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 2 artiklan ensimmäinen lause seuraavasti:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

- munilla kuorellisia kananmunia, jotka soveltuvat sellaisenaan ihmisravinnoksi tai elintarviketeollisuuden käyttöön, lukuun ottamatta koneellisesti haudottuja muniä, jotka eivät täytä seuraavia vaatimuksia:

- a) ne on merkitty ennen haudontakoneeseen asettamista,
- b) ne eivät ole hedelmöitettyjä ja ne ovat ehdottomasti kirkkaita läpivalaistaessa,
- c) ilmatila on enintään 9 mm syvä,
- d) ne eivät ole olleet haudontakoneessa pidempään kuin kuusi päivää,
- e) niitä ei ole käsitelty antibiooteilla,
- f) ne on tarkoitettu käytettäväksi pastöroitujen munavalmisteiden teolliseen valmistukseen.

Teollisuusmunilla tarkoitetaan muita kuin edellä olevassa luettelakohdassa tarkoitettuja kuorellisia kananmunia.

Seuraavia määritelmiä sovelletaan myös:"

- b) Korvataan 2 artiklan 11 kohta seuraavasti:

"11) markkinoille saattamisella: munavalmisteiden liikkeeseen laskemista, jolla tarkoitetaan niiden pitämistä myyntiä varten tai asettamista myyntiin, tarjoamista myytäväksi, myyntiä, toimittamista tai mitä tahansa markkinoille saattamisen muotoa.

- c) Korvataan 6 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan viimeisen virkkeen alku seuraavasti "Muille jäsenvaltiolle, EFTAn valvontaviranomaiselle ja EY:n komissiolle on ilmoitettava".

- d) Direktiivin 17 artiklaa ei sovelleta.
- e) Korvataan liitteessä olevan IV luvun 1 kohta seuraavasti:
- "1) Munavalmisteiden valmistukseen käytettävät munat on pakattava pakkaukseen, joka on seuraavien määräysten mukainen:
- a) i) Pakkauksen ja sen sisällä käytettävän pakkausmateriaalin on oltava iskunkestävää, kuivaa, puhdasta ja ehjää ja valmistettu materiaalista, joka suojelee munia vierailta hajuilta sekä laadun alentumisriskiltä.
- ii) Munien kuljetukseen ja jakeluun käytettäviä pakkauslaatikoita ja niiden sisällä käytettävää pakkausmateriaalia ei saa käyttää uudelleen, elleivät ne ole uudenveroisia ja täytä 1 kohdan teknisiä vaatimuksia. Uudelleen käytettävissä laatikoissa ei saa olla mitään aikaisempia merkintöjä, jotka voivat aiheuttaa sekaannusta.
- iii) Rasioita ei saa käyttää uudelleen.
- b) i) Munat on säilytettävä puhtaissa ja kuivissa tiloissa vierailta hajuilta suojattuna.
- ii) Munat on kuljetuksen ja varastoinnin aikana säilytettävä puhtaina, kuivina ja suojattuina vierailta hajuilta sekä tehokkaasti suojattava iskuilta sekä sään ja valon vaikutuksilta.
- iii) Munat on varastossa ja kuljetuksen aikana suojattava lämpötilavaihteluilta."
- f) Lisätään liitteessä olevan XI luvun 1 kohdan i alakohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan seuraava:
- "/AT/FI/NO/SE/CH/FL"
- g) Lisätään liitteessä olevan XI luvun 1 kohdan i alakohdan toiseen luetelmakohtaan ja ii alakohdan kolmanteen luetelmakohtaan seuraava ilmaisu:
- "EFTA"

Kalatuotteet

24. 391 L 0493: Neuvoston direktiivi 91/493/ETY, annettu 22 päivänä heinäkuuta 1991, terveyttä koskevista vaatimuksista kalastustuotteiden tuotannossa ja saattamisessa markkinoille (EYVL N:o L 268, 24.9.1991, s. 15)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 7 artiklan 2 kohdan toisessa virkkeessä päivämäärät "31 päivänä joulukuuta 1991" ja "1 päivää heinäkuuta 1992" EFTA-valtioiden osalta päivämäärillä "31 päivänä joulukuuta 1992" ja "1 päivää huhtikuuta 1993".
- b) Direktiivin 9 artiklaa ei sovelleta.

- c) Sovellettaessa liitteessä olevan V luvun II osan 1 kohtaa noudatetaan neuvoston asetuksen (ETY) N:o 3796/81 2 artiklan nojalla vahvistettuja yhteisiä vaatimuksia tuotteiden kaupan pitämisestä.

Nilviäiset

25. **391 L 0492:** Neuvoston direktiivi 91/492/ETY, annettu 15 päivänä heinäkuuta 1991, terveyttä koskevista vaatimuksista elävien kaksikuoristen simpukoiden tuotannossa ja saattamisessa markkinoille (EYVL N:o L 268, 24.9.1991, s. 1)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 5 artiklan 1 kohdan a alakohdan toisen alakohdan toisessa virkkeessä päivämäärät "31 päivänä joulukuuta 1991" ja "1 päivää heinäkuuta 1992" EFTA-valtioiden osalta päivämäärillä "31 päivänä joulukuuta 1992" ja "1 päivää huhtikuuta 1993".
- b) Direktiivin 7 artiklaa ei sovelleta.

Hormonit

26. **381 L 0602:** Neuvoston direktiivi 81/602/ETY, annettu 31 päivänä heinäkuuta 1981, tiettyjen hormonaalista ja kaikkien tyrostaattista vaikutusta omaavien aineiden kieltämisestä (EYVL N:o L 222, 7.8.1981, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

– **385 L 0358:** neuvoston direktiivi 85/358/ETY, annettu 16 päivänä heinäkuuta 1985 (EYVL N:o L 191, 23.7.1985, s. 46)

27. **385 L 0358:** Neuvoston direktiivi 85/358/ETY, annettu 16 päivänä heinäkuuta 1985, tiettyjen hormonaalista ja kaikkien tyrostaattista vaikutusta omaavien aineiden kieltämisestä annetun direktiivin 81/602/ETY täydentämisestä (EYVL N:o L 191, 23.7.1985, s. 46), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

– **388 L 0146:** neuvoston direktiivi 88/146/ETY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 1988 (EYVL N:o L 70, 16.3.1988, s. 16)

28. **388 L 0146:** Neuvoston direktiivi 88/146/ETY, annettu 7 päivänä maaliskuuta 1988, tiettyjen hormonaalista vaikutusta omaavien aineiden käytön kieltämisestä kotieläintuotannossa (EYVL N:o L 70, 16.3.1988, s. 16)

Jäät

29. **386 L 0469:** Neuvoston direktiivi 86/469/ETY, annettu 16 päivänä syyskuuta 1986, eläimissä ja tuoreessa lihassa olevien jäämien tutkimisesta (EYVL N:o L 275, 26.9.1986, s. 36)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiivin säännöksiä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 2 artiklassa viittaus "direktiivin 85/649/ETY" viittauksella "direktiivin 88/146/ETY".

- b) Korvataan 4 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä päivämäärä "31 päivään toukokuuta 1987" EFTA-valtioiden osalta päivämäärällä "1 päivään tammikuuta 1993".
- c) Korvataan 4 artiklan 3 kohdan kolmannessa virkkeessä päivämäärä "30 päivään syyskuuta 1987" EFTA-valtioiden osalta päivämäärällä "1 päivään syyskuuta 1993".
- d) Korvataan 9 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä virkkeessä päivämäärä "16 päivänä syyskuuta 1986" EFTA-valtioiden osalta päivämäärällä "1 päivänä tammikuuta 1993".

BST

30. **390 D 0218:** Neuvoston päätös 90/218/ETY, tehty 25 päivänä huhtikuuta 1990, naudan somatotropiinin (BST) antamisesta (EYVL N:o L 116, 8.5.1990, s. 27)

1.3 SEKALAISTA

Maito

31. **385 L 0397:** Neuvoston direktiivi 85/397/ETY, annettu 5 päivänä elokuuta 1985, terveyttä ja eläinten terveyttä koskevista ongelmista yhteisön sisäisessä lämpökäsitellyn maidon kaupassa (EYVL N:o L 226, 24.8.1985, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **389 D 0159:** komission päätös 89/159/ETY, tehty 21 päivänä helmikuuta 1989 (EYVL N:o L 59, 2.3.1989, s. 40)
 - **389 D 0165:** komission päätös 89/165/ETY, tehty 22 päivänä helmikuuta 1989 (EYVL N:o L 61, 4.3.1989, s. 57)
 - **389 L 0662:** neuvoston direktiivi 89/662/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 13)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Sovellettaessa liitteessä A olevan VIII luvun 4 kohtaa noudatetaan viittausta neuvoston direktiiviin 79/112/ETY⁽⁶⁾.
- b) Lisätään liitteessä A olevan VIII luvun 4 kohdan c alakohtaan seuraava ilmaisu:

"EFTA"

⁽⁶⁾ EYVL N:o L 33, 8.2.1979, s. 1

Eläinjäte, taudinaiheuttajat

32. **390 L 0667:** Neuvoston direktiivi 90/667/ETY, annettu 27 päivänä marraskuuta 1990, eläinlääkintäsäännöistä eläinjätteen hävittämisessä, käsittelyssä ja markkinoille saattamisessa sekä taudinaiheuttajien ehkäisemisestä eläin- ja kalaperäisissä rehuissa sekä direktiivin 90/425/ETY muuttamisesta (EYVL N:o L 363, 27.12.1990, s. 51)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 3 artiklan 1 kohdan g alakohdassa ilmaisut "Yhteisön lainsäädännön" ja "Yhteisön säännöksissä" EFTA-valtioiden osalta ilmaisulla "Asianomaisen EFTA-valtion kansallisen lainsäädännön".
- b) Direktiivin 7 artiklan iii kohtaa ei sovelleta.
- c) Direktiivin 13 artiklaa ei sovelleta.

Lääkeaineita sisältävät rehut

33. **390 L 0167:** Neuvoston direktiivi 90/167/ETY, annettu 26 päivänä maaliskuuta 1990, lääkkeitä sisältävien rehujen valmistusta, markkinoille saattamista ja käyttöä koskevista vaatimuksista yhteisössä (EYVL N:o L 92, 7.4.1990, s. 42)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Korvataan 8 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan ensimmäisessä virkkeessä maininta "15 artiklan 1 alakohdan ensimmäisessä luettelakohdassa säädettyä päivämäärää" EFTA-valtioiden osalta ilmaisulla "1 päivänä huhtikuuta 1993".
- b) Direktiivin 11 artiklaa ei sovelleta.

Kaniinin ja tarhatun riistan liha

34. **391 L 0495:** Neuvoston direktiivi 91/495/ETY, annettu 27 päivänä marraskuuta 1990, kansanterveyttä ja eläinten terveyttä koskevista ongelmista kaninlihan ja tarhatun riistan lihan tuotannossa ja saattamisessa markkinoille (EYVL N:o L 268, 24.9.1991, s. 41)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

- a) Sovellettaessa 6 artiklan 1 kohdan viimeistä alakohtaa noudatetaan kolmansista maista tuotavista sioista peräisin olevan tuoreen lihan trikiinitutkimuksesta (*Trichinella spiralis*) 21 päivänä joulukuuta 1976 annettua neuvoston direktiiviä 77/96/ETY⁽⁷⁾.

⁽⁷⁾ EYVL N:o L 26, 31.1.1977, s. 67

- b) Korvataan 6 artiklan 2 kohdan kuudennessa luetelmakohdassa ilmaisu "neuvoston direktiivissä 74/577/ETY" ilmaisulla "sovellettavassa kansallisessa lainsäädännössä".
- c) Direktiivin 16 artiklaa ei sovelleta.
- d) Direktiivin 21 artiklaa ei sovelleta.
- e) Lisätään liitteessä I olevan III luvun 11 kohdan 1 alakohdan a alakohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan:
"AT, FI, NO, SE, CH, FL"
- f) Lisätään liitteessä I olevan III luvun 11 kohdan 1 alakohdan a luetelmakohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan seuraava ilmaisu:
"EFTA"

Keskinäinen avunanto

35. **389 L 0608:** Neuvoston direktiivi 89/608/ETY, annettu 21 päivänä marraskuuta 1989, jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten keskinäisestä avunannosta sekä jäsenvaltioiden ja komission yhteistyöstä eläinlääkintää ja kotieläinjalostusta koskevan lainsäädännön oikean soveltamisen varmistamiseksi (EYVL N:o L 351, 2.12.1989, s. 34)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

EFTA-valtiot luovat vastaavan yhteistyöjärjestelmän, joka toimii tämän direktiivin säännösten mukaisesti ja joka yhteensovitetaan EY:n järjestelmään.

1.4 KOTIELÄINJALOSTUS

Naudat

36. **377 L 0504:** Neuvoston direktiivi 77/504/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1977, puhdasrotuisista jalostusnaudoista (EYVL N:o L 206, 12.8.1977, s. 8), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **379 L 0268:** neuvoston direktiivi 79/268/ETY, annettu 5 päivänä maaliskuuta 1979 (EYVL N:o L 62, 13.3.1979, s. 5)
 - **385 L 0586:** neuvoston direktiivi 85/586/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1985 (EYVL N:o L 372, 31.12.1985, s. 44)
 - **391 L 0174:** neuvoston direktiivi 91/174/ETY, annettu 25 päivänä maaliskuuta 1991 (EYVL N:o L 85, 5.4.1991, s. 37)

Siat

37. **388 L 0661:** Neuvoston direktiivi 88/661/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1988, jalostussikoihin sovellettavista kotieläinjalostuksen standardeista (EYVL N:o L 382, 31.12.1988, s. 36)

Lampaat ja vuohet

38. **389 L 0361:** Neuvoston direktiivi 89/361/ETY, annettu 30 päivänä toukokuuta 1989, puhdasrotuisista jalostuslampaista ja -vuohista (EYVL N:o L 153, 6.6.1989, s. 30)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

Korvataan 5 artiklassa sana "Komissio" ilmaisulla "EY:n komissio, kun on kysymys EFTA-valtioista ja EFTAn valvontaviranomainen, kun on kysymys EFTA-valtioista".

Hevoseläimet

39. **390 L 0427:** Neuvoston direktiivi 90/427/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1990, jalostusta ja polveutumista koskevista edellytyksistä yhteisön sisäisessä hevoseläinten kaupassa (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 55)
40. **390 L 0428:** Neuvoston direktiivi 90/428/ETY, annettu 26 kesäkuuta 1990, kilpailuihin tarkoitettujen hevoseläinten kaupasta ja kilpailuihin osallistumisen edellytyksistä (EYVL N:o L 224, 18.8.1990, s. 60)

Puhdasrotuiset eläimet

41. **391 L 0174:** Neuvoston direktiivi 91/174/ETY, annettu 25 päivänä maaliskuuta 1991, kotieläinjalostusta ja polveutumista koskevista vaatimuksista puhdasrotuisten eläinten kaupassa ja direktiivien 77/504/ETY ja 90/425/ETY muuttamisesta (EYVL N:o L 85, 5.4.1991, s. 37)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

Direktiivin 1 artiklan ilmaisua "perustamissopimuksen liitteessä II tarkoitettuja", ei sovelleta.

2 TÄYTÄNTÖÖNPANOSÄÄDÖKSET

2.1 ELÄINTEN TERVEYS

42. **373 D 0053:** Komission päätös 73/53/ETY, tehty 26 päivänä helmikuuta 1973, jäsenvaltioiden suojaustoimenpiteistä swine vesicular -tautia vastaan (EYVL N:o L 83, 30.3.1973, s. 43)
43. **385 D 0445:** Komission päätös 85/445/ETY, tehty 31 päivänä heinäkuuta 1985, tietyistä eläinten terveyttä koskevista toimenpiteistä nautaeläinten tarttuvan leukoosin osalta (EYVL N:o L 260, 2.10.1982, s. 18)
44. **389 D 0091:** Komission päätös 89/91/ETY, tehty 16 päivänä tammikuuta 1989, tarttuvan nautaeläinten leukoosin torjumiseen tarkoitettujen eläinten terveyttä koskevien lisätakuiden soveltamisluvan myöntämisestä Espanjan kuningaskunnalle jalostus- tai tuotantotarkoituksiin tuotujen nautojen osalta (EYVL N:o L 32, 3.3.1989, s. 37)
45. **390 D 0552:** Komission päätös 90/552/ETY, tehty 9 päivänä marraskuuta 1990, afrikkalaisen hevösruuton tartunta-alueen rajoista (EYVL N:o L 313, 13.11.1990, s. 38)

46. **390 D 0553:** Komission päätös 90/553/ETY, tehty 9 päivänä marraskuuta 1990, afrikkalaista hevოსruttoa vastaan rokotettujen hevoseläinten tunnistamismerkistä (EYVL N:o L 313, 13.11.1990, s. 40)
47. **391 D 0093:** Komission päätös 91/93/ETY, tehty 11 päivänä helmikuuta 1991, vuoden määräajasta, jonka aikana Portugali saa lähettää afrikkalaisen hevosruton tartunta-alueeksi katsotulta alueelta tiettyjä hevoseläimiä (EYVL N:o L 50, 23.2.1991, s. 27)
48. **388 D 0397:** Komission päätös 88/397/ETY, tehty 12 päivänä heinäkuuta 1988, neuvoston direktiivin 85/511/ETY 6 artiklan soveltamisesta annettujen jäsenvaltioiden määräysten yhteensovittamisesta (EYVL N:o L 189, 20.7.1988, s. 25)
49. **389 D 0531:** Neuvoston päätös 89/531/ETY, tehty 25 päivänä syyskuuta 1989, vertailulaboratorion nimeämisestä ja laboratorion tehtävien määrittämisestä suu- ja sorkkatautiviruksen tunnistamiseksi (EYVL N:o L 279, 28.9.1989, s. 32)
50. **391 D 0042:** Komission päätös 91/42/ETY, tehty 8 päivänä tammikuuta 1991, neuvoston direktiivin 90/423/ETY 5 artiklan mukaisesti suu- ja sorkkataudin torjumiseksi laadittavia varautumissuunnitelmia (EYVL N:o L 23, 29.1.1991, s. 29)
51. **381 D 0859:** Neuvoston päätös 81/859/ETY, tehty 19 päivänä lokakuuta 1981, yhteyslaboratorion nimeämisestä klassista sikaruttoa varten ja sen toiminnasta (EYVL N:o L 319, 7.11.1981, s. 20)
52. **387 D 0065:** Neuvoston päätös 87/65/ETY, tehty 19 päivänä tammikuuta 1987, yhteyslaboratorion nimeämisestä klassista sikaruttoa varten ja sen toiminnasta tehdyssä päätöksessä 81/859/ETY määrätyn toimenpiteen kestoajan pidentämisestä (EYVL N:o L 34, 5.2.1987, s. 54)
53. **383 D 0138:** Komission päätös 83/138/ETY, tehty 25 päivänä maaliskuuta 1983, tietyistä afrikkalaisen sikaruton leviämisen ehkäisyä koskevista toimenpiteistä (EYVL N:o L 93, 13.4.1983, s. 17), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **383 D 0300:** komission päätös 83/300/ETY, tehty 8 päivänä kesäkuuta 1983 (EYVL N:o L 160, 18.6.1983, s. 44)
 - **384 D 0343:** komission päätös 84/343/ETY, tehty 18 päivänä kesäkuuta 1984 (EYVL N:o L 180, 7.7.1984, s. 38)
54. **389 D 0021:** Neuvoston päätös 89/21/ETY, tehty 14 päivänä joulukuuta 1988, afrikkalaista sikaruttoa koskevista kielloista poikkeamisesta tietyillä Espanjan alueilla (EYVL N:o L 9, 12.1.1989, s. 24), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **391 D 0112:** komission päätös 91/112/ETY, tehty 12 päivänä helmikuuta 1991 (EYVL N:o L 58, 5.3.1991, s. 29)
55. **390 D 0208:** Komission päätös 90/208/ETY, tehty 18 päivänä huhtikuuta 1990, tarttuvaan naudan keuhkoruttoon liittyvistä tietyistä suojaustoimenpiteistä Espanjassa (EYVL N:o L 108, 28.4.1990, s. 102)
56. **391 D 0052:** Komission päätös 91/52/ETY, tehty 14 päivänä tammikuuta 1991, tarttuvaan naudan keuhkoruttoon liittyvistä tietyistä suojaustoimenpiteistä Portugalissa (EYVL N:o L 34, 6.2.1991, s. 12)

57. **391 D 0056:** Komission päätös 91/56/ETY, tehty 21 päivänä tammikuuta 1991, tarttuvaan naudan keuhkoruttoon liittyvistä tietyistä suojoitoimenpiteistä Italiassa (EYVL N:o L 35, 7.2.1991, s. 29)
58. **389 D 0469:** Komission päätös 89/469/ETY, tehty 28 päivänä heinäkuuta 1989, BSE:hen liittyvistä tietyistä suojoitoimenpiteistä Yhdistyneessä kuningaskunnassa (EYVL N:o L 225, 3.8.1989, s. 51), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **390 D 0059:** komission päätös 90/59/ETY, tehty 7 päivänä helmikuuta 1990 (EYVL N:o L 41, 15.2.1990, s. 23)
 - **390 D 0261:** komission päätös 90/261/ETY, tehty 8 päivänä kesäkuuta 1990 (EYVL N:o L 146, 9.6.1990, s. 29)
59. **390 D 0200:** Komission päätös 90/200/ETY, tehty 9 päivänä huhtikuuta 1990, tiettyjä kudoksia ja elimiä koskevista lisävaatimuksista BSE:n osalta (EYVL N:o L 105, 25.4.1990, s. 24), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **390 D 0261:** komission päätös 90/261/ETY, tehty 8 päivänä kesäkuuta 1990 (EYVL N:o L 146, 9.6.1990, s. 29)
60. **391 D 0237:** Komission päätös 91/237/ETY, tehty 25 päivänä huhtikuuta 1991, uuteen sikojen tautiin liittyvistä lisä-suojaustoimenpiteistä (EYVL N:o L 106, 26.4.1991, s. 67), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **391 D 0332:** komission päätös 91/332/ETY, tehty 8 päivänä heinäkuuta 1991 (EYVL N:o L 183, 9.7.1991, s. 15)

2.2 KANSANTERVEYS

61. **384 D 0371:** Komission päätös 84/371/ETY, tehty 3 päivänä heinäkuuta 1984, direktiivin 64/433/ETY 5 artiklan a kohdassa tarkoitetun tuoreen lihan erityismerkin ominaisuuksista (EYVL N:o L 196, 26.7.1984, s. 46)
62. **385 D 0446:** Komission päätös 85/446/ETY, tehty 18 päivänä syyskuuta 1985, yhteisön sisäiseen tuoreen lihan kauppaan liittyvistä paikalla tehtävistä tarkastuksista (EYVL N:o L 260, 2.10.1985, s. 19), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **389 D 0136:** komission päätös 89/136/ETY, tehty 8 päivänä helmikuuta 1989 (EYVL N:o L 49, 21.2.1989, s. 36)
 - **390 D 0011:** komission päätös 90/11/ETY, tehty 20 päivänä joulukuuta 1989 (EYVL N:o L 7, 10.1.1990, s. 12)
63. **390 D 0515:** Komission päätös 90/515/ETY, tehty 26 päivänä syyskuuta 1990, raskasmetallien ja arsenikin jäämien havaitsemiseksi käytettävistä vertailumenetelmistä (EYVL N:o L 268, 18.10.1990, s. 33)
64. **387 D 0266:** Komission päätös 87/266/ETY, tehty 8 päivänä toukokuuta 1987, henkilöstön lääkirintarkastuksia koskevan Alankomaiden esittämän suunnitelman antamien takuiden riittävyyden hyväksymisestä (EYVL N:o L 126, 15.5.1987, s. 20)

65. **390 D 0514:** Komission päätös 90/514/ETY, tehty 25 päivänä syyskuuta 1990, henkilöstön lääkärintarkastuksia koskevan Tanskan esittämän suunnitelman antamien takuiden riittävyuden hyväksymisestä (EYVL N:o L 286, 18.10.1990, s. 29)
66. **389 D 0610:** Komission päätös 89/610/ETY, tehty 14 päivänä marraskuuta 1989, jäämien havaitsemiseksi käytettävistä vertailumenetelmistä ja kansallisten vertailulaboratorioiden luettelosta (EYVL N:o L 351, 2.12.1989, s. 39)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskee seuraava mukautus:

Lisätään liitteeseen II seuraavat kansalliset vertailulaboratoriot:

Jäsenvaltio	Vertailulaboratorio	Jäämien ryhmät
Itävalta:	Bundesanstalt für Tierseuchenbekämpfung, Mödling	kaikki ryhmät
Suomi:	Valtion eläinlääketieteellinen laitos, Helsinki/ Statens veterinärmedicinska anstalt, Helsingfors	kaikki ryhmät
	Valtion maitovalmisteiden tarkastuslaitos/ Statens kontrollanstalt för mjölkprodukter, Helsingfors	ryhmä A III (a,b) ryhmä B II (c)
Norja:	Norges Veterinær høyskole/ Veterinærinstituttet, Oslo	ryhmä A I (b); B I (a,f); B II; A III
	Hormonlaboratoriet, Aker Sykebus Oslo	ryhmä A I (a, c), A II
	Bavarian Animal Health Service, Grub	ryhmä B I (b)
Ruotsi:	Statens livsmedelverk, Uppsala	kaikki ryhmät
Sveitsi/ Liechteistein	Bundesamt für Veterinärwesen, Sektion Chemie, Liebefeld	kaikki ryhmät

67. **380 L 0879:** Komission direktiivi 80/879/ETY, annettu 3 päivänä syyskuuta 1980, tuoreen siipikarjan lihan suurten pakkausten terveystarkinnasta (EYVL N:o L 251, 24.9.1980, s. 10)
68. **383 L 0201:** Komission direktiivi 83/201/ETY, annettu 12 päivänä huhtikuuta 1983, neuvoston direktiivin 77/99/ETY soveltamista koskevista poikkeuksista muita elintarvikkeita ja ainoastaan pieniä prosenttimääriä lihaa tai lihatuotteita sisältävien tuotteiden osalta (EYVL N:o L 112, 28.4.1983, s. 28), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **383 L 0577:** komission direktiivi 83/577/ETY, annettu 15 päivänä marraskuuta 1983 (EYVL N:o L 334, 29.11.1983, s. 21)

69. **387 D 0410:** Komission päätös 87/410/ETY, tehty 14 päivänä heinäkuuta 1987, hormonaalista ja tyreostaattista vaikutusta omaavien aineiden jäämien määritysmenetelmistä (EYVL N:o L 223, 11.8.1987, s. 18)
70. **389 D 0153:** Komission päätös 89/153/ETY, tehty 13 päivänä helmikuuta 1989, jäämätarkastuksia varten otettujen näytteiden vastaavuudesta eläinten ja niiden alkuperätilojen suhteen (EYVL N:o L 59, 2.3.1989, s. 33)
71. **389 D 0358:** Komission päätös 89/358/ETY, tehty 23 päivänä toukokuuta 1989, toimenpiteistä neuvoston direktiivin 85/358/ETY 8 artiklan soveltamiseksi (EYVL N:o L 151, 3.6.1989, s. 39)
72. **389 D 0187:** Neuvoston päätös 89/187/ETY, tehty 6 päivänä maaliskuuta 1989, eläimissä ja tuoreessa lihassa olevien jäämien tarkastusta koskevassa direktiivissä 86/469/ETY säädettyjen yhteisön vertailulaboratorioiden toimivallasta ja toimintaedellytyksistä (EYVL N:o L 66, 10.3.1989, s. 37)
73. **388 L 0299:** Neuvoston direktiivi 88/299/ETY, annettu 17 päivänä toukokuuta 1988, direktiivin 88/146/ETY 7 artiklassa tarkoitettujen eläinten, joille on annettu tiettyjä hormonaalista vaikutusta omaavia aineita, ja niiden lihan kaupasta (EYVL N:o L 128, 21.5.1988, s. 36)

2.3 SEKALAISTA

74. **389 L 0362:** Komission direktiivi 89/362/ETY, annettu 26 päivänä toukokuuta 1989, maidontuotantotilojen yleisistä hygieniavaatimuksista (EYVL N:o L 156, 8.6.1989, s. 30)
75. **389 L 0384:** Neuvoston direktiivi 89/384/ETY, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1989, direktiivin 85/397/ETY liitteessä A vahvistetun käsittelemättömän maidon jäätympisteiden noudattamisen varmistamiseksi suoritettavia tarkastuksia koskevista yksityiskohtaisista menettelyistä (EYVL N:o L 181, 28.6.1989, s. 50)
76. **391 D 0180:** Komission päätös 91/180/ETY, tehty 14 päivänä helmikuuta 1991, tietyistä raakamaidon ja lämpökäsitellyn maidon analyysi- ja testausmenetelmistä (EYVL N:o L 93, 13.4.1991, s. 1)

2.4 KOTIELÄINJALOSTUS

77. **384 D 0247:** Komission päätös 84/247/ETY, tehty 27 päivänä huhtikuuta 1984, puhdasrotuisten jalostusnautojen kantakirjoja ylläpitävien tai perustavien jalostajien järjestöjen ja yhdistysten tunnustamisen perusteista (EYVL N:o L 125, 12.5.1984, s. 58)
78. **384 D 0419:** Komission päätös 84/419/ETY, tehty 19 päivänä heinäkuuta 1984, nautojen kantakirjaan merkitsemisen perusteista (EYVL N:o L 237, 5.9.1984, s. 11)
79. **386 D 0130:** Komission päätös 86/130/ETY, tehty 11 päivänä maaliskuuta 1986, puhdasrotuisten jalostusnautojen yksilötuloksen seurantamenetelmistä ja jalostusarvon arviointimenetelmistä (EYVL N:o L 101, 17.4.1986, s. 37)
80. **386 D 0404:** Komission päätös 86/404/ETY, tehty 29 päivänä heinäkuuta 1986, puhdasrotuisten jalostusnautojen polveutumistodistuksessa esitettävistä näytteistä ja tiedoista (EYVL N:o L 233, 20.8.1986, s. 19)

81. **387 L 0328:** Neuvoston direktiivi 87/328/ETY, annettu 18 päivänä kesäkuuta 1987, puhdasrotuisten jalostusnautojen jalostustarkoituksiin hyväksymisestä (EYVL N:o L 167, 26.6.1987, s. 54)
82. **388 D 0124:** Komission päätös 88/124/ETY, tehty 21 päivänä tammikuuta 1988, puhdasrotuisten jalostusnautojen siemennesteen ja alkioiden polveutumistodistusten malleista ja todistuksiin merkittävistä tiedoista (EYVL N:o L 62, 8.3.1988, s. 32)
83. **389 D 0501:** Komission päätös 89/501/ETY, tehty 18 päivänä heinäkuuta 1989, puhdasrotuisten jalostussikojen kantakirjoja perustavien tai ylläpitävien jalostajien yhdistysten ja jalostusjärjestöjen hyväksymisen ja valvonnan perusteista (EYVL N:o L 247, 23.8.1989, s. 19)
84. **389 D 0502:** Komission päätös 89/502/ETY, tehty 18 päivänä heinäkuuta 1989, puhdasrotuisten jalostussikojen kantakirjaan merkitsemisen perusteista (EYVL N:o L 247, 23.8.1989, s. 21)
85. **389 D 0503:** Komission päätös 89/503/ETY, tehty 18 päivänä heinäkuuta 1989, puhdasrotuisten jalostussikojen, niiden siemennesteen, munasolujen ja alkioiden todistuksesta (EYVL N:o L 247, 23.8.1989, s. 22)
86. **389 D 0504:** Komission päätös 89/504/ETY, tehty 18 päivänä heinäkuuta 1989, risteytettyjen jalostussikojen rekistereitä perustavien ja ylläpitävien jalostajien yhdistysten, jalostusjärjestöjen ja yksityisten yritysten hyväksymisen ja valvonnan perusteista (EYVL N:o L 247, 23.8.1989, s. 31)
87. **389 D 0505:** Komission päätös 89/505/ETY, tehty 18 päivänä heinäkuuta 1989, risteytettyjen jalostussikojen rekistereihin merkitsemisen perusteista (EYVL N:o L 247, 23.8.1989, s. 33)
88. **389 D 0506:** Komission päätös 89/506/ETY, tehty 18 päivänä heinäkuuta 1989, risteytettyjen jalostussikojen, niiden siemennesteen, munasolujen ja alkioiden todistuksesta (EYVL N:o L 247, 23.8.1989, s. 34)
89. **389 D 0507:** Komission päätös 89/507/ETY, tehty 18 päivänä heinäkuuta 1989, puhdasrotuisten ja risteytettyjen jalostussikojen yksilötulosten seurannan ja jalostusarvon arvioinnin menetelmistä (EYVL N:o L 247, 23.8.1989, s. 43)
90. **390 L 0118:** Neuvoston direktiivi 90/118/ETY, annettu 5 päivänä maaliskuuta 1990, puhdasrotuisten jalostussikojen jalostukseen hyväksymisestä (EYVL N:o L 71, 17.3.1990, s. 34)
91. **390 L 0119:** Neuvoston direktiivi 90/119/ETY, annettu 5 päivänä maaliskuuta 1990, risteytettyjen jalostussikojen jalostukseen hyväksymisestä (EYVL N:o L 71, 17.3.1990, s. 36)
92. **390 D 0254:** Komission päätös 90/254/ETY, tehty 10 päivänä toukokuuta 1990, puhdasrotuisten jalostuslampaiden ja -vuohien kantakirjoja perustavien ja ylläpitävien jalostajien järjestöjen ja yhdistysten hyväksymisen perusteista (EYVL N:o L 145, 8.6.1990, s. 30)
93. **390 D 0255:** Komission päätös 90/255/ETY, tehty 10 päivänä toukokuuta 1990, puhdasrotuisten jalostuslampaiden ja -vuohien kantakirjaan merkitsemisen perusteista (EYVL N:o L 145, 8.6.1990, s. 32)
94. **390 D 0256:** Komission päätös 90/256/ETY, tehty 10 päivänä toukokuuta 1990, puhdasrotuisten jalostuslampaiden ja -vuohien yksilötulosten seurannan ja jalostusarvon arvioinnin menetelmistä (EYVL N:o L 145, 8.6.1990, s. 35)

95. **390 D 0257:** Komission päätös 90/257/ETY, tehty 10 päivänä toukokuuta 1990, puhdasrotuisten jalostuslampaiden ja -vuohien jalostukseen hyväksymisen ja niiden siemennesteen, munasolujen ja alkioiden käyttämisen perusteista (EYVL N:o L 145, 8.6.1990, s. 38)
96. **390 D 0258:** Komission päätös 90/258/ETY, tehty 10 päivänä toukokuuta 1990, puhdasrotuisten jalostuslampaiden ja -vuohien, niiden siemennesteen, munasolujen ja alkioiden kotieläinjalostusta koskevista todistuksista (EYVL N:o L 145, 8.6.1990, s. 39)
- 3 SÄÄDÖKSET, JOTKA EFTA-VALTIOIDEN JA EFTAN VALVONTAVIRANOMAISEN ON OTETTAVA AIHEELLISELLA TAVALLA HUOMIOON**
- 3.1 ELÄINTEN TERVEYS**
97. **379 D 0837:** Komission päätös 79/837/ETY, tehty 25 päivänä syyskuuta 1979, tarkastusmenetelmistä nautakarjojen virallisesti luomistaudista vapaan aseman säilyttämiseksi Tanskassa (EYVL N:o L 257, 12.10.1979, s. 46)
98. **380 D 0775:** Komission päätös 80/775/ETY, tehty 25 päivänä heinäkuuta 1980, tarkastusmenetelmistä nautakarjojen virallisesti luomistaudista vapaan aseman säilyttämiseksi Saksan liittotasavalan tietyillä alueilla (EYVL N:o L 224, 27.8.1980, s. 14), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **389 D 0031:** komission päätös 89/31/ETY, tehty 21 päivänä joulukuuta 1988 (EYVL N:o L 15, 19.1.1989, s. 20)
 - **390 D 0029:** komission päätös 90/29/ETY, tehty 10 päivänä tammikuuta 1990 (EYVL N:o L 16, 20.1.1990, s. 34)
99. **380 D 0984:** Komission päätös 80/984/ETY, tehty 2 päivänä lokakuuta 1980, tarkastusmenetelmistä nautakarjojen virallisesti tuberkuloosista vapaan aseman säilyttämiseksi Tanskassa (EYVL N:o L 281, 25.10.1980, s. 31)
100. **388 D 0267:** Komission päätös 88/267/ETY, tehty 13 päivänä huhtikuuta 1988, luomistautia koskevien serologisten tarkastusten aikavälistä tietyillä Yhdistyneen kuningaskunnan alueilla (EYVL N:o L 107, 28.4.1988, s. 51)
- 3.2 KANSANTERVEYS**
101. **388 D 0196:** Komission päätös 88/196/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Yhdistyneen kuningaskunnan esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 22)
102. **388 D 0197:** Komission päätös 88/197/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Tanskan esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 23)
103. **388 D 0198:** Komission päätös 88/198/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Saksan liittotasavallan esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 24)

104. **388 D 0199:** Komission päätös 88/199/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Italian esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 25)
105. **388 D 0200:** Komission päätös 88/200/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Belgian esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 26)
106. **388 D 0201:** Komission päätös 88/201/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Espanjan esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 27)
107. **388 D 0202:** Komission päätös 88/202/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Irlannin esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 28)
108. **388 D 0203:** Komission päätös 88/203/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Ranskan esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 29)
109. **388 D 0204:** Komission päätös 88/204/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Luxemburgin esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 30)
110. **388 D 0205:** Komission päätös 88/205/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Helleenien tasavallan esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 31)
111. **388 D 0206:** Komission päätös 88/206/ETY, tehty 18 päivänä helmikuuta 1988, Alankomaiden esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 94, 12.4.1988, s. 32)
112. **388 D 0240:** Komission päätös 88/240/ETY, tehty 14 päivänä maaliskuuta 1988, Portugalin esittämän hormonijäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 105, 26.4.1988, s. 28)
113. **389 D 0265:** Komission päätös 89/265/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Espanjan esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 20)
114. **389 D 0266:** Komission päätös 89/266/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Tanskan esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 21)
115. **389 D 0267:** Komission päätös 89/267/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Italian esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 22)
116. **389 D 0268:** Komission päätös 89/268/ETY, annettu 30 päivänä maaliskuuta 1989, Ranskan esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 23)

117. **389 D 0269:** Komission päätös 89/269/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Belgian esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 24)
118. **389 D 0270:** Komission päätös 89/270/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Saksan liittotasavallan esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 25)
119. **389 D 0271:** Komission päätös 89/271/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Portugalin esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 26)
120. **389 D 0272:** Komission päätös 89/272/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Luxemburgin esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 27)
121. **389 D 0273:** Komission päätös 89/273/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Alankomaiden esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 28)
122. **389 D 0274:** Komission päätös 89/274/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Yhdistyneen kuningaskunnan esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 29)
123. **389 D 0275:** Komission päätös 89/275/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1989, Kreikan esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 30)
124. **389 D 0276:** Komission päätös 89/276/ETY, annettu 30 päivänä maaliskuuta 1989, Irlannin esittämän muiden kuin hormonaalisesti vaikuttavien aineiden jäämien tarkastusta koskevan suunnitelman hyväksymisestä (EYVL N:o L 108, 19.4.1989, s. 31)

4 SÄÄDÖS, JOHON SOPIMUSPUOLTEN ON KIINNITETTÄVÄ HUOMIOTA

Sopimuspuolet kiinnittävät huomiota seuraavan säädöksen sisältöön:

125. **389 X 0214:** Komission suositus 89/214/ETY, tehty 24 helmikuuta 1989, yhteisön sisäistä kauppaa varten hyväksytyistä tuoreen lihan tuotantolaitoksissa suoritettavissa tarkastuksissa noudatettavista säännöistä (EYVL N:o L 87, 31.3.1989, s. 1)

II REHUT

1. Sen estämättä, mitä säädetään säädöksissä, joihin tässä luvussa viitataan, Sveitsi ja Liechtenstein ottavat käyttöön kyseisten säädösten mukaisesti lemmikkieläinten ruokia koskevan kansallisen lainsäädännön viimeistään 1 päivänä tammikuuta 1995. Sveitsi ja Liechtenstein eivät kiellä säädösten mukaisten tuotteiden saattamista markkinoille.
2. Tässä liitteessä mainittujen säädösten mukaisista rehuista saataviin eläinperäisiin tuotteisiin ei saa kohdistaa minkäänlaisia tässä luvussa määrättyistä järjestelyistä johtuvia kaupanrajoituksia.

SÄÄDÖKSET, JOIHIN VIITATAAN

Lisäaineet

- 1 **370 L 0524:** Neuvoston direktiivi 70/524/ETY, annettu 23 päivänä marraskuuta 1970, rehujen lisäaineista (EYVL N:o L 270, 14.12.1970, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **373 L 0103:** neuvoston direktiivi 73/103/ETY, annettu 28 päivänä huhtikuuta 1973 (EYVL N:o L 124, 10.5.1973, s. 17)
 - **384 L 0587:** neuvoston direktiivi 84/587/ETY, annettu 30 päivänä kesäkuuta 1984 (EYVL N:o L 319, 8.12.1984, s. 13)
 - **387 L 0153:** neuvoston direktiivi 87/153/ETY, annettu 16 päivänä helmikuuta 1987 (EYVL N:o L 64, 7.3.1987, s. 19)
 - **391 L 0248:** komission direktiivi 91/248/ETY, annettu 12 päivänä huhtikuuta 1991 (EYVL N:o L 124, 18.5.1991, s. 1)
 - **391 L 0249:** komission direktiivi 91/249/ETY, annettu 19 päivänä huhtikuuta 1991 (EYVL N:o L 124, 18.5.1991, s. 43)
 - **391 L 0336:** komission direktiivi 91/336/ETY, annettu 10 päivänä huhtikuuta 1991 (EYVL N:o L 185, 11.7.1991, s. 31)

EFTA-valtiot ryhtyvät noudattamaan direktiivin säännöksiä 1 päivästä tammikuuta 1993 alkaen, jollei seuraavista edellytyksistä muuta johdu:

- EFTA-valtiot saavat pitää voimassa kasvunsäätteitä koskevan kansallisen lainsäädäntönsä. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana;
- EFTA-valtiot saavat soveltaa kansallista lainsäädäntöään, joka liittyy muihin liitteessä I tarkoitettuihin lisäaineisiin 31 päivään joulukuuta 1994 asti.

Siitä huolimatta,

- Suomi saa pitää voimassa antibiootteja koskevan kansallisen lainsäädäntönsä. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana;
- Islanti saa
 - pitää voimassa antibiootteja koskevan kansallisen lainsäädäntönsä. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana,
 - soveltaa hapettumisen estoaineita, aromiaineita ja ruokahalua kiihdyttäviä aineita sekä pigmentit mukaan lukien, väriaineita koskevaa kansallista lainsäädäntöään 31 päivään joulukuuta 1995 asti;
- Norja saa
 - pitää voimassa antibiootteja, kokkidiostaatteja ja muita lääkkeenkaltaisia aineita, säilöntään käytettävää rikkihappoa ja suolahappoa sekä kasvunsäätteenä käytettävän, hivenaineet-ryhmään kuuluvaa kuparia koskevan kansallisen lainsäädäntönsä. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana,

- soveltaa kansallista lainsäädäntönsä vitamiineihin, niiden esiasteisiin ja kemiallisesti tarkkaan määriteltyihin, samalla tavoin vaikuttaviin aineisiin 31 päivään joulukuuta 1994 asti. Sopimuspuolet voivat sopia ajanjakson pidentämisestä;
- Ruotsi saa pitää voimassa antibiootteja, kokkidiostaatteja ja muita lääkkeenkaltaisia aineita sekä säilöntään käytettävää muurahaishappoa koskevan kansallisen lainsäädäntönsä. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana.

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

Direktiivin 4 ja 5 artiklan soveltamista varten,

- EFTA-valtiot toimittavat 1 päivään tammikuuta 1993 mennessä direktiivissä 87/153/ETY säädettyjen ohjeiden mukaan laaditut asiakirjat lisäaineista, jotka on hyväksytty EFTA-valtioissa, mutta ei yhteisön alueella.

Asiakirjat ja selvitykset on tarpeen mukaan toimitettava ainakin englanninkielisinä. Lisäksi, julkaisemista varten on toimitettava asiakirjojen ja selvitysten sisältämästä keskeisestä tiedosta englannin-, ranskan- ja saksankielillä lyhyt yhteenveto.

- EFTA-valtioiden myöntämistä kansallisista luvista on päätettävä 23 artiklassa säädetyn menettelyn mukaisesti ennen 1 päivää tammikuuta 1995. EFTA-valtiot saavat alueellaan markkinoille saatettavien tuotteiden osalta pitää voimassa myönnetty kansalliset luvat, kunnes Euroopan talousyhteisö on päättänyt asiasta.
2. **387 L 0153:** Neuvoston direktiivi 87/153/ETY, annettu 16 päivänä helmikuuta 1987, eläinten ravinnossa käytettävien lisäaineiden arviointia koskevien ohjeiden antamisesta (EYVL N:o L 64, 7.3.1987, s. 19)

Suoraan käytettävät rehut ja rehuseokset

3. **377 L 0101:** Neuvoston direktiivi 77/101/ETY, annettu 23 päivänä marraskuuta 1976, rehujen pitämisestä kaupan (EYVL N:o L 32, 3.2.1977, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **379 L 0372:** neuvoston direktiivi 79/372/ETY, annettu 2 päivänä huhtikuuta 1979 (EYVL N:o L 86, 6.4.1979, s. 29)
 - **379 L 0797:** ensimmäinen komission direktiivi 79/797/ETY, annettu 10 päivänä elokuuta 1979 (EYVL N:o L 239, 22.9.1979, s. 53)
 - **380 L 0510:** toinen komission direktiivi 80/510/ETY, annettu 2 päivänä toukokuuta 1980 (EYVL N:o L 126, 21.5.1980, s. 12)
 - **382 L 0937:** kolmas komission direktiivi 82/937/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1982 (EYVL N:o L 383, 31.12.1982, s. 11)
 - **386 L 0354:** neuvoston direktiivi 86/354/ETY, annettu 21 päivänä heinäkuuta 1986 (EYVL N:o L 212, 2.8.1986, s. 27)
 - **387 L 0234:** komission direktiivi 87/234/ETY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 1987 (EYVL N:o L 102, 14.4.1987, s. 31)

- **390 L 0654:** neuvoston direktiivi 90/654/ETY, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 48)

Sen estämättä, mitä direktiivissä säädetään,

- Ruotsi saa pitää voimassa lihajauhoa ja muita neuvoston direktiivin 90/667/ETY 3 artiklassa tarkoitettuja riskialttiista aineista valmistettuja tuotteita koskevan kansallisen lainsäädäntönsä. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana,
 - Sveitsi ja Liechtenstein saavat pitää voimassa maapähkinöiden kieltämistä koskevan kansallisen lainsäädäntönsä 31 päivään joulukuuta 1994 asti.
4. **379 L 0373:** Neuvoston direktiivi 79/373/ETY, annettu 2 päivänä huhtikuuta 1979, rehuseosten pitämisestä kaupan (EYVL N:o L 86, 6.4.1979, s. 30), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **380 L 0509:** ensimmäinen komission direktiivi 80/509/ETY, annettu 2 päivänä toukokuuta 1980 (EYVL N:o L 126, 21.5.1980, s. 9)
 - **380 L 0695:** toinen komission direktiivi 80/695/ETY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 1980 (EYVL N:o L 188, 22.7.1980, s. 23)
 - **382 L 0957:** kolmas komission direktiivi 82/957/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1982 (EYVL N:o L 386, 31.12.1982, s. 46)
 - **386 L 0354:** neuvoston direktiivi 86/354/ETY, annettu 21 päivänä heinäkuuta 1986 (EYVL N:o L 212, 2.8.1986, s. 27)
 - **387 L 0235:** komission direktiivi 87/235/ETY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 1987 (EYVL N:o L 102, 14.4.1987, s. 34)
 - **390 L 0044:** neuvoston direktiivi 90/44/ETY, annettu 22 päivänä tammikuuta 1990 (EYVL N:o L 27, 31.1.1990, s. 35)

Sen estämättä, mitä direktiivissä säädetään,

- Ruotsi saa pitää voimassa lihajauhoa ja muita neuvoston direktiivin 90/667/ETY 3 artiklassa tarkoitettuja riskialttiista aineista valmistettuja tuotteita koskevan kansallisen lainsäädäntönsä. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana.
 - Sveitsi ja Liechtenstein saavat pitää voimassa maapähkinöiden kieltämistä koskevan kansallisen lainsäädäntönsä 31 päivään joulukuuta 1994 asti.
5. **380 L 0511:** Komission direktiivi 80/511/ETY, annettu 2 päivänä toukokuuta 1980, rehuseosten markkinoille saattamisen sallimisesta sulkemattomissa pakkauksissa tai säiliöissä (EYVL N:o L 126, 21.5.1980, s. 14)
6. **382 L 0475:** Komission direktiivi 82/475/ETY, annettu 23 päivänä kesäkuuta 1982, lemmik-kieläinten rehuseosten etiketeissä käytettävistä ainesryhmistä (EYVL N:o L 213, 21.7.1982, s. 27), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- **391 L 0334:** komission direktiivi 91/334/ETY, annettu 6 päivänä kesäkuuta 1991 (EYVL N:o L 184, 10.7.1991, s. 27)
- **391 L 0336:** komission direktiivi 91/336/ETY, annettu 10 päivänä kesäkuuta 1991 (EYVL N:o L 185, 17.7.1991, s. 27)
- 7. **386 L 0174:** Komission direktiivi 91/357/ETY, annettu 9 päivänä huhtikuuta 1986, siipikarjan rehuseosten energia-arvon laskentamenetelmästä (EYVL N:o L 130, 6.5.1986, s. 53)
- 8. **391 L 0357:** Komission direktiivi 91/357/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1991, muiden eläinten kuin lemmikkieläinten rehuseosten etiketeissä käytettävistä ainesryhmistä (EYVL N:o L 193, 17.7.1991, s. 34)

Bioproteiinit ja samankaltaiset aineet

- 9. **382 L 0471:** Neuvoston direktiivi 82/471/ETY, annettu 30 päivänä kesäkuuta 1982, tietyistä eläinten ruokinnassa käytettävistä tuotteista (EYVL N:o L 213, 21.7.1982, s. 8), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
 - **385 L 0509:** toinen komission direktiivi 85/509/ETY, annettu 6 päivänä marraskuuta 1985 (EYVL N:o L 314, 23.11.1985, s. 25)
 - **386 L 0530:** komission direktiivi 86/530/ETY, annettu 28 päivänä lokakuuta 1986 (EYVL N:o L 312, 7.11.1986, s. 39)
 - **388 L 0485:** komission direktiivi 88/485/ETY, annettu 26 päivänä heinäkuuta 1988 (EYVL N:o L 239, 30.8.1988, s. 36)
 - **389 L 0520:** komission direktiivi 89/520/ETY, annettu 6 päivänä syyskuuta 1989 (EYVL N:o L 270, 19.9.1989, s. 13)
 - **390 L 0439:** komission direktiivi 90/439/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1990 (EYVL N:o L 227, 21.8.1990, s. 33)

Tätä sopimusta sovellettaessa direktiiviä koskevat seuraavat mukautukset:

Direktiivin soveltamista varten,

- EFTA-valtiot toimittavat viimeistään 1 päivänä tammikuuta 1993 direktiivissä 87/153/ETY säädettyjen ohjeiden mukaan laaditut asiakirjat, jotka koskevat niitä liitteessä olevassa 1.1 ja 1.2 kohdassa mikro-organismiryhmiin kuuluvia tuotteita, jotka on hyväksytty EFTA-valtioissa, mutta ei yhteisön alueella.

Asiakirjat on toimitettava ainakin englanninkielisinä. Lisäksi on toimitettava julkaisemista varten asiakirjojen ja selvitysten sisältämästä keskeisestä tiedosta englannin, ranskan- ja saksankielillä lyhyt yhteenveto.

- EFTA-valtioiden myöntämistä kansallisista luvista on päätettävä ennen 1 päivää tammikuuta 1995 13 artiklassa säädetyllä menettelyllä mukaisesti. EFTA-valtiot saavat pitää voimassa alueellaan kaupan pidettävillä tuotteilla myönnetty kansalliset luvat, kunnes Euroopan talousyhteisö on päättänyt asiasta.

10. **383 L 0228:** Neuvoston direktiivi 83/228/ETY, annettu 18 päivänä huhtikuuta 1983, ohjeista eläinten ruokinnassa käytettävien tiettyjen tuotteiden arvioimiseksi (EYVL N:o L 126, 13.5.1983, s. 23)
11. **385 D 0382:** Komission päätös 85/382/ETY, tehty 10 päivänä heinäkuuta 1985, n-alkaaneilla kasvatetuista Candida-hiivoista saatavien valkuaistuotteiden käytön kieltämisestä rehuissa (EYVL N:o L 217, 14.8.1985, s. 27)

Määrittämis- ja tarkastusmenetelmät

12. **370 L 0373:** Neuvoston direktiivi 70/373/ETY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1970, yhteisön näytteenotto- ja määrittämismenetelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 170, 3.8.1970, s. 2), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **372 L 0275:** neuvoston direktiivi 72/275/ETY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1972 (EYVL N:o L 171, 29.7.1972, s. 39)
13. **371 L 0250:** Ensimmäinen komission direktiivi 71/250/ETY, annettu 15 päivänä kesäkuuta 1971, yhteisön määrittämismenetelmästä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 155, 12.7.1971, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **381 L 0680:** komission direktiivi 81/680/ETY, annettu 30 päivänä heinäkuuta 1981 (EYVL N:o L 246, 29.8.1981, s. 32)
14. **371 L 0393:** Toinen komission direktiivi 71/393/ETY, annettu 18 päivänä marraskuuta 1971, yhteisön määrittämismenetelmästä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 279, 20.12.1971, s. 7), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **373 L 0047:** komission direktiivi 73/47/ETY, annettu 5 päivänä joulukuuta 1972 (EYVL N:o L 83, 30.3.1973, s. 35)
 - **381 L 0680:** komission direktiivi 81/680/ETY, annettu 30 päivänä heinäkuuta 1981 (EYVL N:o L 246, 29.8.1981, s. 32)
 - **384 L 0004:** komission direktiivi 84/4/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1983 (EYVL N:o L 15, 18.1.1984, s. 28)
15. **372 L 0199:** Kolmas komission direktiivi 72/190/ETY, annettu 27 päivänä huhtikuuta 1972, yhteisön määrittämismenetelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 123, 29.5.1972, s. 6), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **381 L 0680:** komission direktiivi 81/680/ETY, annettu 10 päivänä heinäkuuta 1981 (EYVL N:o L 246, 29.8.1981, s. 32)
 - **384 L 0004:** komission direktiivi 84/4/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1983 (EYVL N:o L 15, 18.1.1984, s. 28)
16. **373 L 0046:** Neljäs komission direktiivi 73/46/ETY, annettu 5 päivänä joulukuuta 1972, yhteisön määrittämismenetelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 83, 30.3.1973, s. 21), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:

- **381 L 0680:** komission direktiivi 81/680/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1983 (EYVL N:o L 15, 18.1.1984, s. 28)
17. **374 L 0203:** Viides komission direktiivi 74/203/ETY, annettu 25 päivänä maaliskuuta 1974, yhteisön määrittymenettelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 108, 22.4.1974, s. 7), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **381 L 0680:** komission direktiivi 81/680/ETY, annettu 30 päivänä heinäkuuta 1981 (EYVL N:o L 246, 29.8.1981, s. 32)
18. **375 L 0084:** Kuudes komission direktiivi 75/84/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1974, yhteisön määrittymenettelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 246, 29.8.1981, s. 32), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **381 L 0680:** komission direktiivi 81/680/ETY, annettu 30 päivänä heinäkuuta 1981 (EYVL N:o L 246, 29.8.1981, s. 32)
19. **376 L 0371:** Ensimmäinen komission direktiivi 76/371/ETY, annettu 1 päivänä maaliskuuta 1976, yhteisön näytteentottomenetelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 102, 15.4.1976, s. 1)
20. **376 L 0372:** Seitsemäs komission direktiivi 76/372/ETY, annettu 1 päivänä maaliskuuta 1976, yhteisön määrittymenettelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 102, 15.4.1976, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **381 L 0680:** komission direktiivi 81/680/ETY, annettu 30 päivänä heinäkuuta 1981 (EYVL N:o L 246, 29.8.1981, s. 32)
21. **378 L 0633:** Kahdeksas komission direktiivi 78/633/ETY, annettu 15 päivänä kesäkuuta 1978, yhteisön määrittymenettelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 206, 29.7.1978, s. 43), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **381 L 0680:** komission direktiivi 81/680/ETY, annettu 30 päivänä heinäkuuta 1981 (EYVL N:o L 246, 29.8.1981, s. 32)
 - **384 L 0004:** komission direktiivi 84/4/ETY, annettu 20 päivänä joulukuuta 1983 (EYVL N:o L 15, 18.1.1984, s. 28)
22. **381 L 0715:** Yhdeksäs komission direktiivi 81/715/ETY, annettu 31 päivänä heinäkuuta 1981, yhteisön määrittymenettelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 257, 10.9.1981, s. 38)
23. **384 L 0425:** Kymmenes komission direktiivi 84/425/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1984, yhteisön määrittymenettelmistä rehujen virallista tarkastusta varten (EYVL N:o L 238, 6.9.1984, s. 34)

Haitalliset aineet ja tuotteet

24. **374 L 0063:** Neuvoston direktiivi 74/63/ETY, annettu 17 päivänä joulukuuta 1973, suurimmista saliiituista haitallisten aineiden ja tuotteiden pitoisuuksista rehuissa (EYVL N:o L 38, 11.2.1974, s. 31), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **376 L 0934:** komission direktiivi 79/934/ETY, annettu 1 päivänä joulukuuta 1976 (EYVL N:o L 364, 31.12.1976, s. 20)
 - **380 L 0502:** neuvoston direktiivi 80/502/ETY, annettu 6 päivänä toukokuuta 1980 (EYVL N:o L 124, 20.5.1980, s. 17)
 - **383 L 0381:** kolmas komission direktiivi 83/381/ETY, annettu 28 päivänä heinäkuuta 1983 (EYVL N:o L 222, 13.8.1983, s. 31)
 - **386 L 0299:** neljäs komission direktiivi 86/299/ETY, annettu 3 päivänä kesäkuuta 1986 (EYVL N:o L 189, 11.7.1986, s. 40)
 - **386 L 0354:** neuvoston direktiivi 86/354/ETY, annettu 21 päivänä heinäkuuta 1986 (EYVL N:o L 212, 2.8.1986, s. 27)
 - **387 L 0238:** komission direktiivi 87/238/ETY, annettu 1 päivänä huhtikuuta 1987 (EYVL N:o L 110, 25.4.1987, s. 25)
 - **387 L 0519:** komission direktiivi 87/519/ETY, annettu 19 päivänä lokakuuta 1987 (EYVL N:o L 304, 27.10.1987, s. 38)
 - **391 L 0126:** komission direktiivi 91/126/ETY, annettu 13 päivänä helmikuuta 1991 (EYVL N:o L 60, 7.3.1991, s. 16)
 - **391 L 0132:** neuvoston direktiivi 91/132/ETY, annettu 4 päivänä maaliskuuta 1991 (EYVL N:o L 66, 13.3.1991, s. 16)

Sen estämättä, mitä direktiivissä säädetään, Ruotsi saa pitää voimassa aflatoksiimia koskevan kansallisen lainsäädäntönsä. Sopimuspuolet tarkastelevat asiaa vuoden 1995 aikana.

III KASVINSUOJELUASIAT

Niiden säädösten säännöksiä, joihin tässä luvussa viitataan ja jotka liittyvät suhteisiin kolmansiin maihin ja rajavalvontaan, ei sovelleta.

SIEMENET

SÄÄDÖKSET, JOIHIN VIITATAAN

1 PERUSTEKSTIT

1. **366 L 0400:** Neuvoston direktiivi 66/400/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1966, juurikkaiden siementen pitämisestä kaupan (EYVL N:o 125, 11.7.1966, s. 2290/66), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:

- **369 L 0061:** neuvoston direktiivi 69/61/ETY, annettu 18 päivänä helmikuuta 1969 (EYVL N:o L 48, 26.2.1969, s. 4)
 - **371 L 0162:** neuvoston direktiivi 71/162/ETY, annettu 30 päivänä maaliskuuta 1971 (EYVL N:o L 87, 17.4.1971, s. 24)
 - **372 L 0274:** neuvoston direktiivi 72/274/ETY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1972 (EYVL N:o L 171, 29.7.1972, s. 37)
 - **372 L 0418:** neuvoston direktiivi 72/418/ETY, annettu 6 päivänä joulukuuta 1972 (EYVL N:o L 287, 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438:** neuvoston direktiivi 73/438/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1973 (EYVL N:o L 356, 27.12.1973, s. 79)
 - **375 L 0444:** neuvoston direktiivi 75/444/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1975 (EYVL N:o L 196, 26.7.1975, s. 6)
 - **376 L 0331:** ensimmäinen komission direktiivi 76/331/ETY, annettu 29 päivänä maaliskuuta 1973 (EYVL N:o L 83, 30.3.1976, s. 34)
 - **378 L 0055:** neuvoston direktiivi 78/55/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL N:o L 16, 20.1.1978, s. 23)
 - **378 L 0692:** neuvoston direktiivi 78/692/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1978 (EYVL N:o L 236, 26.8.1978, s. 13)
 - **387 L 0120:** komission direktiivi 87/120/ETY, annettu 14 päivänä tammikuuta 1987 (EYVL N:o L 49, 18.2.1987, s. 39)
 - **388 L 0095:** komission direktiivi 88/95/ETY, annettu 8 päivänä tammikuuta 1988 (EYVL N:o L 56, 2.3.1988, s. 42)
 - **388 L 0332:** neuvoston direktiivi 88/332/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 151, 17.6.1988, s. 82)
 - **388 L 0380:** neuvoston direktiivi 88/380/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 187, 16.7.1988, s. 31)
 - **390 L 0654:** neuvoston direktiivi 90/654/ETY, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 48)
2. **366 L 0401:** Neuvoston direktiivi 66/401/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1966, rehukasvien siementen pitämisestä kaupan (EYVL N:o 125, 11.7.1966, s. 2298/66), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **1 72 B:** liittymisehdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja – Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 73, 27.3.1972, s. 76)
 - **378 L 0055:** neuvoston direktiivi 78/55/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL N:o L 16, 20.1.1978, s. 23)

- **378 L 0386:** ensimmäinen neuvoston direktiivi 78/386/ETY, annettu 18 päivänä huhtikuuta 1978 (EYVL N:o L 113, 25.4.1978, s. 1)
- **378 L 0692:** neuvoston direktiivi 78/692/ETY, annettu 25 päivänä kesäkuuta 1978 (EYVL N:o L 236, 26.8.1978, s. 13)
- **378 L 1020:** neuvoston direktiivi 78/1020/ETY, annettu 5 päivänä joulukuuta 1978 (EYVL N:o L 350, 14.12.1978, s. 27)
- **379 L 0641:** komission direktiivi 79/641/ETY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 1979 (EYVL N:o L 183, 19.7.1979, s. 13)
- **379 L 0692:** neuvoston direktiivi 79/692/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1979 (EYVL N:o L 205, 13.8.1979, s. 1)
- **380 L 0754:** komission direktiivi 80/754/ETY, annettu 17 päivänä heinäkuuta 1980 (EYVL N:o L 207, 9.8.1980, s. 36)
- **381 L 0126:** komission direktiivi 81/126/ETY, annettu 16 päivänä helmikuuta 1981 (EYVL N:o L 67, 12.3.1981, s. 36)
- **382 L 0287:** komission direktiivi 82/287/ETY, annettu 13 päivänä huhtikuuta 1982 (EYVL N:o L 131, 13.5.1982, s. 24)
- **385 L 0038:** komission direktiivi 85/38/ETY, annettu joulukuussa 1984 (EYVL N:o L 16, 19.1.1985, s. 41)
- **385 D 0370:** komission päätös 85/370/ETY, tehty 8 päivänä heinäkuuta 1985 (EYVL N:o L 209, 6.8.1985, s. 41)
- **386 D 0153:** komission päätös 86/153/ETY, tehty 25 päivänä maaliskuuta 1986 (EYVL N:o L 115, 3.5.1986, s. 26)
- **386 L 0155:** neuvoston direktiivi 86/155/ETY, annettu 22 päivänä huhtikuuta 1986 (EYVL N:o L 118, 7.5.1986, s. 23)
- **387 L 0120:** komission direktiivi 87/120/ETY, annettu 14 päivänä tammikuuta 1987 (EYVL N:o L 49, 18.2.1987, s. 39)
- **387 L 0480:** komission direktiivi 87/480/ETY, annettu 9 päivänä syyskuuta 1987 (EYVL N:o L 273, 26.9.1987, s. 43)
- **388 L 0332:** neuvoston direktiivi 88/332/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 151, 17.6.1988, s. 82)
- **388 L 0380:** neuvoston direktiivi 88/380/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 187, 16.7.1988, s. 31)
- **389 L 0100:** komission direktiivi 89/100/ETY, annettu 20 päivänä tammikuuta 1989 (EYVL N:o L 38, 10.2.1989, s. 36)

- **390 L 0654:** neuvoston direktiivi 90/654/ETY, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 48)

Sen estämättä, mitä direktiivissä säädetään:

- a) Suomi saa sallia alueellaan 31 päivänä joulukuuta 1996 päättyvänä ajanjaksona, jolleivät sopimuspuolet toisin sovi,
 - pitää kaupan sellaisia alueellaan tuotettuja siemeniä, jotka eivät täytä Euroopan talousyhteisön asettamia vaatimuksia itävyyden osalta,
 - pitää kaupan minkä tahansa lajin "kauppasiemenet"/"handelsutsäde" -luokan siemeniä, sellaisena kuin määritellään voimassa olevassa Suomen lainsäädännössä.
 - b) Norja saa sallia alueellaan 31 päivänä joulukuuta 1996 päättyvänä ajanjaksona, jolleivät sopimuspuolet toisin sovi, pitää kaupan sellaisia alueellaan tuotettuja siemeniä, jotka eivät täytä Euroopan talousyhteisön asettamia vaatimuksia itävyyden osalta.
3. **366 L 0402:** Neuvoston direktiivi 66/402/ETY, annettu 14 päivänä kesäkuuta 1966, viljakasvien siementen pitämisestä kaupan (EYVL N:o 125, 11.7.1966, s. 2309/66), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **369 L 0060:** neuvoston direktiivi 69/60/ETY, annettu 18 päivänä helmikuuta 1969 (EYVL N:o L 48, 26.2.1969, s. 1)
 - **371 L 0162:** neuvoston direktiivi 71/162/ETY, annettu 30 päivänä maaliskuuta 1971 (EYVL N:o L 87, 17.4.1971, s. 24)
 - **1 72 B:** liittymishdoista ja perustamissopimusten muutoksista tehty asiakirja - Tanskan kuningaskunnan, Irlannin sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan liittyminen Euroopan yhteisöihin (EYVL N:o L 73, 27.3.1972, s. 76)
 - **372 L 0274:** neuvoston direktiivi 72/274/ETY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1972 (EYVL N:o L 171, 29.7.1972, s. 37)
 - **372 L 0 418:** neuvoston direktiivi 72/418/ETY, annettu 6 päivänä joulukuuta 1972 (EYVL N:o L 287, 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438:** neuvoston direktiivi 73/438/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1973 (EYVL N:o L 356, 27.12.1973, s. 79)
 - **375 L 0444:** neuvoston direktiivi 75/444/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1975 (EYVL N:o L 196, 26.7.1975, s. 6)
 - **378 L 0055:** neuvoston direktiivi 78/55/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL N:o L 16, 20.1.1978, s. 23)
 - **378 L 0387:** ensimmäinen komission direktiivi 78/387/ETY, annettu 18 päivänä huhtikuuta 1978 (EYVL N:o L 113, 25.4.1978, s. 13)
 - **378 L 0692:** neuvoston direktiivi 78/692/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1978 (EYVL N:o L 236, 26.8.1978, s. 13)

- **378 L 1020:** neuvoston direktiivi 78/1020/ETY, annettu 5 päivänä joulukuuta 1978 (EYVL N:o L 350, 14.12.1978, s. 27)
- **379 L 0641:** komission direktiivi 79/641/ETY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 1979 (EYVL N:o L 183, 19.7.1979, s. 13)
- **379 L 0692:** neuvoston direktiivi 79/692/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1979 (EYVL N:o L 205, 13.8.1979, s. 1)
- **381 L 0126:** komission direktiivi 81/126/ETY, annettu 16 päivänä helmikuuta 1981 (EYVL N:o L 67, 12.3.1981, s. 36)
- **386 D 0153:** komission päätös 86/153/ETY, tehty 25 päivänä maaliskuuta 1986 (EYVL N:o L 115, 3.5.1986, s. 26)
- **386 L 0155:** neuvoston direktiivi 86/155/ETY, annettu 22 päivänä huhtikuuta 1986 (EYVL N:o L 118, 7.5.1986, s. 23)
- **386 L 0320:** komission direktiivi 86/320/ETY, annettu 20 päivänä kesäkuuta 1986 (EYVL N:o L 200, 23.7.1986, s. 38)
- **387 L 0120:** komission direktiivi 87/120/ETY, annettu 14 päivänä tammikuuta 1987 (EYVL N:o L 49, 18.2.1987, s. 39)
- **388 L 0332:** neuvoston direktiivi 88/332/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 151, 17.6.1988, s. 82)
- **388 L 0380:** neuvoston direktiivi 88/380/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 187, 16.7.1988, s. 31)
- **388 L 0506:** komission direktiivi 88/506/ETY, annettu 13 päivänä syyskuuta 1988 (EYVL N:o L 274, 6.10.1988, s. 44)
- **389 D 0101:** komission päätös 89/101/ETY, tehty 20 päivänä tammikuuta 1989 (EYVL N:o L 38, 10.2.1989, s. 37)
- **389 L 0002:** komission direktiivi 89/2/ETY, annettu 15 joulukuuta 1988 (EYVL N:o L 5, 7.1.1989, s. 31)
- **390 L 0623:** komission direktiivi 90/623/ETY, annettu 7 marraskuuta 1990 (EYVL N:o L 333, 30.11.1990, s. 65)
- **390 L 0654:** neuvoston direktiivi 90/654/ETY, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 48)

Sen estämättä, mitä direktiivissä säädetään:

- a) Suomi saa sallia alueellaan 31 päivänä joulukuuta 1996 päättyvänä ajanjaksona, jolleivät sopimuspuolet toisin sovi
 - pitää kaupan sellaisia kauran, ohran, vehnän ja rukiin siemeniä, jotka eivät täytä tässä direktiivissä säädettyjä vaatimuksia "varmennettujen siementen" -luokan sukupolvien enimmäislukumäärän osalta ("valiosiemenn"/"elitutsäde"),

- pitää kaupan sellaisia alueellaan tuotettuja siemeniä, jotka eivät täytä Euroopan talousyhteisön vaatimuksia itävyyden osalta,
 - pitää kaupan minkä tahansa lajin "kauppasiemenet"/"handelsutsäde" -luokan siemeniä sellaisena kuin se määritellään voimassa olevassa Suomen lainsäädännössä.
- b) Norja saa sallia alueellaan 31 päivänä joulukuuta 1996 päättyvänä ajanjaksona, jolleivät sopimuspuolet muuta sovi, pitää kaupan sellaisia alueellaan tuotettuja siemeniä, jotka eivät täytä Euroopan talousyhteisön vaatimuksia itävyyden osalta.
4. **369 L 0208:** Neuvoston direktiivi 69/208/ETY, annettu 30 päivänä kesäkuuta 1969, öljy- ja kuitukasvien siementen pitämisestä kaupan (EYVL N:o L 169, 10.7.1969, s. 3)
- **371 L 0162:** neuvoston direktiivi 69/208/ETY, annettu 20 päivänä maaliskuuta 1971 (EYVL N:o L 87, 17.4.1971, s. 24)
 - **372 L 0274:** neuvoston direktiivi 72/274/ETY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1972 (EYVL N:o L 171, 29.7.1972, s. 37)
 - **372 L 0418:** neuvoston direktiivi 72/418/ETY, annettu 6 päivänä joulukuuta 1972 (EYVL N:o L 287, 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438:** neuvoston direktiivi 73/438/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1973 (EYVL N:o L 356, 27.12.1973, s. 79)
 - **375 L 0444:** neuvoston direktiivi 75/444/ETY, annettu 26 päivänä kesäkuuta 1975 (EYVL N:o L 196, 26.7.1975, s. 6)
 - **378 L 0055:** neuvoston direktiivi 78/55/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1988 (EYVL N:o L 16, 20.1.1978, s. 23)
 - **378 L 0388:** ensimmäinen komission direktiivi 78/388/ETY, annettu 18 päivänä huhtikuuta 1978 (EYVL N:o L 113, 25.4.1978, s. 20)
 - **378 L 0692:** neuvoston direktiivi 78/692/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1978 (EYVL N:o L 236, 26.8.1978, s. 13)
 - **378 L 1020:** neuvoston direktiivi 78/1020/ETY, annettu 5 päivänä joulukuuta 1978 (EYVL N:o L 350, 14.12.1978, s. 27)
 - **379 L 0641:** komission direktiivi 79/641/ETY, annettu 27 päivänä 1979 (EYVL N:o L 183, 19.7.1979, s. 13)
 - **380 L 0304:** komission direktiivi 80/304/ETY, annettu 25 päivänä helmikuuta 1980 (EYVL N:o L 68, 14.3.1980, s. 33)
 - **381 L 0126:** komission direktiivi 81/126/ETY, annettu 16 päivänä helmikuuta 1981 (EYVL N:o L 67, 12.3.1981, s. 36)
 - **382 L 0287:** komission direktiivi 82/287/ETY, annettu 13 päivänä huhtikuuta 1982 (EYVL N:o L 131, 13.5.1982, s. 24)

- **382 L 0727**: neuvoston direktiivi 82/727/ETY, annettu 25 päivänä lokakuuta 1982 (EYVL N:o L 310, 6.11.1982, s. 21)
 - **382 L 0859**: komission direktiivi 82/859/ETY, annettu 2 päivänä joulukuuta 1982 (EYVL N:o L 357, 18.12.1982, s. 31)
 - **386 L 0155**: neuvoston direktiivi 86/155/ETY, annettu 22 päivänä huhtikuuta 1986 (EYVL N:o L 118, 7.5.1986, s. 23)
 - **387 L 0120**: komission direktiivi 87/120/ETY, annettu 14 päivänä tammikuuta 1987 (EYVL N:o L 49, 18.2.1987, s. 39)
 - **387 L 0480**: komission direktiivi 87/480/ETY, annettu 9 päivänä syyskuuta 1987 (EYVL N:o L 273, 26.9.1987, s. 43)
 - **388 L 0332**: neuvoston direktiivi 88/332/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 151, 17.6.1988, s. 82)
 - **388 L 0380**: neuvoston direktiivi 88/380, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 187, 16.7.1988, s. 31)
 - **390 L 0654**: neuvoston direktiivi 90/654/ETY, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 48)
5. **370 L 0457**: Neuvoston direktiivi 70/457/ETY, annettu 29 päivänä syyskuuta 1970, viljelykasvilajien yleisestä lajikkeellisuudesta (EYVL N:o L 225, 12.10.1970, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **372 L 0418**: neuvoston direktiivi 72/418/ETY, annettu 6 päivänä joulukuuta 1972 (EYVL N:o L 287, 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438**: neuvoston direktiivi 73/438/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1973 (EYVL N:o L 356, 27.12.1973, s. 79)
 - **376 D 0687**: komission päätös 76/687/ETY, tehty 30 päivänä kesäkuuta 1976 (EYVL N:o L 235, 26.8.1976, s. 21)
 - **378 D 0122**: komission päätös 78/122/ETY, tehty 28 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL N:o L 41, 11.2.1978, s. 34)
 - **379 D 0095**: komission päätös 79/95/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1978 (EYVL N:o L 22, 31.1.1979, s. 21)
 - **379 L 0692**: neuvoston direktiivi 79/692/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1979 (EYVL N:o L 205, 13.8.1979, s. 1)
 - **379 L 0697**: neuvoston direktiivi 79/967/ETY, annettu 12 päivänä marraskuuta 1979 (EYVL N:o L 293, 20.11.1979, s. 16)
 - **381 D 0436**: komission päätös 81/436/ETY, tehty 8 päivänä toukokuuta 1981 (EYVL N:o L 167, 24.6.1981, s. 29)

- **381 D 0888:** komission päätös 81/888/ETY, tehty 19 päivänä lokakuuta 1981 (EYVL N:o L 324, 12.11.1981, s. 28)
- **382 D 0041:** komission päätös 82/41/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1981 (EYVL N:o L 16, 22.1.1982, s. 50)
- **383 D 0297:** komission päätös 83/297/ETY, tehty 6 päivänä kesäkuuta 1983 (EYVL N:o L 157, 15.6.1983, s. 35)
- **386 L 0155:** neuvoston direktiivi 86/155/ETY, annettu 22 päivänä huhtikuuta 1986 (EYVL N:o L 118, 7.5.1986, s. 23)
- **388 L 0380:** neuvoston direktiivi 88/380/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 187, 16.7.1988, s. 31)
- **390 L 0654:** neuvoston direktiivi 90/654/ETY, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 48)

Sen estämättä, mitä direktiivissä säädetään:

- sopimuspuolet laativat yhteisesti sopimuksen voimaantultua yleisen lajikeluettelon, johon sisältyvät myös ne EFTA-valtioiden lajikkeet, jotka ovat säädöksessä olevien vaatimusten mukaisia. Ne pyrkivät saamaan tällaisen yleisen luettelon valmiiksi 31 päivään joulukuuta 1995 mennessä,
 - EFTA-valtiot soveltavat kansallisia lajikeluetteloita siihen asti, kunnes yhdessä laadittu luettelo tulee voimaan.
6. **370 L 0458:** Neuvoston direktiivi 70/458/ETY, annettu 29 päivänä syyskuuta 1970, vihannesten siementen pitämisestä kaupan (EYVL N:o L 225, 12.10.1970, s. 7), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
- **371 L 0162:** neuvoston direktiivi 71/162/ETY, annettu 30 päivänä maaliskuuta 1971 (EYVL N:o L 87, 17.4.1971, s. 24)
 - **372 L 0274:** neuvoston direktiivi 72/274/ETY, annettu 20 päivänä heinäkuuta 1972 (EYVL N:o L 171, 29.7.1972, s. 37)
 - **372 L 0418:** neuvoston direktiivi 72/418/ETY, annettu 6 päivänä joulukuuta 1972 (EYVL N:o L 287, 26.12.1972, s. 22)
 - **373 L 0438:** neuvoston direktiivi 73/438/ETY, annettu 11 päivänä joulukuuta 1973 (EYVL N:o L 356, 27.12.1973, s. 79)
 - **376 L 0307:** neuvoston direktiivi 76/307/ETY, annettu 15 päivänä maaliskuuta 1976 (EYVL N:o L 72, 18.3.1976, s. 16)
 - **378 L 0055:** neuvoston direktiivi 78/55/ETY, annettu 19 päivänä joulukuuta 1977 (EYVL N:o L 16, 20.1.1978, s. 23)

- **378 L 0692:** neuvoston direktiivi 78/692/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1978 (EYVL N:o L 236, 26.8.1978, s. 13)
 - **379 D 0355:** komission päätös 79/355/ETY, tehty 20 päivänä maaliskuuta 1979 (EYVL N:o L 84, 4.4.1979, s. 23)
 - **379 L 0641:** komission direktiivi 79/641/ETY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 1979 (EYVL N:o L 183, 19.7.1979, s. 13)
 - **379 L 0692:** neuvoston direktiivi 79/692/ETY, annettu 24 päivänä heinäkuuta 1979 (EYVL N:o L 205, 13.8.1979, s. 1)
 - **379 L 0967:** neuvoston direktiivi 79/967/ETY, annettu 12 päivänä marraskuuta 1979 (EYVL N:o L 293, 20.11.1979, s. 16)
 - **381 D 0436:** komission päätös 81/436/ETY, tehty 9 päivänä toukokuuta 1981 (EYVL N:o L 167, 24.6.1981, s. 29)
 - **381 D 0888:** komission päätös 81/888/ETY, tehty 19 päivänä lokakuuta 1981 (EYVL N:o L 324, 12.11.1981, s. 28)
 - **387 L 0120:** komission direktiivi 87/120/ETY, annettu 14 päivänä tammikuuta 1987 (EYVL N:o L 49, 18.2.1987, s. 39)
 - **387 L 0481:** komission direktiivi 87/481/ETY, annettu 9 päivänä syyskuuta 1987 (EYVL N:o L 273, 26.9.1987, s. 45)
 - **388 L 0332:** neuvoston direktiivi 88/332/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 151, 17.6.1988, s. 82)
 - **388 L 0380:** neuvoston direktiivi 88/380/ETY, annettu 13 päivänä kesäkuuta 1988 (EYVL N:o L 187, 16.7.1988, s. 31)
 - **390 L 0654:** neuvoston direktiivi 90/654/ETY, annettu 4 päivänä joulukuuta 1990 (EYVL N:o L 353, 17.12.1990, s. 48)
7. **372 L 0168:** Komission direktiivi 72/168/ETY, annettu 14 päivänä huhtikuuta 1972, vihanneslajien ominaisuuksista ja vähimmäisedellytyksistä lajiketarkastusta varten (EYVL N:o L 103, 2.5.1972, s. 6)
8. **372 L 0180:** Komission direktiivi 72/180/ETY, annettu 14 päivänä huhtikuuta 1972, viljelykasvilajien ominaisuuksista ja vähimmäisedellytyksistä lajiketarkastusta varten (EYVL N:o L 108, 8.5.1972, s. 8)
9. **374 L 0268:** Komission direktiivi 74/268/ETY, annettu 2 päivänä toukokuuta 1974, "avena fatuan" esiintymisestä rehukasvien ja viljakasvien siemenissä (EYVL N:o L 141, 24.5.1974, s. 19), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **378 L 0511:** komission direktiivi 78/511/ETY, annettu 24 päivänä toukokuuta 1978 (EYVL N:o L 157, 15.6.1978, s. 34)

2 TÄYTÄNTÖÖNPANOSÄÄDÖKSET

10. **375 L 0502:** Komission direktiivi 75/502/ETY, annettu 25 päivänä heinäkuuta 1985, niittynurmi-
kan (poa pratensis L.) siementen kaupan pitämisen rajoittamisesta virallisesti varmennettuihin
siemeniin "perussiemeniin" tai "varmennettuihin siemeniin" (EYVL N:o L 228, 29.8.1975, s. 23)
11. **380 D 0755:** Komission päätös 80/755/ETY, tehty 17 päivänä heinäkuuta 1980, viljakasvien
siemenpakkauksissa ilmoitettavien tietojen pysyvästi suoraan pakkaukseen painamisen hyväk-
symisestä (EYVL N:o L 207, 9.8.1980, s. 37), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **381 D 0109:** komission päätös 81/109/ETY, tehty 10 päivänä helmikuuta 1981 (EYVL N:o
L 64, 11.3.1981, s. 13)
12. **381 D 0675:** Komission päätös 81/675/ETY, tehty 28 päivänä heinäkuuta 1981, tiettyjen
sulkemismenetelmien vahvistamisesta neuvoston direktiivien 66/400/ETY, 66/401/ETY,
66/402/ETY, 69/208/ETY ja 70/458/ETY tarkoittamiksi "kertakäyttöisiksi sulkemismenetelmiksi"
(EYVL N:o L 246, 29.8.1981, s. 28), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **386 D 0563:** komission päätös 86/563/ETY, tehty 12 päivänä marraskuuta 1986 (EYVL N:o
327, 22.12.1986, s. 50)
13. **386 L 0109:** Komission direktiivi 86/109/ETY, annettu 27 päivänä helmikuuta 1986, tiettyjen
rehu-, öljy- ja kuitukasvien siementen kaupan pitämisen rajoittamisesta siemeniin, jotka on
virallisesti varmennettu "perussiemeniiksi" tai "varmennetuiksi siemeniksi" (EYVL N:o L 93,
8.4.1986, s. 21), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavilla:
 - **389 L 0424:** komission direktiivi 89/424/ETY, annettu 30 päivänä kesäkuuta 1989 (EYVL
N:o L 196, 12.7.1989, s. 50)
 - **391 L 0376:** komission direktiivi 91/376/ETY, annettu 25 päivänä kesäkuuta 1991 (EYVL
N:o L 203, 26.7.1991, s. 108)
14. **387 D 0309:** Komission päätös 87/309/ETY, tehty 2 päivänä kesäkuuta 1987, tiettyjen rehukasvi-
en siemenpakkauksissa ilmoitettavien tietojen pysyvästi suoraan pakkaukseen painamisen
hyväksymisestä (EYVL N:o L 155, 16.6.1987, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna
seuraavalla:
 - **388 D 0493:** komission päätös 88/493/ETY, tehty 8 päivänä syyskuuta 1988 (EYVL N:o
L 261, 21.9.1988, s. 27)
15. **389 L 0014:** Komission direktiivi 89/14/ETY, annettu 15 päivänä joulukuuta 1988, vihannesten
siementen pitämisestä kaupan annettun neuvoston direktiivin 70/458/ETY liitteessä I vahvistetuissa
kasvuston etäisyyksiä koskeissa edellytyksissä tarkoitetuista pinaatin ja punajuuren lajikeryhmistä
(EYVL N:o L 8, 11.1.1989, s. 9)
16. **389 D 0374:** Komission päätös 89/374/ETY, tehty 2 päivänä kesäkuuta 1989, määräaikaisen
kokeen järjestämisestä viljakasvien siementen pitämisestä kaupan annettun neuvoston direktiivin
66/402/ETY mukaisesti kasvustojen ja ruishybridien siementen laatua koskevien vaatimusten
luomiseksi (EYVL N:o L 166, 16.6.1989, s. 66)

17. **389 D 0540:** Komission päätös 89/540/ETY, tehty 22 päivänä syyskuuta 1989, määräaikaisten siementen ja lisäysaineston kaupan pitämistä koskevan kokeen järjestämisestä (EYVL N:o L 286, 4.10.1989, s. 24)
 18. **390 D 0639:** Komission päätös 90/639/ETY, tehty 12 päivänä marraskuuta 1990, päätöksessä 89/7/ETY lueteltujen vihanneslajien lajikkeista polveutuvien lajikkeiden nimistä (EYVL N:o L 348, 12.12.1990, s. 1)
- 3 SÄÄDÖKSET, JOTKA EFTA-VALTIOIDEN JA EFTAN VALVONTAVIRANOMAISEN ON AIHEELLISELLA TAVALLA OTETTAVA HUOMIOON**
19. **370 D 0047:** Komission päätös 70/47/ETY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1980, poikkeusluvan myöntämisestä Ranskan tasavallalle velvollisuudesta soveltaa neuvoston 14 päivänä kesäkuuta 1966 rehukasvien ja viljakasvien siementen pitämistä kaupan annettuja direktiivejä tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 13, 19.1.1970, s. 26), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **380 D 0301:** komission päätös 80/301/ETY, tehty 25 päivänä helmikuuta 1980 (EYVL N:o L 191, 15.7.1974, s. 27)
 20. **373 D 0083:** Neuvoston päätös 73/83/ETY, tehty 26 päivänä maaliskuuta 1973, Tanskan, Irlannin ja Yhdistyneen kuningaskunnan siemenviljelmillä suoritettavien viljelystarkastusten vastaavuudesta (EYVL N:o L 106, 20.4.1973, s. 9), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **374 D 0350:** neuvoston päätös 74/350/ETY, tehty 27 päivänä kesäkuuta 1974 (EYVL N:o L 191, 15.7.1974, s. 27)
 21. **373 D 0188:** Komission päätös 73/188/ETY, tehty 4 päivänä kesäkuuta 1973, poikkeusluvan myöntämisestä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneelle kuningaskunnalle velvollisuudesta soveltaa vihannesten siementen pitämistä kaupan 29 päivänä syyskuuta 1970 annettua neuvoston direktiiviä tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 194, 16.7.1973, s. 16)
 22. **374 D 0005:** Komission päätös 74/5/ETY, tehty 6 päivänä joulukuuta 1973, poikkeusluvan myöntämisestä Tanskan kuningaskunnalle velvollisuudesta soveltaa viljakasvien siementen pitämistä kaupan 14 päivänä kesäkuuta 1966 annettua neuvoston direktiiviä tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 12, 15.1.1974, s. 13)
 23. **374 D 0269:** Komission päätös 74/269/ETY, tehty 2 päivänä toukokuuta 1974, tiettyjen jäsenvaltioiden oikeuttamisesta antamaan ankarampia säännöksiä "avena fatuan" esiintymisestä rehukasvien ja viljakasvien siemenissä (EYVL N:o L 141, 24.5.1974, s. 20), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **378 D 0512:** komission päätös 78/512/ETY, tehty 24 päivänä toukokuuta 1978 (EYVL N:o 157, 15.6.1978, s. 35)
 24. **374 D 0358:** Komission päätös 74/358/ETY, tehty 13 päivänä kesäkuuta 1974, poikkeusluvan myöntämisestä Irlannille velvollisuudesta soveltaa vihannesten siementen pitämistä kaupan 29 päivänä syyskuuta 1970 annettua neuvoston direktiiviä tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 196, 19.7.1974, s. 15), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **390 D 0209:** komission päätös 90/209/ETY, tehty 19 päivänä huhtikuuta 1990 (EYVL N:o L 108, 28.4.1990, s. 104)

25. **374 D 0360:** Komission päätös 74/360/ETY, tehty 13 päivänä kesäkuuta 1974, poikkeusluvan myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle velvollisuudesta soveltaa öljy- ja kuitukasvien pitämisestä kaupan 30 päivänä kesäkuuta 1969 annettua neuvoston direktiiviä tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 196, 19.7.1974, s. 18)
26. **374 D 0361:** Komission päätös 74/361/ETY, tehty 13 päivänä kesäkuuta 1974, poikkeusluvan myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle velvollisuudesta soveltaa viljakasvien siementen pitämisestä kaupan 14 päivänä kesäkuuta 1966 annettua neuvoston direktiiviä tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 196, 19.7.1974, s. 19)
27. **374 D 0362:** Komission päätös 74/362/ETY, tehty 13 päivänä kesäkuuta 1974, poikkeusluvan myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle velvollisuudesta soveltaa rehukasvien siementen pitämisestä kaupan 14 päivänä kesäkuuta 1966 annettua neuvoston direktiiviä tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 196, 19.7.1974, s. 20)
28. **374 D 0366:** Komission päätös 74/366, tehty 13 päivänä kesäkuuta 1974, väliaikaisen oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle kieltää "SIM" kääpiöleikkopulajikkeen siementen pitäminen kaupan Ranskassa (EYVL N:o L 196, 19.7.1974, s. 24)
29. **374 D 0367:** Komission päätös 74/367, tehty 13 päivänä kesäkuuta 1974, väliaikaisen oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle kieltää "DUSTOR" kääpiöleikkopulajikkeen siementen pitäminen kaupan Ranskassa (EYVL N:o L 196, 19.7.1974, s. 24)
30. **374 D 0491:** Komission päätös 74/491/ETY, tehty 17 päivänä syyskuuta 1974, poikkeusluvan myöntämisestä Tanskan kuningaskunnalle velvollisuudesta soveltaa öljy- ja kuitukasvien siementen kaupan pitämisestä 30 päivänä kesäkuuta 1969 annettua neuvoston direktiiviä tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 267, 3.10.1974, s. 18)
31. **374 D 0531:** Komission päätös 74/531/ETY, tehty 16 päivänä lokakuuta 1974, Alankomaiden kuningaskunnan oikeuttamisesta antamaan ankarampia säännöksiä "avena fatuan" esiintymisestä viljakasvien siemenissä (EYVL N:o L 299, 7.11.1974, s. 13)
32. **374 D 0532:** Komission päätös 74/532/ETY, tehty 16 päivänä lokakuuta 1974, poikkeusluvan myöntämisestä Irlannille velvollisuudesta soveltaa rehukasvien siementen pitämisestä kaupan 14 päivänä kesäkuuta 1966 annettua neuvoston direktiiviä ja viljakasvien siementen pitämisestä kaupan 30 päivänä kesäkuuta 1969 annettua neuvoston direktiiviä tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 299, 7.11.1974, s. 14)
33. **375 D 0577:** Komission päätös 75/577/ETY, tehty 30 päivänä kesäkuuta 1975, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen ja taimien pitämistä kaupan (EYVL N:o L 253, 30.9.1975, s. 41)
34. **375 D 0578:** Komission päätös 75/578/ETY, tehty 30 päivänä kesäkuuta 1975, oikeuden myöntämisestä Luxemburgin suurherttuakunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 253, 30.9.1975, s. 45), sellaisena kuin se on muutettu-
na seuraavalla:
- **378 D 0285:** komission päätös 78/285/ETY, tehty 22 päivänä helmikuuta 1978 (EYVL N:o L 74, 16.3.1978, s. 29)

35. **375 D 0752:** Komission päätös 75/752/ETY, tehty 20 päivänä marraskuuta 1975, poikkeusluvan myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle velvollisuudesta soveltaa neuvoston direktiiviä 70/458/ETY tiettyihin vihanneslajeihin (EYVL N:o L 319, 10.12.1975, s. 12)
36. **376 D 0219:** Komission päätös 76/219/ETY, tehty 30 päivänä joulukuuta 1975, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen tai lisäysaineiston pitämistä kaupan (EYVL N:o L 46, 21.1.1976, s. 30)
37. **376 D 0221:** Komission päätös 76/221/ETY, tehty 30 päivänä joulukuuta 1975, oikeuden myöntämisestä Luxemburgin suurherttuakunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen tai lisäysaineiston pitämistä kaupan (EYVL N:o L 46, 21.2.1976, s. 33)
38. **376 D 0687:** Komission päätös 76/687/ETY, tehty 30 päivänä kesäkuuta 1976, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o 235, 26.8.1976, s. 21), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
 - **378 D 615:** komission päätös 78/615/ETY, tehty 23 päivänä kesäkuuta 1978 (EYVL N:o L 198, 22.7.1978, s. 12)
39. **376 D 0688:** Komission päätös 76/688/ETY, tehty 30 päivänä kesäkuuta 1976, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 235, 26.8.1976, s. 24)
40. **376 D 0689:** Komission päätös 76/689/ETY, tehty 30 päivänä kesäkuuta 1976, oikeuden myöntämisestä Luxemburgin suurherttuakunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 235, 26.8.1976, s. 27)
41. **376 D 0690:** Komission päätös 76/690/ETY, tehty 30 päivänä kesäkuuta 1976, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 235, 26.8.1976, s. 29)
42. **377 D 0147:** Komission päätös 77/147/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1976, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 47, 18.2.1977, s. 66)
43. **377 D 0149:** Komission päätös 77/149/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1976, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 47, 18.2.1977, s. 70)
44. **377 D 0150:** Komission päätös 77/150/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1976, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tietyn viljakasvilajikkeen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 47, 18.2.1977, s. 72)
45. **377 D 0282:** Komission päätös 77/282/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1977, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 95, 19.4.1977, s. 21)
46. **377 D 0283:** Komission päätös 77/283/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1977, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 95, 19.4.1977, s. 23)

47. **377 D 0406:** Komission päätös 77/406/ETY, tehty 1 päivänä kesäkuuta 1977, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 148, 16.6.1977, s. 25)
48. **378 D 0124:** Komission päätös 78/124/ETY, tehty 28 päivänä joulukuuta 1977, oikeuden myöntämisestä Luxemburgin suurherttuakunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 41, 11.2.1978, s. 38)
49. **378 D 0126:** Komission päätös 78/126/ETY, tehty 28 päivänä joulukuuta 1977, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 41, 11.2.1978, s. 41)
50. **378 D 0127:** Komission päätös 78/127/ETY, tehty 28 päivänä joulukuuta 1977, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 41, 11.2.1978, s. 43)
51. **378 D 0347:** Komission päätös 78/347/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1978, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 99, 12.4.1978, s. 26)
52. **378 D 0348:** Komission päätös 78/348/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1978, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 99, 12.4.1978, s. 28)
53. **378 D 0349:** Komission päätös 78/349/ETY, tehty 30 päivänä maaliskuuta 1978, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 99, 12.4.1978, s. 30)
54. **379 D 0092:** Komission päätös 79/92/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1978, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 22, 31.1.1979, s. 14)
55. **379 D 0093:** Komission päätös 79/93/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1978, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 22, 31.1.1979, s. 17)
56. **379 D 0094:** Komission päätös 79/94/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1978, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 22, 31.1.1979, s. 19)
57. **379 D 0348:** Komission päätös 79/348/ETY, tehty 14 päivänä maaliskuuta 1979, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 84, 4.4.1979, s. 12)
58. **379 D 0355:** Komission päätös 79/355/ETY, tehty 20 päivänä maaliskuuta 1979, poikkeusluvan myöntämisestä Tanskan kuningaskunnalle velvollisuudesta soveltaa vihannesten siementen pitämistä kaupan (29 päivänä syyskuuta 1970) annettua neuvoston direktiiviä 70/458/ETY tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 84, 4.4.1979, s. 23)

59. **380 D 0128:** Komission päätös 80/128/ETY, tehty 28 päivänä joulukuuta 1979, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 29, 6.2.1980, s. 35)
60. **380 D 0446:** Komission päätös 80/446/ETY, tehty 31 päivänä maaliskuuta 1980, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 110, 29.4.1980, s. 23)
61. **380 D 0512:** Komission päätös 80/512/ETY, tehty 2 päivänä toukokuuta 1980, oikeuden myöntämisestä Tanskan kuningaskunnalle, Saksan liittotasavallalle, Luxemburgin suurherttuakunnalle, Alankomaiden kuningaskunnalle sekä Yhdistyneelle kuningaskunnalle olla soveltamatta rehuksvien siementen pitämistä kaupan annettussa neuvoston direktiivissä 66/401/ETY säädettyjen edellytyksiä cuscutan siementen määritykseen tarvittavan näytteen painon osalta (EYVL N:o L 126, 21.5.1980, s. 15)
62. **380 D 1359:** Komission päätös 80/1359/ETY, tehty 30 päivänä joulukuuta 1980, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 384, 31.12.1980, s. 42)
63. **380 D 1360:** Komission päätös 80/1360/ETY, tehty 30 päivänä joulukuuta 1980, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 384, 31.12.1980, s. 44)
64. **380 D 1361:** Komission päätös 80/1361/ETY, tehty 30 päivänä joulukuuta 1980, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 384, 31.12.1980, s. 46)
65. **381 D 0277:** Komission päätös 81/277/ETY, tehty 31 päivänä maaliskuuta 1981, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen tai lisäysaineston pitämistä kaupan (EYVL N:o L 123, 7.5.1981, s. 32)
66. **381 D 0436:** Komission päätös 81/436/ETY, tehty 8 päivänä toukokuuta 1981, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle pidentää tiettyjen viljely- ja vihanneskasvilajikkeiden hyväksymisen voimassaoloaikaa (EYVL N:o L 167, 24.6.1981, s. 29)
67. **382 D 0041:** Komission päätös 82/41/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1981, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 16, 22.1.1982, s. 50)
68. **382 D 0947:** Komission päätös 82/947/ETY, tehty 30 päivänä joulukuuta 1982, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 383, 31.12.1982, s. 23), sellaisena kuin se on muutettuna seuraavalla:
- **388 D 0625:** Komission päätös 88/625/ETY, tehty 8 päivänä joulukuuta 1988 (EYVL N:o L 347, 16.12.1988, s. 74)
69. **382 D 0948:** Komission päätös 82/948/ETY, tehty 30 päivänä joulukuuta 1982, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa viljelykasvien tiettyjen lajikkeiden siementen tai lisäysaineiston pitämistä kaupan (EYVL N:o L 383, 31.12.1982, s. 25)

70. **382 D 0949:** Komission päätös 82/949/ETY, tehty 30 päivänä joulukuuta 1982, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 383, 31.12.1982, s. 27)
71. **384 D 0019:** Komission päätös 84/19/ETY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1983, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 18, 21.1.1984, s. 43)
72. **384 D 0020:** Komission päätös 84/20/ETY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1983, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 18, 21.1.1984, s. 45)
73. **384 D 0023:** Komission päätös 84/23/ETY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1983, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 20, 25.1.1984, s. 19)
74. **385 D 0370:** Komission päätös 85/370/ETY, tehty 8 päivänä heinäkuuta 1985, oikeuden myöntämisestä Alankomaille arvioida poa pratensuksen apomiktisten, uniklonaalisten lajikkeiden osalta myös siemen- ja taimitestauksen perusteella neuvoston direktiivin 66/401/ETY liitteessä II vahvistettujen lajikepuhtautta koskevien vaatimusten täyttymistä (EYVL N:o L 209, 6.8.1985, s. 41)
75. **385 D 0623:** Komission päätös 85/623/ETY, tehty 16 päivänä joulukuuta 1985, oikeuden myöntämisestä Ranskan tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 379, 31.12.1985, s. 18)
76. **385 D 0624:** Komission päätös 85/624/ETY, tehty 16 päivänä joulukuuta 1985, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 379, 31.12.1985, s. 20)
77. **386 D 0153:** Komission päätös 86/153/ETY, tehty 25 päivänä maaliskuuta 1986, poikkeusluvan myöntämisestä Kreikalle velvollisuudesta soveltaa rehukasvien siementen, viljakasvien siementen sekä öljy- ja kuitukasvien siementen pitämisestä kaupan annettuja neuvoston direktiivejä 66/401/ETY, 66/402/ETY ja 69/208/ETY tiettyihin lajeihin (EYVL N:o L 115, 3.5.1986, s. 26)
78. **387 D 0110:** Komission päätös 87/110/ETY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1986, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 48, 17.2.1987, s. 27)
79. **387 D 0111:** Komission päätös 87/111/ETY, tehty 22 päivänä joulukuuta 1986, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 48, 17.2.1987, s. 29)
80. **387 D 0448:** Komission päätös 87/448/ETY, tehty 31 päivänä heinäkuuta 1987, oikeuden myöntämisestä Yhdistyneelle kuningaskunnalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 240, 22.8.1987, s. 39)
81. **389 D 0078:** Komission päätös 89/78/ETY, tehty 29 päivänä joulukuuta 1988, tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen kaupan vapauttamisesta Portugalin ja muiden jäsenvaltioiden välillä (EYVL N:o L 30, 1.2.1989, s. 75)

82. **389 D 0101:** Komission päätös 89/101/ETY, tehty 20 päivänä tammikuuta 1989, poikkeusluvan myöntämisestä Belgialle, Tanskalle, Saksalle, Espanjalle, Irlannille, Luxemburgille ja Yhdistyneelle kuningaskunnalle velvollisuudesta soveltaa tiettyjen lajien osalta rehukasvien, viljakasvien, öljy- ja kuitukasvien sekä vihannesten siementen pitämisestä kaupan annettuja neuvoston direktiivejä 66/401/ETY, 66/402/ETY, 69/208/ETY ja 70/458/ETY (EYVL N:o L 38, 10.2.1989, s. 37)
83. **389 D 0421:** Komission päätös 89/421/ETY, tehty 22 päivänä kesäkuuta 1989, oikeuden myöntämisestä Helleenien tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan (EYVL N:o L 193, 8.7.1989, s. 41)
84. **389 D 0422:** Komission päätös 89/422/ETY, tehty 23 päivänä kesäkuuta 1989, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle rajoittaa tietyn viljelykasvilajikkeen siementen pitämistä kaupan sekä päätöksen 89/77/ETY muuttamisesta (EYVL N:o L 193, 8.7.1989, s. 43)
85. **390 D 0057:** Komission päätös 90/57/ETY, tehty 24 päivänä tammikuuta 1990, tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen kaupan vapauttamisesta Portugalin ja muiden jäsenvaltioiden välillä (EYVL N:o L 40, 14.2.1990, s. 13)
86. **390 D 0209:** Komission päätös 90/209/ETY, tehty 19 päivänä huhtikuuta 1990, poikkeusluvan myöntämisestä jäsenvaltioille velvollisuudesta soveltaa tiettyihin lajeihin vihannesten siementen pitämisestä kaupan annetun neuvoston direktiivin 70/458/ETY säännöksiä, päätösten 73/122/ETY ja 74/358/ETY muuttamisesta sekä päätöksen 74/363/ETY kumoamisesta (EYVL N:o L 108, 28.4.1990, s. 104)
87. **391 D 0037:** Komission päätös 91/37/ETY, tehty 20 päivänä joulukuuta 1990, oikeuden myöntämisestä Saksan liittotasavallalle ja Helleenien tasavallalle rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden siementen pitämistä kaupan sekä tiettyjen päätösten, joilla myönnetään Saksan liittotasavallalle oikeus rajoittaa tiettyjen viljelykasvilajikkeiden pitämistä kaupan, muuttamisesta (EYVL N:o L 18, 24.1.1991, s. 19)